

**KÜLTÜREL COĞRAFYA AÇISINDAN
IĞDIR İLİNDE YERLEŞME ADLARININ ANALİZİ**

Rahşan VEZİROĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Coğrafya Ana Bilim Dalı

Prof. Dr. Alperen KAYSERİLİ

2023

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI

Rahşan VEZİROĞLU

KÜLTÜREL COĞRAFYA AÇISINDAN
IĞDIR İLİNDE YERLEŞME ADLARININ ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ

Prof. Dr. Alperen KAYSERİLİ

AĞRI 2023

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “*Kültürel Coğrafya Açısından Iğdır İlinde Yer Adlarının Analizi*” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Δ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

28.12.2023

Rahşan VEZİROĞLU

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
KÜLTÜREL COĞRAFYA AÇISINDAN
İĞDIR İLİNDE YERLEŞME ADLARININ ANALİZİ

Rahşan VEZİROĞLU

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Alperen KAYSERİLİ

2023, 152+X Sayfa

Jüri: Prof. Dr. Vedat KARADENİZ

Jüri: Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KESKİN

Iğdır ili Türkiye'nin en doğusunda Ermenistan, Nahçıvan ve İran'a sınırı bulunan Doğu Anadolu Bölgesi'nin serhat illerindendir. Iğdır ili bulunduğu konum itibariyle tarih boyunca birçok medeniyete ve topluluğa ev sahipliği yapmıştır. Bu özelliğinden dolayı Iğdır toprakları üzerinde yaşamış olan toplumlar kendilerine ait olan kültürel özelliklerini hem yaşamış hem de çeşitli alanlarda kalıcı olmasında etkili olmuşlardır. Kültürel zenginliğin yaşanması çeşitli araştırma konularına zemin hazırlamıştır. Kültürel coğrafya açısından Iğdır ilinde yerleşme adlarının analizi adlı çalışmamız yapılan çalışmalardan biridir. Bu çalışma; daha çok toponimi biliminin alanına yönelik yapılmıştır. Toponimi bilimin yanı sıra kültürel coğrafya, tarih, linguistik vb. alanların çalışma konuları arasına girmektedir.

Bu çalışmada; Iğdır ilindeki ilçelerin, merkez ilçe mahallelerinin ve Iğdır iline bağlı tüm köylerin eski ve yeni adları incelenmiştir. Coğrafi çevre, siyasi yapı, etnik köken, insan gibi faktörlerin yer adlandırması üzerindeki etkisi analiz edilmeye çalışılmıştır. Iğdır ilindeki ilçelerin, merkez ilçe mahallelerinin ve Iğdır iline bağlı tüm köylerin yer adları ile ilgili yapılan araştırmalar nitel araştırma yöntemi ve içerik analizi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Çalışma konusu ile alakalı yazılmış olan tezler, kitaplar, makaleler, elektronik ortam kaynakları vb. kaynaklar incelenmiştir. Bu sebeple, Iğdır Merkez, Iğdır Merkez ilçe mahalleleri, Aralık, Karakoyunlu, Tuzluca ilçeleri ve köy yerleşmelerinin yer adlarının doğal çevre dışında tarihi, siyasi, şahıs isimleri, kültürel özellikler, ekonomik, beşerî gibi özelliklerinin de etkisi sonucu adlandırılmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Iğdır, Iğdır İlçeleri, Iğdır Merkez İlçe Mahalleleri, Iğdır İli Köy Adları, Köy Adları, Toponimi.

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
ANALYSIS of SETTLEMENT NAMES in İĞDIR in TERMS
of CULTURAL GEOGRAPHY
Rahşan VEZİROĞLU

Thesis Advisor: Prof. Dr. Alperen KAYSERİLİ

2023, 152+ X Page

Jury: Prof. Dr. Vedat KARADENİZ

Jury: Assist. Prof. Dr. Yılmaz KESKİN

The province of İğdir is one of the frontier provinces of the Eastern Anatolia Region, bordering Armenia, Nakhchivan and Iran in the far east of Turkey. The province of İğdir has hosted many civilizations and communities throughout history due to its location. Because of this feature, the societies that lived on the lands of İğdir both experienced their cultural characteristics and were effective in their persistence in various areas. Experiencing cultural richness has laid the groundwork for various research topics. In terms of cultural geography, our study named analysis of settlement names in İğdir province is one of the studies. This work; it has been made for the field of toponymic science. Toponymy is among the study subjects of cultural geography, history, linguistics, etc., as well as science.

In this study; The old and new names of the districts in İğdir province, the central district districts and all the villages connected to the province of İğdir were examined. The effect of factors such as geographical environment, political structure, ethnicity and human on place naming has been tried to be analyzed. The researches on the place names of the districts, central district neighborhoods and all the villages in İğdir province were carried out using qualitative research method and content analysis method. Theses, books, articles, electronic media resources etc. sources were examined. For this reason, namings have been made as a result of the effects of the place names of İğdir Center, İğdir Merkez district neighborhoods, Aralık, Karakoyunlu, Tuzluca districts and village settlements, such as historical, political, personal names, cultural characteristics, economic and human characteristics, apart from the natural environment.

Key Words: İğdir, İğdir Districts, İğdir Central District Districts, İğdir Province Village Names, Village Names, Toponymy.

ÖNSÖZ

Kültürel Coğrafya Açısından Iğdır İlinde Yerleşme Adlarının Analizi isimli bu çalışma da Iğdır Merkez, Iğdır Merkez ilçe mahalleleri, Aralık, Karakoyunlu, Tuzluca ilçeleri ve köy yerleşmelerinin yer adlarının doğal çevre dışında tarihi, siyasi, şahıs isimleri, kültürel özellikler, ekonomik, beşerî gibi özelliklerinin de etkisi sonucu yapılan adlandırılmalar incelenmeye çalışılmıştır.

Bu tez çalışması sürecinde, benden bilgi ve birikimini hiçbir zaman esirgemeyen ve her konuda bana yardımcı olan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Alperen Kayserili'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tezin düzeltilmesi ve eksiklerinin tamamlanması hususunda büyük katkı sağlayan Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Vedat KARADENİZ hocam ile Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KESKİN hocama saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım ve hayatımın her anında beni destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen değerli babam Girgin ACAR ve annem Mihriban ACAR ile kardeşlerime teşekkürlerimi sunarım. Sevgili eşim Fehmi VEZİROĞLU'na, sevgili kızım Ecrin Hüma'ya teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
SİMGELER VE KISALTMALARI DİZİNİ.....	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Kültürel Coğrafya	2
1.2. Toponomi Nedir? Ve Toponominin Sınıflandırması.....	3
1.3. Toponiminin Dünyadaki Tarihsel Gelişim Süreci	5
1.4. Toponominin Türkiye’de Gelişimi	5
1.5. Iğdır ile İlgili Toponomi Çalışmaları.....	7
1.6. Araştırmanın Amacı.....	8
1.7. Araştırmanın Hipotezi ve Alt Problemleri.....	8
1.8. Araştırmanın Önemi ve Sınırlılıkları	9
1.9. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Araçları	9
1.10. Araştırma Sahasının Konumu.....	10
1.11. Araştırma Sahasının Genel Coğrafi Özellikleri	10
İKİNCİ BÖLÜM	12
2. IĞDIR’DA YER ADLARI.....	12
2.1. Iğdır İsminin Tarihsel Gelişim ve Değişimi	12
2.2. Iğdır İli İlçelerinin Yer Adları	13
2.2.1. Tuzluca İlçesi:.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

2.5. Aralık İlçesi ve Köyleri.....	52
2.6. Karakoyunlu İlçesi ve Köyleri.....	70
2.7. Tuzluca İlçesi ve Köyleri.....	87
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	145
SONUÇ.....	145
KAYNAKLAR DİZİNİ	147
ÖZGEÇMİŞ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

SİMGELER VE KISALTMALARI DİZİNİ

ADNK	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
a.g. e	: Adı geçen eser
Ed.	: Editör
km	: Kilometre
km²	: Kilometre kare
m	: Metre
s.	: Sayfa
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
URL	: Uniform Resource Loader (Tekdüzen Kaynak Bulucu)
vb	: ve benzeri

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2. 1. Boy, Oymak ve Beyliklerden Adını Alan Köyler.....	15
Çizelge 2. 2. Dini ve Dini Hayatla İlgili Adını Alan Köyler	16
Çizelge 2. 3. Yiyecek ve İçecek Adlarından Adını Alan Köyler	16
Çizelge 2. 4. Coğrafi Mekân ve Fiziki Çevreden Adını Alan Köyler.....	16
Çizelge 2. 5. Su ve Suyla İlgili Kavramlardan Adını Alan Köyler.....	17
Çizelge 2. 6. Hayvan Adlarından Adını Alan Köyler	17
Çizelge 2. 7. Yönetim Şeklinden Adını Alan Köyler.....	18
Çizelge 2. 8. Dervişlik Geleneğinden Adını Alan Köyler	18
Çizelge 2. 9. Aşiret, Bey ve Şahıs İsimlerinden Adını Alan Köyler.....	18
Çizelge 2. 10. Ekonomik Faaliyetlerden Adını Alan Köyler	19
Çizelge 2. 11. İklim ve Doğa Olaylarından Adını Alan Köyler.....	19
Çizelge 2. 12. Bitki ve Bitki Örtüsünden Adını Alan Köyler	19
Çizelge 2. 13. Yerleşim Yapısına Göre Adını Alan Köyler.....	20
Çizelge 2. 14. Yapılmış Olan Yöresel Etkinliklerden Adını Alan Köyler.....	20
Çizelge 2. 15. Yiğitlik, Mertlik ve Savaşçı Kişiliklerden Adını Alan Köyler	20
Çizelge 2. 16. Mitolojik Olaylardan Adını Alan Köyler.....	20
Çizelge 2. 17. Yaylacılık Faaliyetinden Adını Alan Köyler	21
Çizelge 2. 18.Araç – Gereçlerden Adını Alan Köyler	21
Çizelge 2. 19. Yakın Tarihlerde Kurulan Köy Adları	21
Çizelge 2. 20. Iğdır Merkez Köyleri	21
Çizelge 2. 21. Aralık Köyleri	52
Çizelge 2. 22. Karakoyunlu Köyleri	70
Çizelge 2. 23. Tuzluca Köyleri	88

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Ağaver Köyü Topoğrafya Haritası.....	22
Şekil 2.2. Akyumak Köyü Topoğrafya Haritası.....	23
Şekil 2.3. Alibey Köyü Topoğrafya Haritası	24
Şekil 2.4. Asma Köyü Topoğrafya Haritası	25
Şekil 2.5. Aşağı Çarıkçı Köyü Topoğrafya Haritası	25
Şekil 2.6. Aşağıerhacı Köyü Topoğrafya Haritası	26
Şekil 2.7. Bayraktutan Köyü Topoğrafya Haritası.....	27
Şekil 2.8. Bendemurat Köyü Topoğrafya Haritası.....	27
Şekil 2.9. Çakırtaş Köyü Topoğrafya Haritası	28
Şekil 2.10. Çalpala Köyü Topoğrafya Haritası	29
Şekil 2.11. Çalpala Köyü Giriş Tabelası.....	29
Şekil 2.12. Çilli Köyü Topoğrafya Haritası	30
Şekil 2.13. Elmagöl Köyü Topoğrafya Haritası.....	30
Şekil 2.14. Enginalan Köyü Topoğrafya Haritası	31
Şekil 2.15. Evci Köyü Topoğrafya Haritası	32
Şekil 2.16. Güngörmez Köyü Topoğrafya Haritası	33
Şekil 2.17. Gürpınar Köyü Topoğrafya Haritası.....	33
Şekil 2.18. Hakmemet Köyü Topoğrafya Haritası.....	34
Şekil 2.19. Harmandöven Köyü Topoğrafya Haritası.....	35
Şekil 2.20. Kadıkışlak Köyü Topoğrafya Haritası	35
Şekil 2.21. Karagüney Köyü Topoğrafya Haritası.....	36
Şekil 2.22. Karakuyu Köyü Topoğrafya Haritası.....	37
Şekil 2.23. Kasımcı Köyü Topoğrafya Haritası	37
Şekil 2.24. Kavaktepe Köyü Topoğrafya Haritası	38
Şekil 2.25. Kazancı Köyü Topoğrafya Haritası	39
Şekil 2.26. Kuzugüden Köyü Topoğrafya Haritası.....	39
Şekil 2.27. Küllük Köyü Topoğrafya Haritası	40
Şekil 2.28. Mezraa Köyü Topoğrafya Haritası	41
Şekil 2.29. Necefali Köyü Topoğrafya Haritası.....	41
Şekil 2.30. Nişankaya Köyü Topoğrafya Haritası	42
Şekil 2.31. Oba Köyü Topoğrafya Haritası.....	43

Şekil 2.32. Örüsmüş Köyü Topoğrafya Haritası	43
Şekil 2.33. Özdemir Köyü Topoğrafya Haritası	44
Şekil 2.34. Pınarbaşı Köyü Topoğrafya Haritası	45
Şekil 2.35. Sarıçoban Köyü Topoğrafya Haritası	45
Şekil 2.36. Suveren Köyü Topoğrafya Haritası	46
Şekil 2.37. Tacirli Köyü Topoğrafya Haritası.....	47
Şekil 2.38. Taşlıca Köyü Topoğrafya Haritası.....	47
Şekil 2.39. Yayıcı Köyü Topoğrafya Haritası.....	48
Şekil 2.40. Yayıcı Köyü Giriş Tabelası	49
Şekil 2.41. Yukarıçarıkçı Köyü Topoğrafya Haritası	49
Şekil 2.42. Yukarıçarıkçı Köyü Giriş Tabelası	50
Şekil 2.43. Yüzbaşılar Köyü Topoğrafya Haritası	50
Şekil 2.44. Karaçomak Köyü Topoğrafya Haritası	51
Şekil 2.45. Aralık İlçesi Giriş Tabelası	52
Şekil 2.46. Adetli Köyü Topoğrafya Haritası	53
Şekil 2.47. Aşağıaratan Köyü Topoğrafya Haritası	54
Şekil 2.48. Aşağıçamurlu Köyü Topoğrafya Haritası.....	55
Şekil 2.49. Aşağıçamurlu Köyü Giriş Tabelası.....	55
Şekil 2.50. Aşağıçiftlik Köyü Topoğrafya Haritası	56
Şekil 2.51. Aşağıtopraklı Köyü Topoğrafya Haritası	57
Şekil 2.52. Babacan Köyü Topoğrafya Haritası.....	57
Şekil 2.53. Babacan Köyü Giriş Tabelası	58
Şekil 2.54. Emince Köyü Topoğrafya Haritası	59
Şekil 2.55. Gödekli Köyü Topoğrafya Haritası	59
Şekil 2.56. Hacıağa Köyü Topoğrafya Haritası	60
Şekil 2.57. Hasanhan Köyü Topoğrafya Haritası.....	60
Şekil 2.58. Hasanhan Köyü Giriş Tabelası	61
Şekil 2.59. Karahacılı Köyü Topoğrafya Haritası.....	61
Şekil 2.60. Kırçıçeği Köyü Topoğrafya Haritası	62
Şekil 2.61. Kolikent Köyü Topoğrafya Haritası	63
Şekil 2.62. Ramazankent Köyü Topoğrafya Haritası	64
Şekil 2.63. Saraçlı Köyü Topoğrafya Haritası	64

Şekil 2.64. Tarlabası Köyü Topoğrafya Haritası	65
Şekil 2.65. Tazeköy Köyü Topoğrafya Haritası.....	66
Şekil 2.66. Yenidoğan Köyü Topoğrafya Haritası.....	66
Şekil 2.67. Yukarıaratan Köyü Topoğrafya Haritası	67
Şekil 2.68. Yukarıçamurlu Köyü Topoğrafya Haritası	68
Şekil 2.69. Yukarıçiftlik Köyü Topoğrafya Haritası.....	69
Şekil 2.70. Yukarıtopraklı Köyü Topoğrafya Haritası.....	70
Şekil 2.71. Aktaş Köyü Topoğrafya Haritası	72
Şekil 2.72. Aşağıalican Köyü Topoğrafya Haritası	72
Şekil 2.73. Bayatdoğanşalı Köyü Topoğrafya Haritası.....	73
Şekil 2.74. Bekirhanlı Köyü Topoğrafya Haritası	73
Şekil 2.75. Bekirhanlı Köyü Giriş Tabelası	74
Şekil 2.76. Bulakbaşı Köyü Topoğrafya Haritası	74
Şekil 2.77. Cennetabat Köyü Topoğrafya Haritası	75
Şekil 2.78. Cennetabat Köyü Giriş Tabelası	76
Şekil 2.79. Gölköy Köy Topoğrafya Haritası	76
Şekil 2.80. Gökçeli Köyü Topoğrafya Haritası.....	77
Şekil 2.81. Kacardoğanşalı Köyü Topoğrafya Haritası	78
Şekil 2.82. Kerimbeyli Köyü Topoğrafya Haritası	78
Şekil 2.83. Kerimbeyli Köyü Giriş Tabelası.....	79
Şekil 2.84. Koçkıran Köyü Topoğrafya Haritası	80
Şekil 2.85. Koçkıran Köyü Giriş Tabelası	80
Şekil 2.86. Mürşitali Köyü Topoğrafya Haritası.....	81
Şekil 2.87. Ortaalican Köyü Topoğrafya Haritası.....	82
Şekil 2.88. Şıracı Köyü Topoğrafya Haritası	83
Şekil 2.89. Taşburun Köyü Topoğrafya Haritası	84
Şekil 2.90. Taşburun Köyü Giriş Tabelası	84
Şekil 2.91. Yazlık Köyü Topoğrafya Haritası.....	85
Şekil 2.92. Yukarıalican Köyü Topoğrafya Haritası.....	86
Şekil 2.93. Zülfikar Köyü Topoğrafya Haritası	86
Şekil 2.94. Tuzluca İlçesi Giriş Tabelası	87
Şekil 2.95. Abbasgöl Köyü Topoğrafya Haritası	89

Şekil 2.96. Ağabey Köyü Topoğrafya Haritası.....	90
Şekil 2.97. Akdeğirmen Köyü Topoğrafya Haritası	91
Şekil 2.98. Akdiz Köyü Topoğrafya Haritası.....	91
Şekil 2.99. Akoluk Köyü Topoğrafya Haritası	92
Şekil 2.100. Alihanlı Köyü Topoğrafya Haritası	93
Şekil 2.101. Aliköse Köyü Topoğrafya Haritası.....	93
Şekil 2.102. Arslanlı Köyü Topoğrafya Haritası	94
Şekil 2.103. Aşağı Çıyıklı Köyü Topoğrafya Haritası	95
Şekil 2.104. Aşağı Aktaş Köyü Topoğrafya Haritası.....	95
Şekil 2.105. Aşağıcivanlı Köyü Topoğrafya Haritası	96
Şekil 2.106. Aşağı Katırlı Köyü Topoğrafya Haritası.....	97
Şekil 2.107. Aşağısutaşı Köyü Topoğrafya Haritası.....	97
Şekil 2.108. Badıllı Köyü Topoğrafya Haritası	98
Şekil 2.109. Bağlan Köyü Topoğrafya Haritası	99
Şekil 2.110. Bahçecik Köyü Topoğrafya Haritası	99
Şekil 2.111. Bahçelimeydan Köyü Topoğrafya Haritası	100
Şekil 2.112. Beyoğlu Köyü Topoğrafya Haritası.....	101
Şekil 2.113. Bostanlı Köyü Topoğrafya Haritası	101
Şekil 2.114. Buruksu Köyü Topoğrafya Haritası.....	102
Şekil 2.115. Canderviş Köyü Topoğrafya Haritası	103
Şekil 2.116. Çıraklı Köyü Topoğrafya Haritası	103
Şekil 2.117. Çiçekli Köyü Topoğrafya Haritası.....	104
Şekil 2.118. Doğanıurt Köyü Topoğrafya Haritası	105
Şekil 2.119. Eğrekdere Köyü Topoğrafya Haritası.....	106
Şekil 2.120. Elmalık Köyü Topoğrafya Haritası.....	106
Şekil 2.121. Gaziler Köyü Topoğrafya Haritası.....	107
Şekil 2.122. Gedikli Köyü Topoğrafya Haritası	108
Şekil 2.123. Göktaş Köyü Topoğrafya Haritası	108
Şekil 2.124. Güllüce Köyü Topoğrafya Haritası.....	109
Şekil 2.125. Güzeldere Köyü Topoğrafya Haritası.....	110
Şekil 2.126. Hadımlı Köyü Topoğrafya Haritası	110
Şekil 2.127. Hamurkesen Köyü Topoğrafya Haritası	111

Şekil 2.128. Hasankent Köyü Topoğrafya Haritası	112
Şekil 2.129. İnce Köyü Topoğrafya Haritası	112
Şekil 2.130. İncesu Köyü Topoğrafya Haritası	113
Şekil 2.131. Kalaça Köyü Topoğrafya Haritası	114
Şekil 2.132. Kamışlı Köyü Topoğrafya Haritası.....	114
Şekil 2.133. Kandilli Köyü Topoğrafya Haritası	115
Şekil 2.134. Karabudak Köyü Topoğrafya Haritası.....	116
Şekil 2.135. Karacaören Köyü Topoğrafya Haritası	117
Şekil 2.136. Karakoyun Köyü Topoğrafya Haritası	117
Şekil 2.137. Karanlık Köyü Topoğrafya Haritası	118
Şekil 2.138. Karataş Köyü Topoğrafya Haritası	119
Şekil 2.139. Kayakışlak Köyü Topoğrafya Haritası	119
Şekil 2.140. Kayaören Köyü Topoğrafya Haritası.....	120
Şekil 2.141. Kazkoparan Köyü Topoğrafya Haritası	121
Şekil 2.142. Kelekli Köyü Topoğrafya Haritası.....	121
Şekil 2.143. Kılıçlı Köyü Topoğrafya Haritası	122
Şekil 2.144. Kırkbulak Köyü Topoğrafya Haritası	123
Şekil 2.145. Kıznefer Köyü Topoğrafya Haritası	123
Şekil 2.146. Köprübaşı Köyü Topoğrafya Haritası.....	124
Şekil 2.147. Kula Köyü Topoğrafya Haritası.....	125
Şekil 2.148. Kumbulak Köyü Topoğrafya Haritası	125
Şekil 2.149. Kuruağaç Köyü Topoğrafya Haritası.....	126
Şekil 2.150. Küçükova Köyü Topoğrafya Haritası.....	127
Şekil 2.151. Laleli Köyü Topoğrafya Haritası	127
Şekil 2.152. Mollakamer Köyü Topoğrafya Haritası.....	128
Şekil 2.153. Nahırkıran Köyü Topoğrafya Haritası	129
Şekil 2.154. Ombulak Köyü Topoğrafya Haritası	129
Şekil 2.155. Ortabucak Köyü Topoğrafya Haritası.....	130
Şekil 2.156. Osman Köyü Topoğrafya Haritası	131
Şekil 2.157. Pirdemir Köyü Topoğrafya Haritası	131
Şekil 2.158. SariabdalKöyü Topoğrafya Haritası	132
Şekil 2.159. Sarıbulak Köyü Topoğrafya Haritası	133

Şekil 2.160. Soğukbulak Köyü Topoğrafya Haritası	134
Şekil 2.161. Söğütlü Köyü Topoğrafya Haritası	134
Şekil 2.162. Sürmeli Köyü Topoğrafya Haritası.....	135
Şekil 2.163. Sürmeli Köyü Giriş Tabelası	135
Şekil 2.164. Taşucan Köyü Topoğrafya Haritası	136
Şekil 2.165. Tezekçi Köyü Topoğrafya Haritası.....	137
Şekil 2.166. Turabi Köyü Topoğrafya Haritası.....	137
Şekil 2.167. Turabi Köyü Giriş Tabelası	138
Şekil 2.168. Tutak Köyü Topoğrafya Haritası	138
Şekil 2.169. Uğurca Köyü Topoğrafya Haritası.....	139
Şekil 2.170. Üçkaya Köyü Topoğrafya Haritası	140
Şekil 2.171. Ünlendi Köyü Topoğrafya Haritası	140
Şekil 2.172. Yağlı Köyü Topoğrafya Haritası	141
Şekil 2.173. Yassıbulak Köyü Topoğrafya Haritası	142
Şekil 2.174. Yaylacık Köyü Topoğrafya Haritası.....	142
Şekil 2.175. Yukarıaktaş Köyü Topoğrafya Haritası	143
Şekil 2.176. Yukarıcivanlı Köyü Topoğrafya Haritası	144
Şekil 2.177. Yüceotak Köyü Topoğrafya Haritası	144

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

Yer adları, herhangi bir yerin tarihinin, halkının yaşayış ve inançlarının, coğrafi özelliklerinin yerleşim yerinin adlandırılmasındaki etkisini ve yapılan adlandırılmayı köken olarak araştıran bilim dalıdır. Son zamanlarda yer adları bilimiyle ilgili yapılan çalışmalar süreklilik kazanmıştır. Yer adları biliminin çalışmaları sonucunda elde edilen bilgiler yalnızca bize araştırma alanının geçmişi ile alakalı bilgiler vermekle kalmayıp, yerleşim yerinin tarihi, etnik yapısı ve dilinin tarihi hakkında da bilgiler sunmaktadır. Bir yerleşim yerine verilen adlar sadece bir nedene bağlı olarak değişim göstermez. Coğrafi koşullar, bölgede yaşayan insanların ırk ve köken bağları, bölgeye yapılmış olan saldırılar ve ortama ayak uydurma süreçleri yer adlarının verilmesinde etkin olan faktörlerdir (Aliağaoğlu,Yiğit, 2013, s.311-330).

Coğrafya biliminin çalışma alanına bakıldığında insan ve mekân arasındaki karşılıklı ilişkiler oluşturmaktadır. Geçmişe bakıldığında insan ve mekân arasında bulunan ilişkide baskın rolü doğal çevre üstlenmiştir. Zamanla insanın gelişim kaydetmesi ve yerleşik hayata geçmesinden dolayı insanoğlunun etki alanı genişlemiştir. Yerleşme alanlarının sayısal olarak artış göstermesi neticesinde adlandırma ihtiyacı yaşanmıştır. Adlandırmalar sayesinde yaşanacak olan karmaşıklıkların önüne geçilmiştir. Geçmişten günümüze kadar olan zaman diliminde yapılan adlandırmalar da değişimler yapılmıştır. İnsanoğlu yerleşim alanlarına ad verdiğinde yaşamsal faaliyetlerini devam ettirmek adına uğraşmış olduğu alanlar olan tarım, hayvancılık vb. gibi ekonomik faaliyetlerde yerin adlandırılmasında etkili olmuştur (Altınışik,2009, s.7). Maddi faktörler dışında da doğal çevre faktörü de etkili olmuştur. Örneğin: bitki örtüsü, hidrografya özellikleri, jeomorfolojik özellikler, hayvan türleri, iklim özellikleri gibi faktörler etkin rol oynamıştır. Birbirinden konum olarak farklı yerlerde bulunan yerlere verilen adların aynı olması bu yerler arasında bir bağlantı bulunduğunun göstergesi olabilir.

1.1. Kültürel Coğrafya

Kültür çok geniş bir anlam yelpazesine sahiptir. Kültür kavramı üzerine birden fazla tanımlama yapılmıştır. Kültür insanoğlunun etkileri sonucunda meydana gelmiştir. Kültür, dil, din, gelenek, görenek, örf, adet, edebiyat, sanat, ahlak ve mimari gibi içerisinde insanoğlunu ilgilendiren alanları kapsamaktadır. Kültürü maddi ve manevi kültür olmak üzere iki grupta inceleyebiliriz. Dünya üzerinde bulunan her toplum kendine ait bir kültüre sahiptir. Yaşanılan coğrafyaların yakın olması ve insan ilişkilerinin artması neticesinde zaman zaman kültürel özelliklerde benzerlikler yaşanmaktadır.

Kültürel Coğrafya, insan kültürlerinin bulunduğu coğrafya içerisinde insan ve çevre etkileşimini incelemektedir. Carl Ortwin SAUER, kültürel coğrafya denilince akla gelen ilk isimdir (Kayserili,2010, s. 182). Kültürel Coğrafya'nın çalışma alanına baktığımızda Coğrafya biliminin sadece coğrafi çevre ile değil insan ve çevrenin birbirlerine olan etkilerinin de araştırılması gerektiğini savunmaktadır. Geçmiş dönemlerde insanoğlunun gelişmişlik seviyesi ve bir şeyleri değiştirebilme yetkinliği açısından pasif bir durumdaydı. Dünya genelinde yaşanan değişimler ve gelişimler insanın yaşadığı çevreyi kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanabilmesine olanak hazırladı.

Yer adları yaşanılan mekânın coğrafi ve tarihi özellikleri hakkında bilgiler vermektedir. Yer adlarının kalıcı veya değiştirilmiş olması farketmeksizin hepsi birer anlama sahiptir. Bir yerin karakteristik özelliklerini belirlemede yer adlarının incelenmesinin önemli bir payı vardır.

1.2. Toponomi Nedir? Ve Toponominin Sınıflandırması

Toponomi, Türkçe karşılığı Yeradları olan ve bu adlandırılmaların neden ve nasıl yapıldığına dair çalışmaları inceleyen bilim dalıdır. Günümüze kadar yapılmış olan çalışmaların bazılarında Toponimi, bazı çalışmalarda ise Toponomi olarak kullanılmaktadır. (Arifoğlu,2020, s.126). Toponomi biliminin çalışma alanı oldukça geniş olduğundan dolayı disiplinler arası bir bilimdir. (Ada, 2012, s.1). Toponomi bilimi çalışma alanlarının çeşitlilik göstermesinden ötürü çalışma alanlarına göre sınıflandırılmıştır.

Mikrotoponomi: Yerleşim yerinin olmadığı ve en küçük alanları incelemektedir.

Mikronimi: İnsanoğlunun geçici olarak yaşamını devam ettirdiği yerleşme adlarını araştırır (Doğanay,2016, s.453).

Odonimi: Toponomi biliminin alt kollarından biridir. Kentlerde bulunan sokakların isimlerini inceleyen ad bilimidir.

Hidronimi (Su Adbilimi): Toponiminin bir alt koludur. Hidronimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Hidronim (Su Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan su alanlarının isimlerini araştırır.

Oronimi (Dağ Adbilimi): Toponiminin bir alt koludur. Oronimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Oronim (Dağ Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan dağ, tepe, vadi, yamaç, girinti, çıkıntı, ova gibi yeryüzü şekillerinin isimlerini araştırır.

Drimonimi (Orman Ad Bilimi): Toponiminin bir alt koludur. Drimonimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Drimonim (Orman Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan ormanlık alanların ve türlerin isimlerini araştırır.

Urbanimi (Kentlik Adbilim): Toponiminin bir alt koludur. Urbanimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Urbanim (Kentlik Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan kent alanların ve bununla alakalı yerlerin isimlerini araştırır.

Dromonomi (Yol Ad Bilimi): Toponiminin bir alt koludur. Dromonimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır (Şahin,2013, s.55).

Dromonim (Yol Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan tüm ulaşım alanlarına ait yolların isimlerini araştırır.

Agroonimi (Bağ Ad Bilimi): Toponiminin bir alt koludur. Agroonimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Agroonim (Bağ Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan tüm tarımsal faaliyetlerin yapıldığı alanların isimlerini araştırır.

Horonimi (El Ad Bilimi): Toponiminin bir alt koludur. Horonimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Horonim (El Adı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan ülke, il, ilçe gibi siyasi olarak birbirinden ayrılan yerlerin isimlerini araştırır.

Oykonimi (Orun Ad Bilimi): Toponiminin bir alt koludur. Oykonimlerin ortaya çıkış nedenlerini, kaynaklarını, etki alanlarını, şekillenmesini ve sorumlu olduğu görevleri araştırmaktadır.

Oykonim (OrunAdı): Toponomi alanının bir türüdür. Dünya üzerinde bulunan yerleşim yerlerinin isimlerini araştırır.

1.3. Toponiminin Dünyadaki Tarihsel Gelişim Süreci

Toponimi alanındaki çalışmalara 1800’lü yıllarda başlanmıştır (Top Yılmaz, 2021, s.1128). İnsanoğlu dünya üzerinde devamlı bir arayış içerisinde. Bu arayış: kimi zaman sahip olma kimi zamanda keşfetme isteğiyle ortaya çıkmıştır. Ülkeler arası yaşanan önde olma yarışı ekonomik, siyasi vb. alanların dışında farklı bilimsel alanlarda da etkili olmuştur. Yaşadıkları yerlerin isimlerinin anlam ve köken bakımından merak edilmesi ve araştırılması toponomi biliminin ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. Toponomi bilimi ile ilgili çalışmalara ilk olarak Rus bilim adamları tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışmalar her ülkede farklı dönemlerde başlamıştır. Rus bilim adamlarının çalışmalarını Avrupa ve Amerika’da ki bilim adamlarının yaptığı çalışmalar takip etmiştir. Toplumlar yapmış oldukları adlandırmalar neticesinde kendi siyasetlerini ve jeopolitik güçlerini yapmış oldukları adlandırmalara göre uyarlamaktadır(Aydın,2022,s.348)

Ülkeler sınırları içerisinde yer alan yerleşim alanlarının adlarının araştırılması çeşitli bilim alanlarının, derneklerin, kuruluşların kurulmasına zemin hazırlamıştır. Halende birçok ülkede bu konu alanında yapılan çalışmalar yeteri kadar gelişmemiştir. Toponominin bilim dalı olarak kabul görmesi uzun yıllar sürmüştür. Toponomi bilimi ile ilgili çalışmaların yapıldığı ve takip edildiği kuruluşlar sırasıyla; ABD, Kanada, İngiltere, Almanya, Fransa ve Polonya gibi ülkelerin birbirini takip etmesiyle kurulmuştur. (Yavuz, 2017.s.33-34). Toponominin tüm ülkeler tarafından bir bilim dalı kabul edilmesi yaygınlaşması 20.yy. dan sonra başlamıştır.

1.4. Toponominin Türkiye’de Gelişimi

Türkiye’de yer adları alanında yapılmış olan çalışmalar köken olarak çok eskiye dayanır. Toponomi biliminin Türkiye’de doğuşu Cumhuriyetin kurulduğu yıllarla paralellik gösterir (Köksal,2019, s.45). Ülkemizde yapılan çalışmaların sayısında 1960’lı yıllardan sonra artış yaşanmıştır (Şahin,2010, s.135). Yer adları alanında yapılan çalışmalar uzun bir dönemi kapsamına rağmen halende ülkemizde incelenmeyen birçok alan bulunmaktadır. Toponomi bilimi ile ilgili ülkemizde yapılan çalışmalara ilk olarak 1928 yılında başlanmıştır. Toponomi biliminde ülkemizde de diğer ülkelerde olduğu gibi çok hızlı bir ilerleme olamamıştır. Fakat son yıllarda birçok tez, makale, bildiri vb. çalışma alanının yapıldığı bilim dalıdır.

Ülkemiz köken olarak birden fazla topluluğa ev sahipliği yapmıştır. Bu özelliği çalışma alanlarının geniş bir yelpazeye sahip olmasına neden olur. Yer adları milli kültürümüzün öğelerinden bir tanesini oluşturur (Ürün,2009, s.8). Türkiye’de yapılan çalışmalar daha çok il ve ilçe bazında yapılmaktadır. Türkiye’de bulunan yer adlarının verilme nedenleri aynı yöre içerisinde benzerlik gösterir. Örneğin: Boy, bey, oymak, akarsu, dağ, vadi gibi etkenler isimlendirmede etkilidir. Toponomi bilimi için ülkemizde gerekli olan düzen ve sistem sağlanamaması bilim alanı olarak kabul görmesi ve çalışmaların sayısal olarak artışını etkilemiştir. Yer adlarının birçok bilim dalını ilgilendirmesi diğer bilim dallarında da kendi alanlarına ait tekniklerle yer adlarını araştırır.

Türkiye’de yer adları alanında yapılan ilk çalışma olan Köprülüzade Mehmet Fuat tarafından 1925 yılında yazılan “Oğuz Etnolojisine Dair Tarihi Notlar” adlı makalesidir. Köprülüzade’nin yaptığı çalışma birçok çalışmaya öncülük etmiştir. Hüseyin Nihal Atsız ve Naci Kum tarafından kaleme alınan Anadolu’da Türklere Ait Yer Adları makalesini örnek verilebilir.

Yer adları alanında yapılan çalışmalarda incelenen yer ve çalışma alanlarında da farklılıklar olmuştur. Yer adları alanında yapılan çalışmalara örnek verecek olursak bunlar;1928 yılında Mehmet Şakir’in kaleme aldığı “Sinop ve Muhitinde Diğer Türk Zümrelerine Ait Köy Adları” adlı makalesidir. Sinop ve Çevresindeki Köy Adları isimli makalesinde Sinop ilindeki yerleşim yerlerinin yer adlarını ortaya çıkarmaya çalışılmıştır. 1936 yılında Fuat Aksu’nun kaleme aldığı “Isparta İli Yer Adları” makalesidir. Isparta İli Yer Adları isimli makalesinde beşerî ve coğrafi tüm alanlarla ilgili yer adlarını incelemiştir.

1945 yılında Sırrı Üçer ve Mesut Koman’ın kaleme aldığı “Konya İli Köy ve Yer Adları” üzerine isimli denemelerinde Konya iline ait yer adları incelenmiştir. Bahaeddin Yediyıldız’ın kaleme aldığı “Türkiye’de Yer Adı Verme Usulleri ve Yer Adı Değişikliklerinin Tarihi Gelişimi” isimli makalesinde yer adları verilirken nelere dikkat edilmiş veya değişimlerinde dikkat edilen kurallar üzerinde durulmuştur.

Orhan Şaik Gökyay’ın kaleme aldığı “Yer Adlarında Kişilerin ve Olayların Payı” isimli makalesinde yapılan adlandırmalarda kişi isimleri ve dönemin önemli olan olaylarının etkilerini açıklamaya çalışmıştır.

Alperen Kayserili'nin kaleme aldığı “Bir Toponomi Araştırması: Ağrı’da Yer Adları” isimli çalışmasında Ağrı ili ve ilçelerinin isim kökeninin araştırılıp ve eski-yeni isimlerinin karşılaştırmasını yaparak aradaki farkı ortaya çıkarmıştır. Erzurum Şehri’nde Yer Adları Üzerine Bir Denemesinde, Erzurum için geçmişten günümüze yapılan isim değişimleri ve merkez ilçelerde bulunan mahallelerin isim kökeni arasındaki bağlantı ortaya konulmuştur.

Nitekim uzun yıllar önce ya da yakın zaman içerisinde yapılan adlandırmaların incelenip ve bu sürecin detayları ile yapılan çalışmalarda anlatılması ülkemiz adına tarihimizin derin ve ilgi çekici yönünü inceleyip görmemize yardımcı olmaktadır.

1.5. Iğdır ile İlgili Toponomi Çalışmaları

Çalışmamız bünyesinde Iğdır ili bazında elde edilen toponimi çalışmalarına bakacak olursak; Iğdır ili ile ilgili yapılmış olan çalışma sayısının pek fazla değildir. Bunda Iğdır’ın yakın bir zaman dilimi içerisinde il olması ve çalışmalara konu olabilecek kadar dikkat çekmemesi etkili olmuştur. Bunda yer adları biliminin ülke genelinde çok köklü bir geçmişinin olmamasıda etkili olmuştur.

İbrahim Güner tarafından 1993 yılında yazılan “*İlimiz Iğdır*” isimli kitabında Iğdır ilini tarihi, kültürel, turizm, ekonomik, coğrafi vb. alanlarını ele alarak açıklamıştır.

Nihat Çetinkaya tarafından 1996 yılında yazılan “*Iğdır Tarihi (Tarih, Yer Adları ve Bazı Oymaklar Üzerine)*” isimli kitabında Iğdır’ın tarihi ve tarih boyunca bu yörede yaşamış ve hâkimiyet kuran devlet ve beylikler hakkında bilgi verilmiştir. Kitabın bir bölümünde ise Iğdır’daki yer adları hakkında açıklamalar yapılmıştır.

İbrahim Güner, Mustafa Ertürk ve Ünsal Bekdemir tarafından 2000 yılında yazılan “*Iğdır İli’ndeki Yer Adlarının Kaynakları*” adlı makalede Iğdır’da bulunan yer adlarının veriliş kaynakları açıklanmıştır. Yer adlandırmasında etkili olan faktörlerin neler olduğuna dair bilgiler verilmiştir.

Hasan Buyruk tarafından 2002 yılında yazılan “*Iğdır ve Çevresinde Tarihi-Kültürel Kalıntılar*” isimli tezinde Iğdır’da bulunan kalıntılar ile ilgili detaylı açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca Iğdır adının verilmesine yönelik açıklamalarda bulunmaktadır.

Ziya Zakir ACAR tarafından 2006 yılında yazılan “*Her Yönüyle Iğdır*” isimli kitabında Iğdır ili ile ilgili kapsamlı bir çalışma yaptığı eserinde Iğdır adının kökenine yönelik bir araştırma yapılmıştır.

Berna Ürün tarafından 2009 yılında yazılan “*Iğdır ve Ardahan İllerinin Yer Adları*” isimli tez çalışmasında Iğdır ve Ardahan illerinde bulunan yer adlarının köken, tarih ve yapı bakımından incelemiştir.

Sinan Kılıç tarafından 2020 yılında yazılan “*Iğdır’da Yer Adı Üzerine Arkeotoponomik Bir İnceleme*” adlı makalesinde Iğdır adının anlamına ve yörede bulunan tarihi bazı kalıntılardaki yazıların ve sembollerin kökenini inceleyerek Iğdır’ın geçmişi hakkında bilgiler vermektedir.

1.6. Araştırmanın Amacı

Iğdır ilindeki yer adlarının kültürel coğrafya açısından değerlendirilmesinin yapıldığı bu çalışmada, yer adlarının eski ve yeni adları bir arada ele alınarak ve insan mekân etkileşiminin yer adları üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, Iğdır Merkez, Aralık, Tuzluca, Karakoyunlu, ilçelerinde mevcut olan 162 köy ve Merkez ilçeye bağlı 24 mahallede bulunan yerleşmesindeki yer adları kültürel coğrafya açısından analiz edilmiştir.

1.7. Araştırmanın Hipotezi ve Alt Problemleri

Iğdır il merkezi ve ilçelerinde yer alan köylerin ve merkez ilçe mahallelerin yer adlarına yönelik olarak yapılan bu çalışmanın hipotezini, Iğdır’ın il merkezi ile ilçelerinde yer alan köylerin ve merkez ilçe mahallelerinin yer adlarının belirlenmesinde Iğdır ilinin sahip olduğu coğrafi koşullar ve diğer faktörlerin etkileri oluşturmaktadır.

- Iğdır ilinin adı ve il sınırları içerisinde bulunan ilçe, mahalle ve köy isimleri neye göre verilmiştir.

- Iğdır il sınırları içerisinde yapılmış olan adlandırılmalar ve bu adlandırılmalarda etkili olan faktörler nelerdir?

1.8. Araştırmanın Önemi ve Sınırlılıkları

Bu çalışma öncesinde Iğdır’la ilgili yapılan araştırmalar ve çalışmalar dikkate alınarak şehirde bulunan köy, mahalle, ilçe ve il merkezine yönelik yapılan bir çalışmadır. Iğdır il merkezi, merkez ilçe mahalleleri, ilçeleri ve ile bağlı olan tüm köyler ile ilgili CBS programı ile çizilen haritalarla destekli yapılan çalışma sayısının yok denecek kadar az olması yapılan çalışmayı diğer çalışmalardan ayırt etmektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları Iğdır il merkezi, merkez ilçe mahalleleri, ilçeleri ve Iğdır’ bağlı köyler ile sınırlanmıştır. Hepsi ile alakalı tek tek araştırmanın yapılması ve elde edilen verilerin incelenmesi, araştırmanın kapsamının Iğdır il merkezi, Merkez ilçe mahalleleri, ilçeleri ve köyleri ile sınırlanmasını zorunlu kılmaktadır. Çalışmada günümüzde kullanılan adları ve önceden kullanılan adlandırmaya yönelik araştırma yapılmıştır.

Çalışma kapsamında olan bazı köylere gidilerek köy sakinleri ile yapılan adlandırma hakkında bilgilendirilmek istendi. Fakat köy sakinleri daha önce böyle bir konuyu merak edip araştırmadıklarını dile getirdiler. Ayrıca kendi istek ve talepleri olduğunu çözümü için yardım istediler. Sonuç olarak köylerde yapılan yüzyüze görüşmeler de çalışmamız için veri elde edilememiştir. Merkez ilçe mahallelerinde yapılan isim değişimlerine ilişkin Iğdır Belediye’sinden çalışmada kullanılmak üzere herhangi bir bilgi ve evrak paylaşımı yapılmamıştır.

1.9. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Araçları

Iğdır ili, ilçeleri, merkez mahalleleri ve köylerinin yer adları ile ilgili olarak yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi ve yerinde gözlem yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmaya başlarken ilk olarak Iğdır ili yer adları ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasından elde edilen kaynaklarda içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma konusu olan bazı köyler yerinde gözlem yöntemi kullanılarak köyün isminin yer aldığı tabelaların görseli çekilmiştir. Şekil üzerinden

çalışılan alanların konum olarak daha iyi görünebilmesi açısından Arc Gis 10.5 programı kullanılarak haritalar çizilmiştir.

Araştırma konusu içerisinde yer alan merkez ilçe mahalleleri için yapılan isim değişimleri için Iğdır Belediye'sinden Belediye Meclis Kararlarına ilişkin evrak talebinde bulunulmuştur.

1.10. Araştırma Sahasının Konumu

Iğdır ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Erzurum-Kars Bölümü sınırları içinde yer almaktadır. Ayrıca Iğdır ili matematiksel konum olarak 39° 39' ve 40° 07' kuzey enlemleriyle, 43° 17' ve 44° 49' doğu boylamları arasında yer alır (URL-1).

Iğdır'ın kuzey ve kuzeydoğu sınırını, Aras Nehri ve bu nehrin oluşturduğu Türkiye-Ermenistan sınırı oluşturmaktadır. Doğusunda Türkiye-Azerbaycan'ın Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti sınırı ve güneydoğusunda Türkiye-İran sınırı yer almaktadır. Güneyinde Ağrı ili (Doğubeyazıt ve Taşlıçay ilçeleri) bulunmaktadır. Bu sınır kabaca doğu-batı doğrultusunda uzanan ve Doğu Torosların doğudaki uzantısı olan Karasu-Aras sıradağlarından oluşmaktadır. Iğdır iline bağlı İlçe sayısı 4, Iğdır ili merkez ilçeye bağlı Mahalle sayısı 24 ve Iğdır iline bağlı Köy sayısı 162.

1.11. Araştırma Sahasının Genel Coğrafi Özellikleri

Iğdır düz ve etrafı dağlarla çevrili bir alanda bulunmasından ova özelliğine sahiptir. Topraklarının %74'ünü dağlık alanlar, %26'sını ovalar oluşturmaktadır. Iğdır ili sınırları içinde doğal sınır özelliğine sahip olan Aras Nehri bulunmaktadır. Iğdır şehri iki tane ana morfolojik ünitelerden oluşmaktadır(Yulu , Doldur,2023,s.4).

Iğdır ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Erzurum-Kars Bölümü sınırları içinde yer almaktadır. Iğdır'ın kuzey ve kuzeydoğu sınırını, Aras Nehri ve bu nehrin oluşturduğu Türkiye-Ermenistan sınırı oluşturmaktadır. Doğusunda Türkiye-Azerbaycan'ın Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti sınırı ve güneydoğusunda Türkiye-İran sınırı yer almaktadır. Güneyinde Ağrı ili (Doğubeyazıt ve Taşlıçay ilçeleri) bulunmaktadır. Bu sınır kabaca doğu-batı doğrultusunda uzanan ve Doğu Torosların doğudaki uzantısı olan Karasu-Aras sıradağlarından oluşmaktadır. Iğdır'da bulunan dağlar doğuya doğru uzanmaktadır. Dağlar Yukarı Murat-Van Bölümü ve Erzurum-Kars bölümü

arasında sınır görevi üstlenmektedirler. Bu dağlar; Kızılcaziyaret Dağı(2887m.), Durak Dağı(2811m.), Zor Dağı (3196m.), Pamuk Dağı (2639m.)’dır.

Iğdır ili Aras Nehri havzası içerisinde yer almaktadır. Aras Nehri dışında Gaziler Çayı, Buruksu Çayı, Aşağı ve Orta Karasu Çaylarında Iğdır’da bulunan diğer akarsulardır. Iğdır ovasının toprak yapısı alüvyal topraklardan oluşmaktadır.

Karasal iklim tipi görülmektedir. Etrafının coğrafi anlamda çevrili olmasından dolayı mikroklima iklim özelliğide görülmektedir. Kışları çevresinde bulunan Kars, Ağrı ve Erzurum illerine oranla daha yumuşak geçerken, yazları yine komşu illerine göre daha sıcak ve kurak geçmektedir. Bu özelliğine sahip olmasında etrafının çevrili olması etkili olmuştur. Bitki örtüsü olarak bozkır bitki örtüsüne sahiptir. Bundan dolayı ormanlık alan sayısı oldukça azdır. Iğdır ili diğer illere oranla ekonomik açıdan son yıllarda gelişme göstermektedir. Önceki yıllarda göç veren il konumundaydı.

İl toprakları tarım faaliyeti için oldukça elverişlidir. Tarım arazilerinin düz ve engebeliğin az olması tarımın gelişme göstermesine zemin hazırlamıştır. Hemen hemen her türlü meyve ve sebze üretimi yapılmaktadır. Hayvancılık faaliyetinde koyun yetiştiriciliği önce gelmektedir. Iğdır ili diğer illere oranla ekonomik açıdan son yıllarda gelişme göstermektedir. Önceki yıllarda göç veren il konumundaydı.

İKİNCİ BÖLÜM

2. İĞDIR'DA YER ADLARI

İğdir ili, Merkez ilçe ile birlikte toplamda dört ilçeden ve 162 köyden oluşmaktadır. Merkez İlçe 41, Aralık 22, Karakoyunlu 18, Tuzluca 81 köyden meydana gelmektedir. Çalışmamızda merkezde bulunan mahallelerde ele alınmıştır. Merkeze bağlı toplamda 24 mahalle bulunmaktadır. Köy sayısı en fazla olan ilçe Tuzluca İlçesi, en az olan ise Karakoyunlu ilçesidir.

2.1. İğdir İsminin Tarihsel Gelişim ve Değişimi

İğdir, bulunmuş olduğu coğrafi konum olarak geçmişten günümüze birçok medeniyetin yaşam sürdüğü ve geçiş güzergâhı üzerinde bulunan bir yerleşim alanı olmuştur. İlk dönemlerde küçük bir yerleşim yeri idi. İğdir ilinin bulunduğu arazi geçmişte Sürmeli Çukuru olarak bilinen alan üzerinde bulunmaktadır. Asıl olarak şehrin ilk yaşam alanı günümüzde Korhan (Korgan) olarak bilinen alanda bir kale şehriydi. 1664 yılında meydana gelen büyük bir depremten sonra yerleşim alanının tahribata uğraması sonucunda hayatta kalan insanlar oradan göç etmiştir (Çetinkaya,1996, s.128). 1910 yılında “Kafkasi Kalender” isimli yıllıkta İğdir Nova (Yeni İğdir) olarak geçmektedir (Güner,1993, s.93).İğdir ilinin adı; Cengiz Alp'in çocuklarından en büyüğü olan “İğdir Beğ” den alınmıştır. (Acar,2006, s.9). İğdir'in kelime olarak anlamına baktığımızda “ulu, büyük” gibi anlamlar taşımaktadır. İğdir ismi yörede yaşayanlar arasında farklı olarak telaffuz edilmektedir. Yöre halkı arasında “İdir” ve “İğdir” olarak telaffuz edilmektedir. 19.yy. ortalarına doğru İğdir şehrini ziyaret etmiş olan gezginler şehrin konum itibariyle sınırda bulunmasında dolayı “gümrük ofisi” olarak bahsetmişlerdir(Yulu , Doldur,2023,s.6).

İğdir daha önce Kars iline bağlıydı. 3 Ekim 1992 tarihinde TBMM'nin yayınladığı resmî gazetedeki kanunla il olmuştur. Yayınlanmış olan kanunla Karakoyun'lu köyüde ilçe olmuştur. Değişimler neticesinde İğdir ili üç ilçeye sahip ve üç ülkeye sınırı olan tek il olmuştur. Doğu bölgesinden Anadolu'ya yapılmış olan göçlerin güzergâhı açısından önemli bir konuma sahiptir. Yörede elverişli olan iklim şartları yerleşme açısından tercih edilmesine neden olmuştur. Bölgede yerleşik hayata geçiş yapmış olan ilk topluluk olarak Orta Asya'dan gelmiş sayılan Hurrilerdir(Kırzioğlu,1953,s.27). Yörede zaman içerisinde yaşamış olan topluluklar

yerleşim alanlarında temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çeşitli meskenler, su bentleri, kaleler, kervansaraylar vb. yapılar inşa etmişlerdir. Iğdır ili, ilk dönemlerden günümüze kadar olan zaman içerisinde büyük nüfus kitlelerine ev sahipliği yapmıştır(Şimşek, Alim, 2009,s.4). Iğdır ilinin nüfus özelliğini etkileyen bir diğer faktör ise yurt içine ve yurt dışına yapılan göçlerdir. Göç edenlerin yaş ortalamasını daha çok gençler oluşturmaktadır. Yapılan göçler daha çok ekonomik şartlar neticesinde gerçekleşmektedir. Göç edenler gidilen yerlerde yaşamlarını kalıcı hale getirmişlerdir. Yaz mevsiminde tatil ve aile üyelerini ziyaret amaçlı gelirler. Son verilere göre toplam nüfus 203.594'tür(TÜİK,2023).Nüfusun 104.931'ini erkekler,98.663'ünü kadınlar oluşturmaktadır(TÜİK,2023).

Iğdır ilinin, üç ülkeye komşu olmasından kaynaklı olarak kültürel açıdanda farklılıkların olmasına olanak hazırlanmıştır. Kültürel farklılıklar maddi ve manevi olarak yaşanmıştır. Yaşanmış olan değişimlerin belirgin olarak görüldüğü alanlardan birisi de dil özellikleridir. Dilde yaşanan değişimler zamanla yapılan adlandırılmaları da etkilemiştir. Bu nedenle Iğdır'ın şehir adının tarihsel gelişim ve değişimi çok aşamalı bir süreçtir.

2.2. Iğdır İli Merkez İlçe Mahalleleri Yer Adları

2.2.1. 14 Kasım Mahallesi: 14 Kasım Mahallesi, merkez ilçeye bağlı ve şehir merkezine yaklaşık 2 km kadar uzaklıktadır. Iğdır 14 Kasım 1920 yılında düşman işgalinden kurtarılmıştır. Mahallenin ismidde buradan gelmektedir.

2.2.2. Emek Mahallesi: ilk ismi Gökçeli Mahallesi iken daha sonra 12 Eylül Mahallesi olarak değiştirilmiştir. Mahallede yaşayan halkın isteği üzerine yapılmış olan darbe girişimini hatırlattığı için alınan kararla değiştirilmiştir.

2.2.3. Özgür Mahallesi: Özgür Mahallesinin ilk ismi 7 Kasım Mahallesi olarak geçmektedir. Mahalle ilk ismini 7 Kasım 1982 Anayasasından almıştır. Mahalle sakinlerinin isteği üzerine mahalleye verilen anayasa isminin askeri ve ağır hükümleri olan bir anayasayı hatırlatmasından dolayı dönemin belediye başkanı tarafından değiştirilmiştir.

2.2.4. Faruk Toka Mahallesi: Mahalle ismini geçmiş dönemde Iğdır'da öğretmenlik yapmakta olan ve siyasi görüşüne karşı olanların terör örgütüne beyanda bulunması üzerine dağa kaçırılıp infaz edilen Faruk Toka'dan almıştır.

2.2.5. Cumhuriyet Mahallesi: Mahalleye verilen isim ülkemizde en çok kullanılan adlandırmalardandır. İsmi verilmesinde ülkemizin yönetim şekli etkili olmuştur.

2.2.6. Pir Sultan Abdal Mahallesi: Mahalle adını dönemin ünlü şairlerinden olan Pir Sultan Abdal'dan almıştır.

2.2.7. Turgut Özal Mahallesi: Mahalle adını Türkiye Cumhuriyeti'nin 8. Cumhurbaşkanı olan merhum Turgut Özal'dan almıştır.

2.2.8. Yunus Emre Mahallesi: Mahalle adını tasavvuf ve halk şairi olan Yunus Emre'den almıştır.

2.2.9. Said Nursi Mahallesi: Mahalle adını İslam dini üzerine çalışmalar yapan ve eserler veren yazar olan Said Nursi'den almıştır.

2.2.10. Mehmet Akif Ersoy: Mahalle ismini İstiklal Marşı'mızın yazarından almıştır.

2.2.11. Namık Kemal Mahallesi: Mahalle adını Türk Milliyetçiliğinin ileri gelenlerinden olan yazar ve şair olan Namık Kemal'den almıştır.

2.2.12. Atatürk Mahallesi: Mahalle adını Mustafa Kemal Atatürk'ten almıştır.

2.2.13. Karabağ Mahallesi: Mahalle adını Türkiye aralarında dostluğun olduğu ülke olan Azerbaycan'ın Ermenistan Karabağ sorunu yaşamamasından kaynaklı olarak adlandırma yapılmıştır.

2.2.14. Ali Kamerli Mahallesi: Mahallenin adı eskiden Algemer olarak geçmektedir. Algemer ismi eskiden varlık gösteren Kimmerlerden gelmiştir. Süreç boyunca yöre halkı tarafından değiştirilerek Algemer olmuştur. Yapılan isim düzeltmeleri kararınca Ali Kamerli olmuştur.

2.2.15. Söğütlü Mahallesi: Iğdır'ın yeni il olduğu dönemde eskiden Ruslar tarafından adlandırılan Iğdır Nova Mahallesi'nin ismi değiştirilerek Söğütlü Mahallesi olmuştur.

2.2.16. Karaağaç Mahallesi: Mahalle ilk kurulduğu dönemden günümüze kadar aynı ismi kullanmıştır.

2.2.17. Bağlar Mahallesi: Mahalle ilk kurulduğu dönemden günümüze kadar aynı ismi kullanmıştır.

2.2.18. Hakveyis Mahallesi: Mahalle statüsü almadan önce Iğdır'a bağlı bir köydü. Hakveyis adını eskiden bulunduğu yerde bir ziyaretgâhın olmasından kaynaklı olarak almıştır. Bu ziyaretgâhın ismi yöre halkı tarafından değiştirilmiştir.

2.2.19. Özvatan Mahallesi: Iğdır'ın Halfeli Beldesine bağlı bulunan bir mahalledir.

2.2.20. Bahçelievler Mahallesi: Mahalle kurulduğu günden beri aynı ismi kullanmaktadır.

2.2.21. Konaklı Mahallesi: Mahalle kurulduğu günden beri aynı ismi kullanmaktadır.

2.2.22. Yeni Mahalle Mahallesi: Mahallenin önceki ismi Xanego olarak bilinmektedir. Yapılan değişimler sonucu Yeni Mahalle adını almıştır.

2.2.23. Topçular Mahallesi: Mahalle kurulduğu günden beri aynı ismi kullanmaktadır.

2.2.24. Yeni Mahalle Mahallesi: Iğdır merkez ilçeye bağlı bulunan Hoşhaber Beldesine bağlıdır.

2.3. Yer Adlarının Verilişinde Etkili Olan Faktörlere Göre Sınıflandırma

Çizelge 2.3. 1. Boy, Oymak ve Beyliklerden Adını Alan Köyler

Ağabey	Güllüce	Ombulak
Akyumak	Hacıağa	Özdemir
Aşağıaktaş	Hadımlı	Saraçlı
Aşağıçarıkcı	Kacardoğanşalı	Sariabdal
Aşağıçıyırıklı	Kalaça	Sarıbulak
Aşağıerhacı	Kamışlı	Sarıçoban
Çalpala	Karabulak	Söğütlü
Çilli	Karakoyun	Tacirli
Çıraklı	Kayakışlak	Taşlıca
Badıllı	Karakuyu	Uğurca
Bağlan	Kayaören	Unbulak
Bayatdoğanşalı	Kazancı	Ünlendi

Bayraktutan	Kılıçlı	Yağlı
Eğrekdere	Kırkbulak	Yassıbulak
Evcı	Kumbulak	Yukarıaktaş
Gaziler	Kuzugüden	Yukarıçarıkçı
Gödekli	Küçükova	Yüzbaşılar
Gökçeli	Mollakamer	

Çalışma alanının üzerinde yer aldığı topraklar eskiden beri ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi farklı medeniyetlerin, toplulukların, devletlerin yaşamını sürdürdüğü ve geçiş güzergâhı üzerinde bulunmaktadır. Bu toplumlar birden fazla alanda kalıcı etkiler bırakmıştır. Yerleşim alanlarını mensup oldukları topluluğun ismiyle adlandırmışlardır. Araştırma sahasında yer alan birçok yerin adıda bu topluluklardan gelmektedir. Günümüzde bu adlandırmalar çeşitli değişimlere uğramasına rağmen özünü korumaktadır.

Çizelge 2. 3.2. Dini ve Dini Hayatla İlgili Adını Alan Köyler

Alhanlı
Zülfikar

Yer adlandırılmalarında dini terimlerin kullanımı toplumlarda oldukça yaygındır. Çalışma alanımızda dini inançlardan etkilenecek yapılan adlandırılmalar pek fazla değildir.

Çizelge 2. 3.3. Yiyecek ve İçecek Adlarından Adını Alan Köyler

Elmagöl
Elmalık

Yiyecek ve içecek adından etkilenen adlandırılmalar iki tanedir. Bu adlandırılmalarda yörenin elmasının meşhur olmasından esinlenerek verilmiştir.

Çizelge 2. 3.4. Coğrafi Mekân ve Fiziki Çevreden Adını Alan Köyler

Aşağıaratan	Nişankaya
Aşağıçamurlu	Örüşmüş
Aşağıtopraklı	Sürmeli
Bahçelimeydan	Tarlabaşı
Enginalan	Taşburun
Güngörmez	Üçkaya

Karaçomak	Yazlık
Karagüney	Yaylacık
Karanlık	Yukarıaratan
Karataş	Yukarıçamurlu
Küçükova	Yukarıtopraklı

Coğrafi mekân ve insan arasında geçmişten günümüze kadar olan süreç boyunca bir etkileşim söz konusudur. Bu etkileşim insanların yaşamını sürdürdüğü yerleşme yerlerinin adlandırılmasında etkili olmuştur. Adlandırma yapılırken doğal ortamda bulunan etmenlerin ya direk isimleri kullanılmış ya da fiziki yapıları etkin rol oynamıştır. Yerleşme alanında bulunan toprağın yapısı, güneşi görme durumu, yerleşim alanının büyüklüğü, kayaçların yapısı vb. faktörler adlandırmayı kolaylaştırmıştır.

Çizelge 2.3. 5. Su ve Suyla İlgili Kavramlardan Adını Alan Köyler

Abbasgöl
Akoluk
Aşağısutaşı
Bulakbaşı
Buruksu
Gürpınar
Güzeldere
İncesu
Pınarbaşı
Soğukbulak
Suveren

Su insanın temel gereksinimlerinden biridir. Tarih boyunca insanoğlu yerleşim alanlarında ve çevrede bulunan su kaynaklarını adlandırmıştır. Yapılan adlandırmalarda su kaynağının fiziki yapısı, taşınmış olduğu su miktarı, kimyasal yapısı vb. faktörlerden de etkilenecek şekilde adlandırma yapmışlardır. Su kaynaklarının ismini zaman içerisinde yerleşim alanlarında da kullanmışlardır.

Çizelge 2. 3.6. Hayvan Adlarından Adını Alan Köyler

Aşağıkatırlı
Arsılanlı

Yerleşim yerleri adlandırılırken etki eden etmenlerden birisi de alanda yaşayan insanların geçim kaynaklarından olan hayvancılık faaliyetidir. Hayvancılık faaliyeti dışında yabani olan hayvan türlerinin de isimleri adlandırılmada kullanılmaktadır.

Çizelge 2. 3.7. Yönetim Şeklinden Adını Alan Köyler

Adetli
Emince
Kadıkışlak

Ülkemizin yönetim şeklinin cumhuriyet olmasına kadar olan süre boyunca çeşitli yönetim şekilleri uygulanmıştır. İlk dönemlerde küçük bölgelere memurlar gönderilerek o bölgenin yönetiminden sorumlu tutulmuştur. Çalışma alanında bulunan birkaç köyün ismide o dönemde görevlendirilen memurların adaletli, güvenilir gibi özelliklere sahip olmasından dolayı adlandırmalar yapılmıştır. Yapılan adlandırmalar sadece memurların yönetim şeklinin haricinde memurların olmadığı yerlerdeki köy içerisinde söz sahibi olan kişinin tutum ve davranışlarındadır.

Çizelge 2.3. 8. Dervişlik Geleneğinden Adını Alan Köyler

Canderviş
Hakmehmet
Mürşitali

Dervişlik geleneği eskiden çok yaygındı. Dervişlik geleneğine toplum içerisinde oldukça saygı duyulurdu. O dönemde yapılan adlandırmalarda dönemin dervişinin ismi verilerek yapılmıştır.

Çizelge 2. 3.9. Aşiret, Bey ve Şahıs İsimlerinden Adını Alan Köyler

Ağaver	Kasımcı
Aşağıalican	Kerimbeyli
Alibeyköy	Koçkiran
Bekirhanlı	Necefali
Bendemurat	Ortaalican
Beyoğlu	Osmanköy
Çakırtaş	Pirdemir

Hasanhan	Ramazankent
Hasankent	Tezekçi
Karahacılı	Turabi

İnsanoğlu geçmişten günümüze kadar olan süreç içerisinde üzerinde yaşadığı doğal çevre ile sürekli etkileşim halinde olmuştur. Yaşanan etkileşim sonucunda yerleşim alanlarını adlandırmada halkın ileri gelen aşiretlerinin,beylerinin ve kişilerin isimleri alanın tanımlanmasında kullanılmıştır. Genellikle ismi kullanılan şahıslar ekonomik, sosyal alanlar vb. açıdan da yerleşim alanında etkili olan kişilerdir.

Çizelge 2. 3.10. Ekonomik Faaliyetlerden Adını Alan Köyler

Aşağıçiftlik
Doğanyurt
Harmandöven
Şıracı
Yukarıçiftlik

Yerleşim alanları beşeri faktörlerden birisi olan yöre halkının ihtiyaçlarını karşılamak için yapmış olduğu ekonomik faaliyetlerden etkilenir. Bu faaliyetler çeşitlilik gösterebilmektedir. Yerleşim alanında yoğun bir şekilde yapılan ekonomik faaliyet zamanla yerleşme alanının adlandırılmasında kullanılmaktadır.

Çizelge 2. 3.11. İklim ve Doğa Olaylarından Adını Alan Köyler

Nahırkiran

İklim olayları hâkim oldukları coğrafi alan üzerinde etkilidir. Çalışmamıza konu olan alanda iklim olaylarının etkilerinden kaynaklı yapılan adlandırmalar çok fazla değildir. Örneğin, “Nahırkiran ” ismi köyün çok sert olan kış şartlarından kaynaklı olarak verilmiştir. İklim şartlarının çetin olmasından kaynaklı olarak hayvan sürülerinin telef olmasına neden olmuştur.

Çizelge 2.3. 12. Bitki ve Bitki Örtüsünden Adını Alan Köyler

Asma
Bahçecik
Çiçekli
Harmandöven
Kavaktepe
Kırçiçeği
Kuruağaç
Laleli

Mezraa

Bitki örtüsünden adını alan yer adları bulunduğu alanın bitki örtüsü hakkında bilgi verebilmektedir. Gür ve cılız olan bitki örtüsüne sahip olan alanlarda yapılan adlandırmalarda bitki örtüsünün fiziki özelliğinden etkilenmiştir. Bitki örtüsünün fiziki özelliği dışında yaygın olan bitki türünün ismide etkilemektedir.

Çizelge 2.3. 13. Yerleşim Yapısına Göre Adını Alan Köyler

Karacaören
Obaköy
Tarlabaşı
Yaycı

Yerleşme faaliyeti, insanoğlunun yaşamını devam ettirmek amacıyla belirli bir alana yerleşmesini ifade etmektedir. Yerleşim alanının çeşitli ihtiyaçları kolaylaştırıcı yapıda olmasına dikkat edilmiştir.

Çizelge 2. 3.14. Yapılmış Olan Yöresel Etkinliklerden Adını Alan Köyler

Aliköse

Yapılan adlandırmalarda coğrafi faktörler dışında da beşeri faktörlerde etkilidir. Beşeri faktörlerin içerisinde yer alan kültürel etkinliklerde adlandırmalarda rol oynamaktadır. Yörede sıklıkla yapılan oyunlar, kutlamalar, törenler vb. faktörlerin isimleri de kullanılmaktadır. Örneğin, “Aliköse” ismi yörede Nevruz Bayram’ın da oynanan bir oyunun isminden esinlenerek verilmiştir.

Çizelge 2. 3.15. Yiğitlik, Mertlik ve Savaşçı Kişiliklerden Adını Alan Köyler

Aşağıcivanlı
Kıznefer
Yukarıcivanlı

Çizelge 2.3. 16. Mitolojik Olaylardan Adını Alan Köyler

Göktaş

Mitoloji, doğaüstü varlıkların, kahramanlıkların, efsanelerin vb. gibi konuların incelenmesidir. “Göktaş” adlandırmasında gökten gelen bir taşın olduğu ve bunun çeşitli efsanelerle anlatılması sonucu köyün adlandırılmasında etkili olmuştur.

Çizelge 2. 3.17. Yaylacılık Faaliyetinden Adını Alan Köyler

Kazkoparan

Yaz mevsiminin yörede sıcak geçmesinden dolayı hayvancılık faaliyeti ile uğraşan yöre halkı hem kendileri hemde hayvanları için yüksek yerlere gitmektedir. Yaylaya gitme faaliyeti her yıl gerçekleştirildiği için gidilen yerleşim alanları adlandırılmıştır.

Çizelge 2. 3.18. Araç – Gereçlerden Adını Alan Köyler

Kelekli

İnsanoğlu adlandırmalar yaptığında canlı ve cansız birçok varlığın isminden esinlenerek vermiştir. Bazende kullanmış oldukları araç-gereçlerin, malzemelerin adlarını kullanmışlardır.

Çizelge 2. 3.19. Yakın Tarihlerde Kurulan Köy Adları

Tazeköy

Yenidoğan

Bazı yerleşim alanları çeşitli nedenlerden dolayı yıkılıp yerine yenisi kurulduğundan ve yakın bir zaman dilimi içerisinde gerçekleştiğinden dolayı adlandırılmalarda etkinlenmiştir.

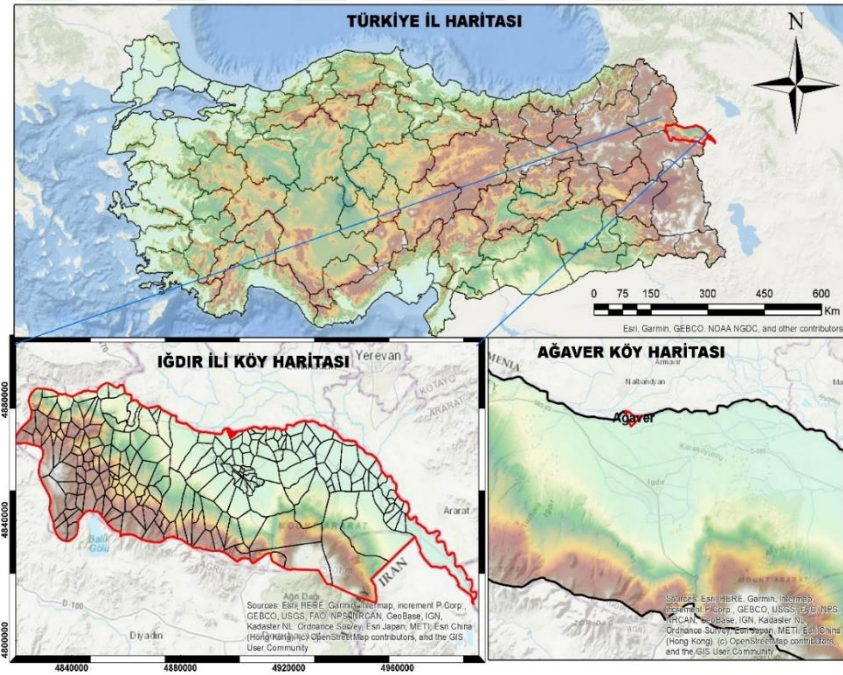
2.4. Iğdır Merkez İlçe Köyleri

Çizelge 2. 20. Iğdır Merkez Köyleri

Merkez Köyleri	
A	Ağaver, Akyumak, Alibeyköy, Asma, Aşağıçarıkçı, Aşağıerhacı.
B	Bayraktutan, Bendemurat.
C-Ç	Çakırtaş, Çalpala, Çilli.
D-E	Elmagöl, Enginalan, Evcı.
G-Ğ	Güngörmez, Gürpınar.
H	Hakmehmet, Harmandöven.
K	Kadıkışlak, Karaçomak, Karagüney, Karakuyu, Kasımcı, Kavaktepe, Kazancı, Kuzugüden, Küllük

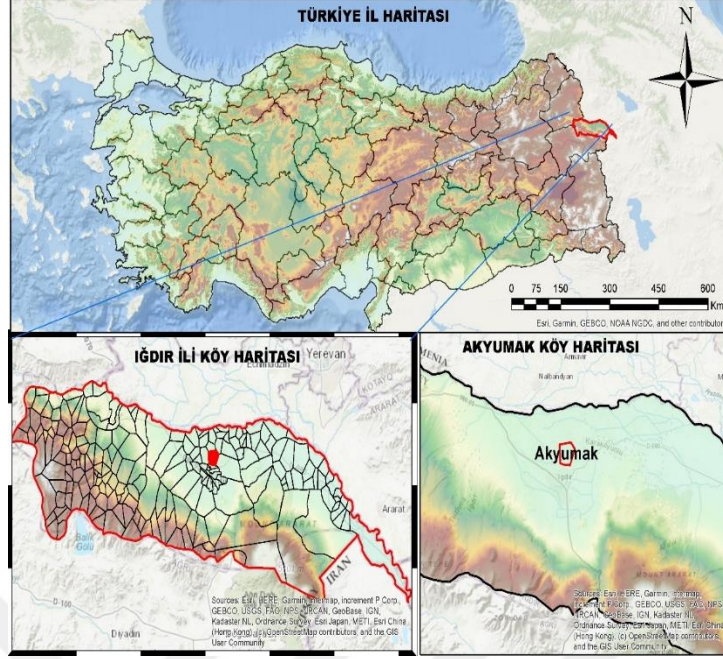
M	Mezraa.
N	Necefali, Nişankaya.
O-Ö	Obaköy, Örüsmüş, Özdemir.
P-S	Pınarbaşı, Sarıçoban, Suveren.
T-U	Tacirli, Taşlıca.
Y-Z	Yaycı, Yukarıçarıkçı, Yüzbaşılar,

Ağaver Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 12 km uzaklıktadır. Anlatınlara göre eskiden köyde çok merhametli ve yardımsever bir ağa yaşamaktaymış. Köyün isminde bu ağadan kaynaklı olarak verildiği söylenmektedir. 1960 yılından sonra ismi *Çavuşbahçe* olarak değiştirilmiştir (Ürün,2009, s.13).2010 yılından sonra köyün adı yeniden eski adı olan *Ağaver* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 101'dir (TÜİK,2023).

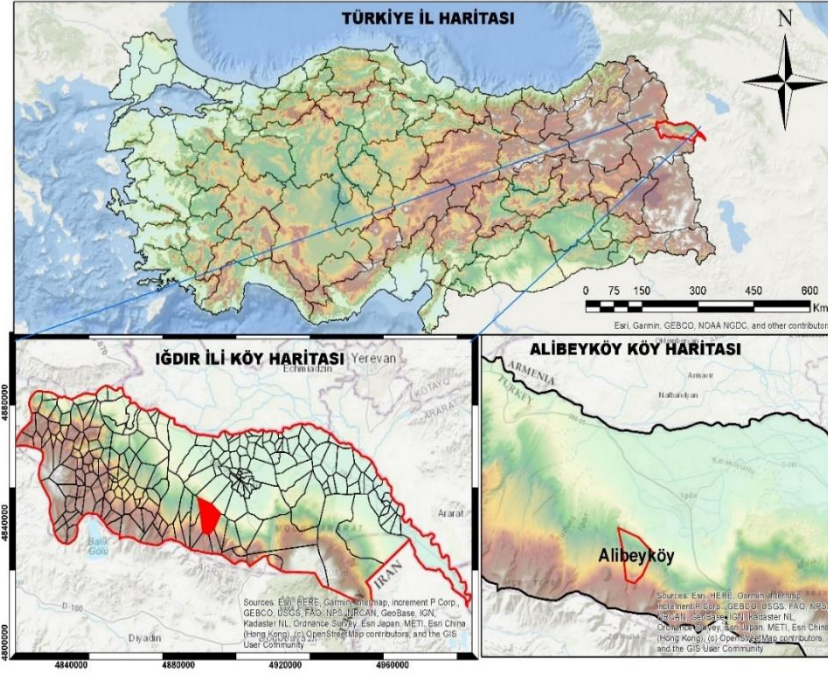
Şekil 2.1. Ağaver Köyü Topoğrafya Haritası

Akyumak Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 5 km uzaklıktadır. Tarihi süreçte *Kızılzehir* olarak adlandırılmıştır (Ürün,2009, s.59). 1960 yılından sonra *Akyumak* olarak değiştirilmiştir (Çetinkaya,1996, s.224). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 365'tir (TÜİK,2023).

Şekil 2.2. Akyumak Köyü Topoğrafya Haritası

Alibeyköy Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 18 km uzaklıktadır. Köy ilk olarak bir köy yerleşim yeri değildi. *Gundo Mezraası* olarak biliniyordu. Köyün asıl kurucuları günümüzde Iğdır merkezde yaşamakta olan *Günde* soyadlı ailelerdir (Çetinkaya,1996, s.183). Köyün adı 26 Mart 1999'da "Alibeyköy" olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 422'dir(TÜİK,2023).

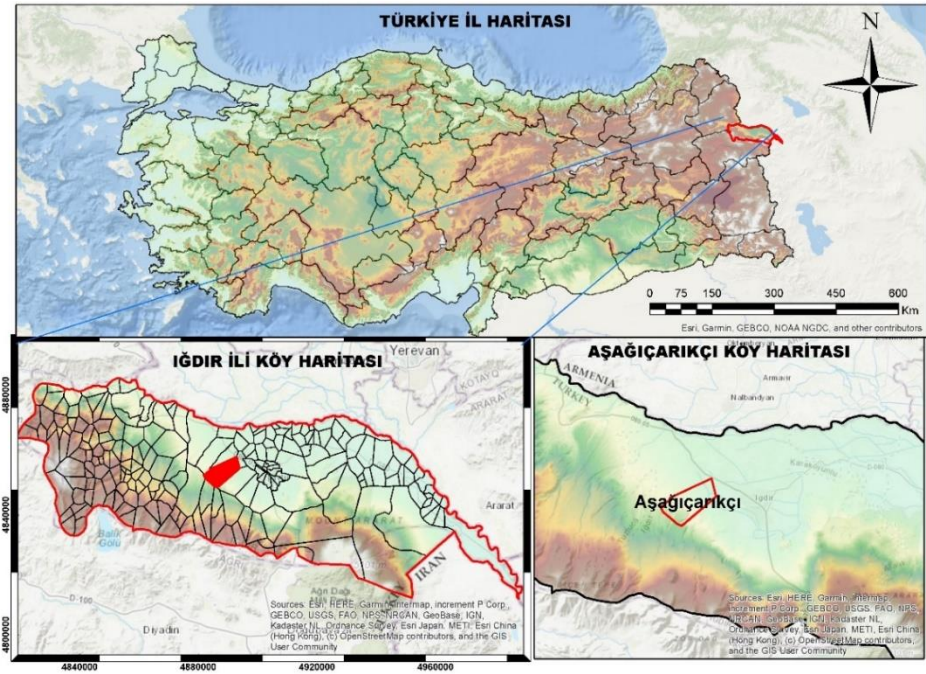
Şekil 2.3. Alibey Köyü Topoğrafya Haritası

Asma Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 33 km uzaklıktadır. Köyün ismi bazı kaynaklarda *Osman Kışlağı* olarak geçmektedir. Köy daha çok *Asma* ismiyle bilinmektedir. Köyün adının eskiden orada üzüm ağaçlarının fazla olması ve asma yaprağından aldığı söylenmektedir. Bir başka rivayete göre ise köyün bulunduğu alanın kayalık ve dik bir alan olmasından ötürü bu isim verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 119'dur(TÜİK,2023).

Şekil 2.4. Asma Köyü Topoğrafya Haritası

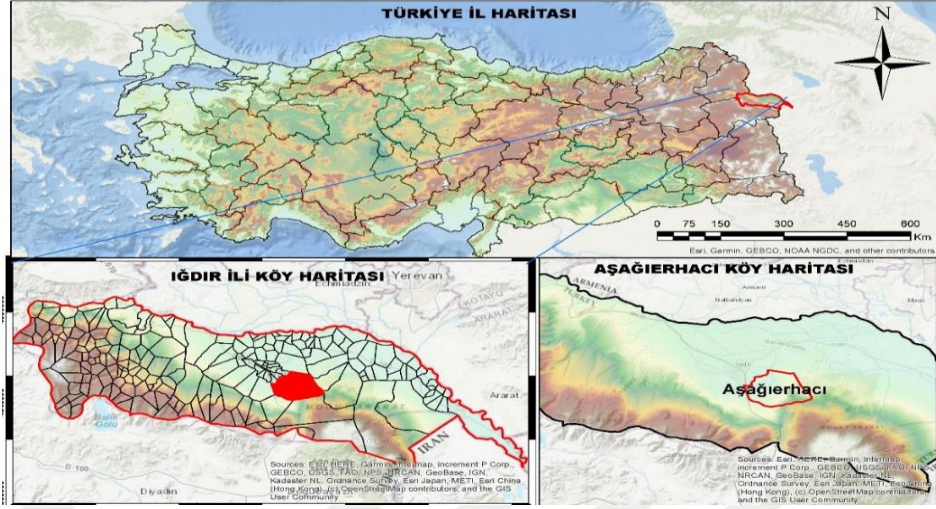
Aşağıçarıkçı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 9 km uzaklıktadır. Merkez ilçeye bağlı *Çarıkçı* isiminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Çarık, mana olarak giyilen ayakkabı anlamından kaynaklı olarak verilmemiştir. Daha önceden yörede yaşamış olan bey ve boy isimlerinden dolayı verilmiştir. 1901 yılından itibaren aynı isim kullanılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 357'dir (TÜİK,2023).

Şekil 2.5. Aşağı Çarıkçı Köyü Topoğrafya Haritası

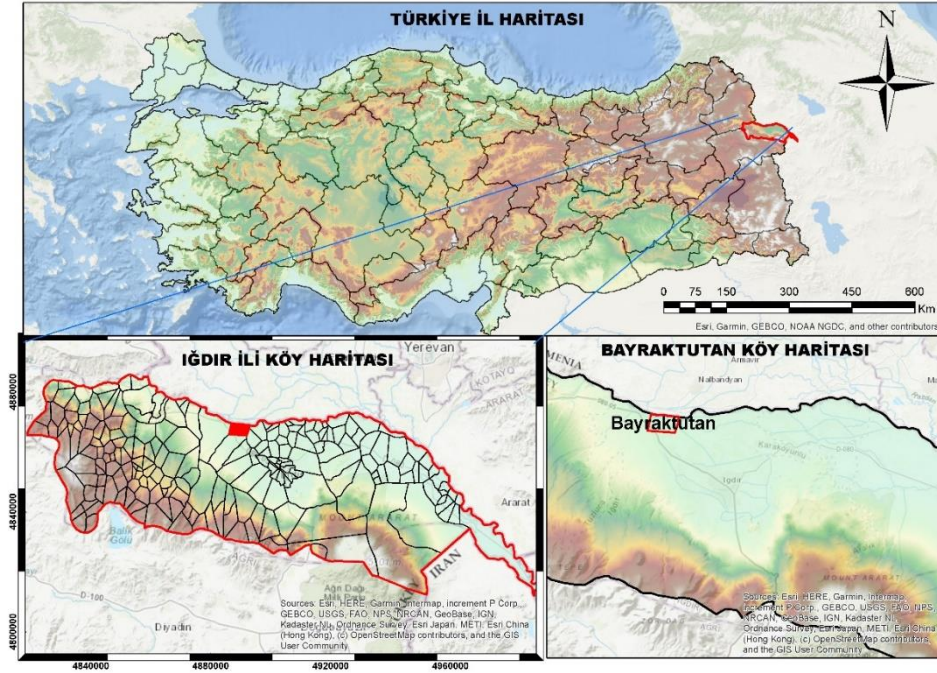
Aşağıerhacı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 3 km uzaklıktadır. Köy 1901 yılına kadar olan kayıtlarda *Argancı* olarak geçmektedir. Köy ismini eskiden yörede yaşamış olan oymaklardan almıştır.1914

senesinden itibaren *Erhacı* ismi kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 4226'dır (TÜİK,2023).

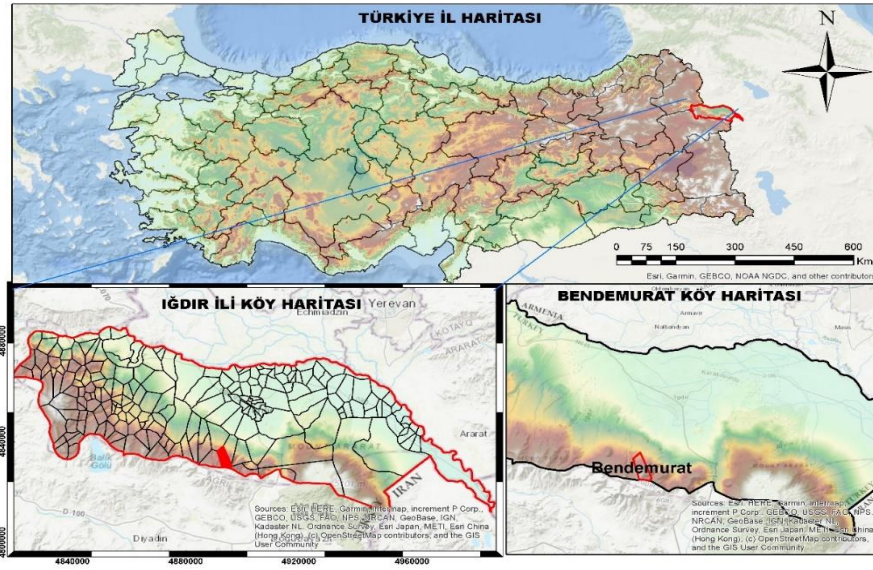
Şekil 2.6. Aşağıerhacı Köyü Topoğrafya Haritası

Bayraktutan Köyü: Iğdır, Merkez ilçeye bağlı bir köydür. Köyün Merkez ilçeye uzaklığı 17 km'dir. Köy *Arapkirlu* adındaki Türkmenler tarafından kurulmuştur (Çetinkaya,1996, s.144). 1854 kayıtlarında da bu isim kullanılmıştır. 1928 kaynaklarında ise *Arapkirlu* olarak geçmektedir. 1960 yılından günümüze kadar olan süreçte *Bayraktutan* olarak geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 759'dur (TÜİK,2023).

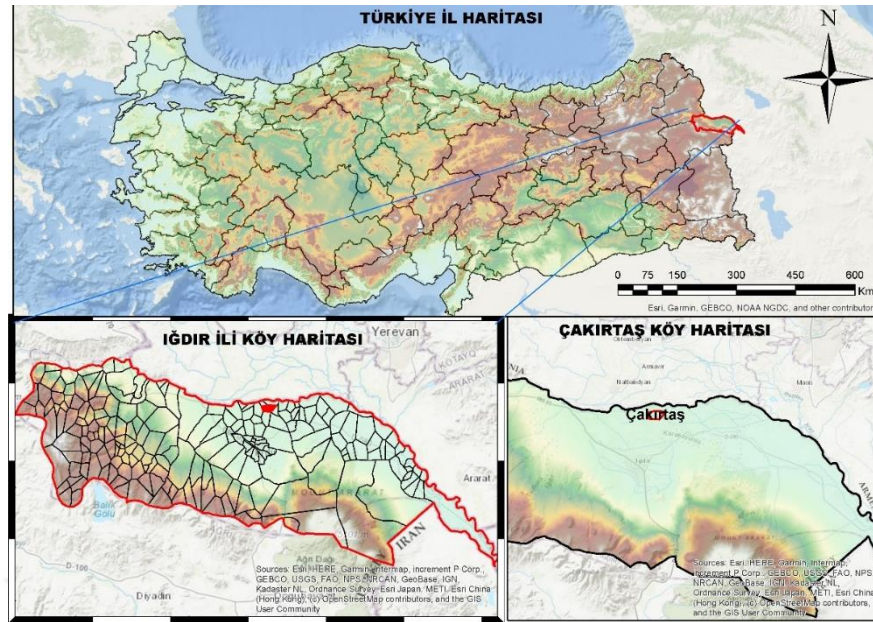
Şekil 2.7. Bayraktutan Köyü Topoğrafya Haritası

Bendemurat Köyü: Iğdır, Merkez ilçeye bağlı bir köydür. Köyün Merkez ilçeye uzaklığı 39 km'dir. Rivayetlere göre köy ismini Sultan 4. Murat'tan almıştır. Sultan 4. Murat, Erivan seferinden dönüşünde dinlenmek için buraya gelir. Konakladığı zaman diliminde bir su bendi yaptırır. Köyün adıda buradan gelmektedir. 1914 yılından itibaren bu isim kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 42'dir (TÜİK,2023).

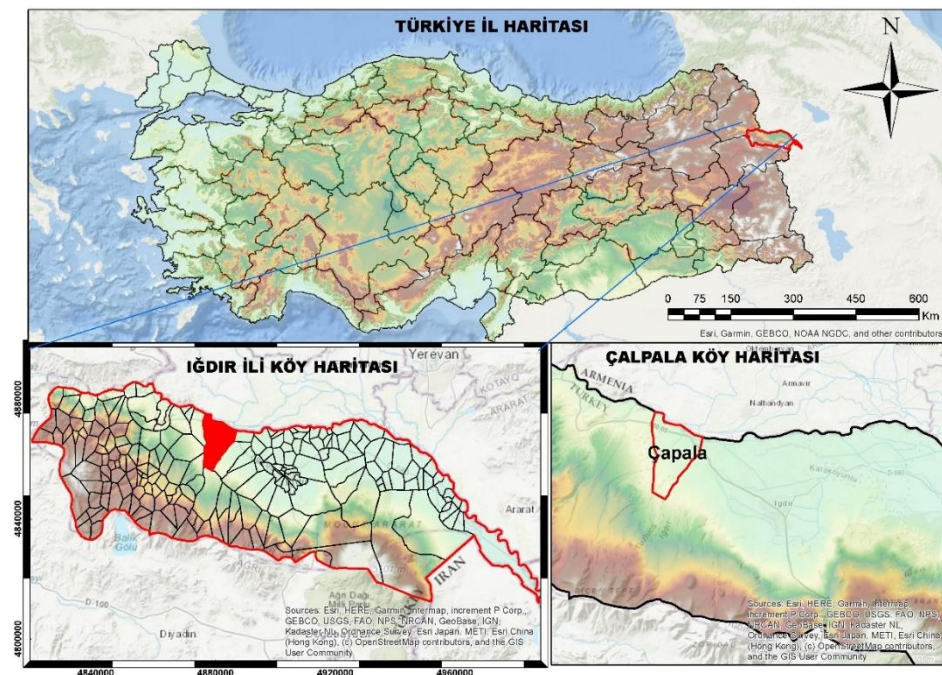

Şekil 2.8. Bendemurat Köyü Topoğrafya Haritası

Çakırtaş Köyü: Iğdır, Merkez ilçeye bağlı bir köydür. Köyün Merkez ilçeye uzaklığı 15 km'dir. Çakırtaş Köyü, ismini eski Türkmen beylerinden almıştır. Köyün adı belli bir tarihe kadar kayıtlarda Amarat şeklinde geçmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 593'tür (TÜİK,2023).

Çalpala Köyü: : Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 29 km uzaklıktadır. Köy eski kayıtlarda *Kiti* olarak geçmektedir (Çetinkaya,1996, s.226). Köyün adının tam olarak nereden geldiği ile ilgili kesin bir bilgi bulunamamaktadır. Yapılmış olan çalışmaları incelediğimizde eskiden hâkim sürmüş olan bir oymaktan almıştır diyebiliriz. 1960’tan beri *Çalpala* adı kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 313’tür (TÜİK,2023).

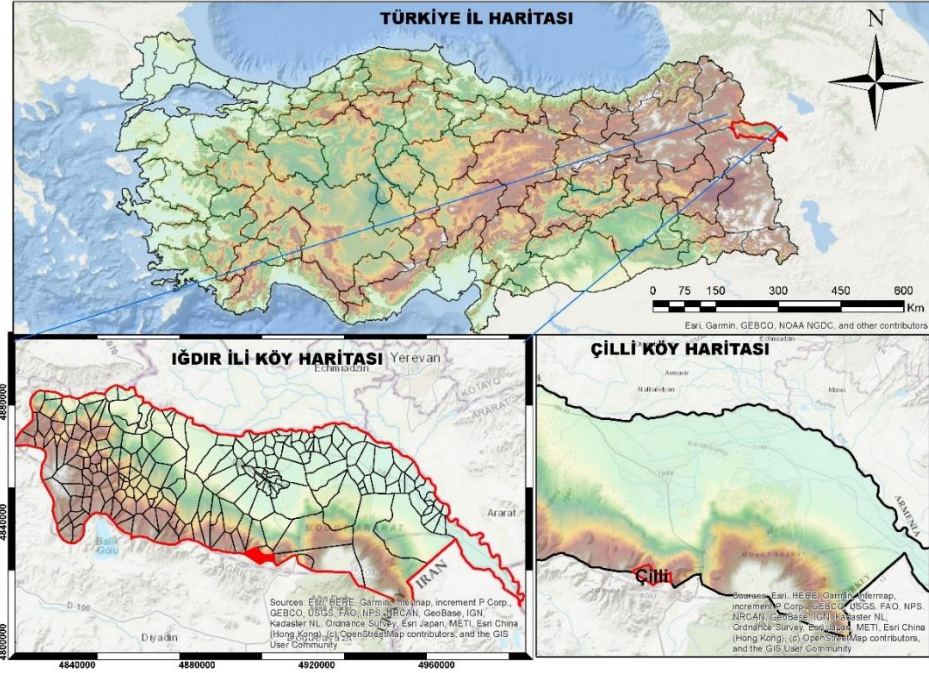

Şekil 2.10. Çalpala Köyü Topoğrafya Haritası

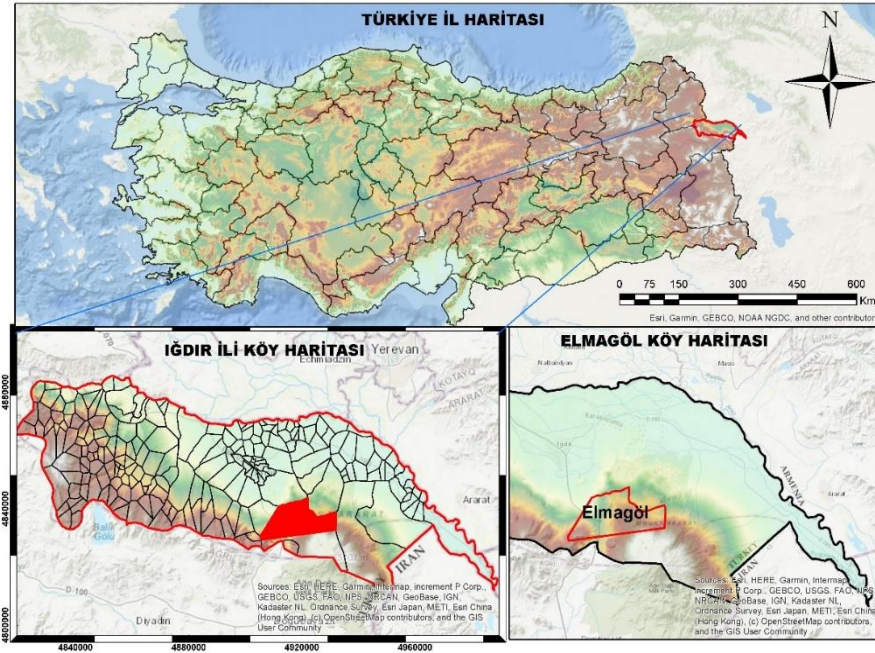
Şekil 2.11. Çalpala Köyü Giriş Tabelası

Çilli Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 27 km uzaklıktadır. Köyün adının diğer birkaç köyde olduğu gibi daha öncesinde yaşam sürmüş olan bir oymak tarafından kurulmuştur. Köy, *Çilligöl* ve *Çilligedik* olmak üzere iki farklı isimle biliniyordu. 1928 yılından itibaren *Çilli* ismi kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 60'tır (TÜİK,2023).

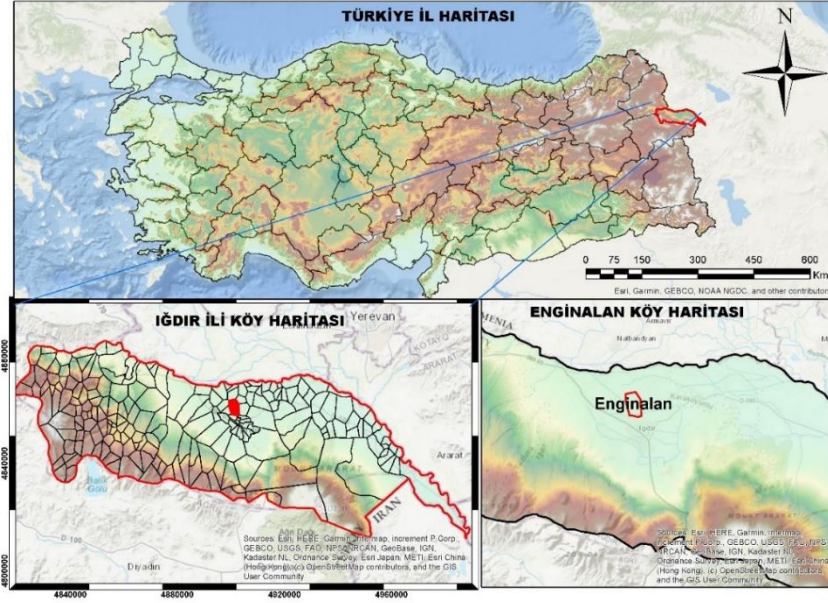
Şekil 2.12. Çilli Köyü Topoğrafya Haritası

Elmagöl Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 15 km uzaklıktadır. Elmagöl Köy'ü daha önceden *Suveren Köy'üne* bağlıydı. 1990 yılından sonra köy olmuştur. Köyün ismi köyde elma ağaçlarının fazla olması ve köyde küçük bir gölün bulunmasından kaynaklı bu adlandırılma yapılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 160'tır (TÜİK,2023).

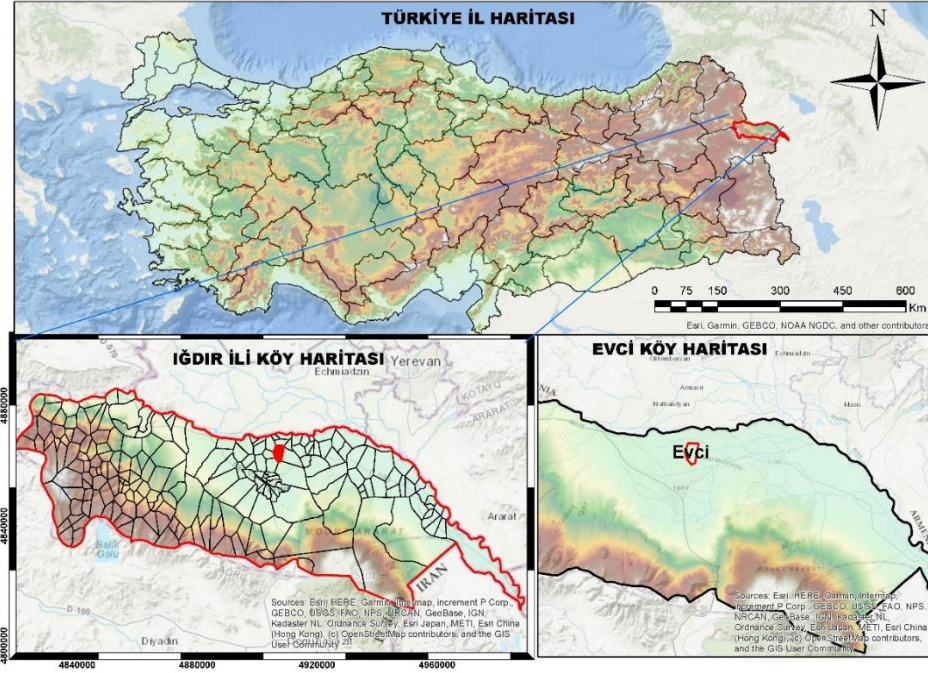
Şekil 2.13. Elmagöl Köyü Topoğrafya Haritası

Enginalan Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 8 km uzaklıktadır. Köy eskiden Ermeni yerleşim yeri idi. Enginalan Köy'ü eskiden Ermenice *Höyük* anlamında olan *Pulur* ismiyle biliniyordu. Günümüzde de yöre halkı tarafından çoğunlukla eski adıyla anılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2482'dir(TÜİK,2023).

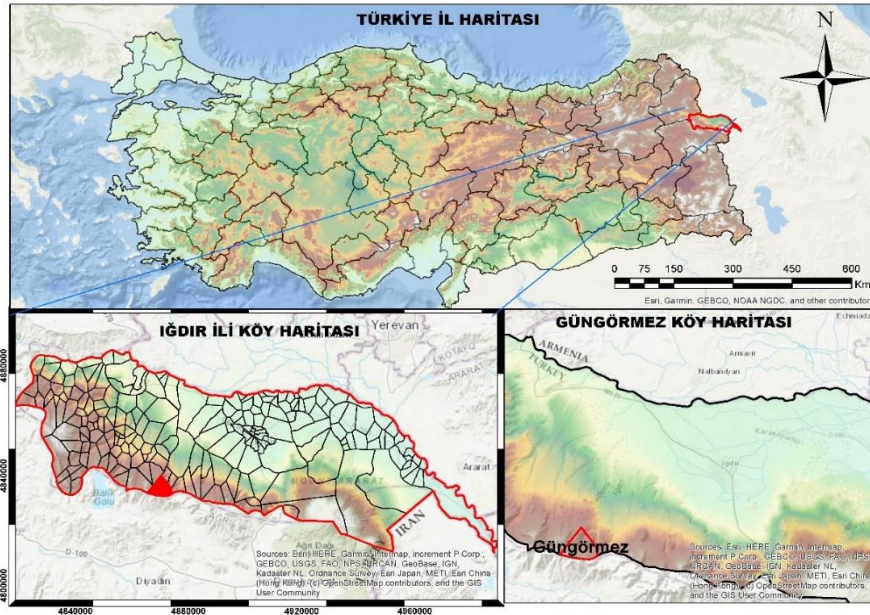
Şekil 2.14. Enginalan Köyü Topoğrafya Haritası

Evcı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 9 km uzaklıktadır. Tarihi kayıtlarda da günümüzde de aynı şekilde adlandırılmıştır. Köy, Türkmen oymaklarından *Evciler* oymağı tarafından kurulmuştur (Çetinkaya,1996, s.174). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1455'tir(TÜİK,2023).

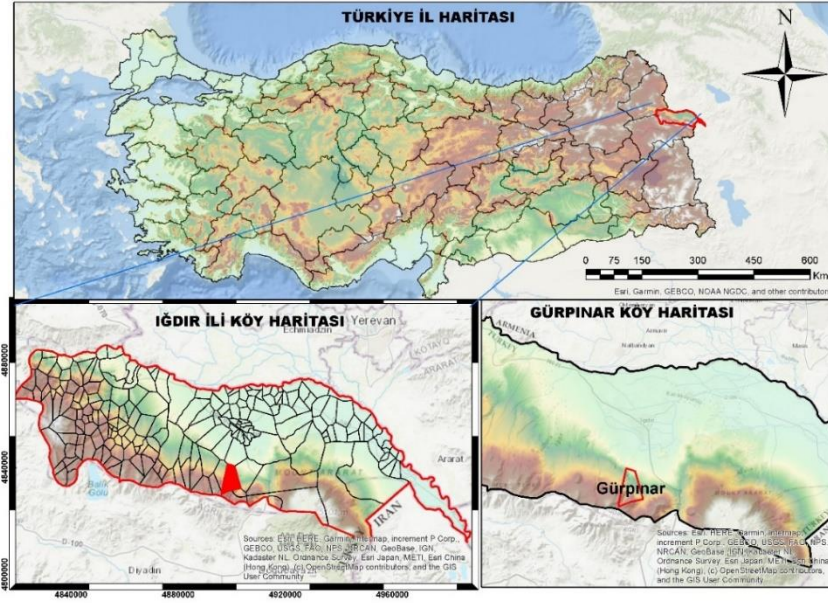
Şekil 2.15. Evcî Köyü Topoğrafya Haritası

Güngörmez Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 40 km uzaklıktadır. Köyün ismi konumlanış olduğu derin bir vadinin güneş ışınlarını tam olarak alamamasından kaynaklı olarak verilmiştir (Güner, Ertürk, Bektemir,2011, s.294). Merkez ilçeye bağlı olan köyler arasında mesafe olarak en uzak olan köydür (Kaya,2015, s.711). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 268’dir(TÜİK,2023).

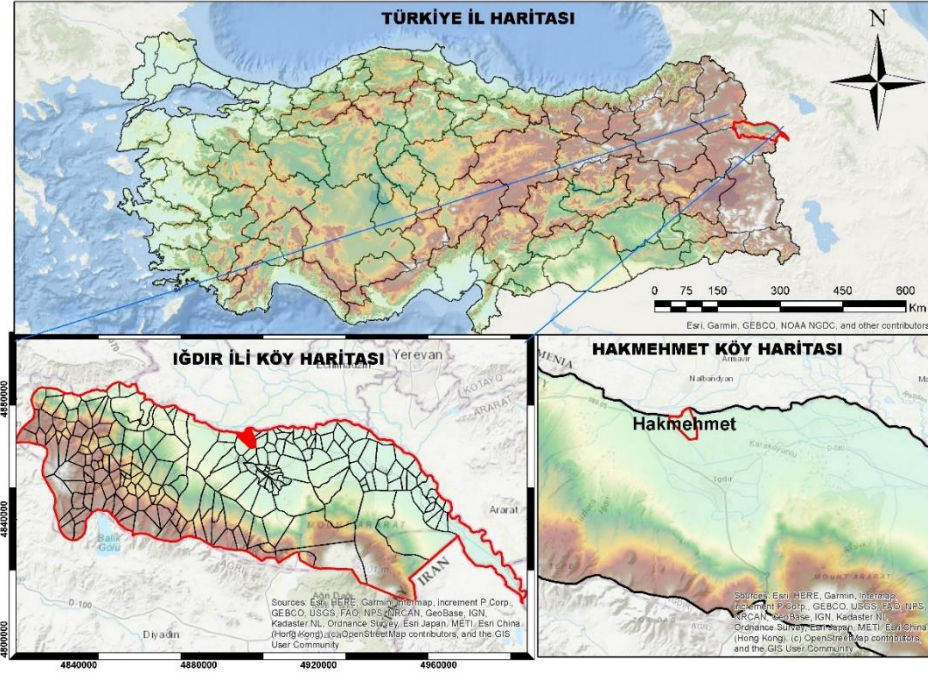
Şekil 2.16. Güngörmez Köyü Topoğrafya Haritası

Gürpınar Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 15 km uzaklıktadır. Gürpınar Köy'ü eski kayıtlarda *Muçi* ve *Muçe* şeklinde geçmektedir. Köy günümüzde kullanılan ismini su kaynağından almıştır Köyde yaşamını sürdürenler çoğunlukla akraba olan ailelerdir. Günümüzde eski ismi daha çok yaşlılar tarafından kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 923'tür(TÜİK,2023).

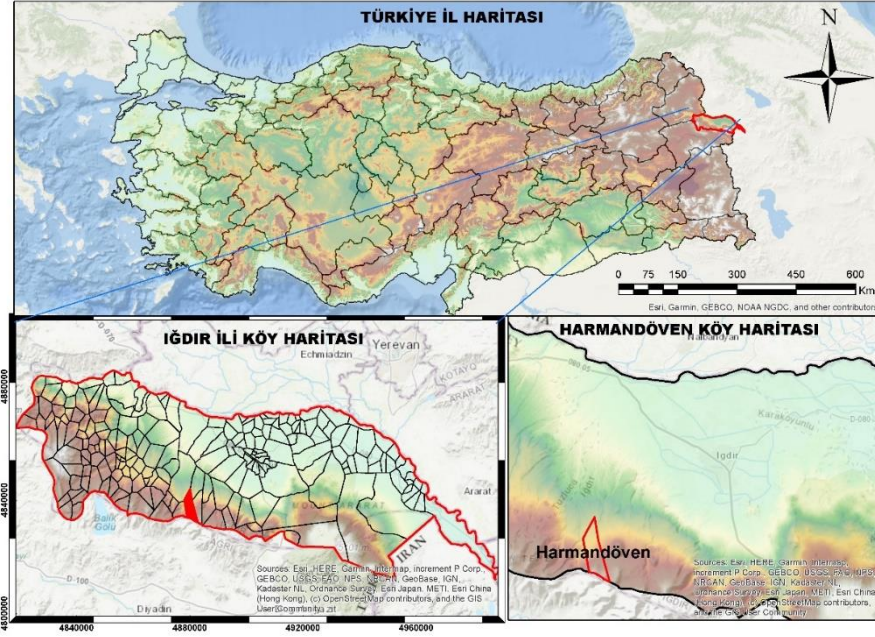
Şekil 2.17. Gürpınar Köyü Topoğrafya Haritası

Hakmehmet Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 13 km uzaklıktadır. Geçmiş dönemlerde Anadolu'da dervişlik geleneği oldukça fazlaydı. Hakmehmet Köy'ü de adını eskiden oldukça yaygın olan dervişlik geleneğinden kaynaklı olarak almıştır. Köy uzun yıllardan beri aynı ismi kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 413'tür(TÜİK,2023).

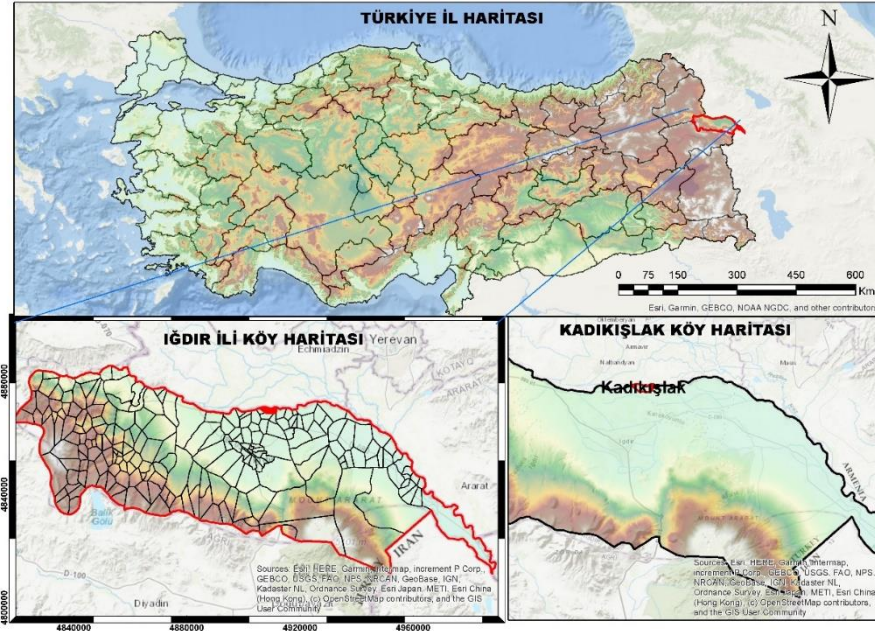
Şekil 2.18. Hakmemet Köyü Topoğrafya Haritası

Harmandöven Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 35 km uzaklıktadır. Tarihi kayıtlara bakıldığında köyün birden fazla isimle anıldığını görmekteyiz. Bilinen isimlerinden biri olan *Germeşof* bölgede bulunan çalıya benzemekte olan bir bitkinin isminden esinlenerek verilmiştir. Bu isim dışında *Harmaşen* ve *Germaşov* isimleri de kullanılmıştır. 1960'lı yıllardan sonra ise *Harmandöven* ismi kullanılmaktadır. *Harmandöven*'in kelime anlamına baktığımızda yine bitki ve bir tarım faaliyetinden kaynaklı olduğunu söyleyebiliriz. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 400'dür(TÜİK,2023).

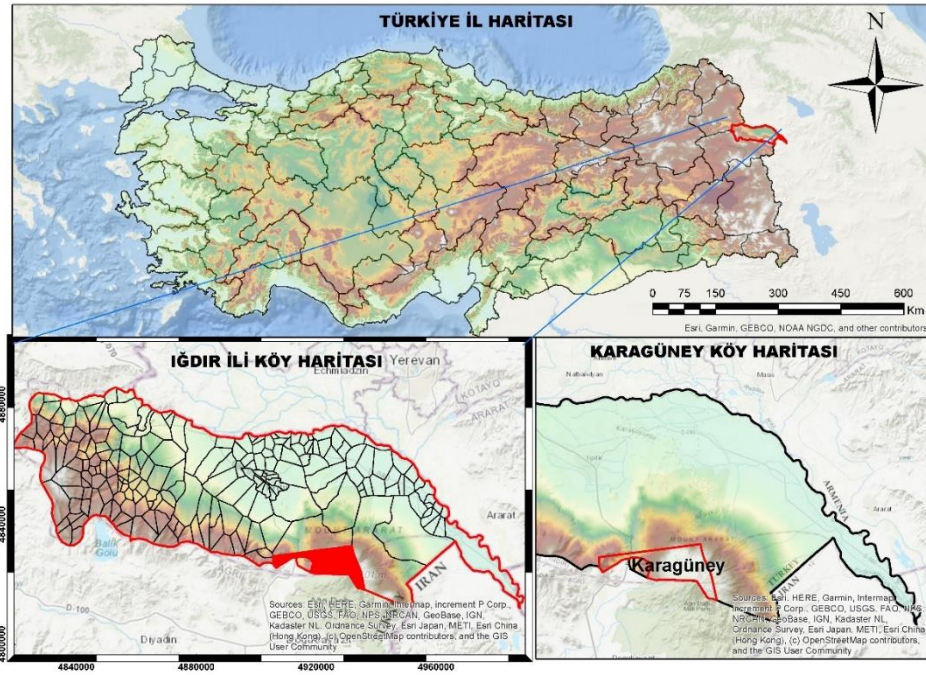
Şekil 2.19. Harmandöven Köyü Topoğrafya Haritası

Kadıkışlak Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 13 km uzaklıktadır. Köy'ün ismi eski yönetim biçiminde yaygın olan kadılık sisteminden ve kadının burayı kışlak alanı olarak kullanmasından etkilenecek verilmiştir (Çetinkaya,1996, s.200). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 335'tir (TÜİK,2023).

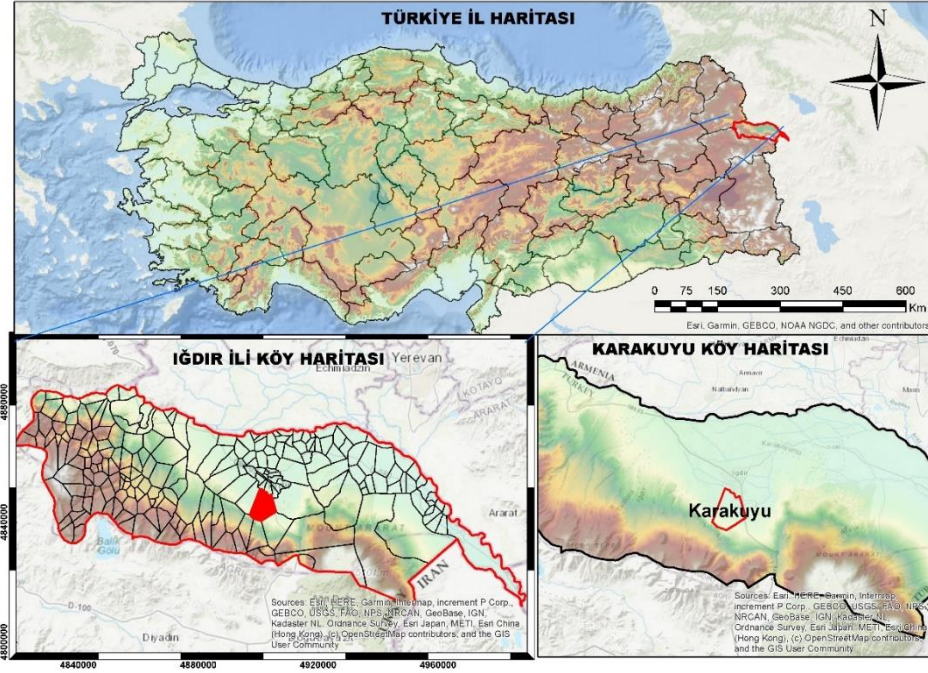
Şekil 2.20. Kadıkışlak Köyü Topoğrafya Haritası

Karagüney Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 39 km uzaklıktadır. Karagüney Köy'ü, uzun bir süre kaynaklarda mezra olarak geçmekteydi.2000'li yıllardan sonra köy statüsü verilmiştir. Köy isminde geçmekte olan kara sözcüğünün dilimizde birden fazla manası bulunmaktadır (Güner, Ertürk, Bektemir,2011, s.292). Mezralar, zaman içerisinde insanların yaşamsal faaliyetlerini sürdürmesi ile köy statüsüne ulaşırlar. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 76'dır(TÜİK,2023).

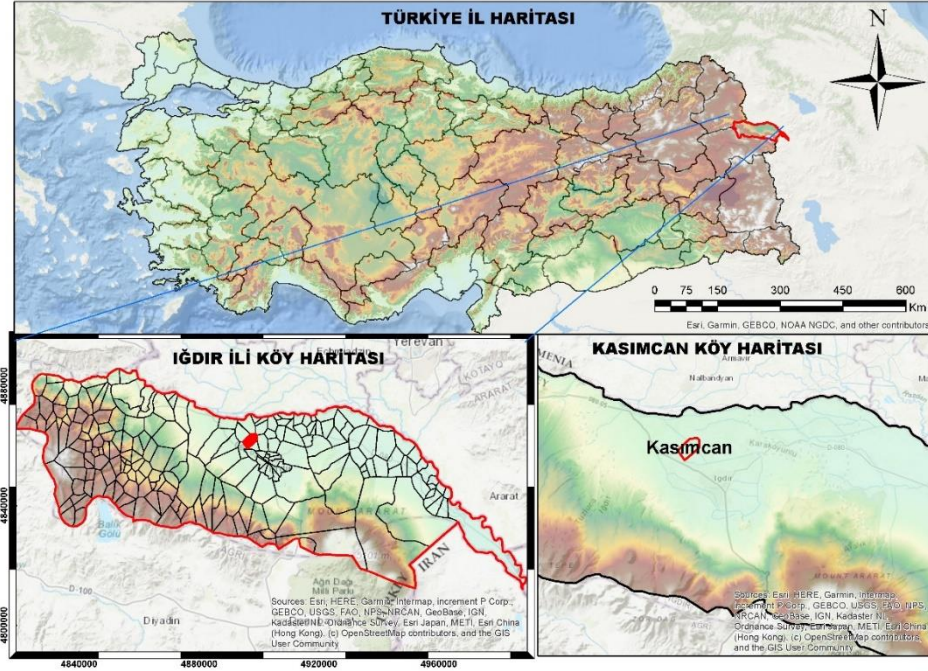
Şekil 2.21. Karagüney Köyü Topoğrafya Haritası

Karakuyu Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 5 km uzaklıktadır. Karakuyu Köy'ün de yaşayan halk çoğunlukla *Gelolu* oynağının soyundan gelmektedir. 1901 yılı tarihi kayıtlarda *Karaköy* olarak geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2830'dur(TÜİK,2023).

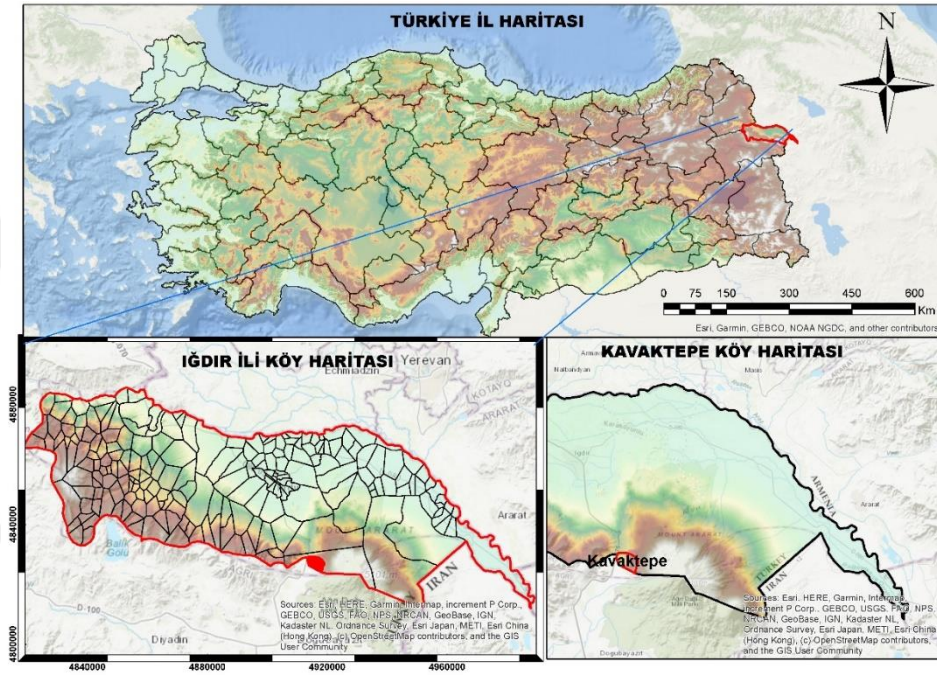
Şekil 2.22. Karakuyu Köyü Topoğrafya Haritası

Kasımcan Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 7 km uzaklıktadır. Kasımcan Köy'ü yapılan ad değişimlerinden etkilenmemiş adı aynı kalmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 329'dur(TÜİK,2023).

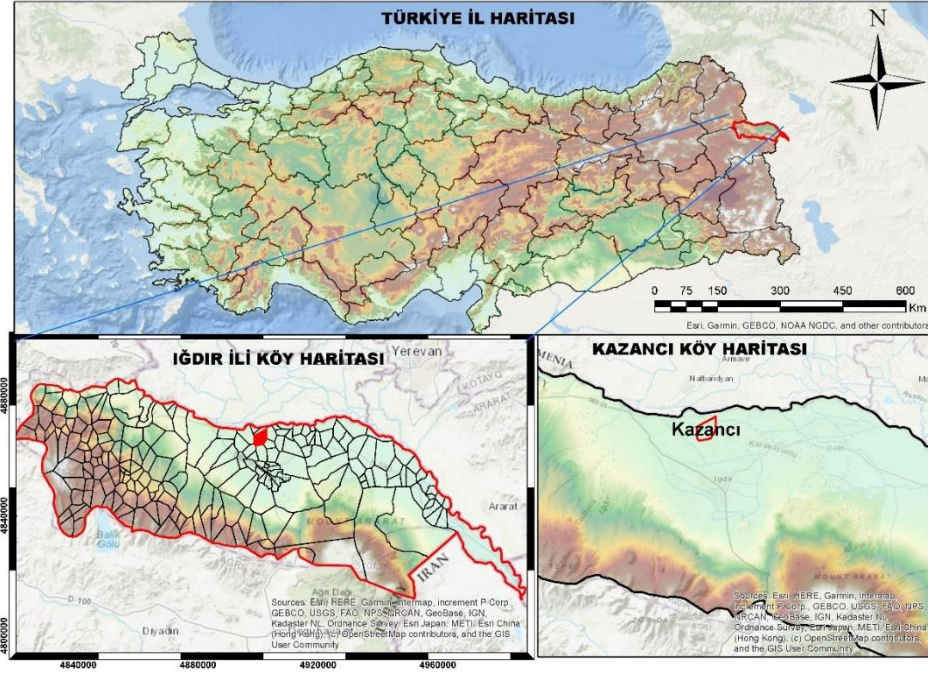
Şekil 2.23. Kasımcan Köyü Topoğrafya Haritası

Kavaktepe Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 39 km uzaklıktadır. Kavaktepe Köyü eskiden “Suveren Köyüne” bağlı bir mezraaydı. Yapılan ad değiştirmeleri ve köy statüsü kazanan köyler kanunu kapsamında köy olmuştur. Köy ismi eskiden alanda geniş yer kaplayan bitki örtüsünden de kaynaklı verilmiş olabilir (Güner, Ertürk, Bekt Demir, 2011, s.294). Uluslararası ana yol kenarında kurulmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 221’dir(TÜİK,2023).

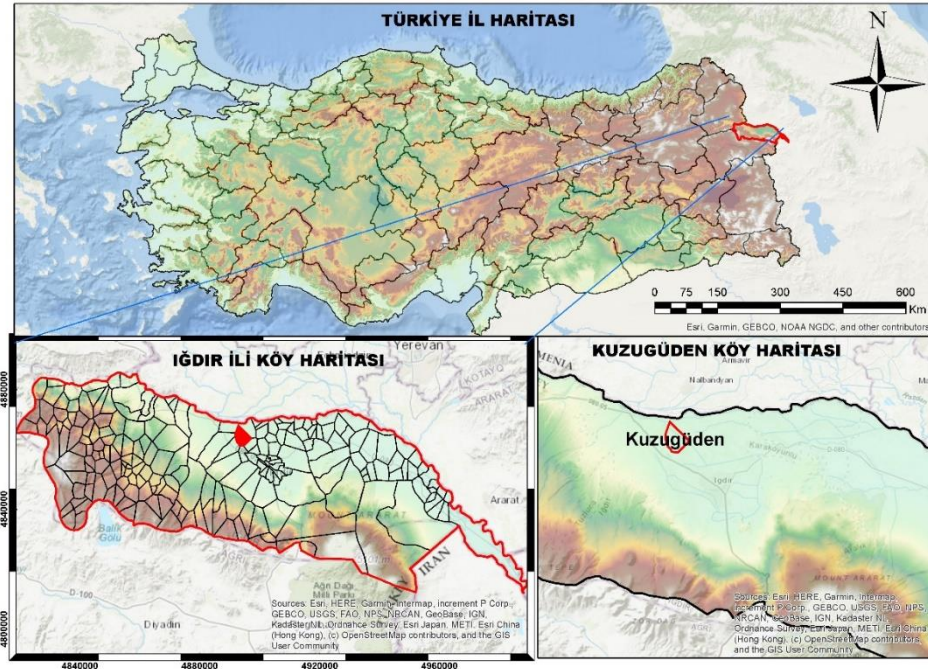
Şekil 2.24. Kavaktepe Köyü Topoğrafya Haritası

Kazancı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 12 km uzaklıktadır. Kazancı Köyü, adını eski bir oymaktan almıştır. Kurulmuş olduğu tarihten beri aynı adı kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 362’dir(TÜİK,2023).

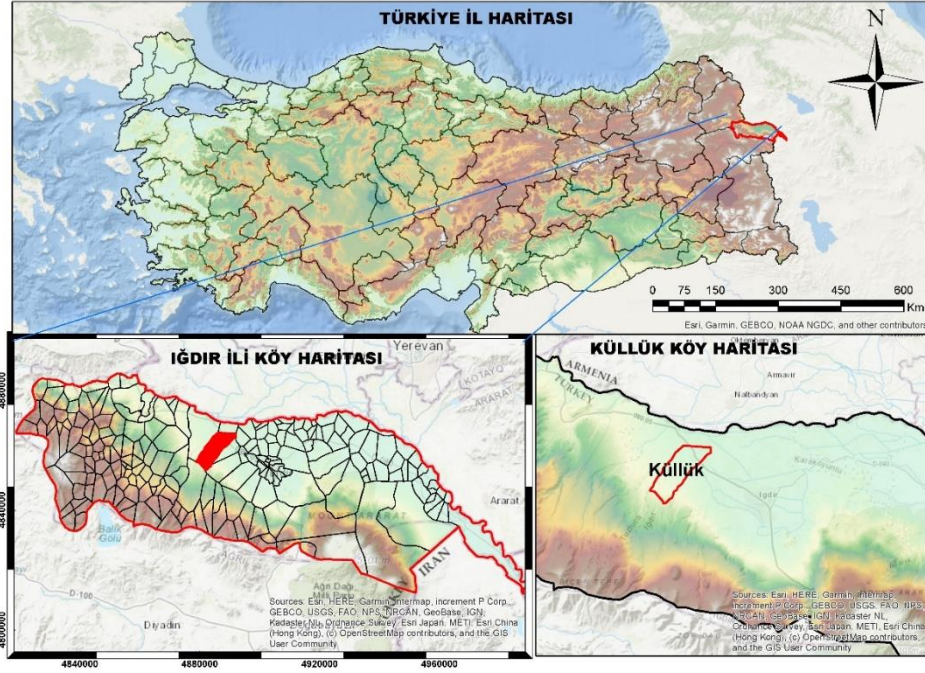
Şekil 2.25. Kazancı Köyü Topoğrafya Haritası

Kuzugüden Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 16 km uzaklıktadır. Türkmen oymakları tarafından kurulmuştur. Yöre halkı tarafından birden fazla telaffuz şekli vardır. Bunlar; Kuzuyüden, Kuzuygüden, Kuzeyden, Kuzuyden'dir (Çetinkaya,1996, s.232). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 260'tır(TÜİK,2023).

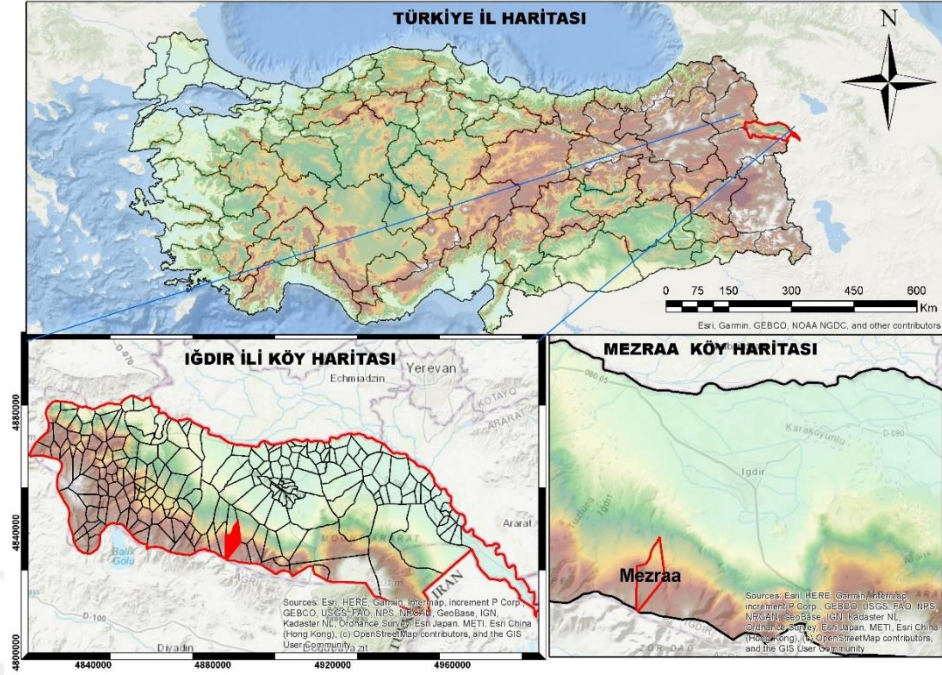
Şekil 2.26. Kuzugüden Köyü Topoğrafya Haritası

Küllük Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 15 km uzaklıktadır. Küllük ismi mitolojik bir anlam taşımaktadır. Merkez ilçeye bağlı olan büyük köylerdendir. Küllük kelimesinin bilinen ve akla ilk gelen anlamı olan çöplüktür. Köyün isminin verilme nedeni bu anlamıyla alakasız olup Türk kültüründe kutsal bir anlama sahiptir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2495'tir(TÜİK,2023).

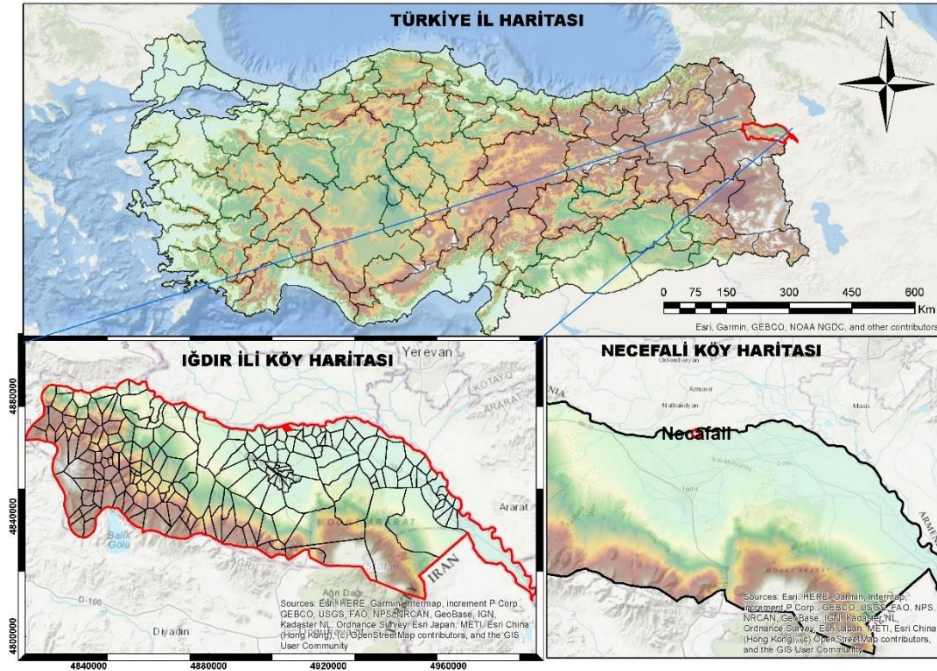
Şekil 2.27. Küllük Köyü Topoğrafya Haritası

Mezraa Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 28 km uzaklıktadır. Köyün ilk adlandırılması kürtçe yıkık, dökük vb. anlamlara gelen *Xarabemezra* olarak bilinmekteydi. Yapılmış olan ad değiştirmeleri neticesinde *Mezraa* ismini almıştır. Ayrıca Mezraa Köyüne bağlı *Kucak* adında küçük bir mezraa alanı bulunmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 175'tir(TÜİK,2023).

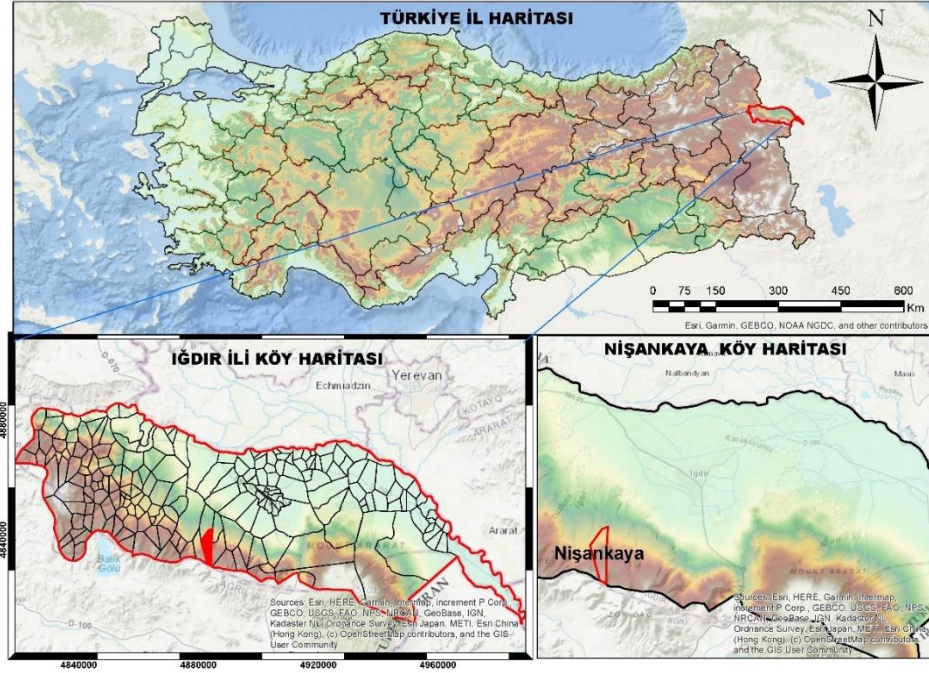
Şekil 2.28. Mezraa Köyü Topoğrafya Haritası

Necefali Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 13 km uzaklıktadır. Tam kesin olmamakla birlikte köy adını orayı kuran oymağın beyinden almış olabilir. Tarihi kaynaklara göre kurulduğundan beri aynı adı taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 142'dir(TÜİK,2023).

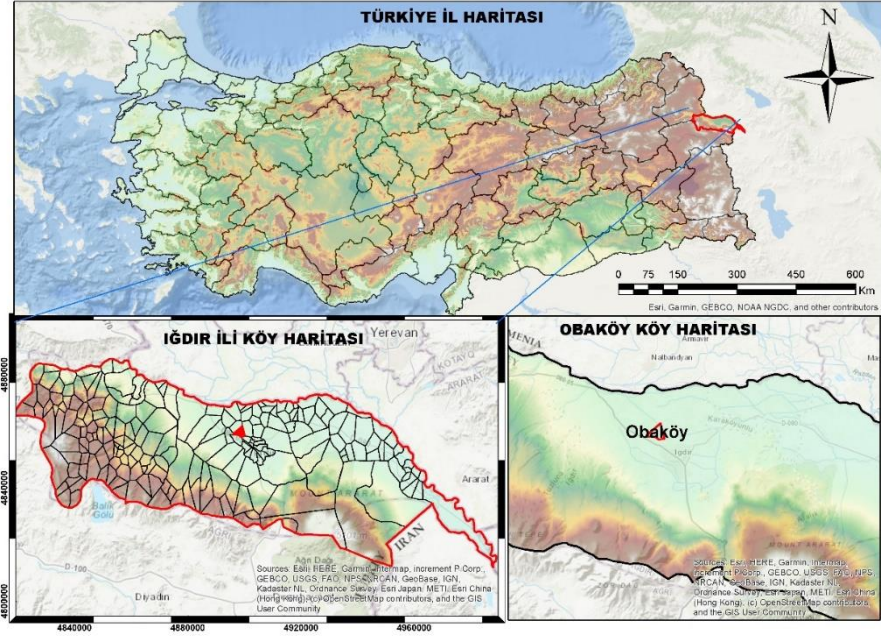
Şekil 2.29. Necefali Köyü Topoğrafya Haritası

Nişankaya Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 35 km uzaklıktadır. 1928 kaynaklarına göre köyün eski ismi *Kellohamo* olarak geçmektedir (Çetinkaya,1996, s.239). Köyün günümüzde kullanılan ismini yerleşim alanına yakın olan büyük bir andezit kayadan aldığı söylenmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 88’dir(TÜİK,2023).

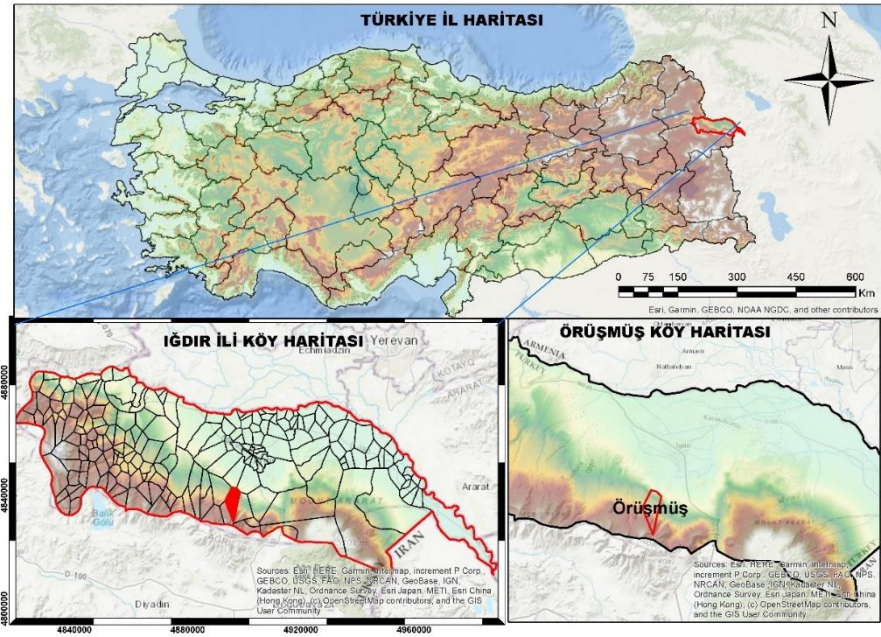
Şekil 2.30. Nişankaya Köyü Topoğrafya Haritası

Obaköy Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 7 km uzaklıktadır. Köyde ilk yerleşimi oluşturan halk Ermeniler tarafından katledilmiştir (Çetinkaya,1996, s.239). Günümüzde de köyde yapılmış olan katliamı anmak adına anıt mezar bulunmaktadır. Obaköy’ü ismini Türk halkının yaygın olarak kurduğu *Oba* isimli yerleşim alanından almıştır. Köy ilk kurulduğu andan itibaren aynı ismi taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 554’tür(TÜİK,2023).

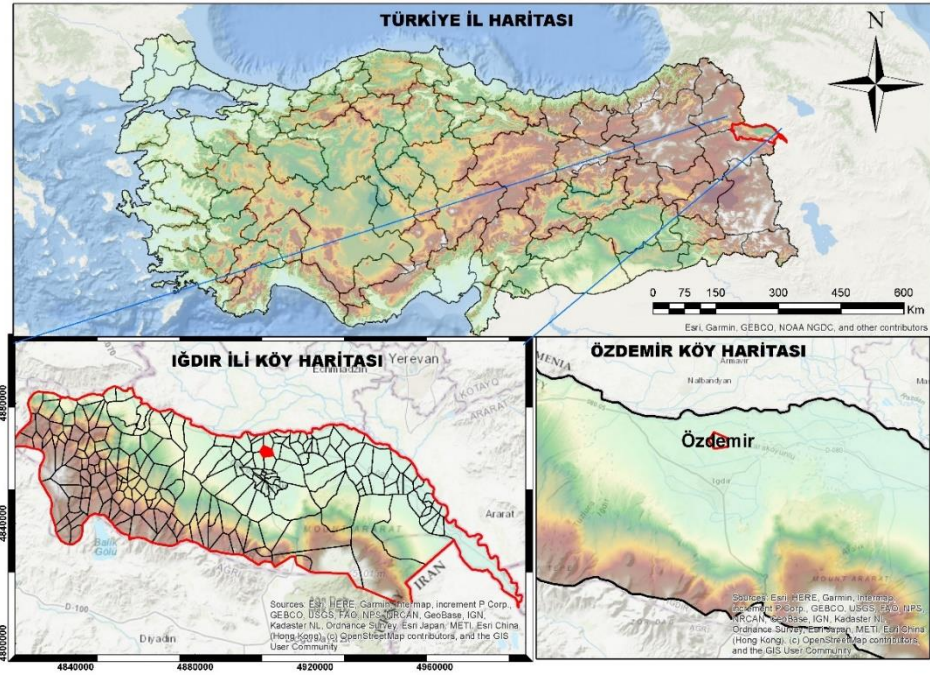
Şekil 2.31. Oba Köyü Topoğrafya Haritası

Örüşmüş Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 28 km uzaklıktadır. Köy bulunduğu alan itibariyle yüksek kesimlerde bulunan bir dağ köyüdür. Köyün isminin köken olarak irdelediğinde “Örüş” sözcüğünün hayvan otlatılan alan, mera vb. gibi anlamlara sahiptir. Köy ilk kurulduğu günden itibaren aynı ismi taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 26’dır(TÜİK,2023).

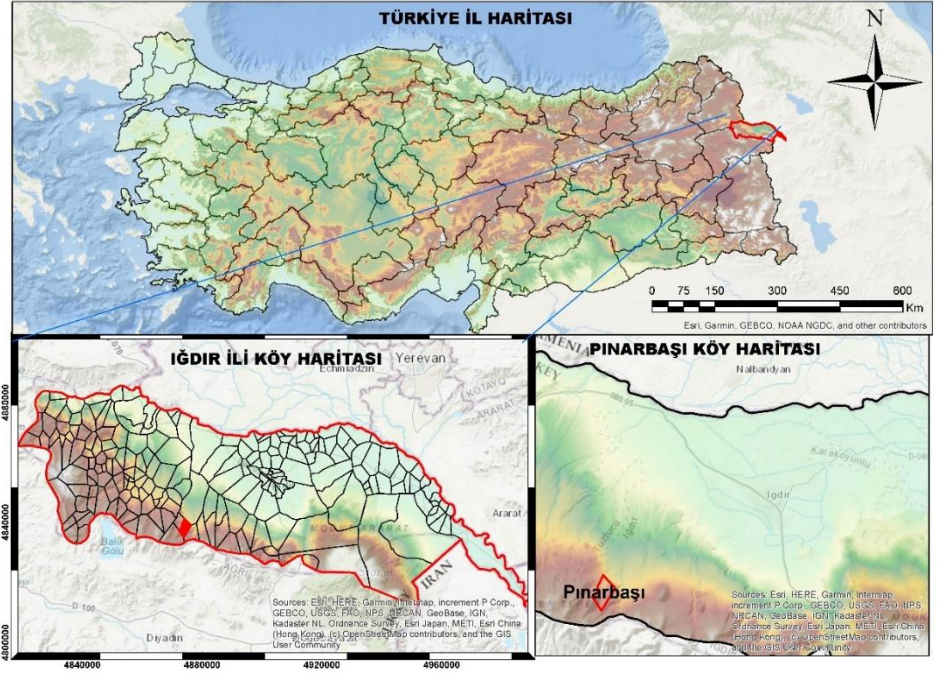
Şekil 2.32. Örüşmüş Köyü Topoğrafya Haritası

Özdemir (Panik) Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 17 km uzaklıktadır. Köy, ismini dönemin “Pang” isimli Türkmen oymağından almıştır. Devlet kaynaklarında uzun yıllar boyunca Panik ismi kullanılmıştır. 1960’lardan sonra ismi *Özdemir* olarak değiştirilmiştir. Fakat köy halkı tarafından uzun bir süre sonra köyün tekrardan eski ismiyle anılması istenerek 2014 yılında yeniden *Panik* olarak değiştirilmiştir. Bu süre zarfında yöre halkı tarafından eski ismi kullanılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2671’dir(TÜİK,2023).

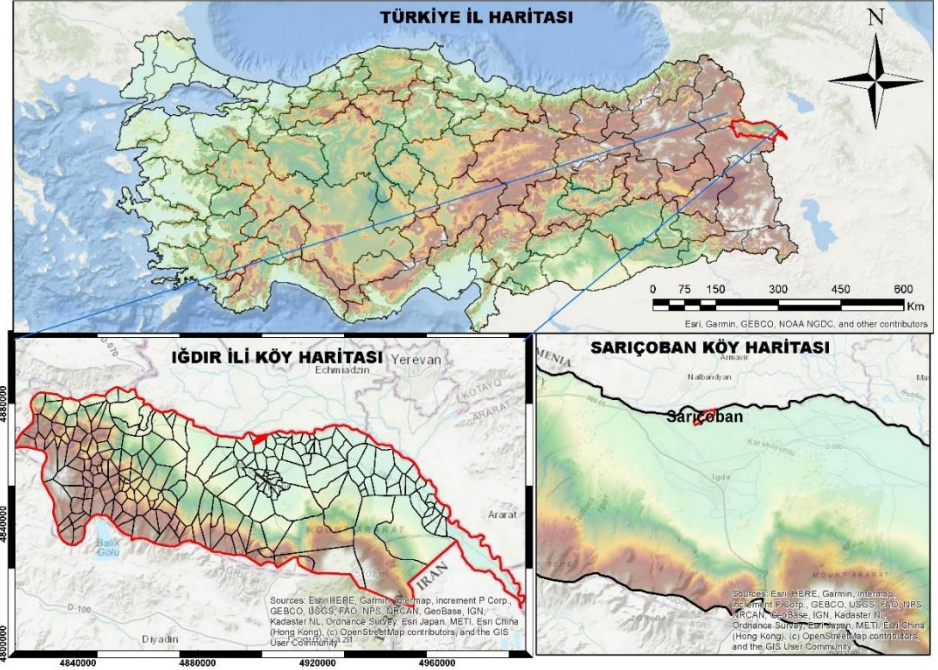
Şekil 2.33. Özdemir Köyü Topoğrafya Haritası

Pınarbaşı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 39 km uzaklıktadır. Coğrafi özellik olarak Güngörmez Deresi’nin bulunduğu vadi üzerinde kurulmuştur. Köyün ismi, köy statüsünü aldığı anda *Sıçanlı* olarak kayıtlara geçmektedir. *Sıçanlı* ismi eskiden yörede hâkimiyet sürdürmüş olan *Kacarlar*’a bağlı *Suçanlı* oymağından gelmektedir (Çetinkaya,1996, s.253). 2008 yılında yapılmış olan ad değiştirmelerinde coğrafi faktörlerinde etkisi ile *Pınarbaşı* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 144’tür(TÜİK,2023).

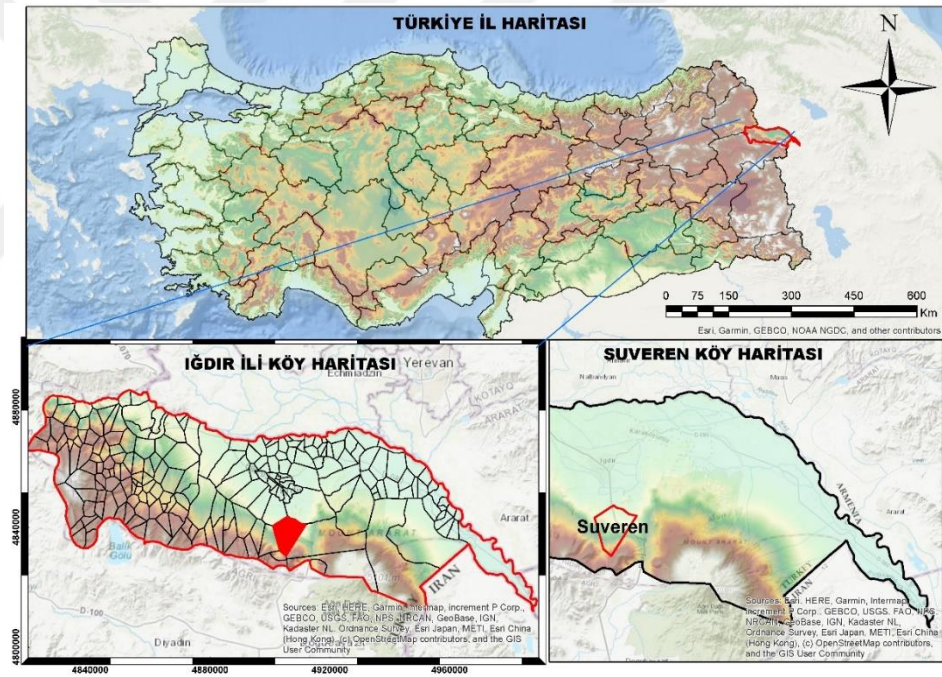
Şekil 2.34. Pınarbaşı Köyü Topoğrafya Haritası

Sarıçoban Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 12 km uzaklıktadır. Köy, kurulduğundan itibaren aynı isim kullanılmaktadır. *Sarıçoban* ismi tarihte bu bölgeye yerleşmiş olan ve uzun yıllar etkisini sürdürmüş olan Türk boyundan gelmektedir. Günümüzde de halen aynı isim kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 147'dir(TÜİK,2023).

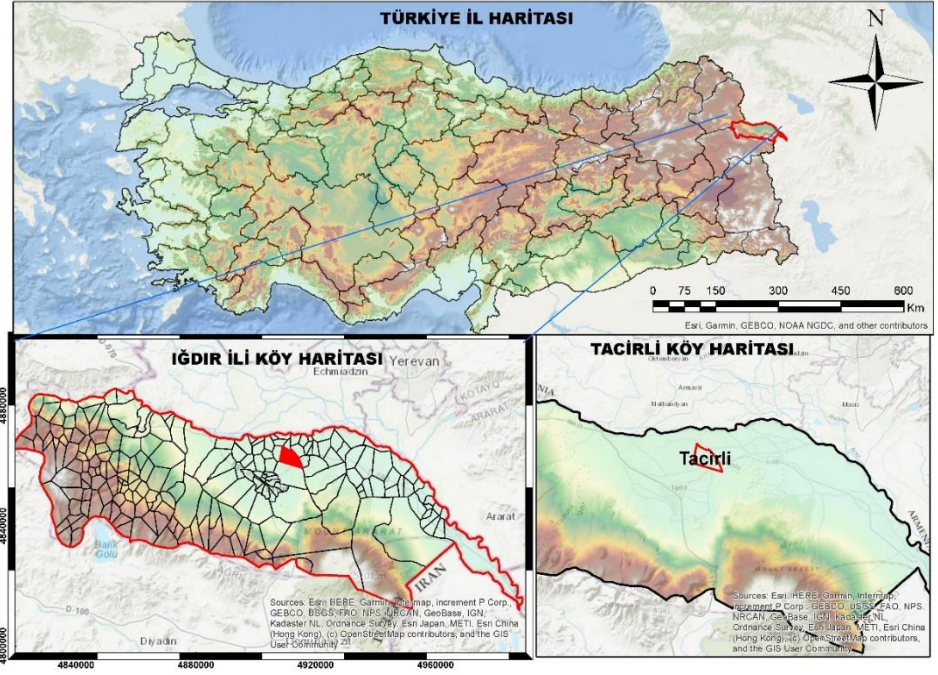
Şekil 2.35. Sarıçoban Köyü Topoğrafya Haritası

Suveren Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 14 km uzaklıktadır. Coğrafi konum bakımından Büyük Ağrı Dağı'nın eteklerine kurulmuştur. Köyün adlandırılması tarih olarak çok eskilere dayanmaktadır. Adın kökeni Urartular döneminde etkin olan Erikuakhi Krallığı'nın soyundan gelmektedir (Güner, Ertürk, Bekdemir,2011, s.284). Krallığa ait olan soyun ismi *Erikua*'dır. Bu isim çeşitli milletlere ait kaynaklarda farklı şekillerde belirtilmiştir. Bunlar; *Orkov* ve *Orkof* olarak ayrılırlar. 1928 yılı resmi devlet kaynaklarında *Orkof* olarak yazılmıştır. Yapılan isim değişimlerinden etkilenecek 1956 yılından itibaren *Suveren* ismi kullanılmaktadır. Yapılan adlandırılmada bulunduğu bölgenin su ihtiyacını karşılaması etkili olmuştur. Günümüzde halk tarafından eski ismide kullanılmaktadır. Iğdır Üniversitesi'nin kurulmuş olduğu arazi önceden *Suveren Köyü*'ne aitti. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1115'tir(TÜİK,2023).

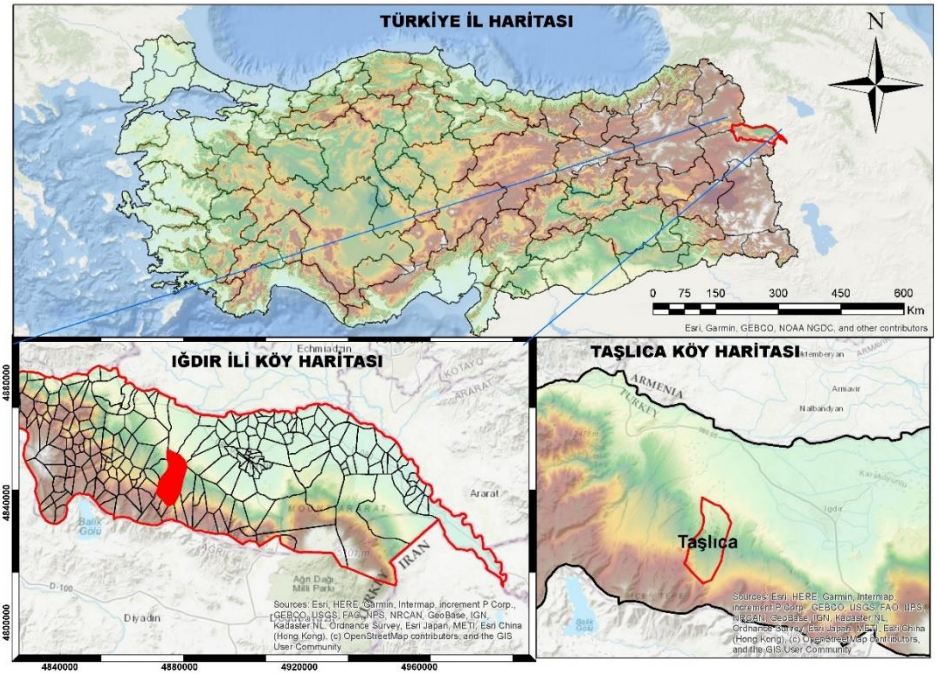
Şekil 2.36. Suveren Köyü Topoğrafya Haritası

Tacirli Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 10 km uzaklıktadır. Köy, ilk kurulduğu günden beri aynı ismi taşımaktadır. Köy, eskiden yörede yaşamış olan Tacirli Türkmenleri'nden adını almıştır. Resmi kaynaklarda *Tacirli* olarak yazılırken yöre halkı tarafından *Tecirli* olarak telaffuz edilmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 936'dır(TÜİK,2023).

Şekil 2.37. Tacirli Köyü Topoğrafya Haritası

Taşlıca Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 20 km uzaklıktadır. Kurulmuş olduğu coğrafi bölge bakımından dağlık bir alanda kurulmuştur. Köy ismini arazide çok fazla taşın bulunmasından kaynaklı almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 350'dir(TÜİK,2023).

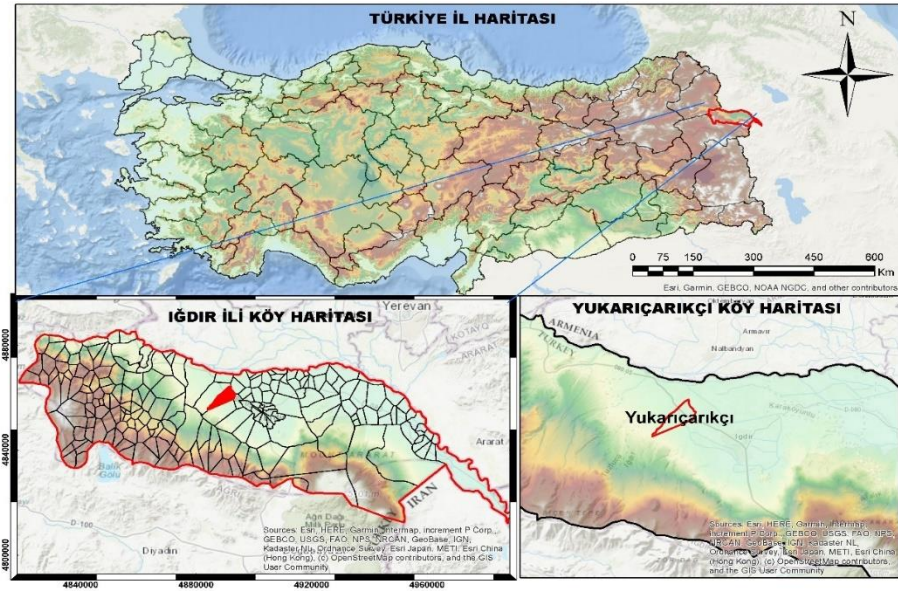

Şekil 2.38. Taşlıca Köyü Topoğrafya Haritası

Şekil 2.40. Yaycı Köyü Giriş Tabelası

Yukarıçarıkçı Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 10 km uzaklıktadır. Merkez ilçeye bağlı *Çarıkçı* isiminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Çarık, mana olarak giyilen ayakkabı anlamından kaynaklı olarak verilmemiştir. Daha önceden yörede yaşamış olan bey ve boy isimlerinden dolayı verilmiştir. Köy, ilk kurulduğu günden itibaren aynı ismi kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 728’dir(TÜİK,2023).

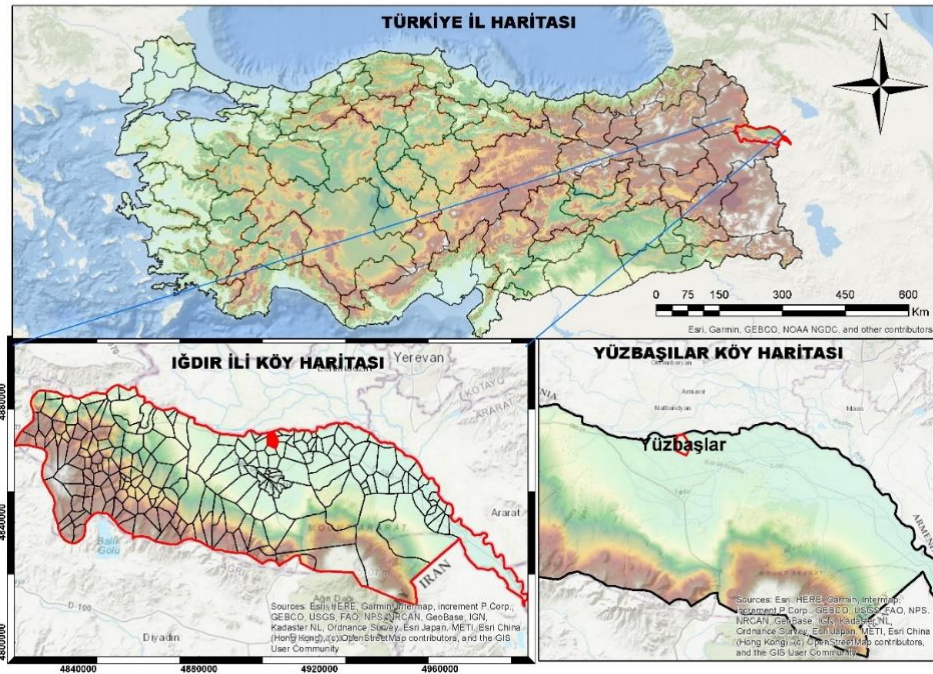

Şekil 2.41. Yukarıçarıkçı Köyü Topoğrafya Haritası

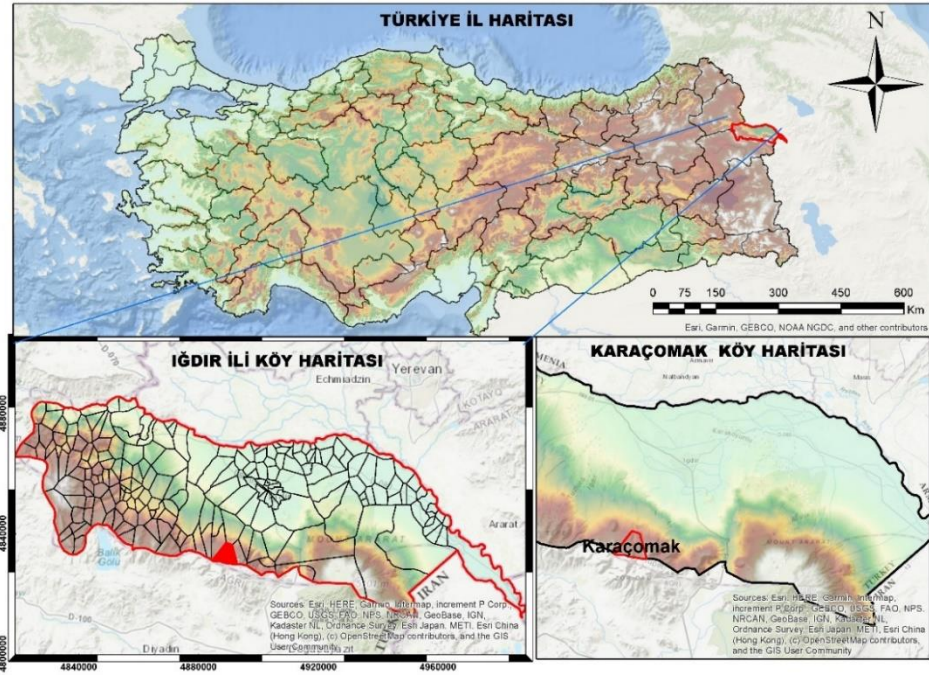
Şekil 2.42. Yukarıçarıkçı Köyü Giriş Tabelası

Yüzbaşılar Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 11 km uzaklıktadır. Köyün ilk ismi resmi kaynaklarda *Alut* olarak geçmektedir. Bu isim diğer birçok köy isminde olduğu gibi yörede yaşamış olan bir boydan alınmıştır. Uzun bir dönem bu isim kullanıldıktan sonra *Yüzbaşılar* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2259’dur(TÜİK,2023).

Şekil 2.43. Yüzbaşılar Köyü Topoğrafya Haritası

Karaçomak (Zor) Köyü: Iğdır ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. İl merkezine 39 km uzaklıktadır. Köy, ilk adlandırmada ulaşım bakımından zor ve engebeli bir yola sahip olmasından ötürü 1901 yılından itibaren *Zor* ismi verilerek kurulmuştur. Nitekim yapılan değişiklikler neticesinde köyün bulunduğu coğrafi alan yakınlarında bulunan *Karaçomak Tepesi'nin* ismi verilerek 1960 yılında kayıtlara *Karaçomak* olarak geçmiştir. Belirli bir süre bu isim kullanıldıktan sonra 2014 yılında tekrar ismi değiştirilerek *Zor* olmuştur (Kaya,2015, s.712). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 439'dur(TÜİK,2023).

Şekil 2.44. Karaçomak Köyü Topoğrafya Haritası

2.5. Aralık İlçesi ve Köyleri

Şekil 2.45. Aralık İlçesi Giriş Tabelası

Aralık, Iğdır'ın doğusunda bulunan ve Türkiye'nin de en uc noktasıdır. İlçe'nin kuzeyinde Ermenistan ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti, doğusunda İran, batısında Iğdır ve güneyinde Doğubayezıt ilçesi bulunmaktadır.

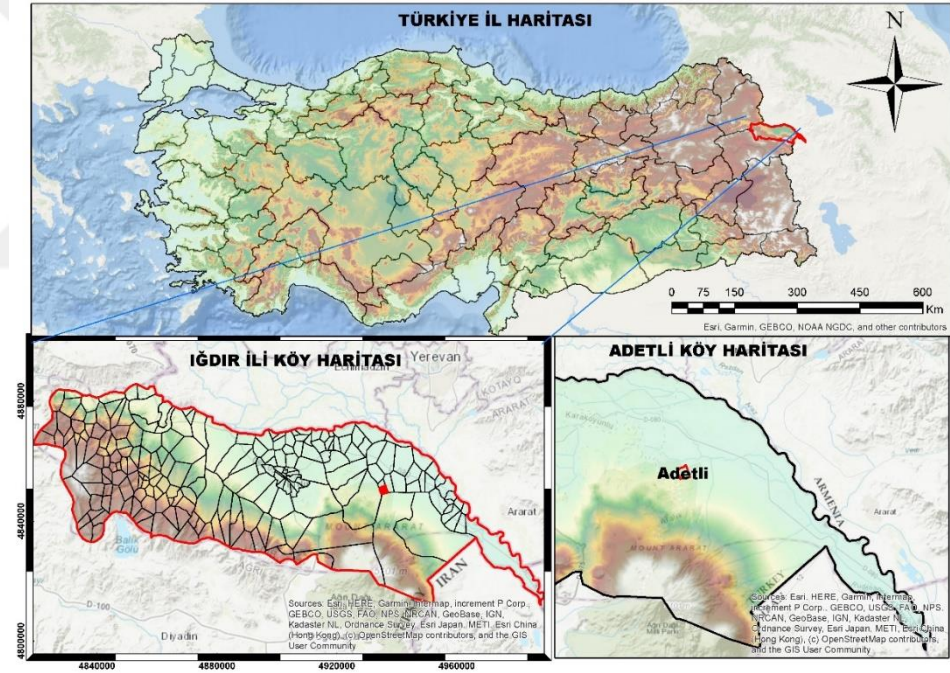
611 km²' lik alana sahiptir. Düz ovalık bir alana kurulmuştur. Iğdır merkeze 45 km uzaklıktadır. İlçe halkı hayvancılık, tarım ve ticaret gibi ekonomik faaliyetler ile geçimini sağlamaktadır. 14 Kasım 1920 yılında Rus işgalinden kurtarılmıştır. İlçe 1960'lı yıllara kadar "Başköy" nahiyesi olarak biliniyordu. "Aralık" ismi köken olarak eski bir geçmişe sahiptir. İlçe adını eskiden bölgede bulunan Aralık kazasından almıştır (Çetinkaya, 1996, s.143.)

Çizelge 2. 21. Aralık Köyleri

Aralık Köyleri	
A	Adetli, Aşağıaratan, Aşağıçamurlu, Aşağıçiftlik, Aşağıtopraklı.
B	Babacan.
E	Emince.
G-H	Gödekli, Hacıağa, Hasanhan.
K	Karahacılı, Kırçıçeği, Kolikent.
R	Ramazankent.
S	Saraçlı.

T	Tarlabaşı, Tazeköy.
Y	Yenidoğan, Yukarıaratan, Yukarıçamurlu, Yukarıçiftlik, Yukarıtopraklı.

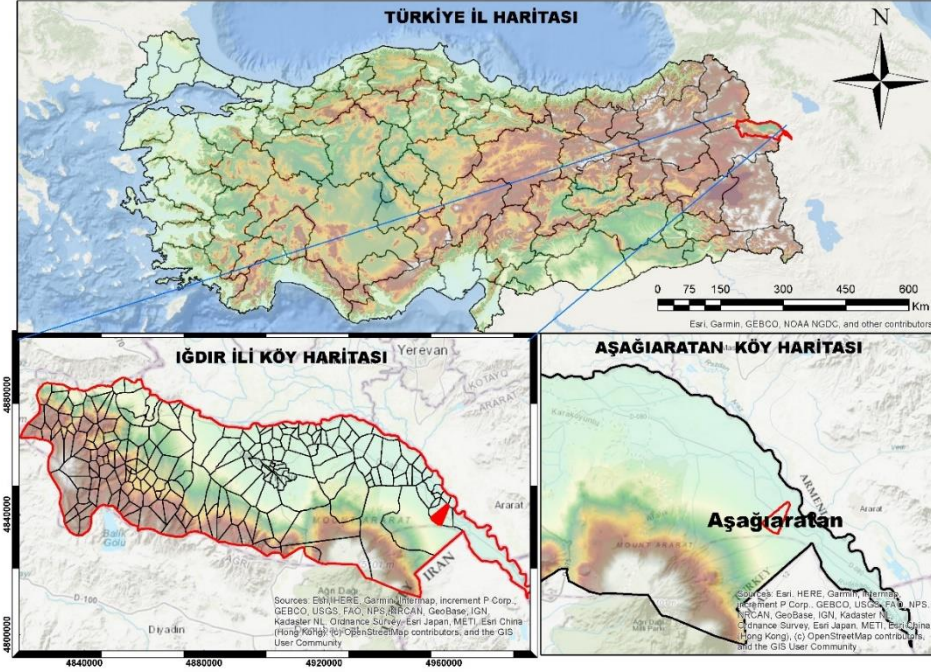
Adetli Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 28, Aralık ilçesine 17 kilometre uzaklıktadır. Köyün adı 1928 yılı kayıtlarında *Adet’li* olarak geçmektedir. Yapılmış olan isim değişikliklerinden etkilenmemiştir. Köy, ile alakalı söylenenlere göre ismini eskiden o yörede yaşayan adaletli beylerin yapmış oldukları adaletli yönetimin onlar olmadığında köy halkı tarafından adet haline getirilerek aynı şekilde devam ettirilmesi neticesinde köyün isimlendirilmesinde etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 154’tür(TÜİK, 2023).

Şekil 2.46. Adetli Köyü Topoğrafya Haritası

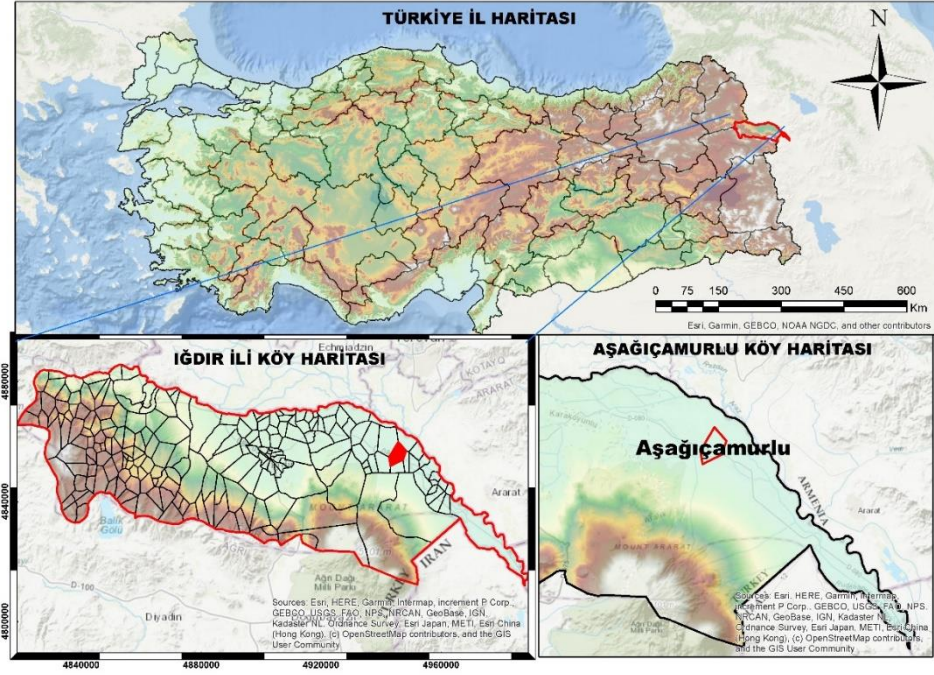
Aşağıaratan Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 57, Aralık ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Aratan* isiminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Aratan’ın anlamına baktığımızda coğrafi özelliklerden ve eskiden orada yaşamış olan krallıklardan kaynaklı olarak verilmiştir. *Aratan* toprak yapısının düzenlenmesi veya işlem görmesi gibi coğrafi anlamlar taşımaktadır. Köy,

kurulmasından günümüze kadar aynı ismi kullanmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 775'tir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.47. Aşağıaratan Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağıçamurlu Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 34, Aralık ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Çamurlu* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. *Çamurlu* isminin verilmesinde coğrafi faktörler etkili olmuştur. Yağmurun fazla yağmasından kaynaklı olarak sel felaketinin meydana gelmesi ve toprağının çamur haline dönmesinden dolayı verilmiştir. Köy, 1901 yılından itibaren resmi kaynaklarda aynı isimle yer alır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 763'tür(TÜİK, 2023).

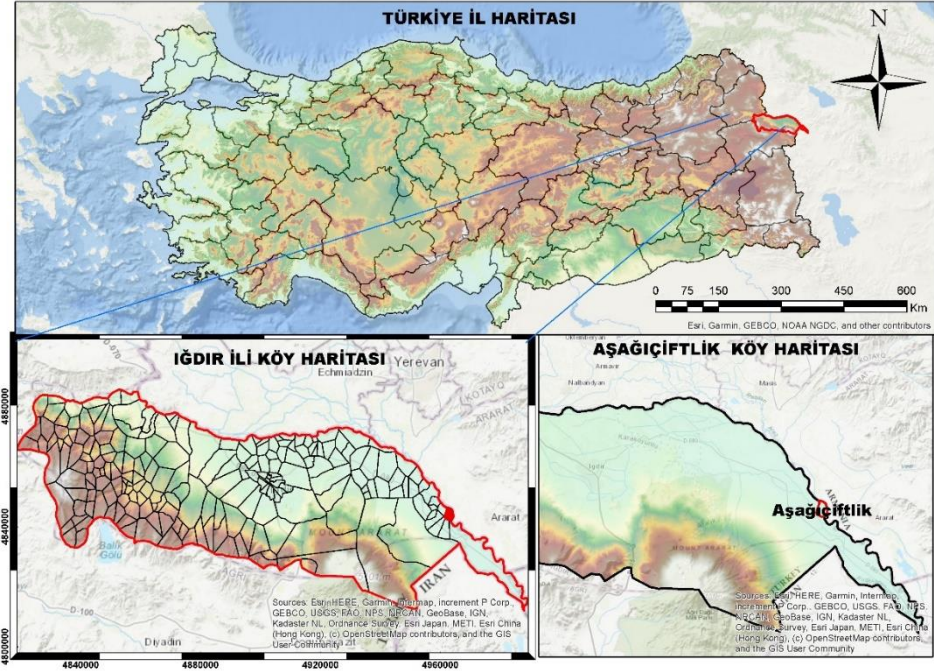

Şekil 2.48. Aşağıçamurlu Köyü Topğrafya Haritası

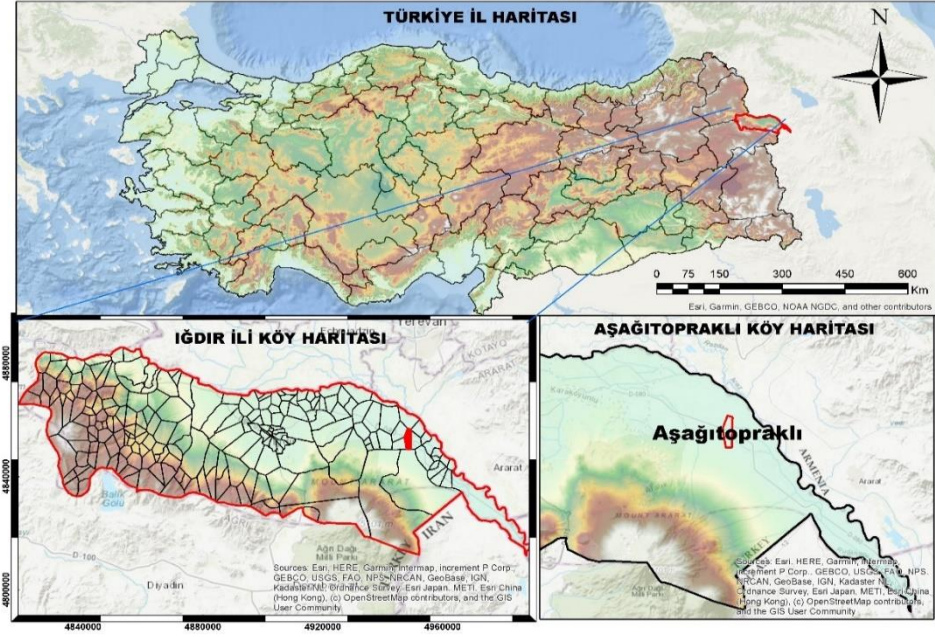
Şekil 2.49. Aşağıçamurlu Köyü Giriş Tabelası

Aşağıçiftlik Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 51, Aralık ilçesine 6 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Çiftlik* isiminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. *Çiftlik* adının verilmesinde yörede hayvancılık faaliyetinin fazla olması etkili olmuştur. Köy, 1928 yılından itibaren resmi kaynaklarda aynı isimle yer alır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 350'dir(TÜİK, 2023).

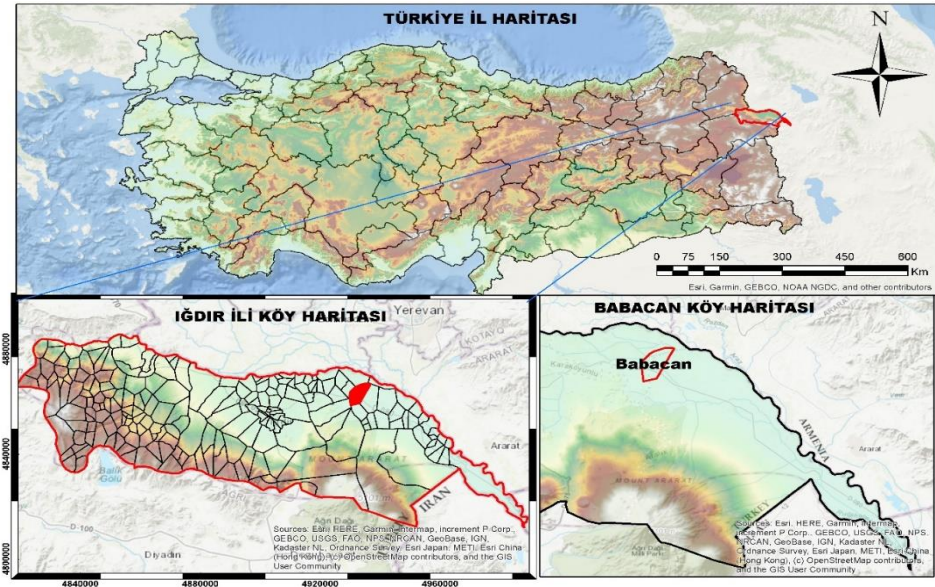
Şekil 2.50. Aşağıçıftlık Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağıtopraklı Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 36, Aralık ilçesine 9 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Topraklı* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy, 1901 kayıtlarında *Alıkızıl*, 1928 kayıtlarında ise *Aşağı Alıkızıl* olarak geçmektedir. İsmi kökenine baktığımızda verimli ve değerli manasına gelen toprak yapısını ifade etmektedir. Yörede yaşayanlar arasında halen eski ismi kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 346'dır (TÜİK, 2023).

Şekil 2.51. Aşağıtopraklı Köyü Topoğrafya Haritası

Babacan Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 26, Aralık ilçesine 19 kilometre uzaklıktadır. Köy statüsü almadan önceki dönemde Taşburun'a bağlı bir mahalleydi. 1886 yılında ki devlet kayıtlarında *Kobi* olarak kayıtlıdır. Köyün yerli halkı şıhbızınlı aşiretinden oluşmaktadır. 1946 yılında yapılmış olan isim değişimleri sonucunda köy statüsüne ulaşmış ve ismi değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 670'tir (TÜİK, 2023).

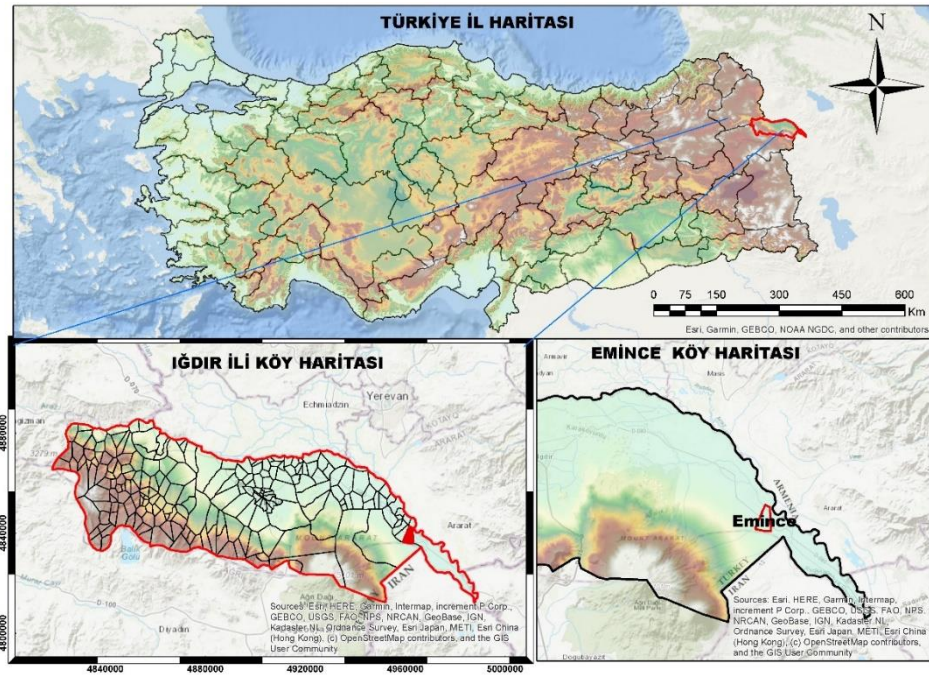

Şekil 2.52. Babacan Köyü Topoğrafya Haritası

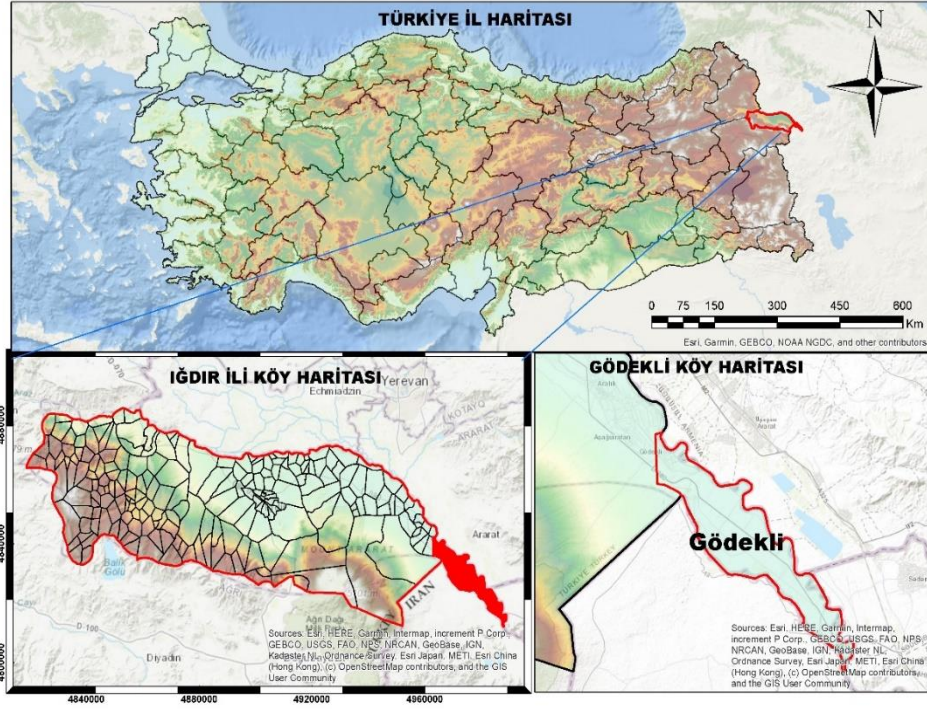
Şekil 2.53. Babacan Köyü Giriş Tabelası

Emince Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 53, Aralık ilçesine 8 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu günden beri aynı ismi taşımaktadır. Emince, isminin verilmesinde dönemin ticaret ve vergi işlerinden sorumlu olan güvenilir ve emin olunan memurların yaşaması etkili olmuştur (Çetinkaya,1996, s.173). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 606'dır(TÜİK, 2023).

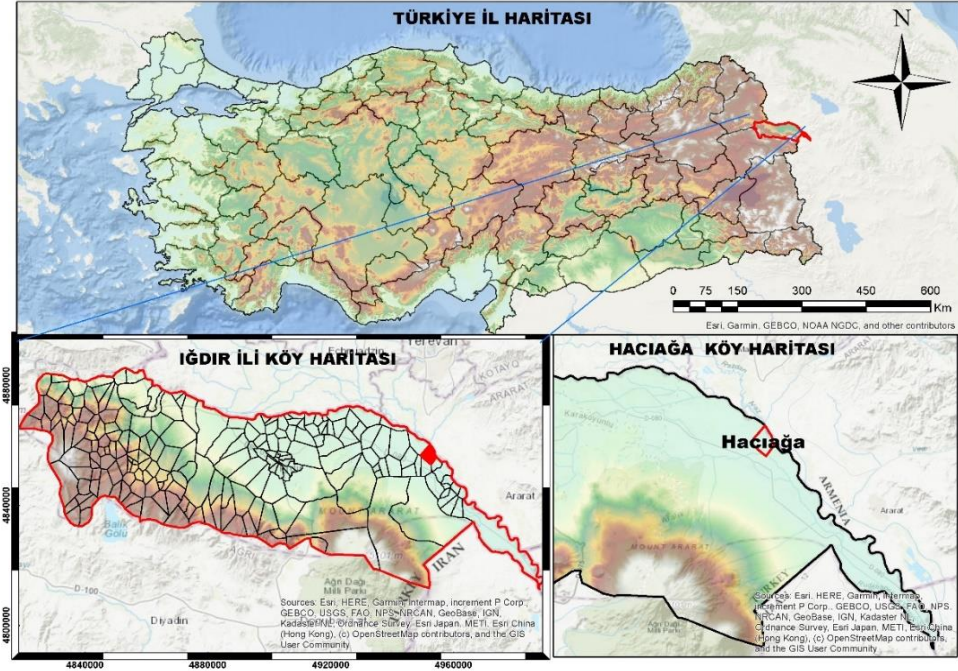
Şekil 2.54. Emince Köyü Topoğrafya Haritası

Gödekli Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 57, Aralık ilçesine 12 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu günden beri aynı ismi taşımaktadır. Gödekli, ismini dönemin Türkmen oymaklarından almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2.448'dir (TÜİK, 2023).

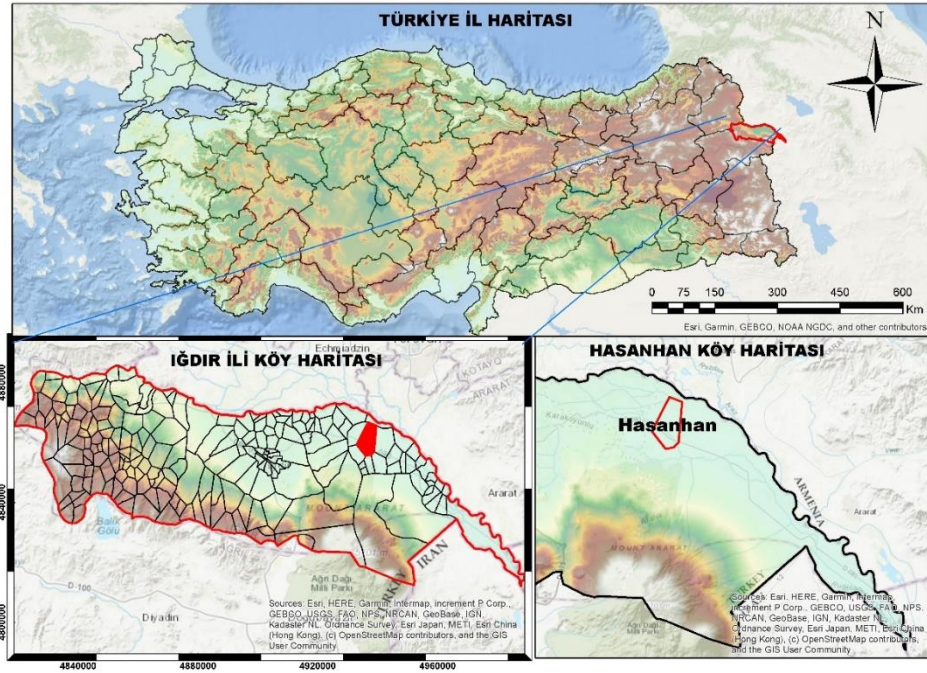
Şekil 2.55. Gödekli Köyü Topoğrafya Haritası

Hacıağa Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 38, Aralık ilçesine 7 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu günden beri aynı ismi taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 566'dır(TÜİK, 2023).

Şekil 2.56. Hacıağa Köyü Topoğrafya Haritası

Hasanhan Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 29, Aralık ilçesine 16 kilometre uzaklıktadır. Köy, Hasanhan Türkmenleri'nin yerleşim kurması ile kurulmuştur. İsminde Türkmen beyinden almıştır. Köy uluslararası anayol tarafından ikiye bölünmüştür. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 2.254'tür (TÜİK, 2023).

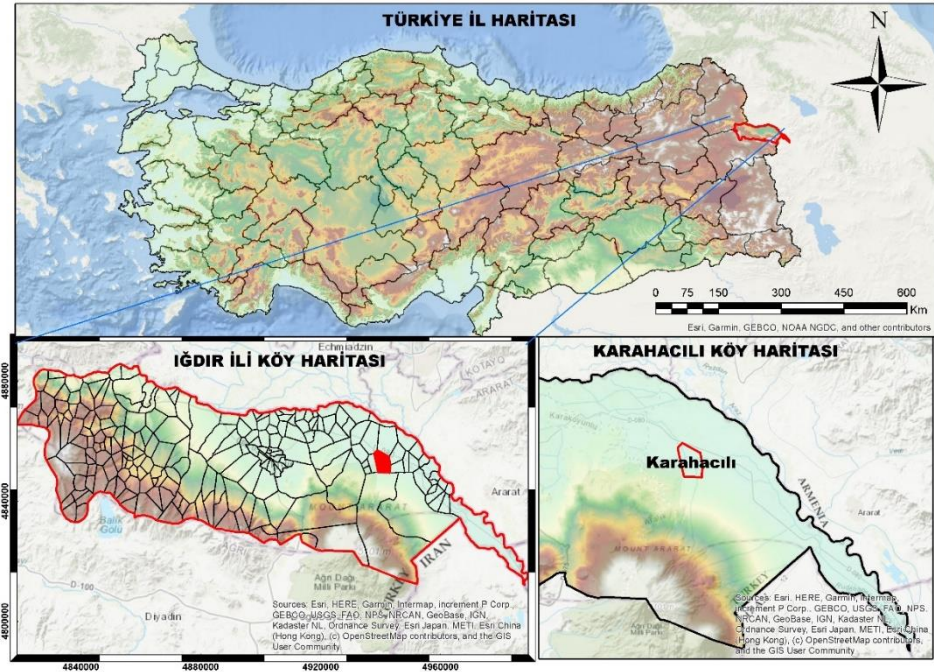

Şekil 2.57. Hasanhan Köyü Topoğrafya Haritası

Şekil 2.58. Hasanhan Köyü Giriş Tabelası

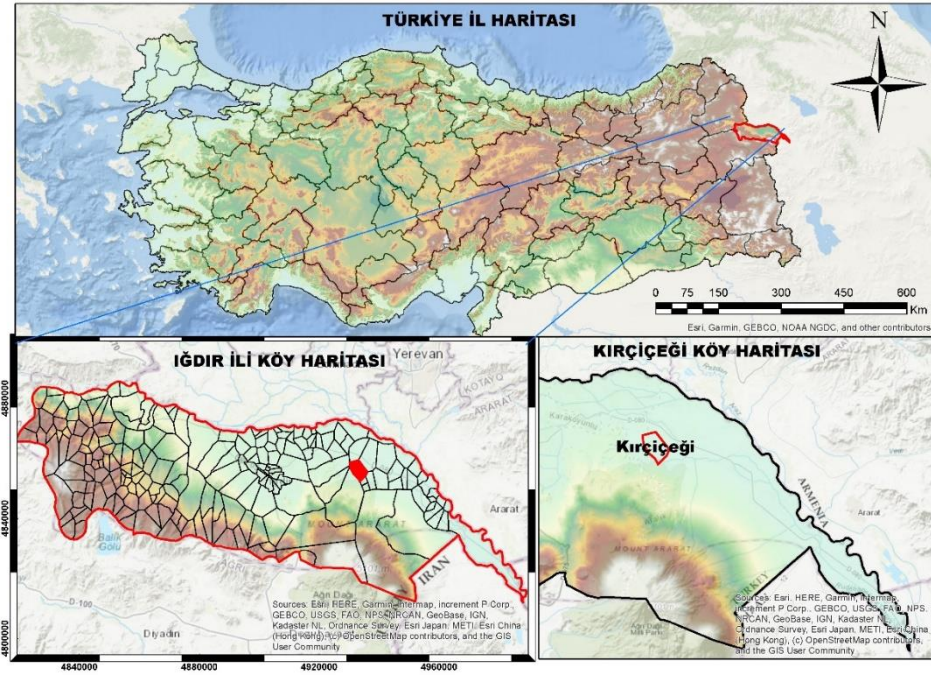
Karahacılı Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 31, Aralık ilçesine 14 kilometre uzaklıktadır. Köy, adını Akkoyunlu Türkmenleri'ne bağlı olan Karahacılı oymağının orada yerleşim alanı kurmasından almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 382'dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.59. Karahacılı Köyü Topoğrafya Haritası

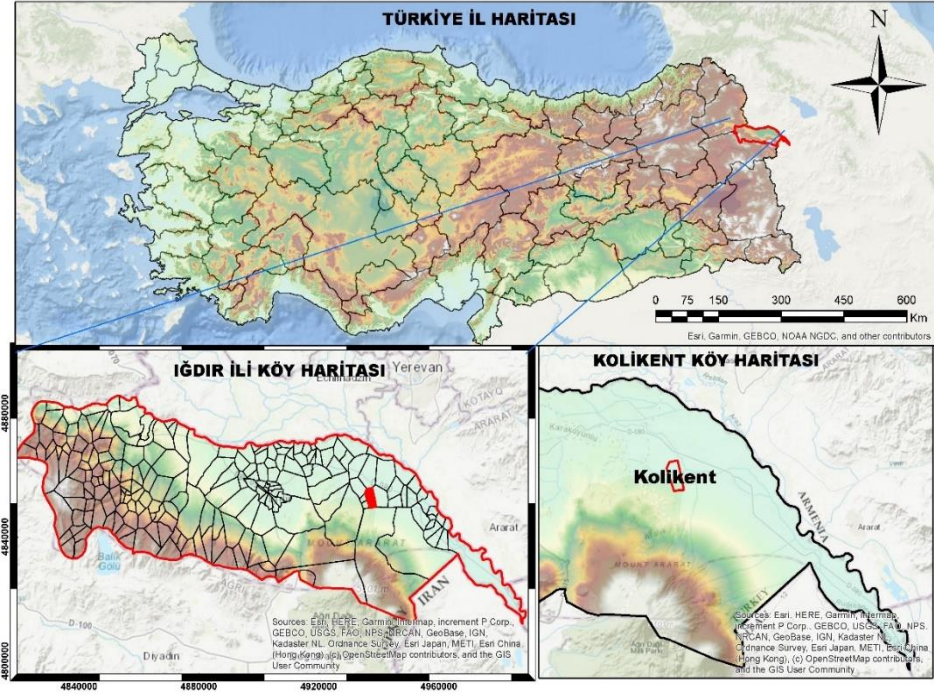
Kırçıçeği Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 24, Aralık ilçesine 21 kilometre uzaklıktadır. Kırçıçeği Köy'ü geçmiş kaynaklarda

Kıraçbağı olarak geçmektedir. “Kıraç” sözcüğü kuru, verimsiz vb. gibi anlamlara gelmektedir. Köyün bulunduğu coğrafi alana bakıldığında bitki örtüsü ve su kaynakları bakımından çok fazla zengin değildi. 1992 yılında yapılan isim değişimleri sonucunda ismi *Kırçıçeği* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 329’dur(TÜİK, 2023).

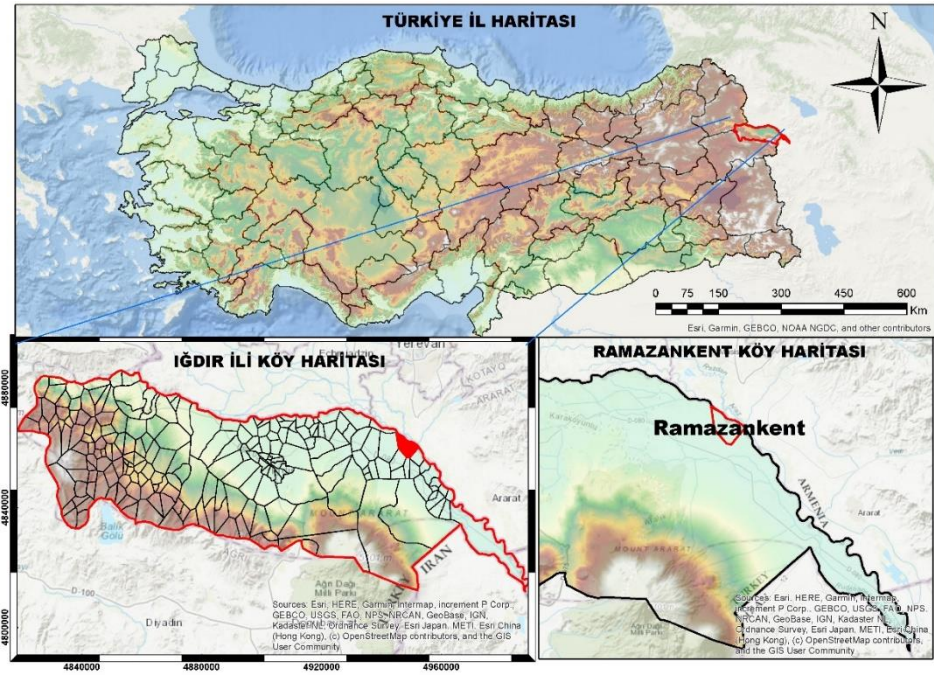
Şekil 2.60. Kırçıçeği Köyü Topoğrafya Haritası

Kolikent Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 41, Aralık ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. Köy, ilk kurulduğu dönemde *Gulikent* daha sonra ki yıllarda ise *Kulukent* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 515’dir(TÜİK, 2023).

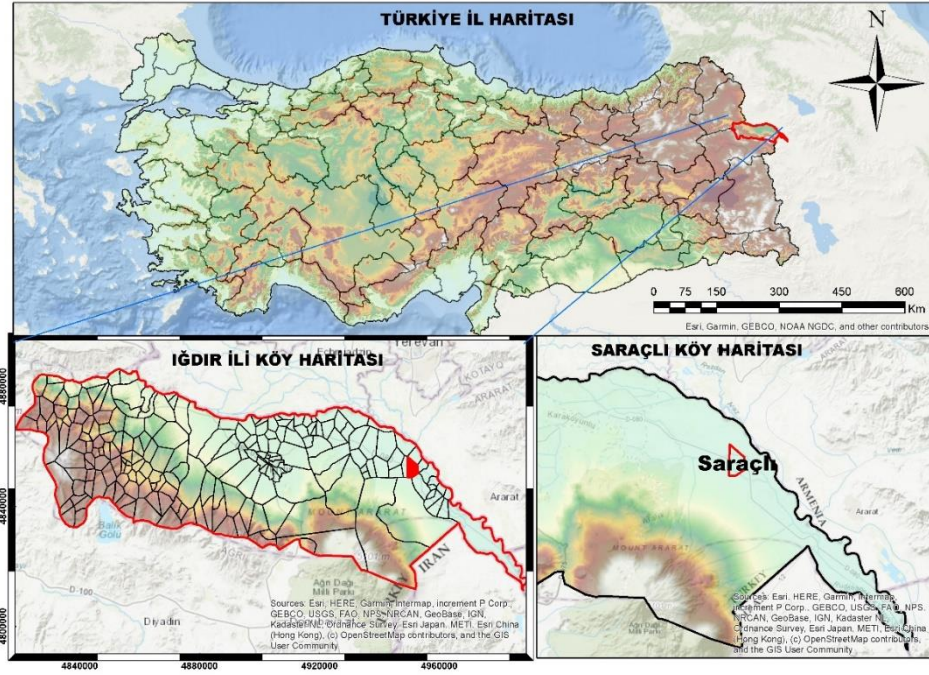
Şekil 2.61. Kolikent Köyü Topoğrafya Haritası

Ramazankent Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 34, Aralık ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. Köy, adını şahıs isminden almıştır. Kurulmuş olduğu günden beri aynı isim kullanılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 410'dur(TÜİK, 2023).

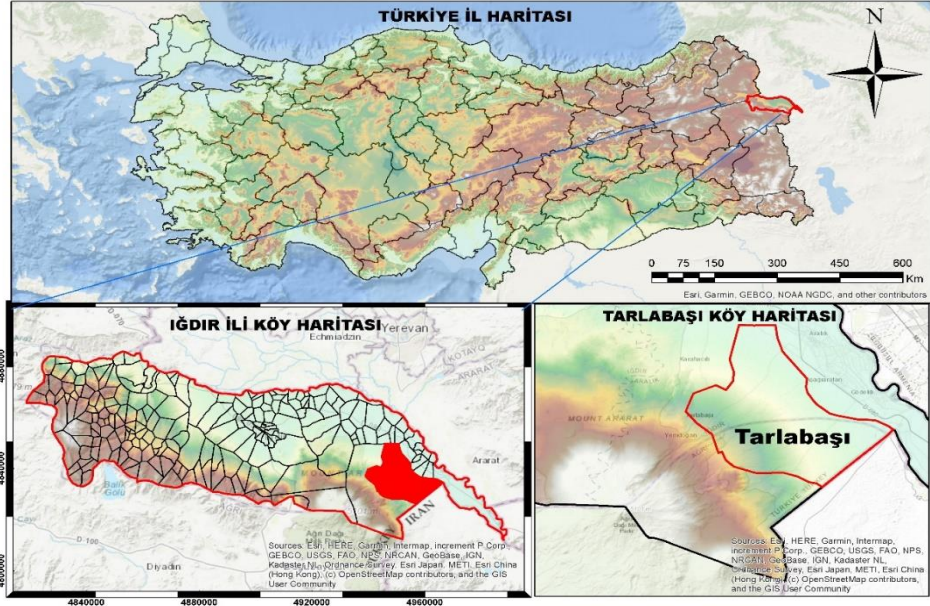
Şekil 2.62. Ramazankent Köyü Topoğrafya Haritası

Saraçlı Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 41, Aralık ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. Köy, ilk kurulduğu dönemde ismi *Saraçlı* daha sonra ki dönemlerde ise *Pirço* olarak adlandırılmıştır. *Saraçlı* ismi eski türk boylarından birinin ismidir. Köyün adının *Saraçlı* olarak değişmesinde eski ismi etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 449'dur(TÜİK, 2023).

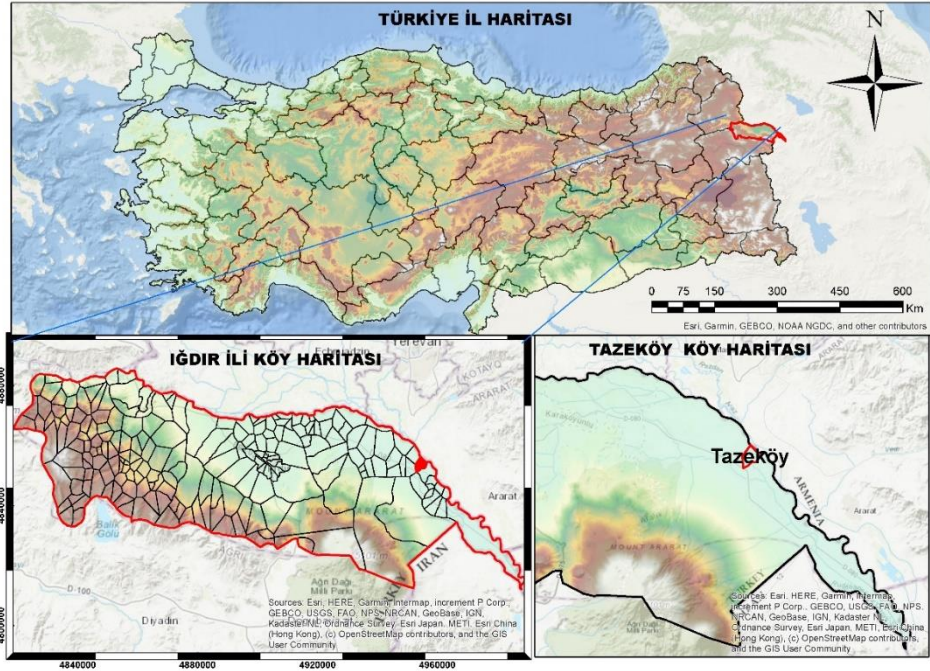
Şekil 2.63. Saraçlı Köyü Topoğrafya Haritası

Tarlabası Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 63, Aralık ilçesine 18 kilometre uzaklıktadır. 1990 yılı öncesi kayıtlarında köyün adı *Tezharabe* olarak geçmekteyken cumhuriyet döneminde yapılan değişiklikle adı *Tarlabası* olmuştur. Köy, yaşam şartlarının ağır olması ve terör olaylarından dolayı boşaltılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 17'dir(TÜİK, 2023).

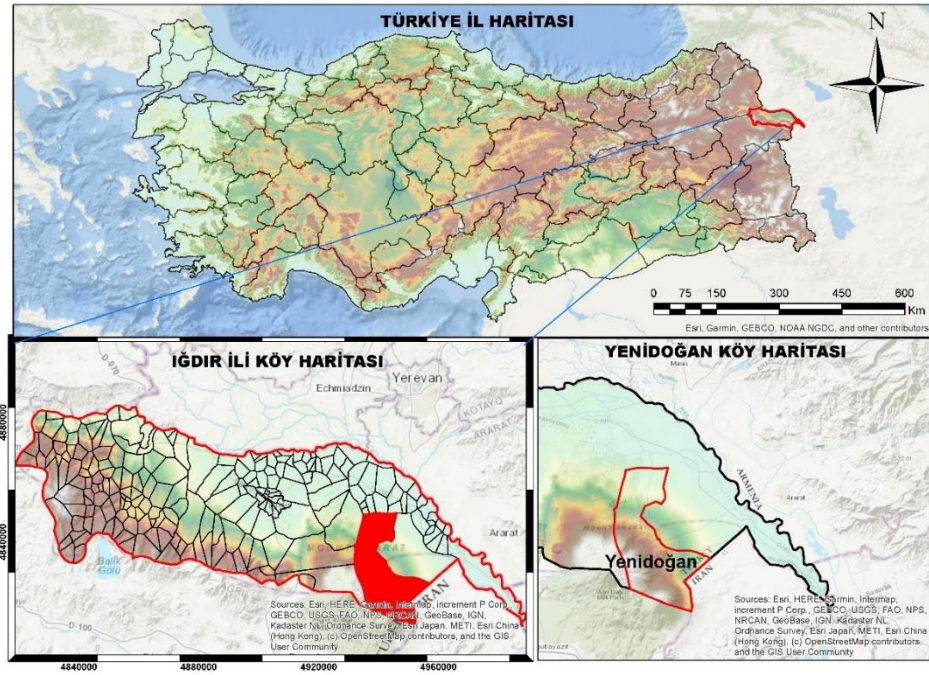
Şekil 2.64. Tarlabası Köyü Topoğrafya Haritası

Tazeköy Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 41, Aralık ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı kayıtlarında adı *Tazeköy* olup herhangi bir değişikliğe uğramamıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 153'tür(TÜİK, 2023).

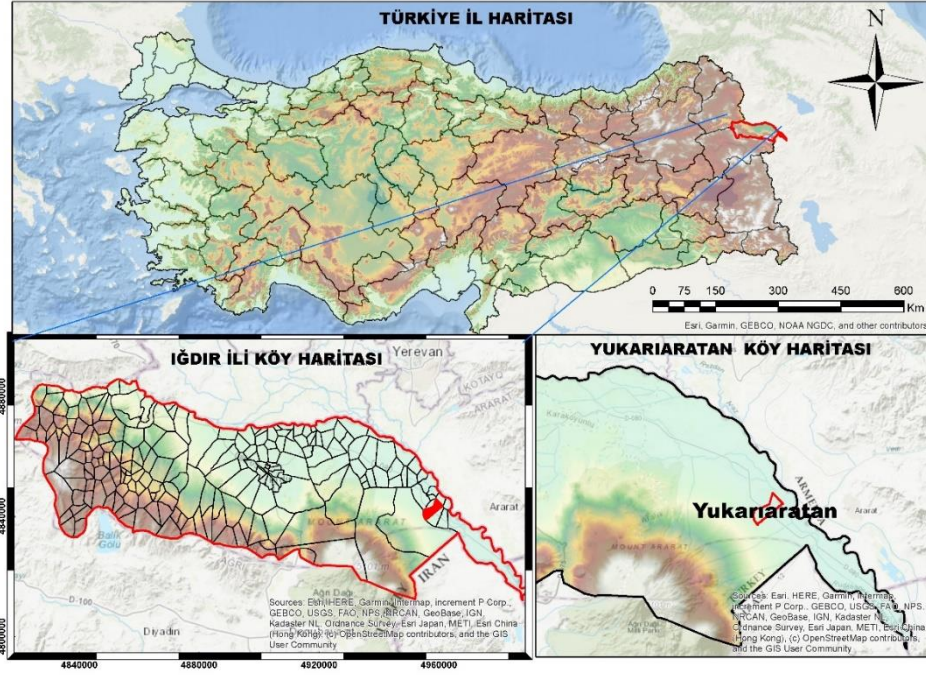
Şekil 2.65. Tazeköy Köyü Topoğrafya Haritası

Yenidoğan Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 67, Aralık ilçesine 22 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu dönem Artsah Krallığı döneminde dini ibadetlerini gerçekleştirdiği yerleşim yeri idi. O dönemlerde *Ahura* olarak biliniyordu. Ağrı Dağı'nın yamaçlarında bulunmasından ötürü meydana gelen doğal afetler sonucu köy yıkılarak tekrardan kurulmasından dolayı *Yenidoğan* adı verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 367'dir(TÜİK, 2023).

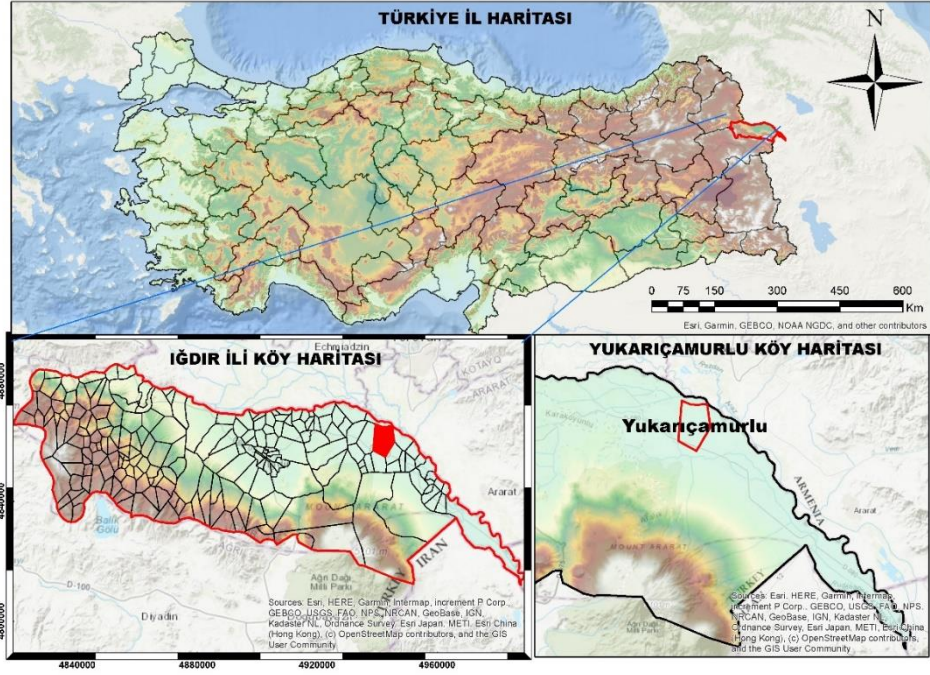
Şekil 2.66. Yenidoğan Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıaratan Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 49, Aralık ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Aratan* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Aratan'ın anlamına baktığımızda coğrafi özelliklerden ve eskiden orada yaşamış olan krallıklardan kaynaklı olarak verilmiştir. *Aratan* toprak yapısının düzenlenmesi veya işlem görmesi gibi coğrafi anlamlar taşımaktadır. Köy, kurulmasından günümüze kadar aynı ismi kullanmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 161'dir(TÜİK, 2023).

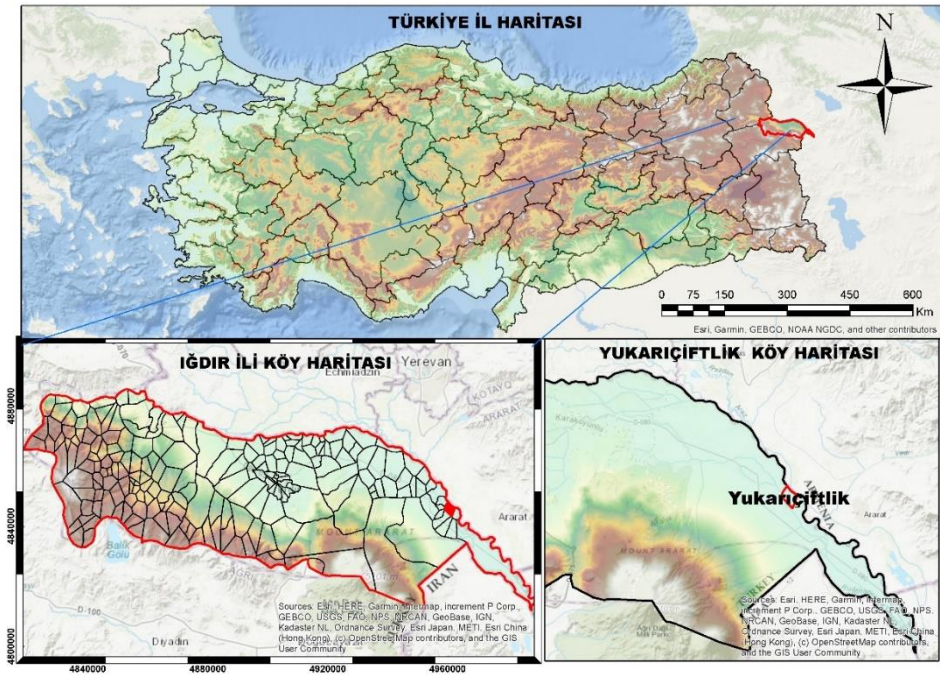
Şekil 2.67. Yukarıaratan Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıçamurlu Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 49, Aralık ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Çamurlu* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. *Çamurlu* isminin verilmesinde coğrafi faktörler etkili olmuştur. Yağmurun fazla yağmasından kaynaklı olarak sel felaketinin meydana gelmesi ve toprağının çamur haline dönmesinden dolayı verilmiştir. Köy, 1928 yılından itibaren resmi kaynaklarda aynı isimle yer alır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1.405’dir (TÜİK, 2023).

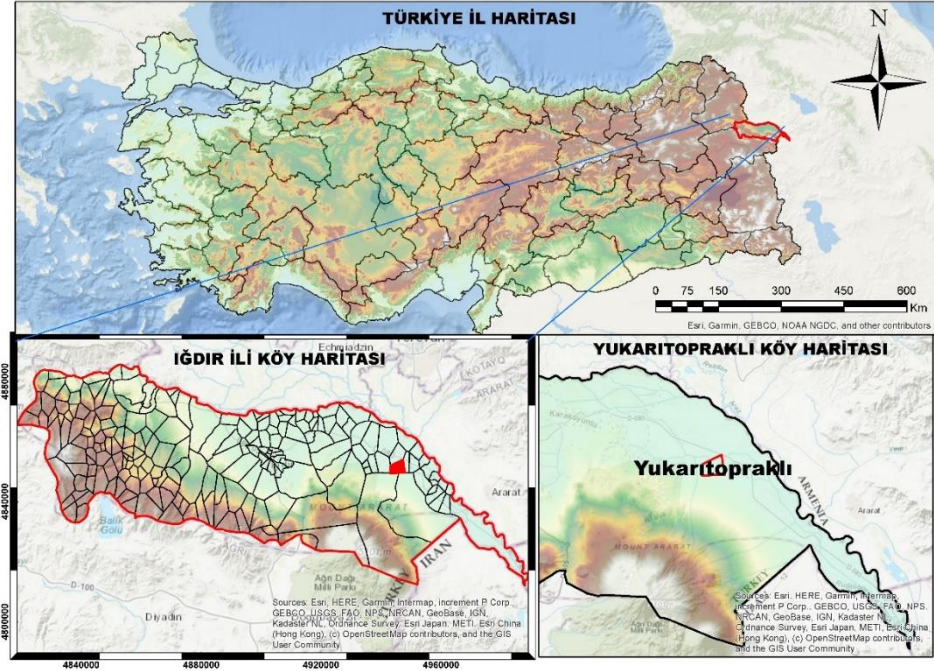
Şekil 2.68. Yukarıçamurlu Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıçiftlik Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 49, Aralık ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Çiftlik* isiminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. *Çiftlik* adının verilmesinde yörede hayvancılık faaliyetinin fazla olması etkili olmuştur. Köy, 1928 yılından itibaren resmi kaynaklarda aynı isimle yer alır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 261'dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.69. Yukarıçiftlik Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıtopraklı Köyü: Iğdır ili Aralık ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 36, Aralık ilçesine 9 kilometre uzaklıktadır. Aralık ilçesine bağlı *Topraklı* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy, 1901 kayıtlarında *Alikızıl*, 1928 kayıtlarında ise *Yukarı Alikızıl* olarak geçmektedir. İsmi kökenine baktığımızda verimli ve değerli manasına getoprak yapısını ifade etmektedir. Yörede yaşayanlar arasında halen eski ismi kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 943'tür (TÜİK, 2023).

Şekil 2.70. Yukarıtopraklı Köyü Topoğrafya Haritası

2.6. Karakoyunlu İlçesi ve Köyleri

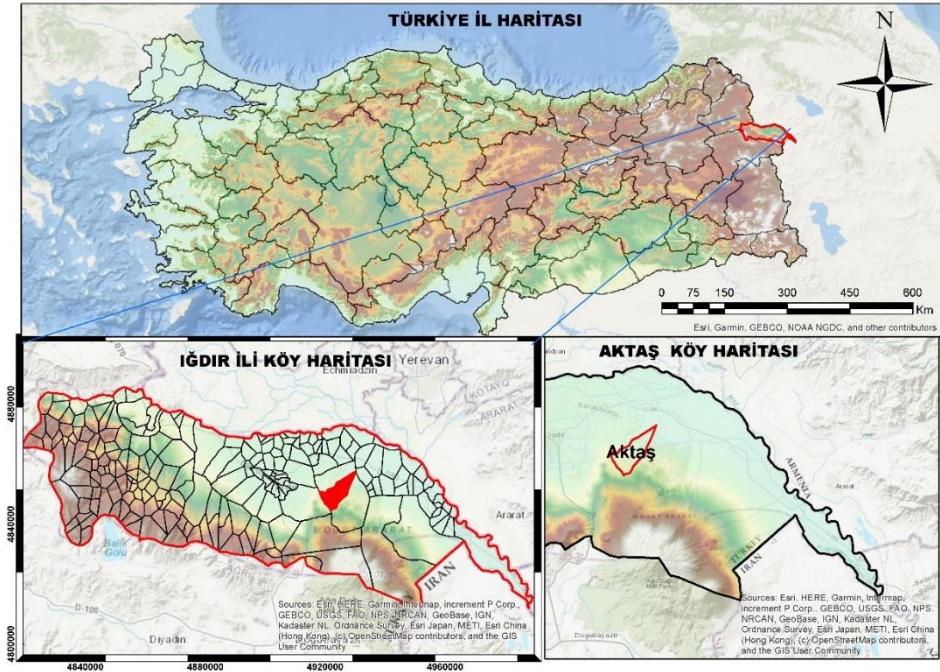
Karakoyunlu, Iğdır'ın doğusunda yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Ermenistan, güneyinde Ağrı Dağı'nın Iğdır bölümünde kalan toprakları, doğusunda Aralık İlçesi ve batısında Iğdır yer almaktadır. 194 km²'lik alana sahiptir. Iğdır merkeze 15 km uzaklıktadır. İlçe toprakları Ağrı Dağı'nın kayalık alanlarının uzantısı olan yerleri kapsamaktadır. Karakoyunlu, ilçe olmadan önce köy statüsünde bulunuyordu. Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Iğdır iline bağlı en küçük ilçe konumundadır. Karakoyunlu ilçesinin tarihi geçmişine baktığımızda birçok medeniyet ve uygarlığın etkisi altında kalmıştır. İlçe ismini 62 yıl boyunca egemenlik kurmuş olan Karakoyunlu Devlet'inden almıştır. Karakoyunlu, ilçe olmadan önce köy statüsünde bulunuyordu. Iğdır'ın il olmasının ardından 1992 yılında çıkarılan kanunla ilçe ilan edilip Iğdır'a bağlanmıştır.

Çizelge 2. 22. Karakoyunlu Köyleri

Karakoyunlu Köyleri	
A	Aktaş, Aşağıalican.
B	Bayatdoğanşalı, Bekirhanlı, Bulakbaşı.
C	Cennetabat.

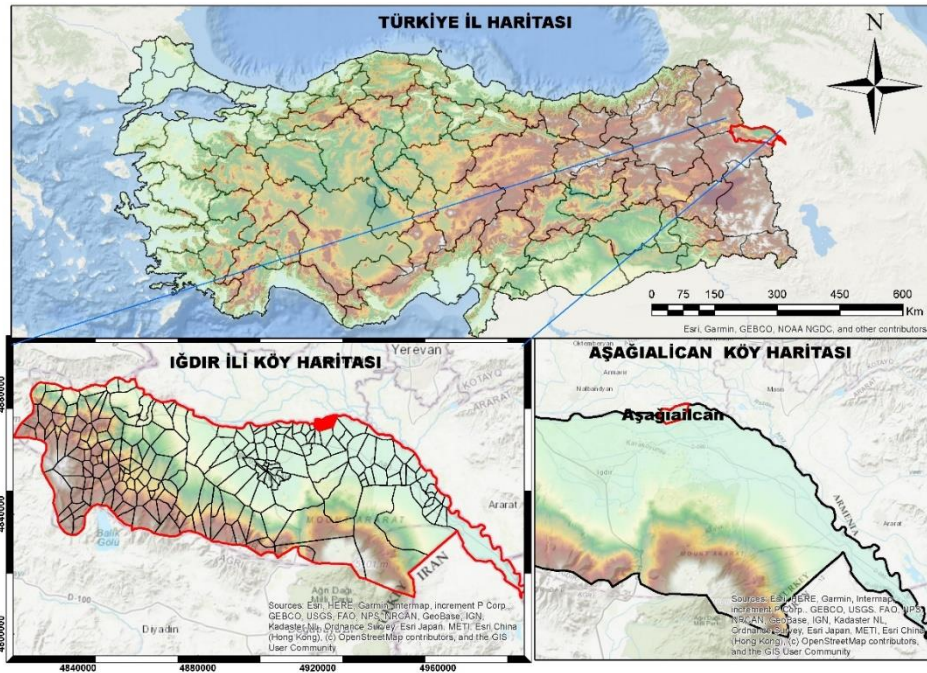
G	Gölköy, Gökçeli.
K	Kacardoğanşalı, Kerimbeyli, Koçkıran.
M-O	Mürşitali, Ortaalican.
Ş	Şıracı.
T	Taşburun.
Y-Z	Yazlık, Yukarıalican, Zülfikarköy.

Aktaş Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 28, Karakoyunlu ilçesine 13 kilometre uzaklıktadır. Aktaş Köy'ü, 1928 yılına ait kaynaklarda *Beri* olarak geçmektedir. *Beri'nin* anlamına bakıldığında yaylalarda hayvan sağım işleminin gerçekleştirildiği alan anlamına gelmektedir. Ayrıca *Beri* bunun dışında Kıpçaklara bağlı olan bir oymağında ismidir. Köyün ilk adlandırılması hem dönemin siyasi yapısında hem de geçim kaynaklarından biri olan hayvancılık faaliyetinin terimlerinden gelmektedir. Yapılan isim değişimleri sonucunda *Aktaş* ismini almıştır. Günümüzde de aynı isim kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 480'dir(TÜİK, 2023).

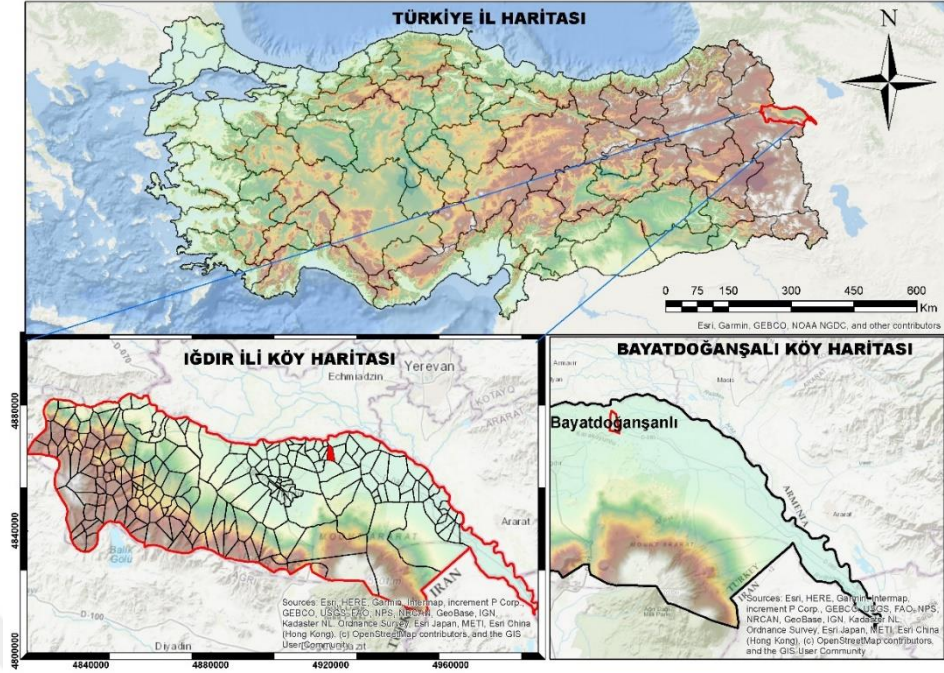
Şekil 2.71. Aktaş Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağialıcan Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 26, Karakoyunlu ilçesine 12 kilometre uzaklıktadır. Karakoyunlu ilçesine bağlı *Alican* isminde üç tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı, orta ve yukarı olmak üzere üçe ayrılmışlardır. Aşağialıcan Köy'ü ilk kurulduğu dönemlerde Yukarıalican Köy'üne bağlıydı. Köy, 1901 yılından itibaren aynı ismi kullanmaktadır. *Alican* ismi dönemin aşiret ve bey isimlerinden gelmektedir. Aşağialıcan Köy'üne bağlı olan bir mezraa ayrılarak köy statüsüne kavuşmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 247'dir(TÜİK, 2023).

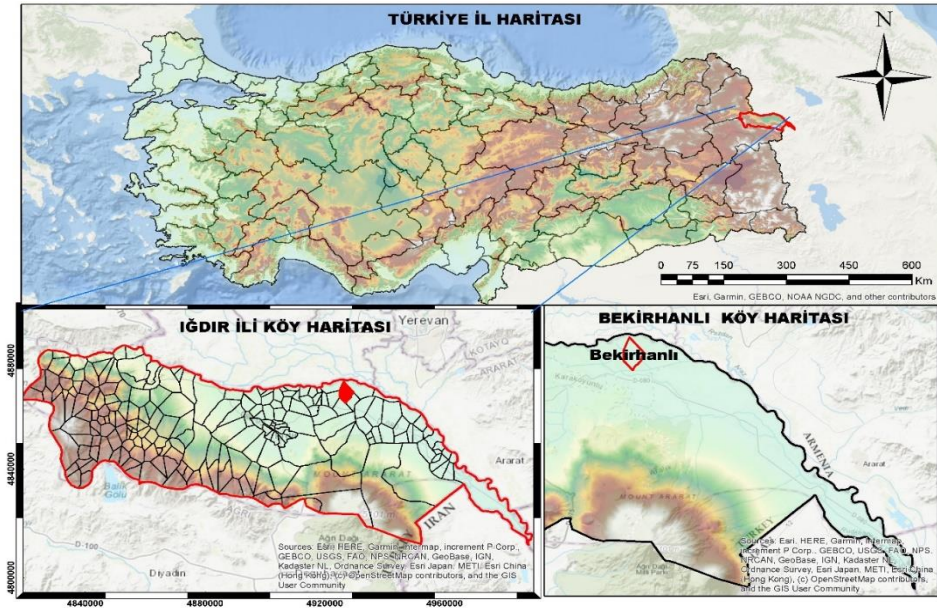
Şekil 2.72. Aşağialıcan Köyü Topoğrafya Haritası

Bayatdoğanşalı Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 20, Karakoyunlu ilçesine 5 kilometre uzaklıktadır. Oğuzlara bağlı olan Bayat boyunun kurduğu bir yerleşim alanıdır. Köyün ilk ismi *Tokhanşalı* olarak bilinmektedir. Sonrasında bölgeye yerleşen Bayat boyunun isminide alarak Bayat *Tokhanşalı* adıyla bilinmekteydi. *Tokhanşalı* ismi (*Doğanşalı*, *Doğançalı*, *Doğancılı* ve *Doğancalı*) olarakta anılmaktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarından günümüze kadar *Bayatdoğanşalı* diye geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 257'dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.73. Bayatdoğuşanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Bekirhanlı Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 28, Karakoyunlu ilçesine 13 kilometre uzaklıktadır. Köy kurulmadan önce 2005 yılına kadar *Koçkıran Köyü*'ne bağlı mezraa konumundaydı. 1091 kayıtlarında *Bekirhanlı* olarak geçerken 2005 yılında köy statüsüne kavuşarak *Bekirhanlı* ismini almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 501'dir (TÜİK, 2023).

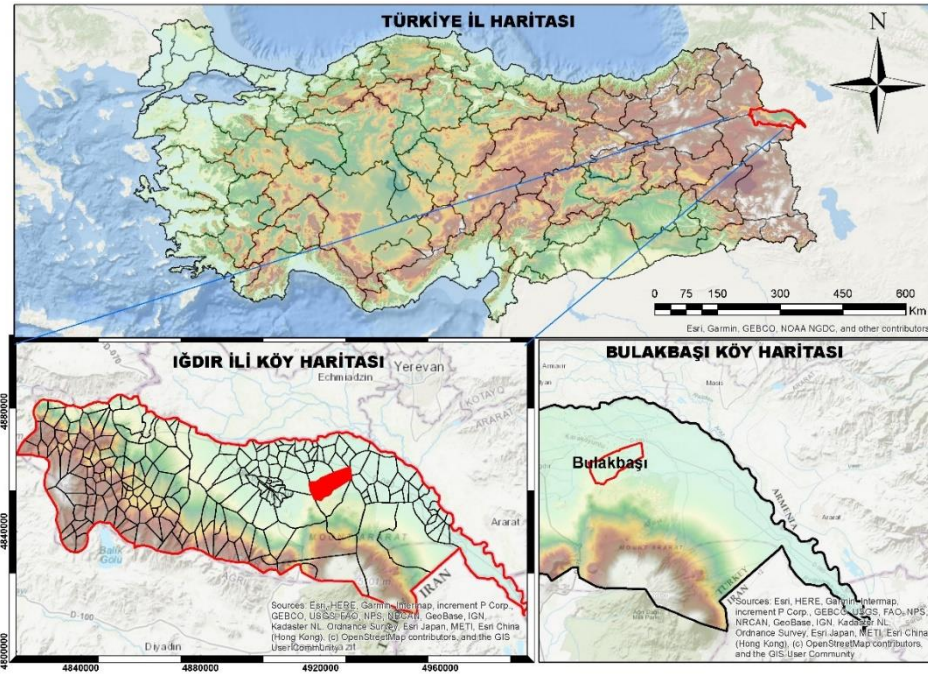

Şekil 2.74. Bekirhanlı Köyü Topoğrafya Haritası

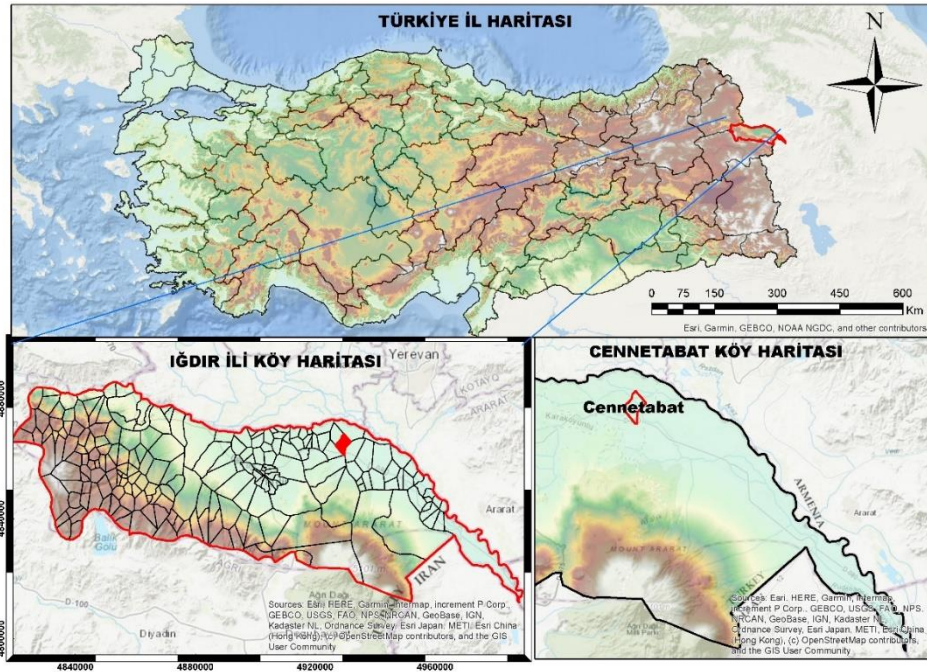
Şekil 2.75. Bekirhanlı Köyü Giriş Tabelası

Bulakbaşı Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 21, Karakoyunlu ilçesine 9 kilometre uzaklıktadır. Köy, 1901 yılından itibaren aynı ismi kullanmaktadır. *Bulak* ismi dönemin oymak isimlerinden gelmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1.522'dir (TÜİK, 2023).

Şekil 2.76. Bulakbaşı Köyü Topoğrafya Haritası

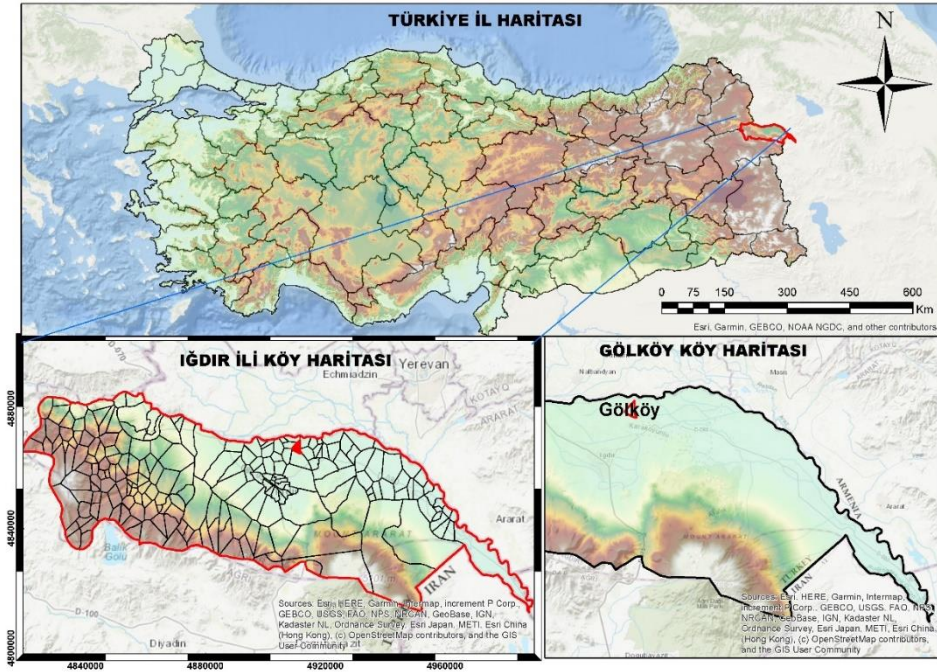
Cennetabat Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 27, Karakoyunlu ilçesine 12 kilometre uzaklıktadır. 2007 yılına kadar olan süreçte köy statüsünde olan *Cennetabat*, Taşburun beldesine belediye verilmesinden ötürü köy olma özelliğini kaybederek mahalle olmuştur. 2012 yılında getirilen 6360 sayılı yasa gereğince *Taşburun Belde Belediyesi* tekrardan kapatılıp *Cennetabat* mahallesi yeniden köy olmuştur (Kaya,2015, s.712). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 291'dir(TÜİK, 2023).

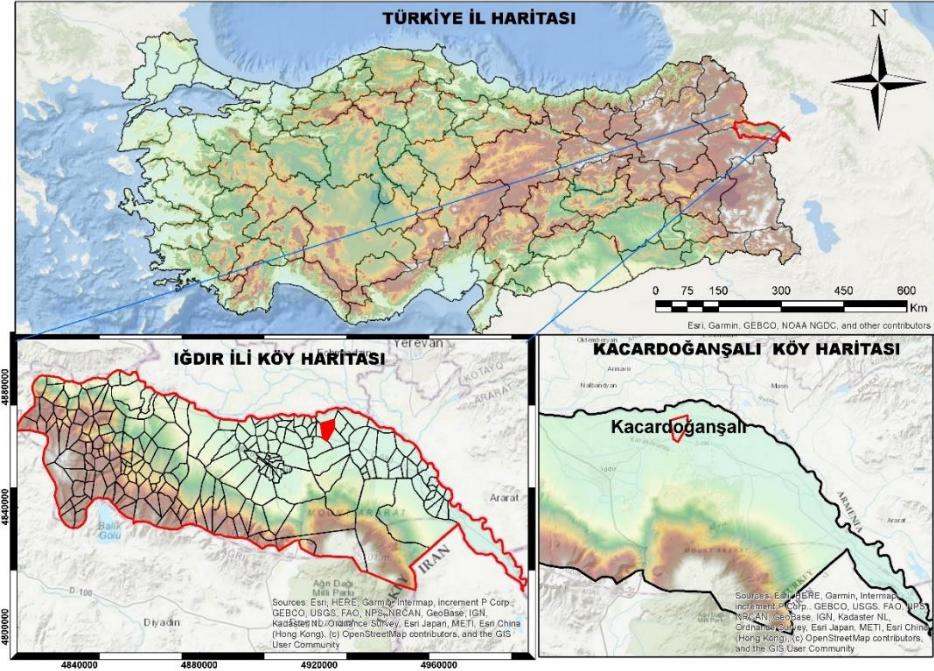

Şekil 2.78. Cennetabat Köyü Giriş Tabelası

Gölköy Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 27, Karakoyunlu ilçesine 12 kilometre uzaklıktadır. Köy, statüsüne geçmeden önce *Mürşitali Köy'üne* bağlı mezraa konumundaydı. Yapılan yasal değişimler sonucunda 2021 yılında köy oldu. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 337'dir(TÜİK, 2023).

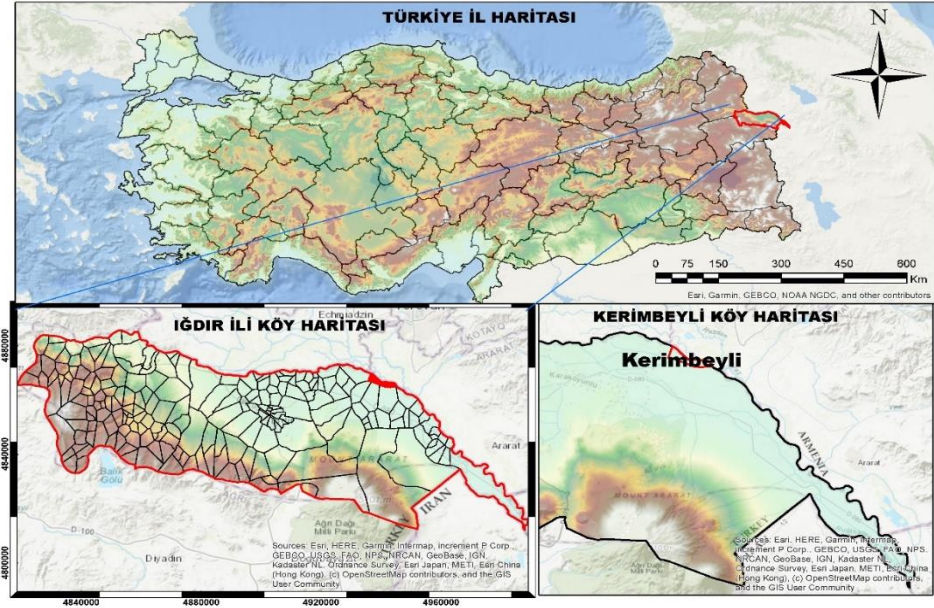

Şekil 2.79. Gölköy Köy Topoğrafya Haritası

Şekil 2.81. Kacardoğanşalı Köyü Topoğrafya Haritası

Kerimbeyli Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 25, Karakoyunlu ilçesine 14 kilometre uzaklıktadır. Köyün adı 1902 yılında ki yabancı kaynaklarda *Abbasabad* olarak yer almaktayken 1928 ve sonrasında yapılan değişiklikler ile *Kerimbeyli* olarak değiştirilmiştir. Kürtçede *Millo* şeklinde telaffuz edilmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1.393'tür (TÜİK, 2023).

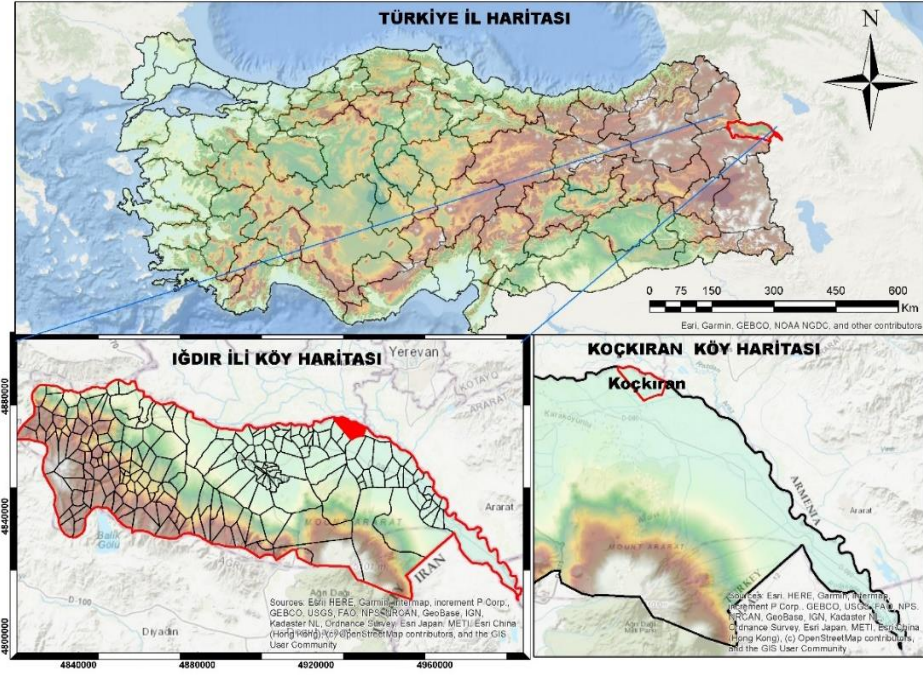

Şekil 2.82. Kerimbeyli Köyü Topoğrafya Haritası

Şekil 2.83. Kerimbeyli Köyü Giriş Tabelası

Koçkiran Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 29, Karakoyunlu ilçesine 14 kilometre uzaklıktadır. Köyün adı 1928 yılı kayıtlarında kürtçe *Dize* olarak geçmektedir. 1960 yılı ve sonrasında yapılan isim değişimlerinde *Koçkiran* olarak değiştirilmiştir. *Koçkiran* ismini dönemin ileri gelenlerinden olarak anlatılan efsanevi Koçkar Ata'dan ve koç kültüründen kaynaklı almıştır. Koçkar Ata yaşadığı dönemde ki koç yarıştırmaları ile bilinirmiş. Köyün adlandırılmasında şahıs ve yapılan etkinlikler etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 481'dir(TÜİK, 2023).

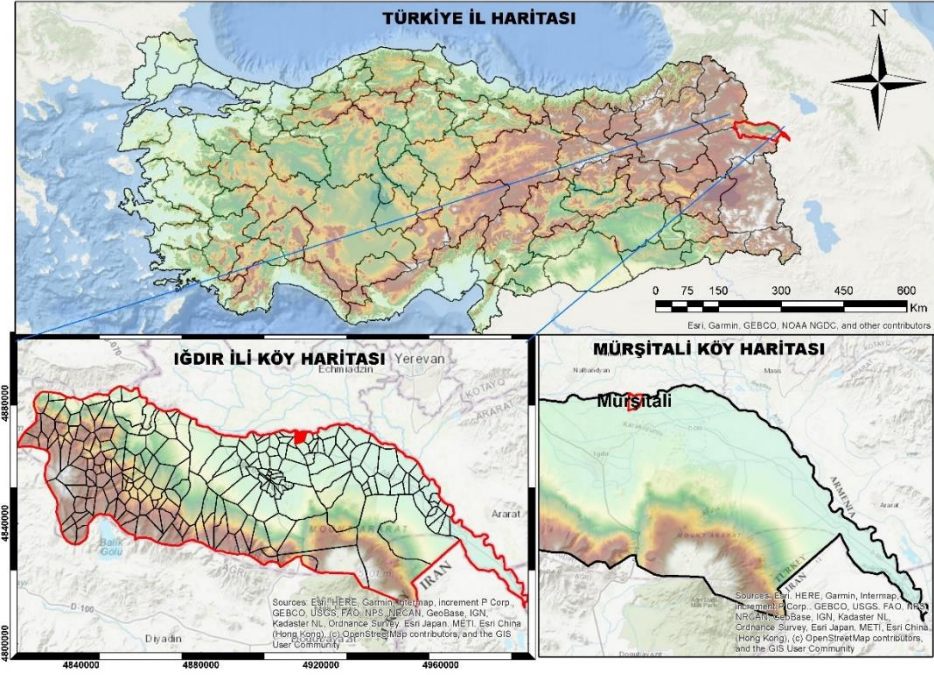

Şekil 2.84. Koçkiran Köyü Topoğrafya Haritası

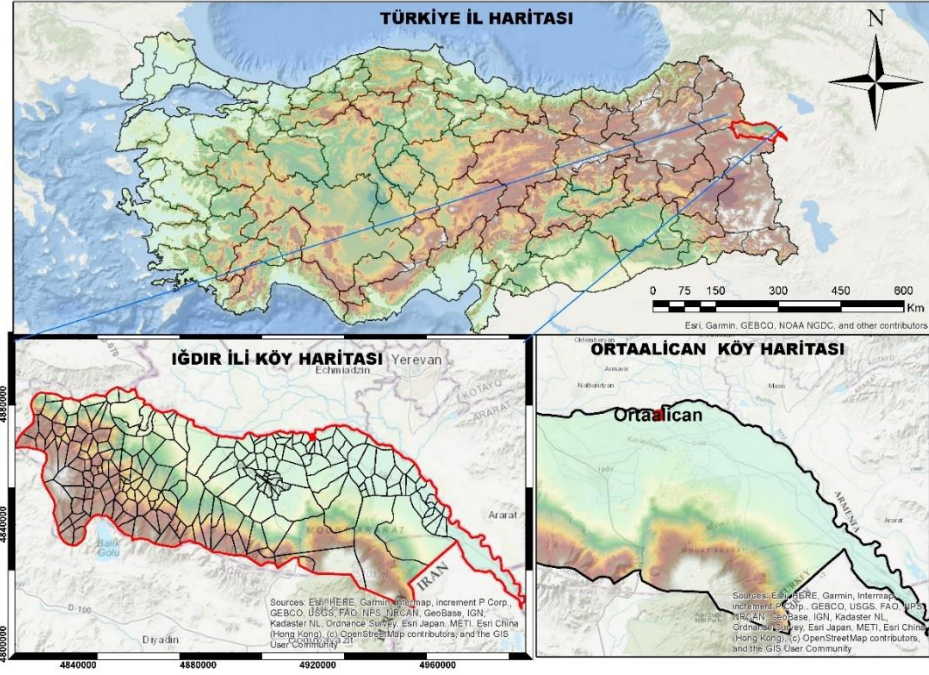
Şekil 2.85. Koçkiran Köyü Giriş Tabelası

Mürşitali Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 24, Karakoyunlu ilçesine 10 kilometre uzaklıktadır. Köy, 1901 yılından günümüze kadar aynı adı kullanmaktadır. İsimlendirmede şahıs isminin kullanılması etkili olmuştur. *Mürşitali* dönemin dervişlik geleneğine bağlı olan bir şahıs adıdır. Köyün kendisine bağlı *Hüseyinkent* adında bir mahallesi de bulunmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 1.620'dir (TÜİK, 2023).

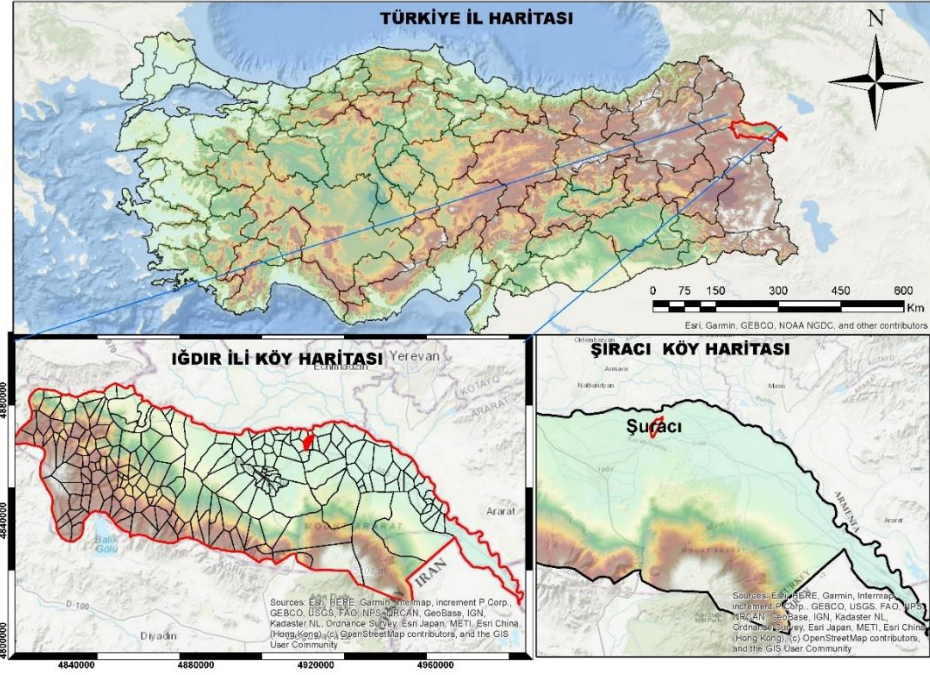
Şekil 2.86. Mürşitali Köyü Topoğrafya Haritası

Ortaalican Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 23, Karakoyunlu ilçesine 0 kilometre uzaklıktadır. Köy, bulunduğu konum itibariyle Aşağıalican ve Yukarıalican köyleri arasında yer almaktadır. Köy statüsüne kavuşmadan önceki dönemlerde Aşağıalican köyüne bağlı mezraaydı.2014 yılında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın tarım arazilerinde sulamaya bağlı çıkarılan kararlar neticesinde Aşağıalican Köyünden ayrılarak köy statüsü kazanmıştır. Türkiye-Ermenistan arasında bulunan Alican Sınır Kapısı köyün sınırları içerisinde yer almaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 192'dir(TÜİK, 2023).

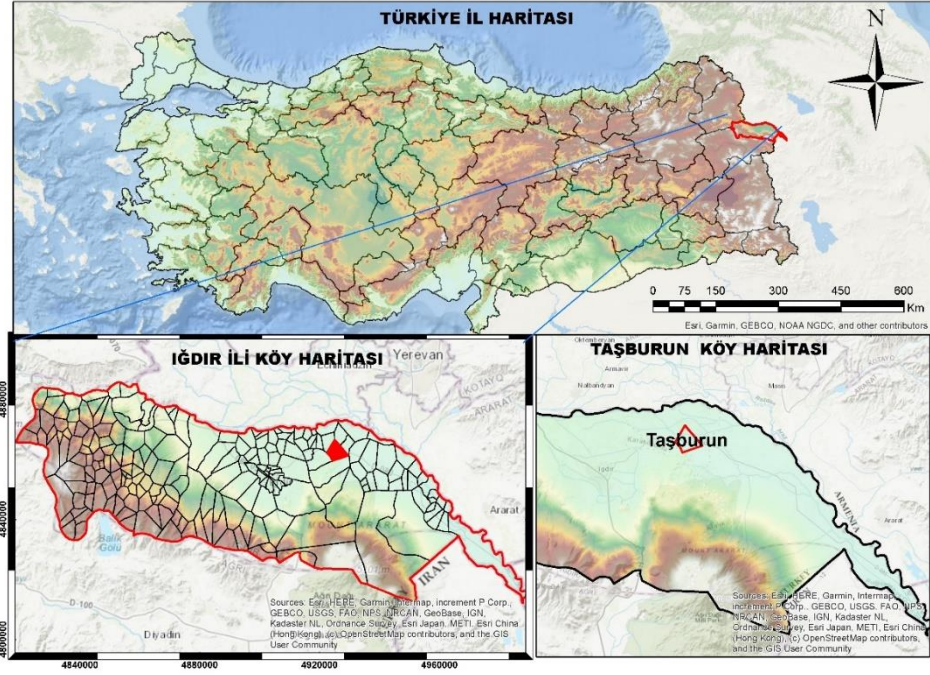
Şekil 2.87. Ortaalican Köyü Topoğrafya Haritası

Şıracı Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 20, Karakoyunlu ilçesine 6 kilometre uzaklıktadır. Köy, adlandırılmasında o dönem ki ekonomik faaliyet olan üzümün yetiştirilerek şırasının(şiresinin) satılması etkili olmuştur. 1901 yılına ait olan kaynaklarda *Şireci* veya *Şıracı* olarak geçmektedir. 1960 yılında yapılan isim değişiklikleri ile günümüzde de kullanılan *Şıracı* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 285’dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.88. Şıracı Köyü Topoğrafya Haritası

Taşburun Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 22, Karakoyunlu ilçesine 8 kilometre uzaklıktadır. *Taşburun* ismini almasında Ağrı Dağı'nın patlaması sonucunda püskürtülen lavların köyün bulunduğu alana doğru bir çıkıntı halinde uzaması ve kayalık alanların fazla olması etkili olmuştur. 1993 yılında nüfusunun artmasından dolayı belediye statüsü verilmiştir. 2013 yılında nüfusunun azalmasından kaynaklı belediye statüsü geri alınarak tekrar köy statüsü kazanmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 927'dir (TÜİK, 2023).

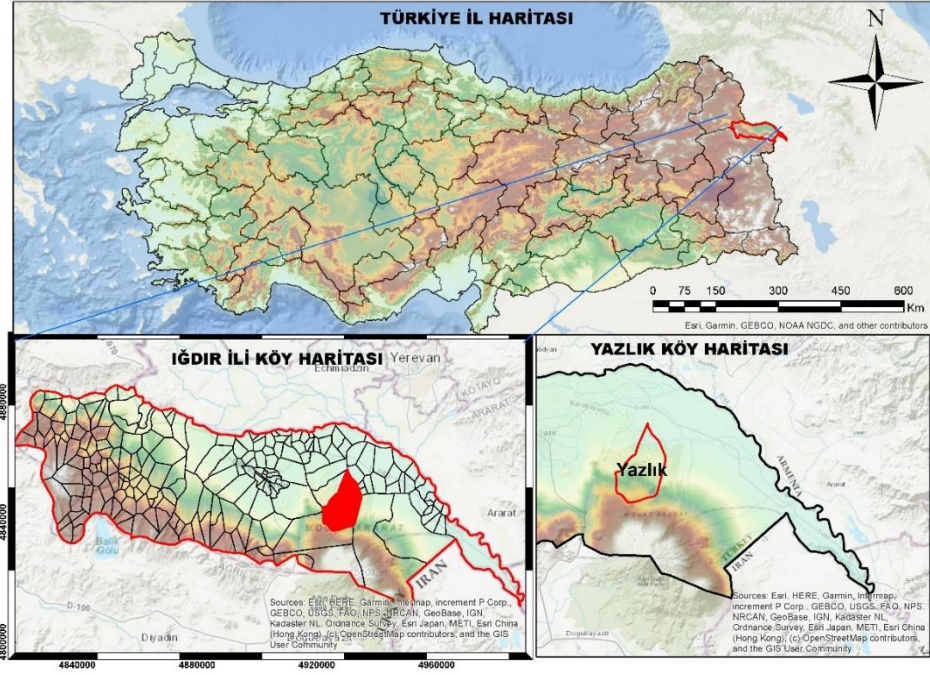

Şekil 2.89. Taşburun Köyü Topoğrafya Haritası

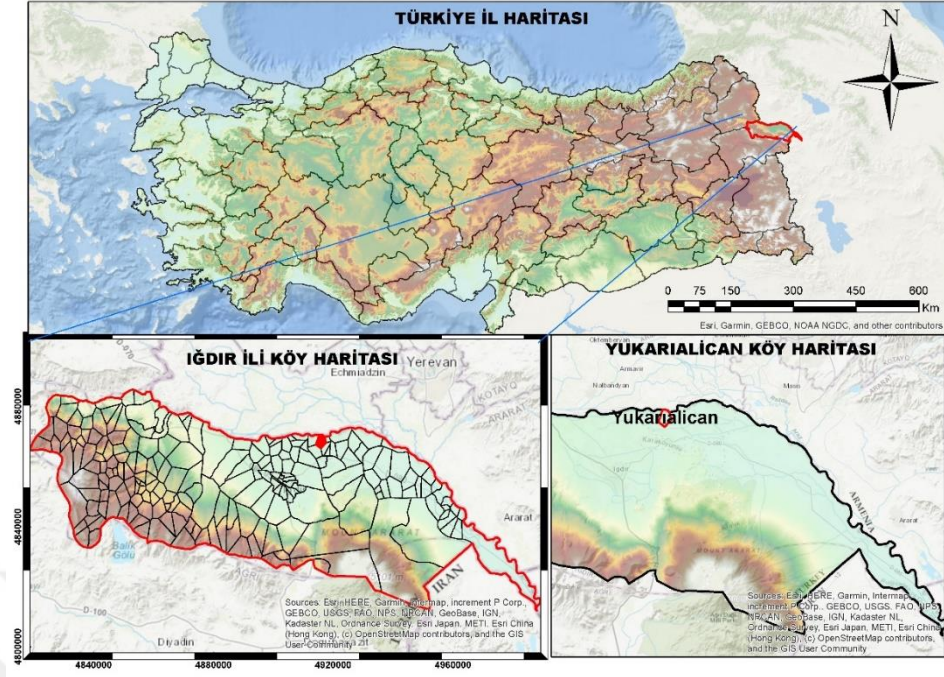
Şekil 2.90. Taşburun Köyü Giriş Tabelası

Yazlık Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 23, Karakoyunlu ilçesine 8 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu dönemden günümüze kadar aynı ismi kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 313'tür(TÜİK, 2023).

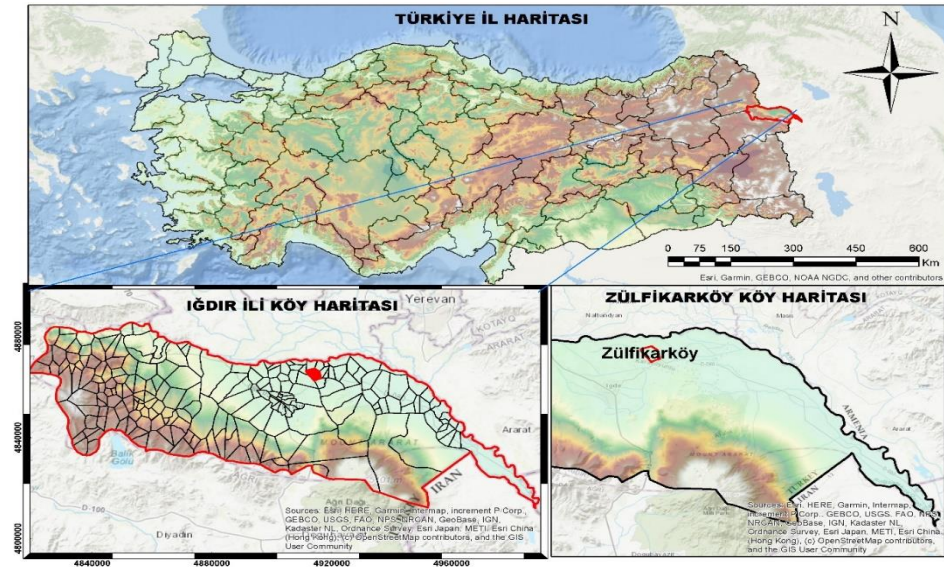
Şekil 2.91. Yazlık Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıalican Köyü: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 26, Karakoyunlu ilçesine 12 kilometre uzaklıktadır. Karakoyunlu ilçesine bağlı *Alican* isminde üç tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı, orta ve yukarı olmak üzere üçe ayrılmışlardır Köy, 1928 yılından itibaren aynı ismi kullanmaktadır. *Alican* ismi dönemin aşiret ve bey isimlerinden gelmektedir. *Yukarıalican Köyü'ne* bağlı olan *Aşağıalican Köyü* 1990'lı yıllarda ayrılarak köy statüsüne kavuşmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 518'dir (TÜİK, 2023).

Şekil 2.92. Yukarıalican Köyü Topoğrafya Haritası

Zülfikarköy Köy: Iğdır ili Karakoyunlu ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 18, Karakoyunlu ilçesine 4 kilometre uzaklıktadır. İsmi Türkiye oymağında ve Hz. Ali Efendimize ait olan iki çatelli kılıcın adından almıştır. Bu adlandırmada köy nüfusunun büyük çoğunluğunun azeri kökenli olmasıda etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 233'tür(TÜİK, 2023).

Şekil 2.93. Zülfikar Köyü Topoğrafya Haritası

2.7. Tuzluca İlçesi ve Köyleri

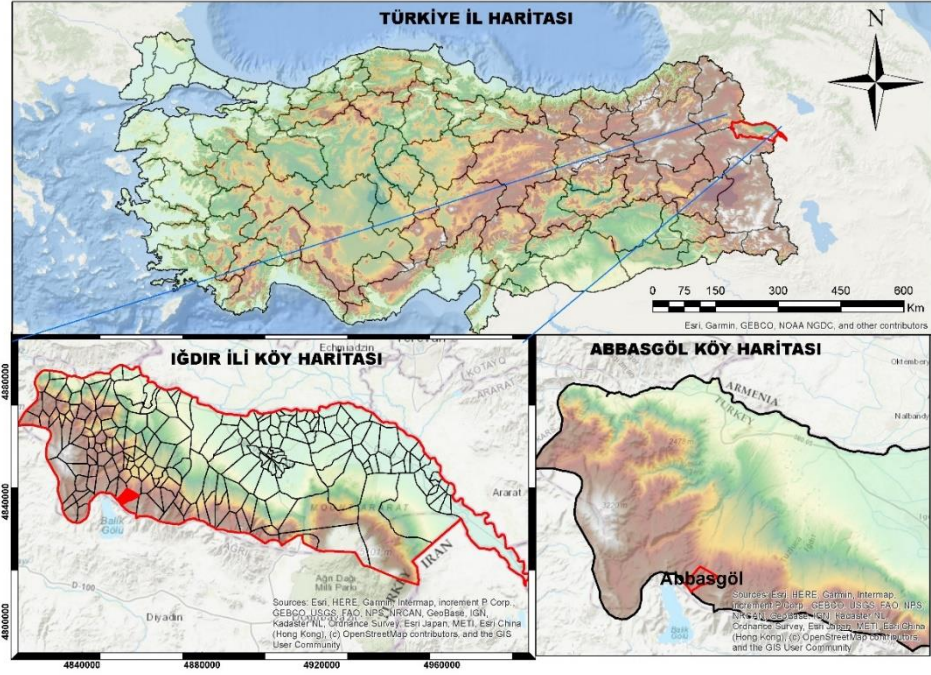
Şekil 2.94. Tuzluca İlçesi Giriş Tabelası

Tuzluca, Iğdır'ın batısında yer almaktadır. İlçe toprakları ilin tamamının %35,4'ünü kapsamaktadır. 1.254 km²'lik alana sahiptir. Iğdır merkeze yaklaşık 40 km'lik mesafe uzaklıktadır. Tuzluca ilçesi genel olarak dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Iğdır, il olmadan önce ilçe Kars iline bağlıydı. Iğdır il olduktan sonra ilçe olarak Iğdır'a bağlandı. İlçenin ekonomik kaynağını tarım ürünlerinden ziyade hayvancılık, yaylacılık ve madencilik faaliyetleri karşılamaktadır. Tuzluca ilçesi geniş ve köklü bir tarihe sahiptir. Tuzluca ilçesine bağlı 81 köy vardır. İlçe isminin kökenini incelediğimizde şimdiki adlandırılmanın ilçe toprakları içerisinde kayatuzunun oldukça fazla olmasından dolayı adlandırmada etkin olmuştur. Tuz mağaraları ilçe topraklarında 35 dönümlük bir alanı kapsamaktadır. İlçenin eski ve bilinen ilk ismi kürtçe olarak konulmuş olan kulp'tur. İsmin kürtçe yazımı "Qulp" şeklindedir. 1934 yılında ilçenin ismi Tuzluca olarak değiştirilmiştir.

Çizelge 2. 23. Tuzluca Köyleri

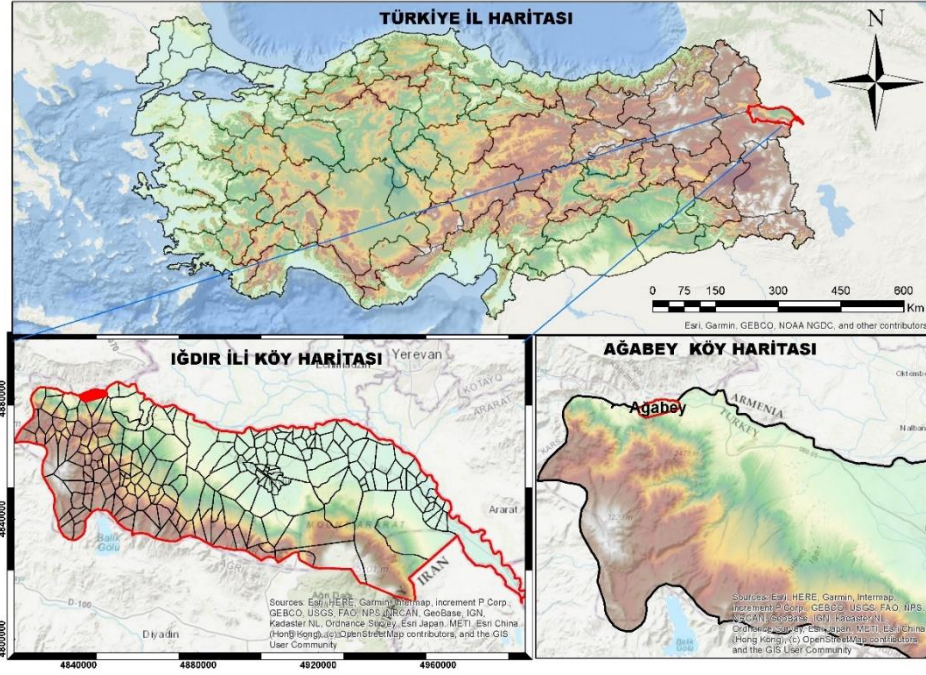
Tuzluca Köyleri	
A	Abbasgöl, Ağabey, Akdeğirmen, Akdiz, Akoluk, Alhanlı, Aliköse, Arslanlı, Aşağı Çıyıklı, Aşağıaktaş, Aşağıcivanlı, Aşağıkatırlı, Aşağısutaşı.
B	Badilli, Bağlan, Bahçecik, Bahçelimeydan, Beyoğlu, Bostanlı, Buruksu.
C-Ç	Canderviş, Çıraklı, Çiçekli.
D-E	Doğanyurt, Eğrekdere, Elmalık.
G	Gaziler, Gedikli, Göктаş, Güllüce, Güzeldere.
H	Hadımlı, Hamurkesen, Hasankent.
İ	İnce, İncesu.
K	Kalaça, Kamışlı, Kandilli, Karabulak, Karacaören, Karakoyun, Karanlık, Karataş, Kayakışlak, Kayaören, Kazkoparan, Kelekli, Kılıçlı, Kırkbulak, Kıznefer, Köprübaşı, Kula, Kumbulak, Kuruağaç, Küçükova.
L	Laleli.
M-N	Mollakamer, Nahırkıran.
O-P	Ombulak, Ortabucak, Osmanköy, Pirdemir.
S	Sarıabdal, Sarıbulak, Soğukbulak, Söğütlü, Sürmeli.
T-U-Ü	Taşuçan, Tezekçi, Turabi, Tutak, Uğruca, Üçkaya, Ünlendi.
Y	Yağlı, Yassıbulak, Yaylacık, Yukarıaktaş, Yukarıcivanlı, Yüceotak.

Abbasgöl Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 67, Tuzluca ilçesine 31 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu dönemden günümüze kadar aynı ismi kullanmaktadır. Abbasgöl Köy'ü, adını köyün yakınında bulunan Abbasgöl'den almıştır. Adlandırmada köy sınırlarının bulunduğu alanda ki göl faktörü etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 696'dır(TÜİK, 2023).

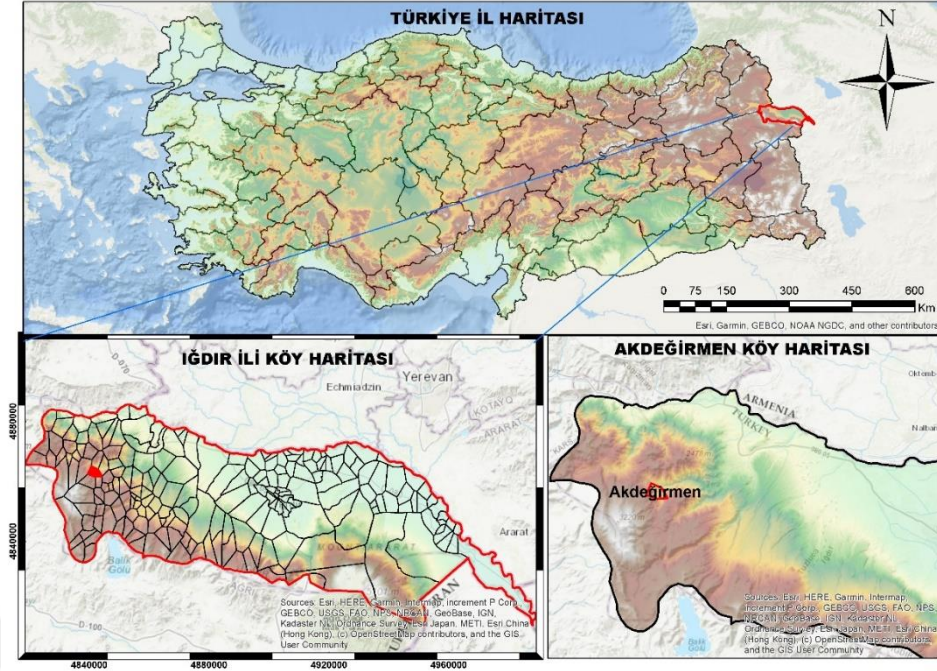
Şekil 2.95. Abbasgöl Köyü Topoğrafya Haritası

Ağabey Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 55, Tuzluca ilçesine 19 kilometre uzaklıktadır. Dönemin Rus – Ermeni baskınına uğrayan Oğuz oymağı tarafından kurulmuştur. Köy, adını oymağın ağabeyinden almıştır. 1901 yılına ait olan kaynaklarda *Ağabeg* olarak geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 67’dir (TÜİK, 2023).

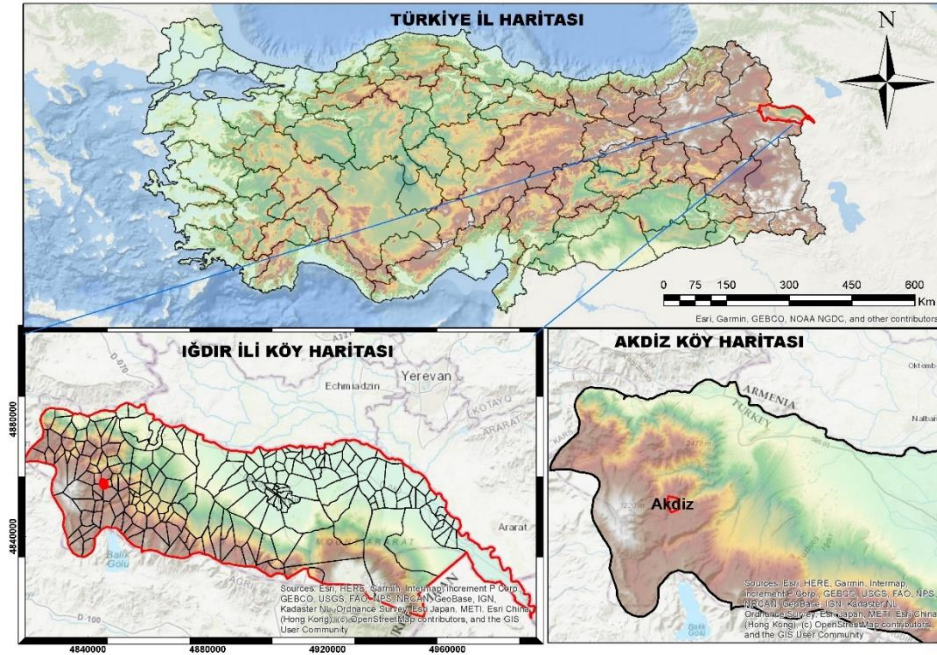
Şekil 2.96. Ağabey Köyü Topoğrafya Haritası

Akdeğirmen Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 57, Tuzluca ilçesine 21 kilometre uzaklıktadır. Köyün adı 1928 yılı kayıtlarında *Harabe Kirempe* olarak geçmektedir. İsim değişimleri neticesinde *Akdeğirmen* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 50'dir(TÜİK, 2023).

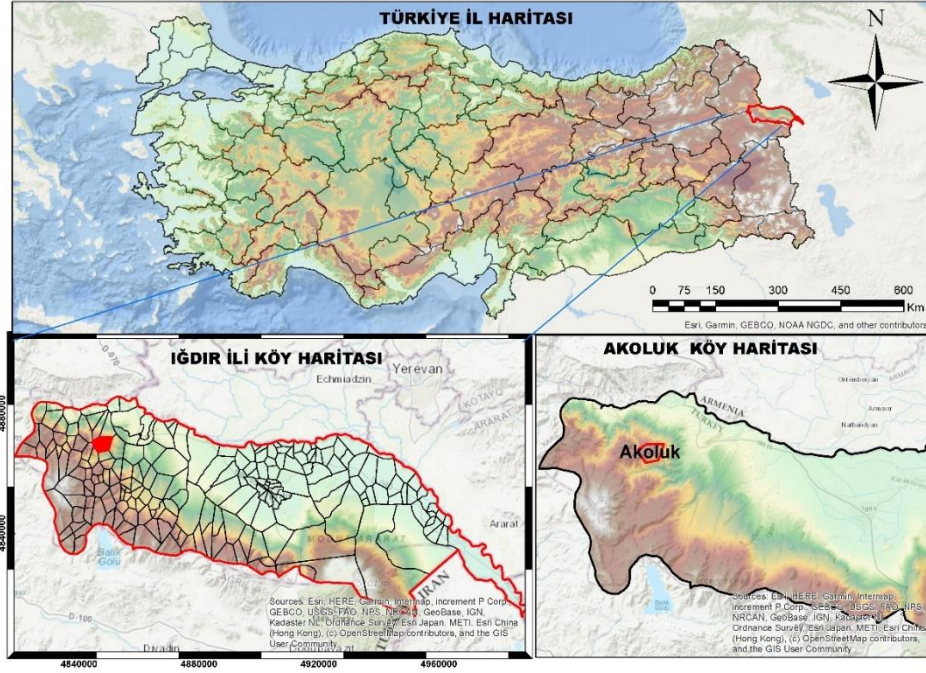
Şekil 2.97. Akdeğirmen Köyü Topoğrafya Haritası

Akdiz Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kaynaklarında *Agdis* olarak geçmektedir. Geçmiş dönemlerde yapılan değişimler sonucunda *Akdiz* verilmiş olup günümüzde de kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 69'dur (TÜİK, 2023).

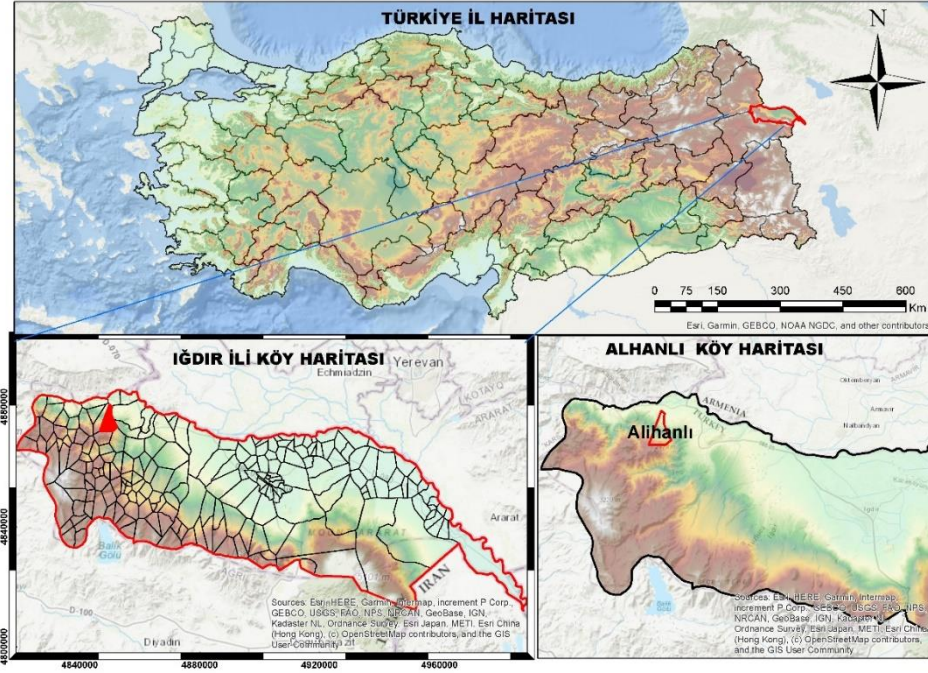
Şekil 2.98. Akdiz Köyü Topoğrafya Haritası

Akoluk Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 47, Tuzluca ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. Köy, farklı dönemlerde çeşitli isimlerle resmi kaynaklarda yer almıştır. 1901 yılında *Taxtiyalu*, 1928 yılında *Tegelti*, 1960 yılında *Tekaltı* şeklinde geçmektedir. 1960 sonrası değişimlerde Akoluk şeklinde değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 58'dir(TÜİK, 2023).

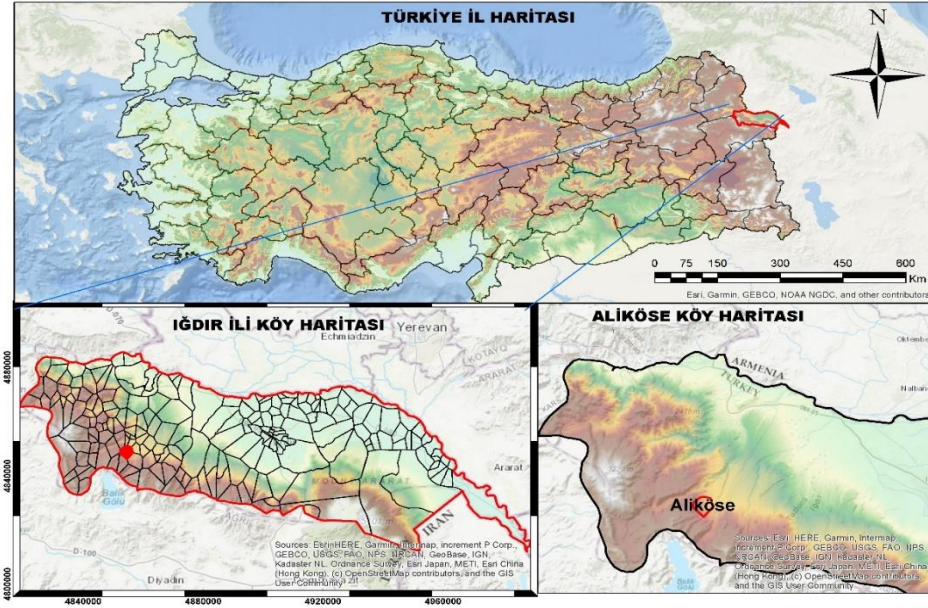
Şekil 2.99. Akoluk Köyü Topoğrafya Haritası

Alhanlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 47, Tuzluca ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. Köy, 1901 resmi kayıtlarında *Alxanlı* olarak yazılmaktadır. *Alhanlı* ismi dini açıdan kutsal ve asil soydan gelen ailelerin isminden alınmıştır. Ayrıca köyde yaşayanlar arasında seydiliğin fazla olmasıda etkili olmuştur (Çetinkaya,1996, s.135). Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 37'dir(TÜİK, 2023).

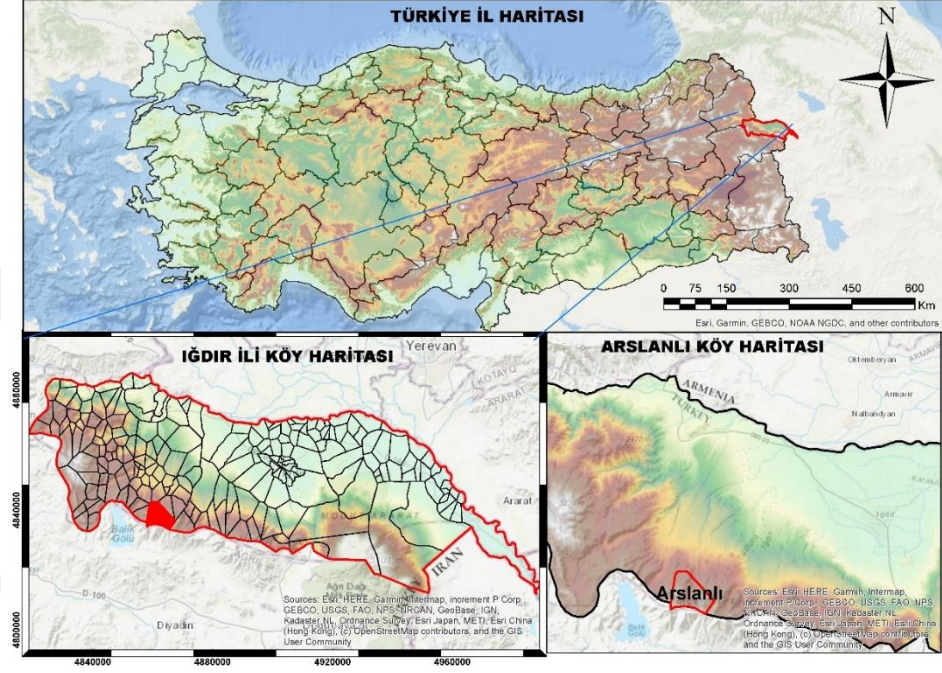
Şekil 2.100. Alihanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Aliköse Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Alikosa* olarak geçmektedir. *Aliköse* ismi yörede nevruz bayramı döneminde sıkça oynanan bir oyun olan köseden gelmektedir. *Kosa/ Köse* olarakta kullanılmaktadır. Köy, bulunduğu konum itibariyle dağ köyüdür. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 109'dur(TÜİK, 2023).

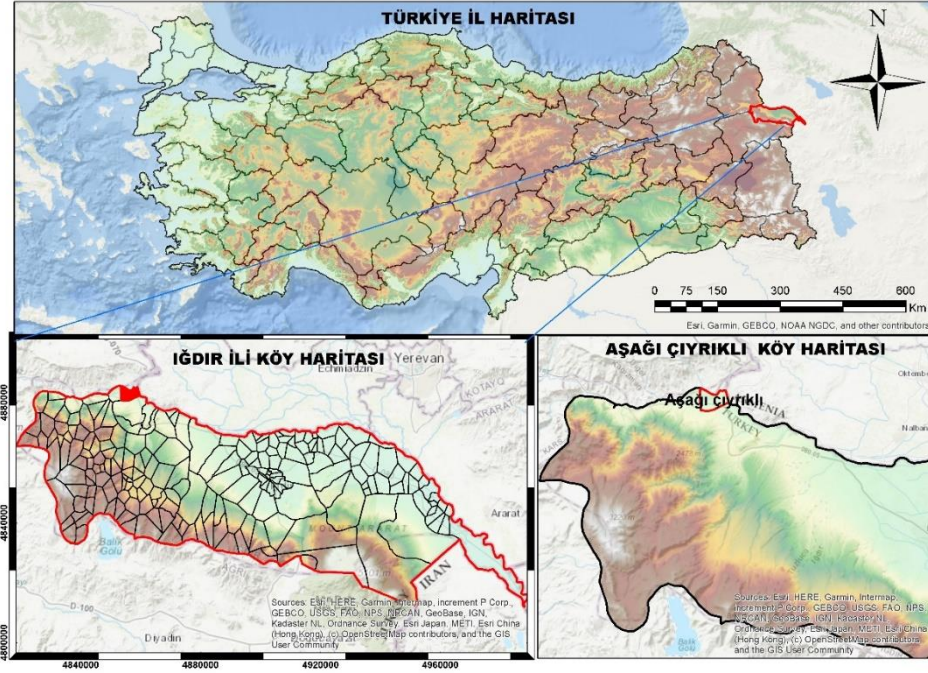
Şekil 2.101. Aliköse Köyü Topoğrafya Haritası

Arslanlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 63, Tuzluca ilçesine 30 kilometre uzaklıktadır. *Arslanlı* ismi hayvan olarak bilinen aslandan esinlenerek verilmemiştir. Adlandırılmanın yapılmasında dönemin bey ve hikâyelerde anlatılan devasa, korkunç hayvanlar etkili olmuştur. Köy, kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 161’dir(TÜİK, 2023).

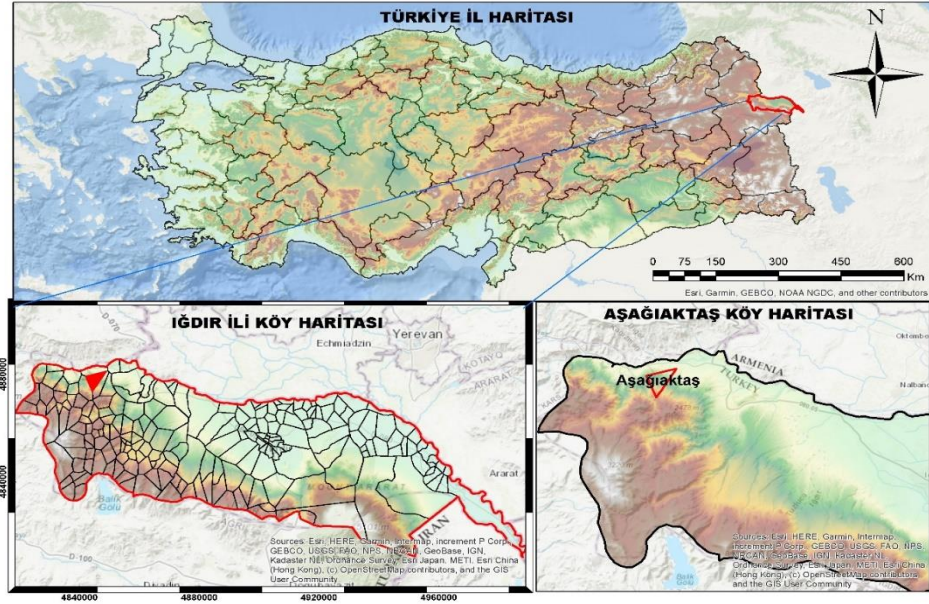
Şekil 2.102. Arslanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağı Çıyrıklı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 63, Tuzluca ilçesine 30 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı kayıtlarında *Çıyrıklı* olarak geçmektedir. *Çıyrıklı* adını taşıyan ve birbirlerine çok yakın olmalarından ötürü aşağı ve yukarı diye ikiye ayrılmışlardır. Bu köyler önceleri *Yukarı Çıyrıklı* köyüne bağlıydı. 1955 yılından sonra *Aşağı Çıyrıklı* olarak anıldılar. Yakın bir döneme kadar Kars'ın Kağızman ilçesine bağlıyken, İç işleri Bakanlığı'nın aldığı karar Iğdır'ın Tuzluca İlçesine bağlandı. *Çıyrıklı* ismi Türk boyundan alınmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 143'tür(TÜİK, 2023).

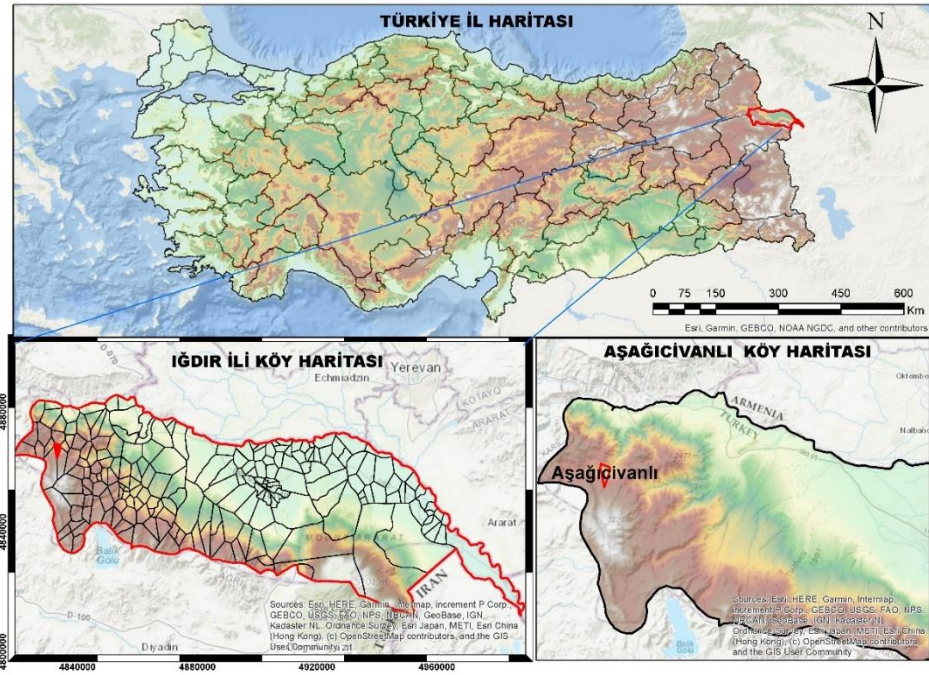
Şekil 2.103. Aşağı Çıyrıklı Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağı Aktaş Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. Tuzluca ilçesine bağlı *Aktaş* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy kurulduğu günden beri aynı adı kullanmaktadır. İsmi Türk boy isminden almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 100'dür(TÜİK, 2023).

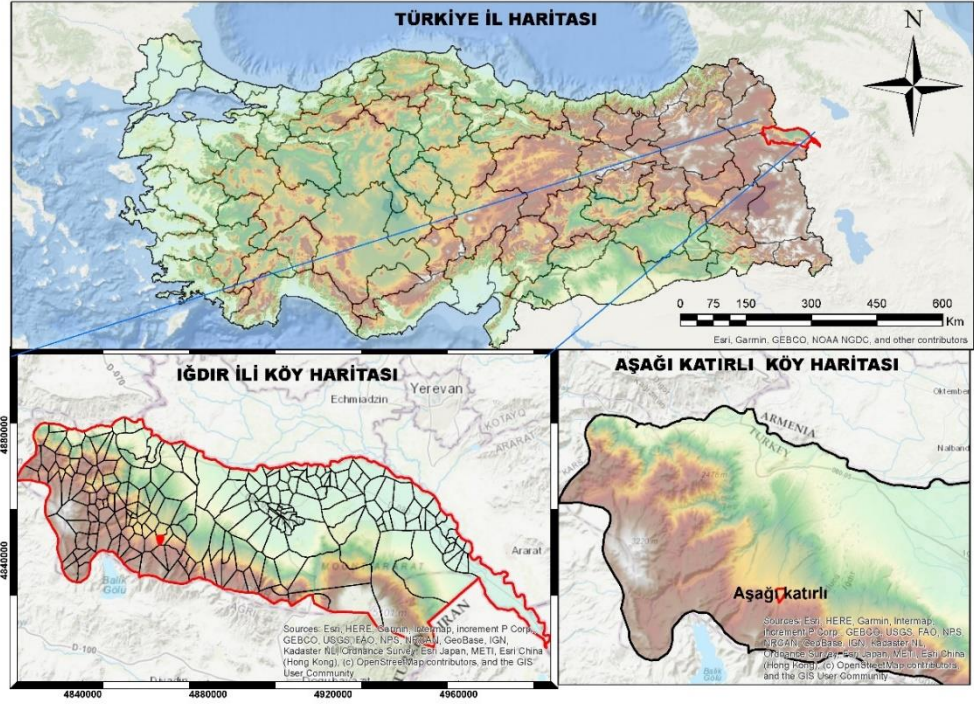
Şekil 2.104. Aşağı Aktaş Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağıcivanlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 81, Tuzluca ilçesine 45 kilometre uzaklıktadır. Tuzluca ilçesine bağlı *Civanlı* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy kurulduğu günden beri aynı adı kullanmaktadır. Adlandırmada kullanılan *Civanlı* sözü kültürümüzde delikanlı veya genç anlamında kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 50'dir(TÜİK, 2023).

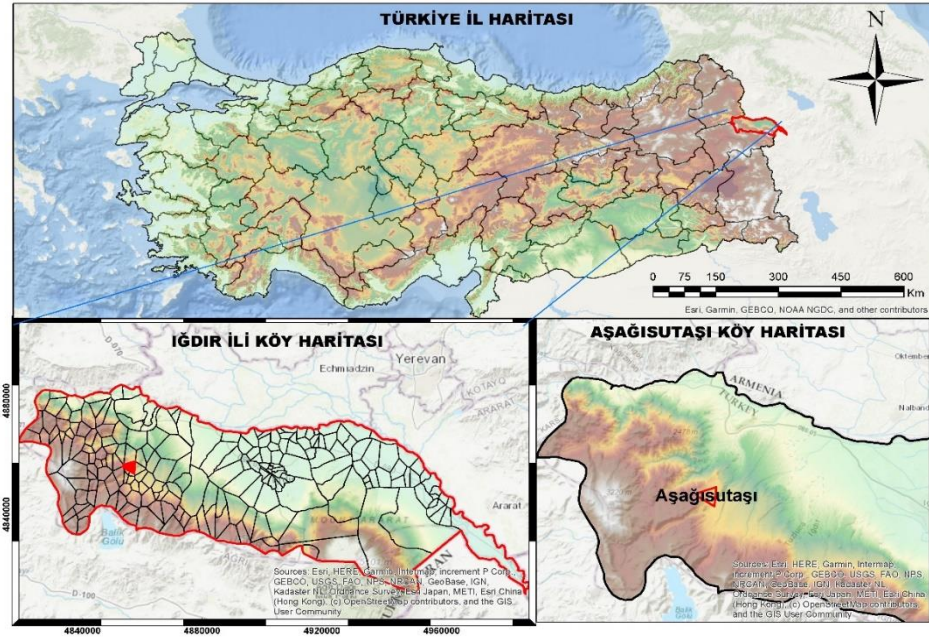
Şekil 2.105. Aşağıcivanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağı Katırlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 64, Tuzluca ilçesine 28 kilometre uzaklıktadır. Köy kurulduğu günden beri aynı adı kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 219'dur(TÜİK, 2023).

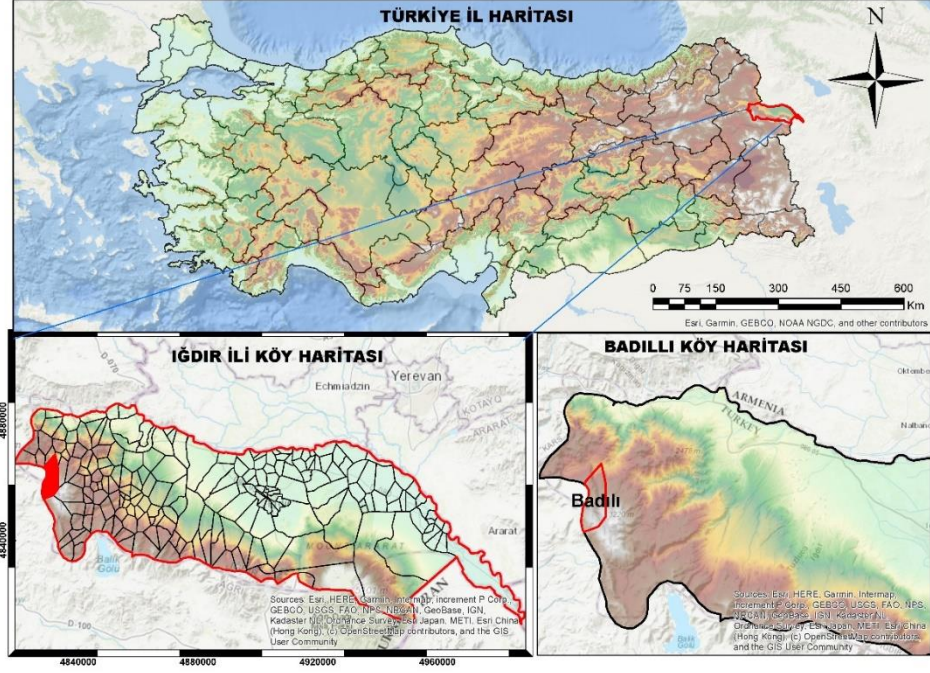
Şekil 2.106. Aşağı Katırlı Köyü Topoğrafya Haritası

Aşağısutaşı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 51, Tuzluca ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. Köy, eskiden 1901 yılında *Kanzax* 1946 yılında *Kenzek aşağı* olarak geçmektedir. Yapılan değişimlerle *Aşağısutaşı* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 138'dir(TÜİK, 2023).

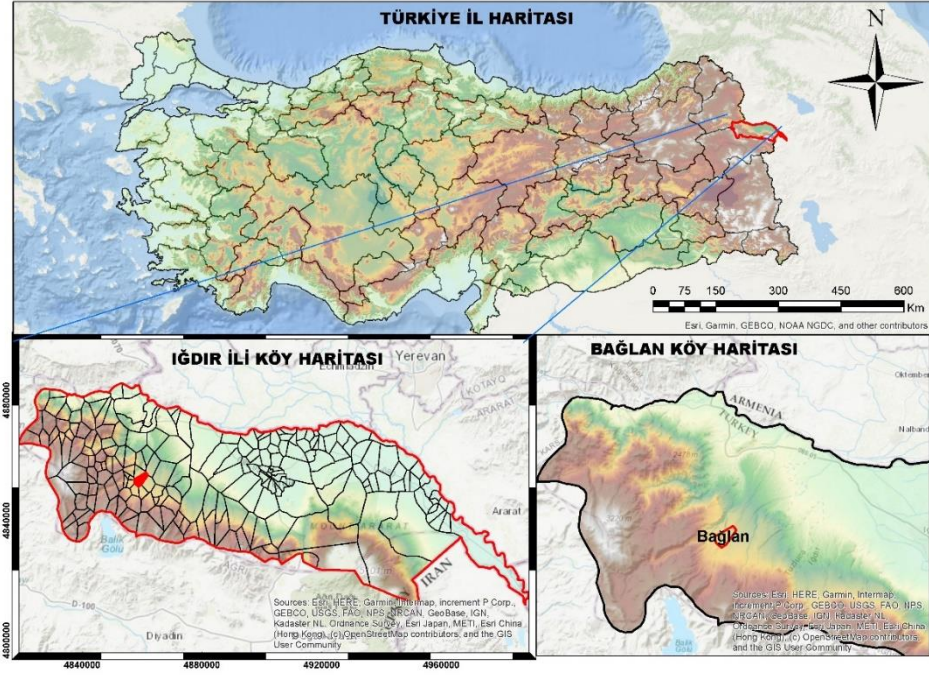
Şekil 2.107. Aşağısutaşı Köyü Topoğrafya Haritası

Badıllı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 63, Tuzluca ilçesine 27 kilometre uzaklıktadır. *Badilli* köyü adını Oğuzlar'ın *Beğ-Dili* isimli boyundan almıştır. Yazılış ve okunuşları arasında farklılıklar vardır. Değişimde kullanılan yöresel dil ve yazım şekillerinin değişmesi etkili olmuştur. 1928 yılı ve günümüz itibariyle aynı adı kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 67'dir(TÜİK, 2023).

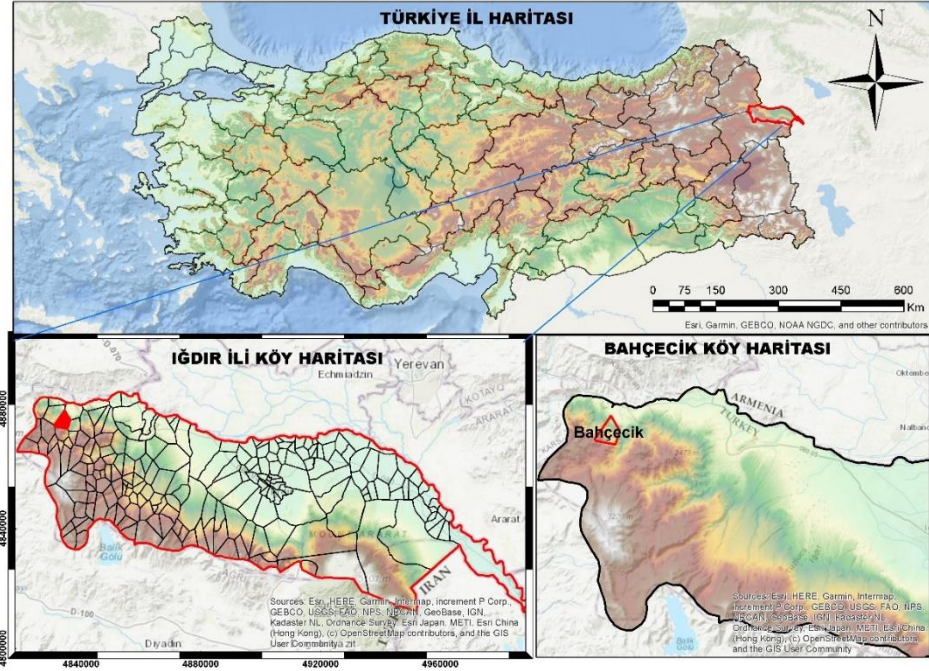
Şekil 2.108. Badıllı Köyü Topoğrafya Haritası

Bağlan Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 53, Tuzluca ilçesine 17 kilometre uzaklıktadır. Köy, ilk kurulduğunda *Gülabi* ismini kullanmıştır. *Gülabi* ismi şahıs ve oymak isminden gelmektedir. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Gülabi* olarak yazılmıştır. Bu tarihten sonra yapılan isim değişimlerinde *Bağlan* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 28'dir(TÜİK, 2023).

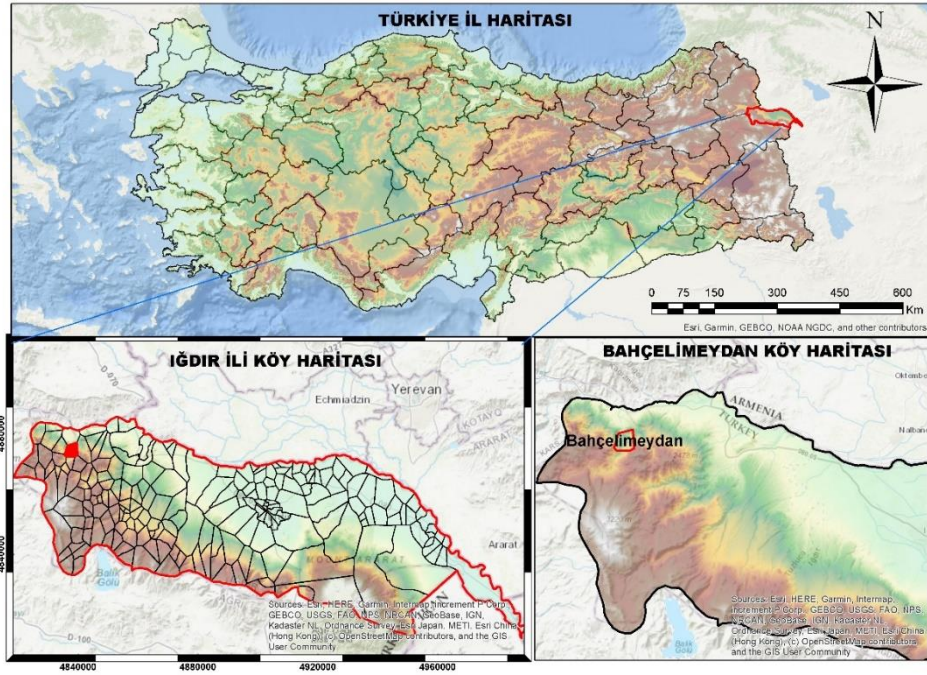
Şekil 2.109. Bağlan Köyü Topoğrafya Haritası

Bahçecik Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 75, Tuzluca ilçesine 39 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı kayıtlarında *Bağçecik* olarak geçerken, sonrasında yapılan isim düzenlemesi sonucunda *Bahçecik* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 114'tür (TÜİK, 2023).

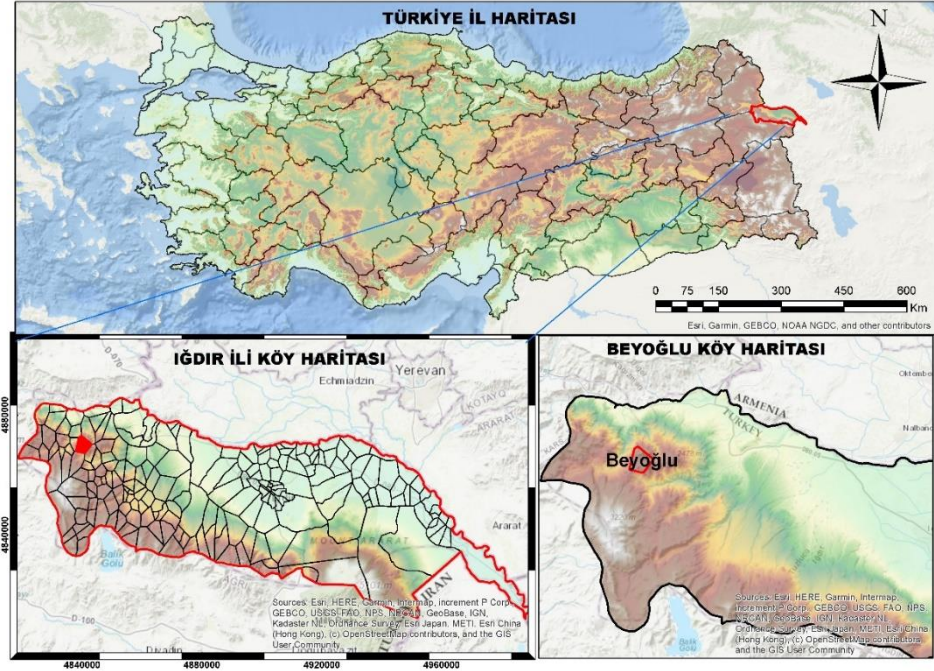
Şekil 2.110. Bahçecik Köyü Topoğrafya Haritası

Bahçelimeydan Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 68, Tuzluca ilçesine 32 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Kervan* olarak yazılmıştır. Bu tarihten sonra yapılan isim değişimlerinde *Bahçelimeydan* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 87’dir(TÜİK, 2023).

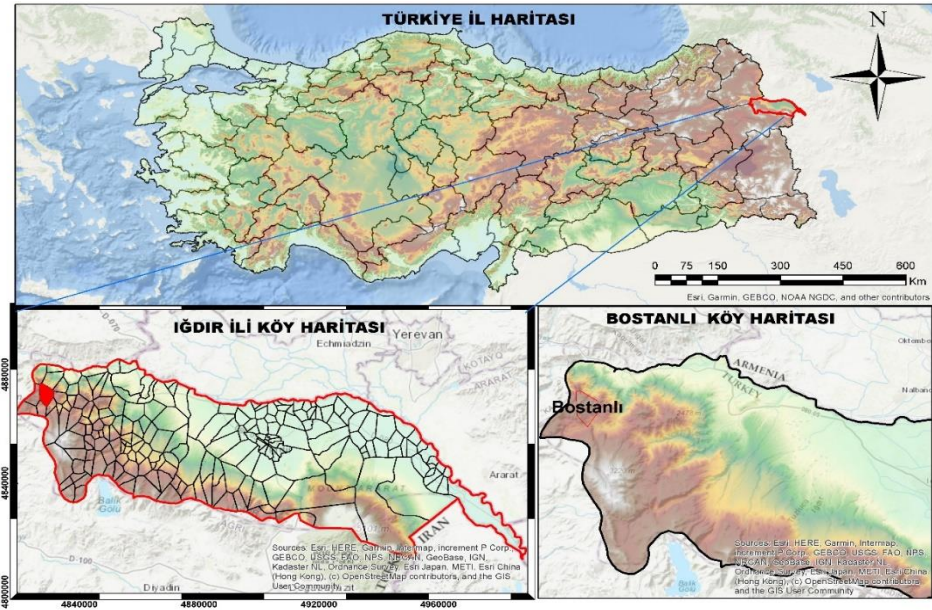
Şekil 2.111. Bahçelimeydan Köyü Topoğrafya Haritası

Beyoğlu Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 65, Tuzluca ilçesine 29 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı kayıtlarında *Mirzaxan* olarak geçerken, sonrasında yapılan isim düzenlemesi sonucunda *Beyoğlu* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 70’dir(TÜİK, 2023).

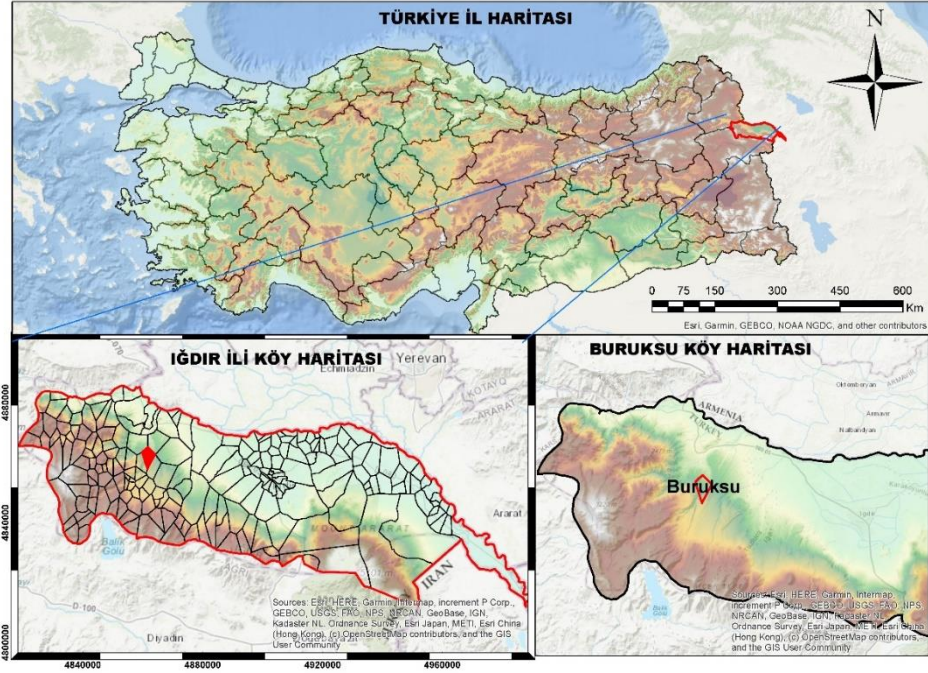
Şekil 2.112. Beyoğlu Köyü Topoğrafya Haritası

Bostanlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 80, Tuzluca ilçesine 44 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı kayıtlarında *Haşeri* olarak geçerken, sonrasında yapılan isim düzenlemesi sonucunda *Bostanlı* adını almıştır. *Haşeri* adı Türk Ağaçeri boyunun isminin halk tarafından farklı telaffuz edilmesi sonucunda değişime uğraması sonucu ortaya çıkmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 22'dir(TÜİK, 2023).

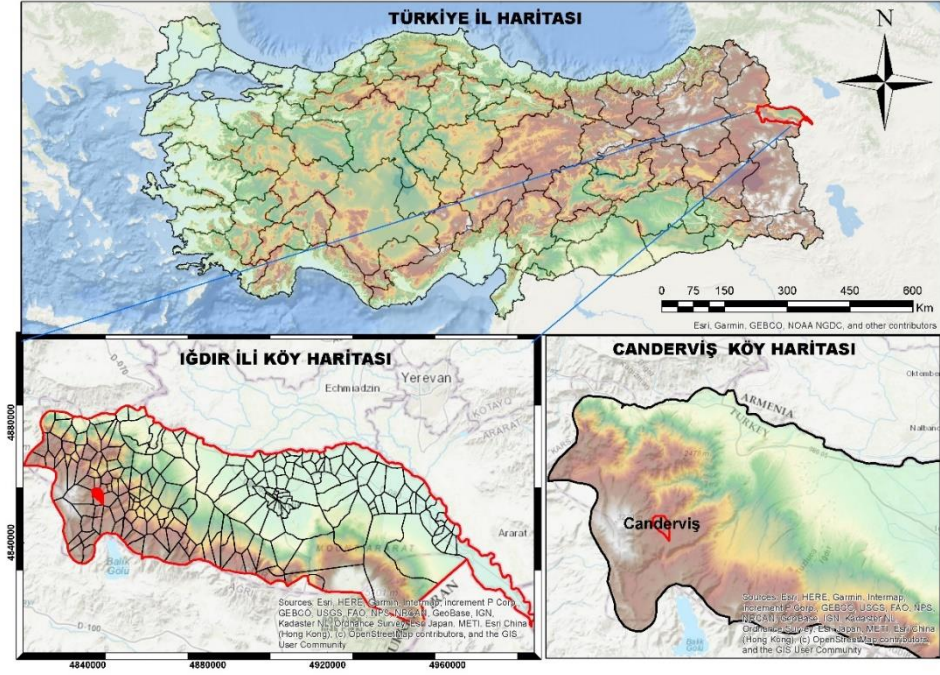
Şekil 2.113. Bostanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Buruksu Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 51, Tuzluca ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından 1960 yılına kadar olan süreç boyunca köy için *Süku* ismi kullanılmıştır. *Süku* isminin kökenine bakıldığında Saka'lara dayandığını ve Saka isminin zaman içerisinde değiştirildiğini görebiliriz. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 95'tir(TÜİK, 2023).

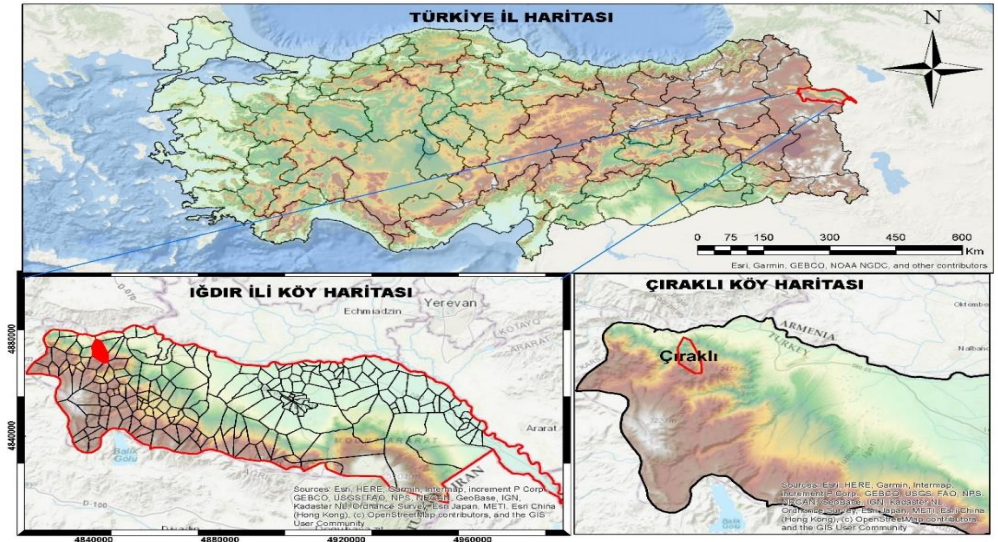
Şekil 2.114. Buruksu Köyü Topoğrafya Haritası

Canderviş Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 75, Tuzluca ilçesine 39 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından beri aynı adı kullanmaktadır. *Canderviş* isminin verilmesinde eskiden yörede oldukça yaygın olan dervişlik geleneği etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 98'dir(TÜİK, 2023).

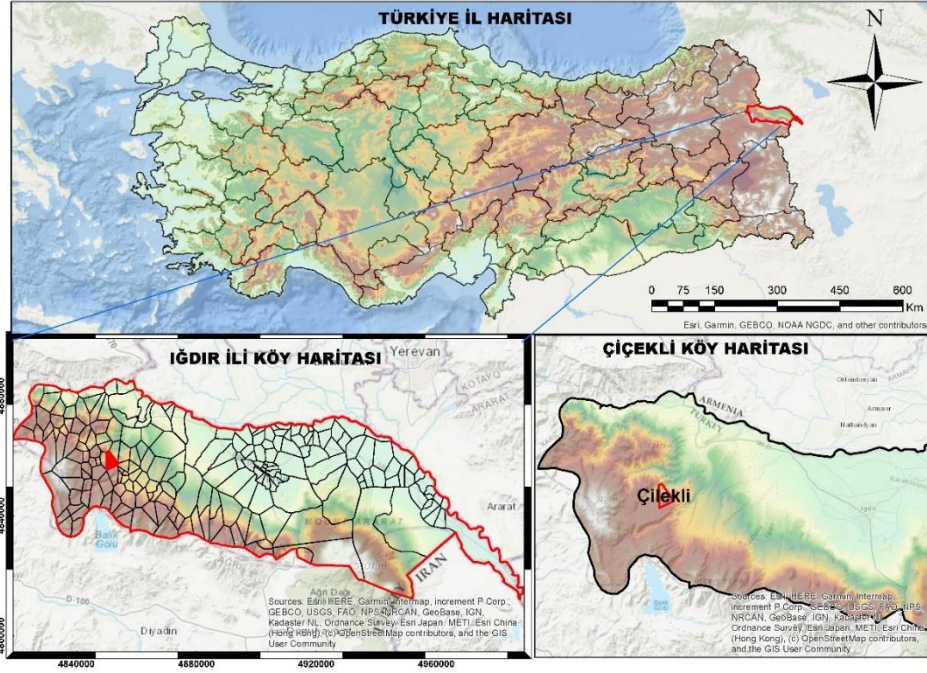
Şekil 2.115. Canderviş Köyü Topoğrafya Haritası

Çırıklı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 66, Tuzluca ilçesine 33 kilometre uzaklıktadır. Köy, eskiden 1918 yılı ve *Çıratsor* 1928 yılı kayıtlarında *Çırıklı* olarak geçmektedir. İsmin hece olarak anlamına bakıldığında Çır ve Çar gibi hecelerin hemen hemen aynı anlamı taşıdıklarına Türk Kabilesine ait olduklarını görebiliriz. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 79'dur(TÜİK, 2023).

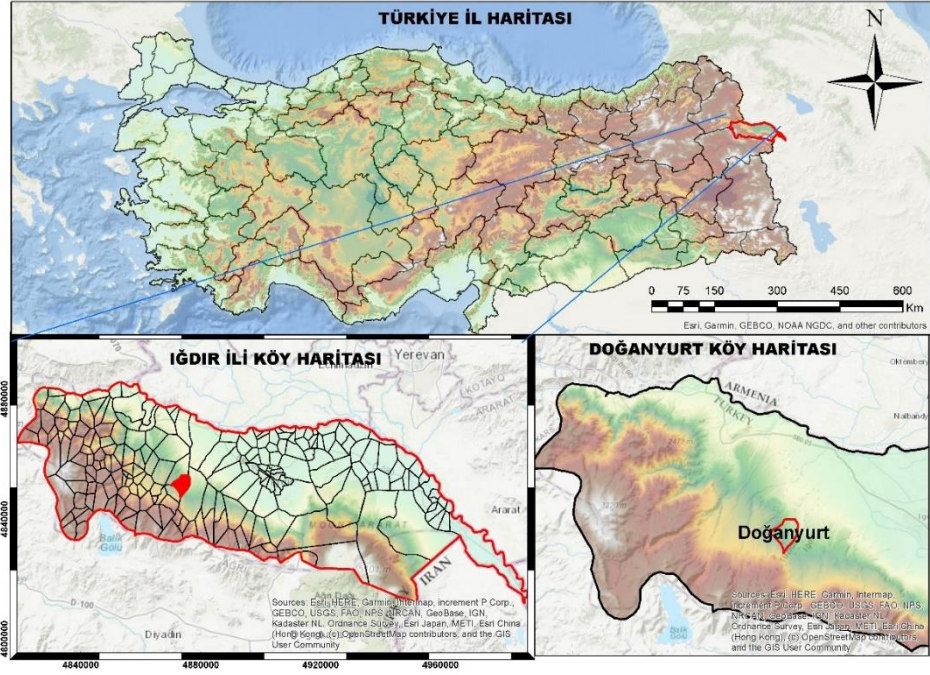
Şekil 2.116. Çırıklı Köyü Topoğrafya Haritası

Çiçekli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. Köy,1901 yılından günümüze kadar aynı adı kullanmaktadır. *Çiçekli* ismi eski bir Türk boyuna ait bir isimdir. *Cıcıklı*, *Çaçaklu*, *Çiçaklu*, *Ceçeklü*, *Cıcaklu* isimleri ile kaynaklarda geçmektedir. Zaman içerisinde alfabelerde değişimler yaşanması sonucunda *Çiçekli* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 81’dir(TÜİK, 2023).

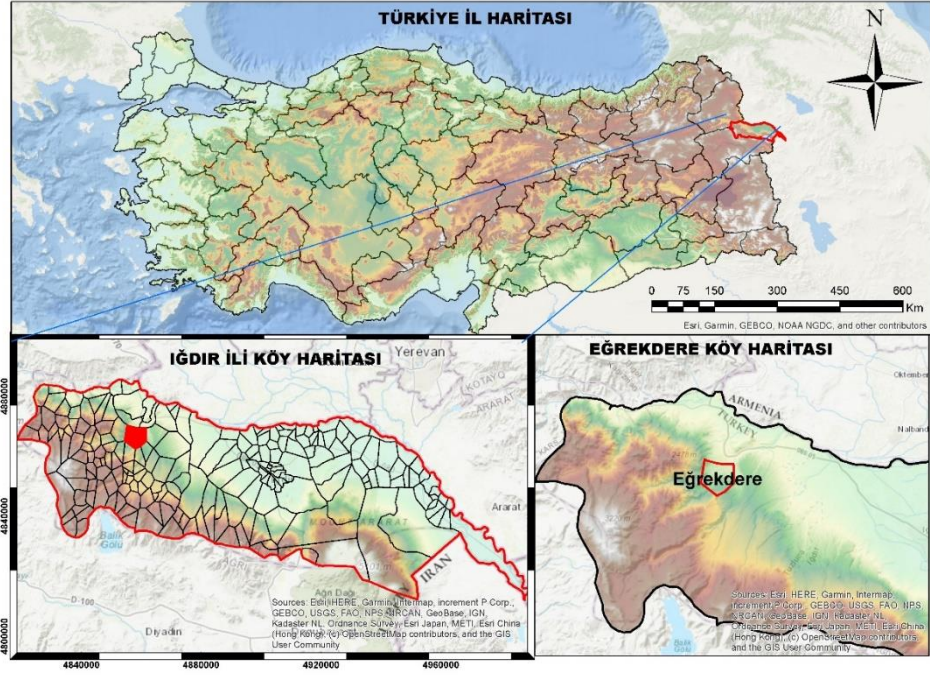
Şekil 2.117. Çiçekli Köyü Topoğrafya Haritası

Doğanyurt Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 22, Tuzluca ilçesine 29 kilometre uzaklıktadır. Köy, kuruluş bakımından eski bir tarihe sahiptir. Köyün ilk kuruluş döneminde ismi kervan yolu anlamına gelen *Nerzivan*’dır. Bulunduğu bölgenin ticaret yolu üzerinde olmasından ve yörede kervansarayların yaygın olması bu ismi almasında etkili olmuştur. 1960 yılı köy isimleri değişimleri ile *Doğanyurt* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 400’dir(TÜİK, 2023).

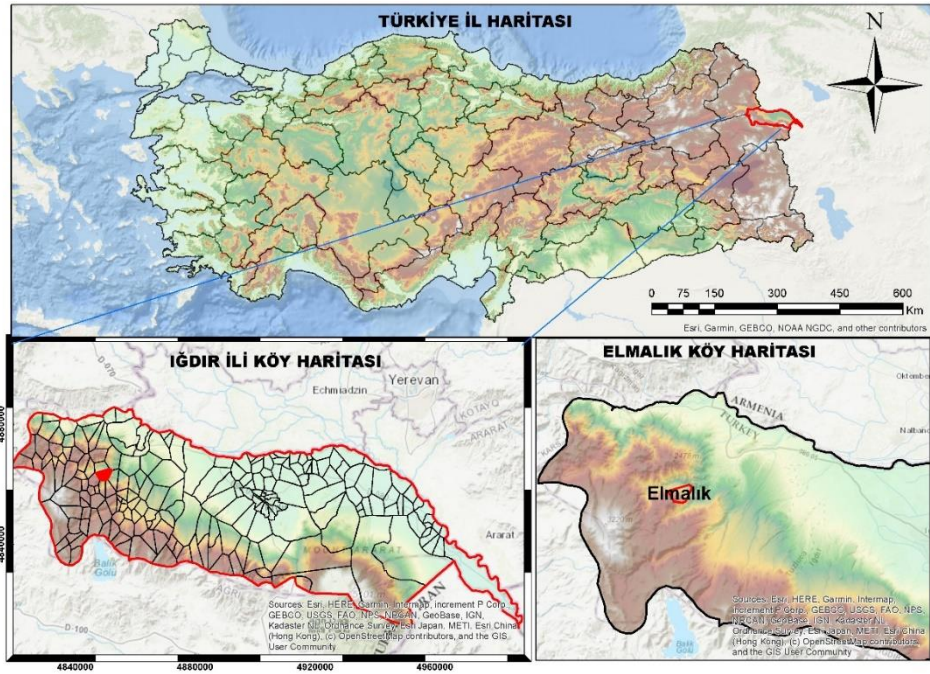
Şekil 2.118. Doğanyurt Köyü Topoğrafya Haritası

Eğrekdere Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 41, Tuzluca ilçesine 5 kilometre uzaklıktadır. Köyün ilk ismi Ermenice’de meşe anlamına gelen *Gağın* ismi kullanılmıştır. Cumhuriyet döneminde yapılan isim değişimlerine kadar *Kağın* ismi verilmiştir. *Kağın* ismi eskiden eşya ve yük gibi malzemeleri taşıma amaçlı kullanılan *Kağrı* aracının harf değişimlerine uğraması sonucu meydana gelmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 215’dir(TÜİK, 2023).

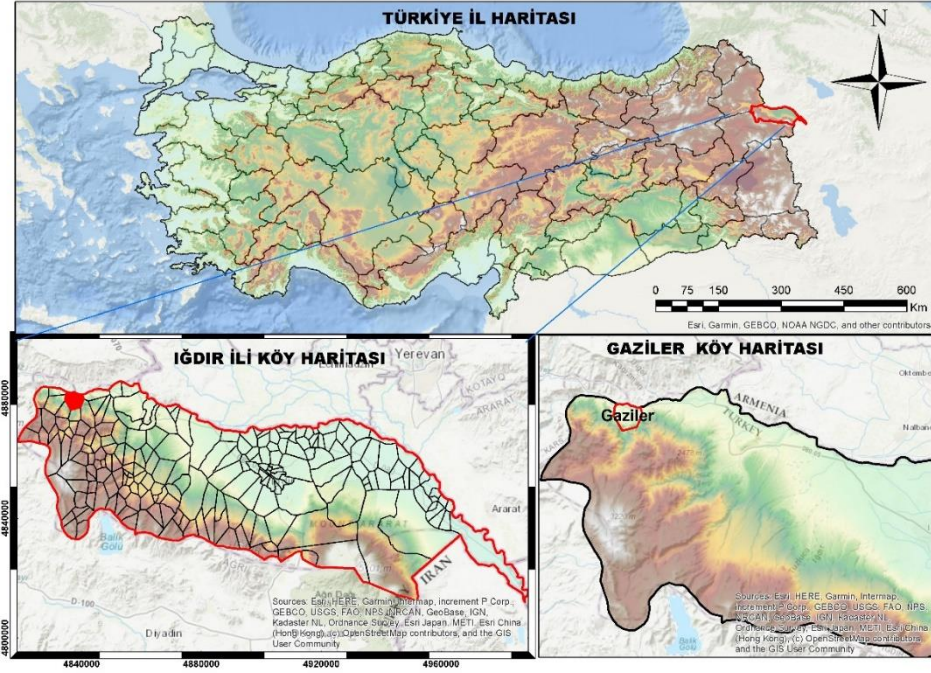
Şekil 2.119. Eğrekdere Köyü Topoğrafya Haritası

Elmalık Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 61, Tuzluca ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Elmalık* ismi Iğdır elmasının meşhur olmasından esinlenerek verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 28’dir(TÜİK, 2023).

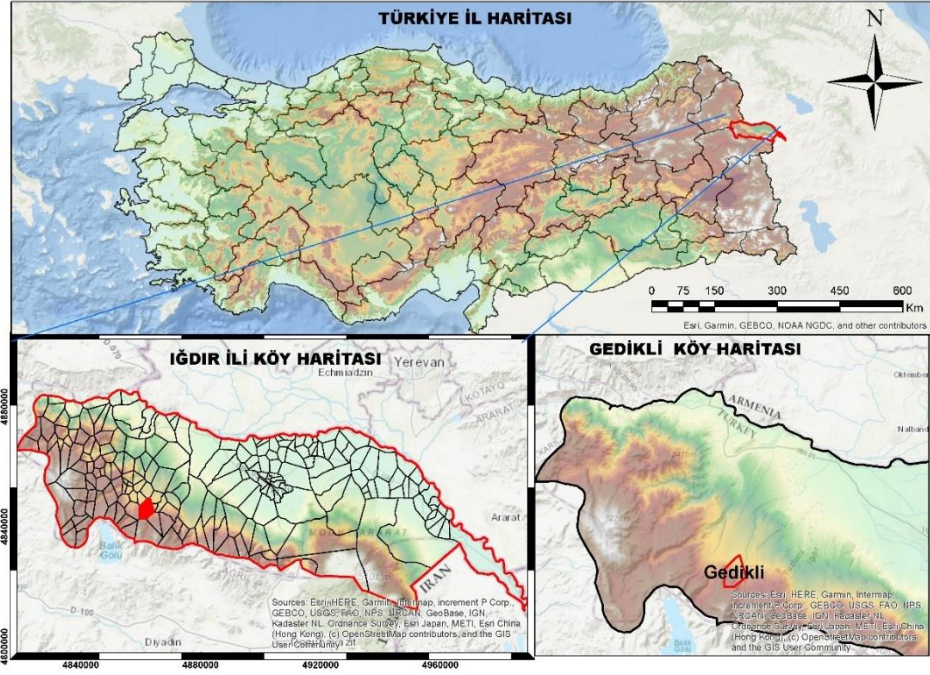
Şekil 2.120. Elmalık Köyü Topoğrafya Haritası

Gaziler Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 63, Tuzluca ilçesine 27 kilometre uzaklıktadır. Gaziler Köy'ü, kurulduğu günden bu yana birden fazla isme sahip olmuştur. Bunlar;1403 *Parnagut*, 1854 ve 1928 yılı kayıtlarında *Pernavut* olarak geçmektedir. Yapılan adlandırılmalar eski boy isimlerinden kaynaklı olarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 664'tür(TÜİK, 2023).

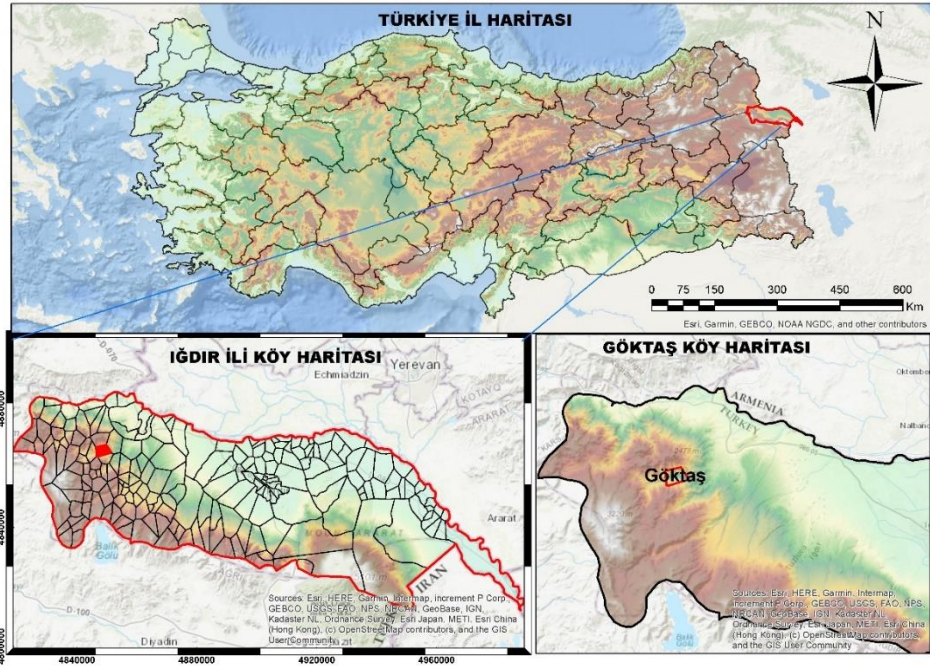
Şekil 2.121. Gaziler Köyü Topoğrafya Haritası

Gedikli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır.1901 yılı resmi kayıtlarında *Tavusgün* olarak geçmektedir. Cumhuriyet dönemi isim değişimleri sonucunda *Gedikli* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 244'tür(TÜİK, 2023).

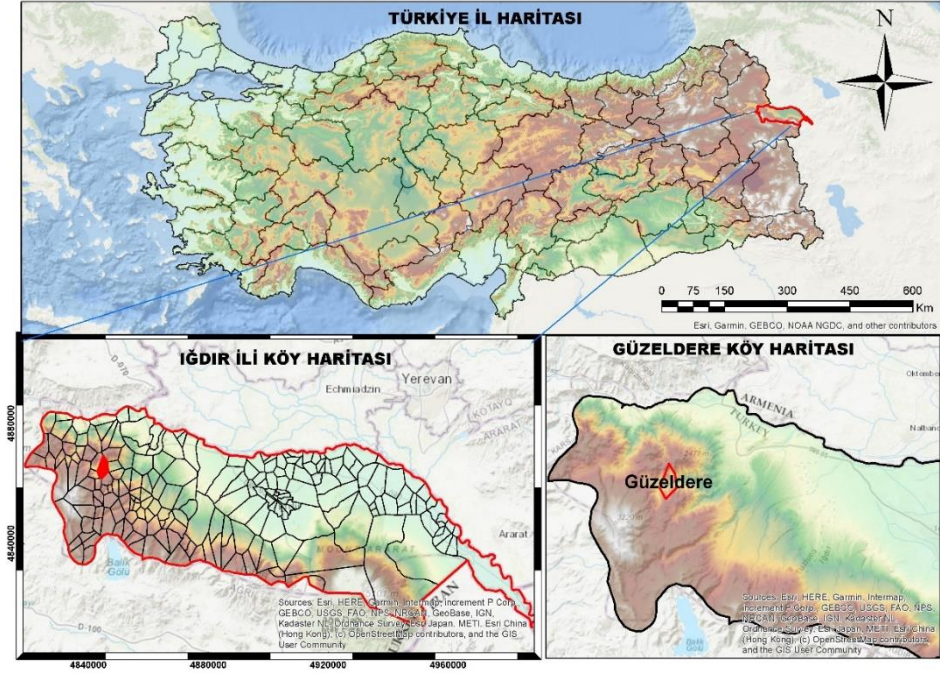

Şekil 2.122. Gedikli Köyü Topoğrafya Haritası

Göktaş Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 50, Tuzluca ilçesine 13 kilometre uzaklıktadır. Köy, ilk kurulduğunda günümüze kadar *Göktaş* ismini kullanmıştır. *Göktaş* ismi mitolojik anlam taşıyan ve dönemi bey isminden kaynaklı olarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 341’dir(TÜİK, 2023).

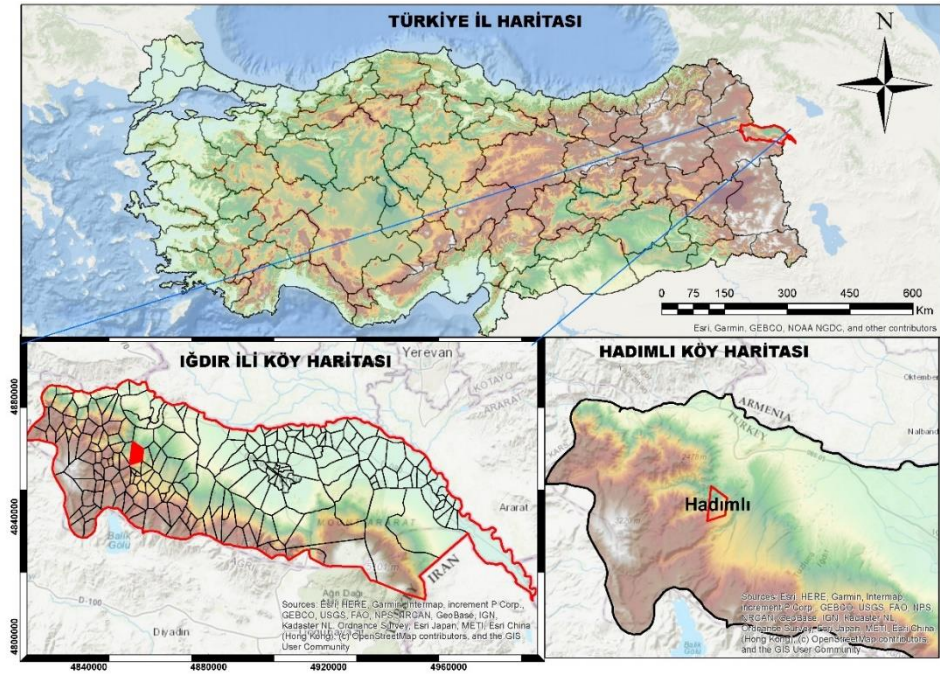

Şekil 2.123. Göktaş Köyü Topoğrafya Haritası

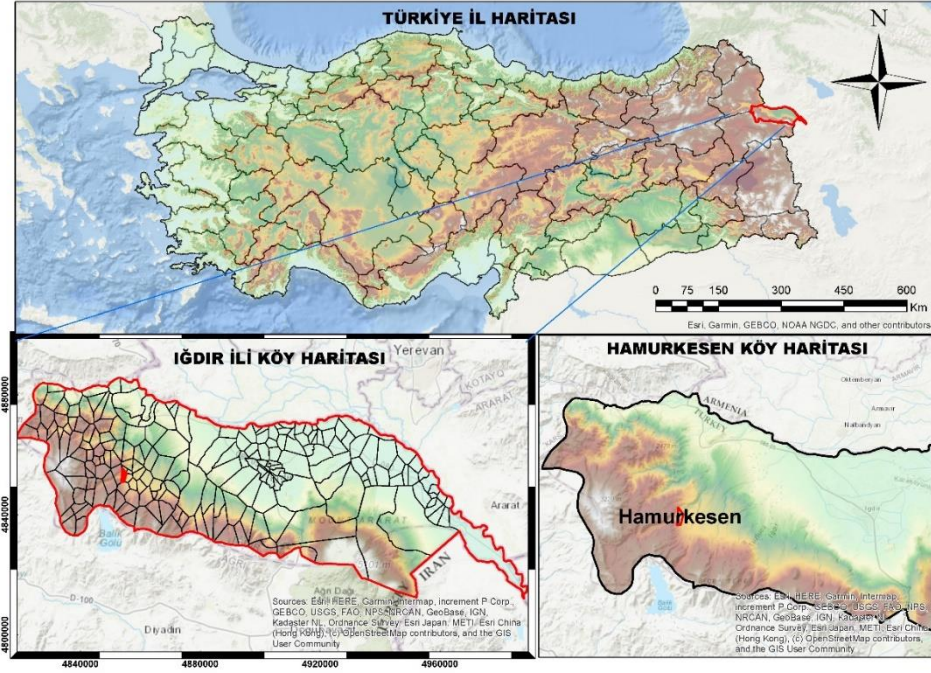
Şekil 2.125. Güzeldere Köyü Topoğrafya Haritası

Hadımlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 50, Tuzluca ilçesine 13 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Hadımlı* olarak geçmektedir. Köy, adını Türkmen oymağından almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 54'tür(TÜİK, 2023).

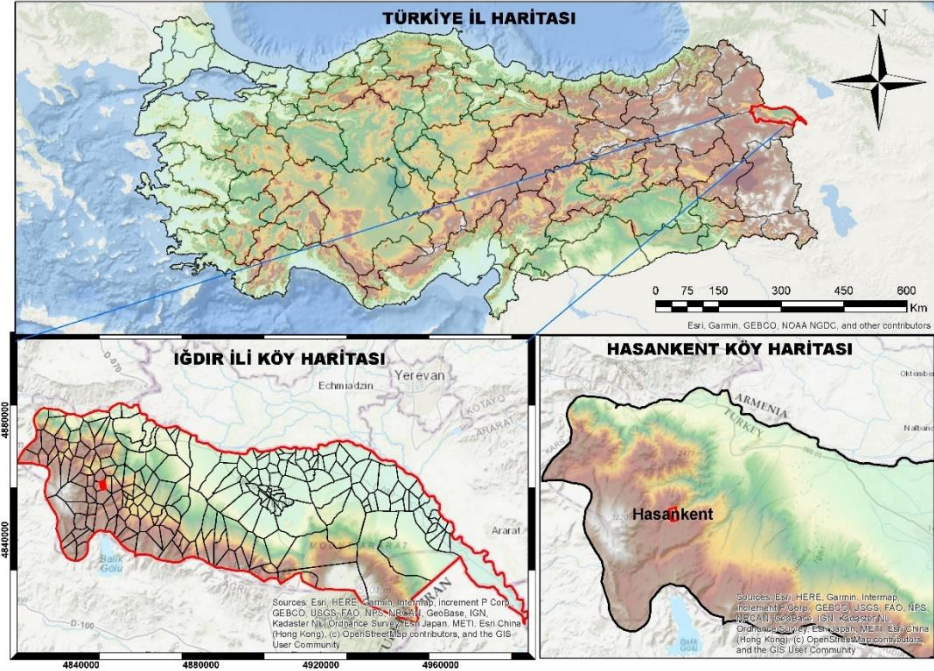
Şekil 2.126. Hadımlı Köyü Topoğrafya Haritası

Hamurkesen Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 25 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Hamurkesen* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. Hamurkesen Köy'ü günümüzde Iğdır ilinde önemli piknik alanlarından bir tanesi olarak bilinmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 93'tür(TÜİK, 2023).

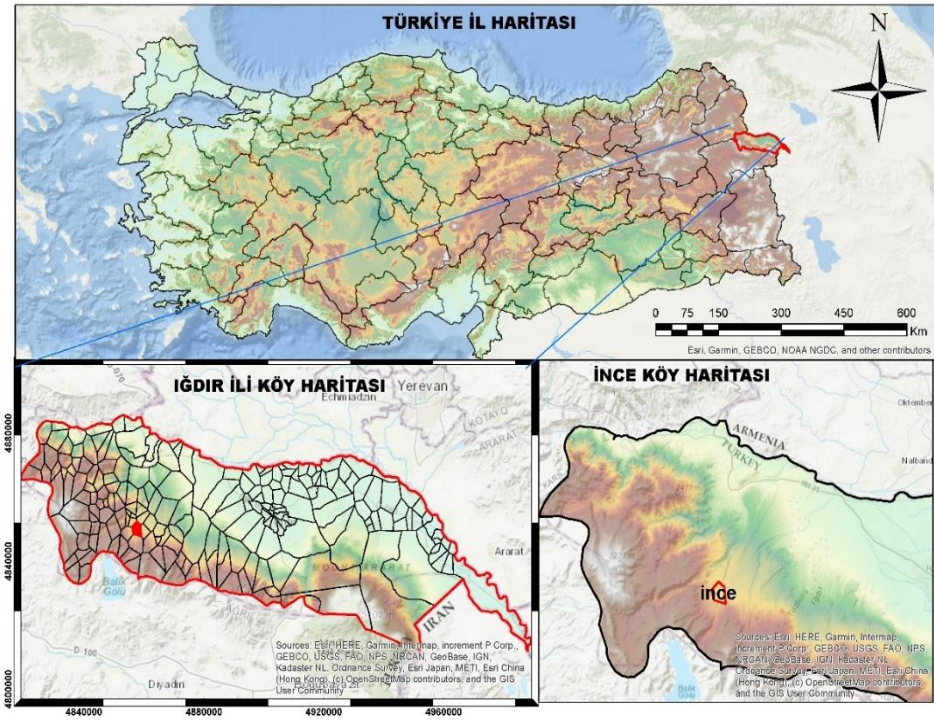
Şekil 2.127. Hamurkesen Köyü Topoğrafya Haritası

Hasankent Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 25 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Hasankent* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Hasankent* ismi şahıs adından kaynaklı olarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 29'dur(TÜİK, 2023).

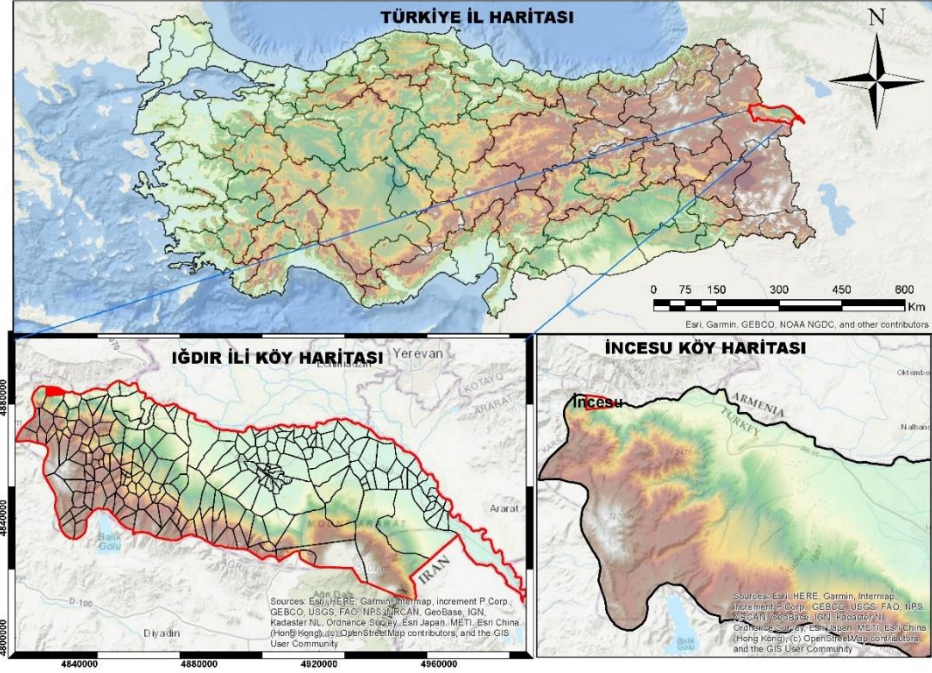
Şekil 2.128. Hasankent Köyü Topoğrafya Haritası

İnce Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 70, Tuzluca ilçesine 34 kilometre uzaklıktadır. Köy, kurulduğu günden itibaren aynı adı taşımaktadır. *İnce* adının verilmesinde etkili olan etken tam olarak bilinmemektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 70’dir(TÜİK, 2023).

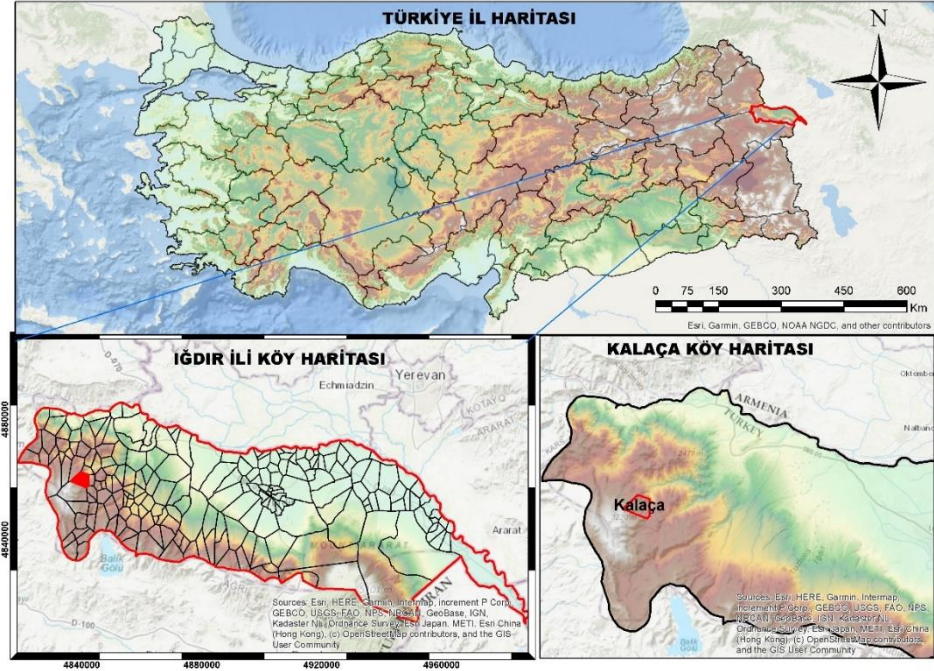
Şekil 2.129. İnce Köyü Topoğrafya Haritası

İncesu Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır. Köy, adını köyde bulunan derenin fiziksel şeklinden almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 134'tür(TÜİK, 2023).

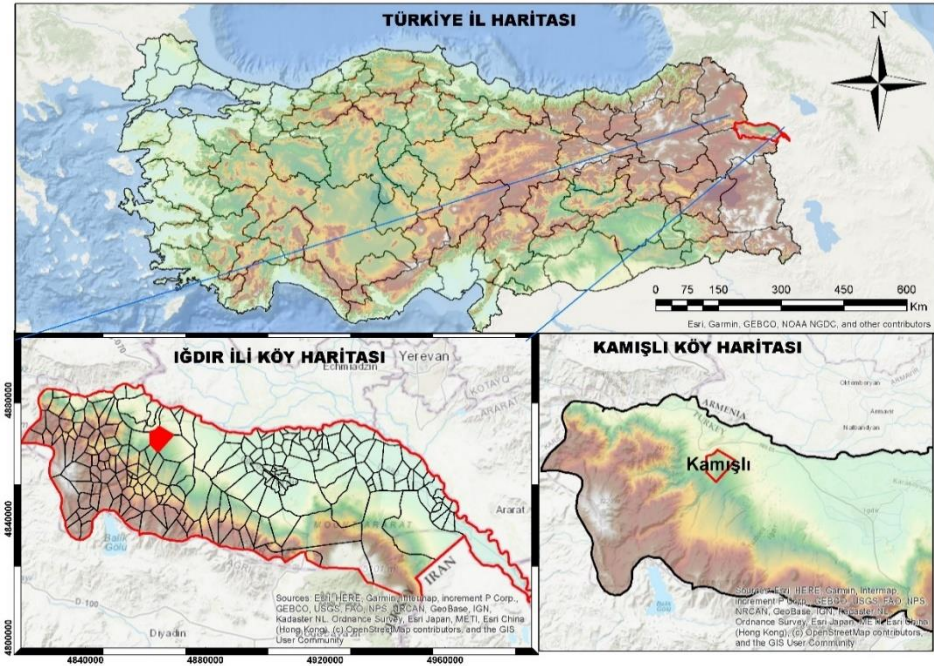
Şekil 2.130. İncesu Köyü Topoğrafya Haritası

Kalaça Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 66, Tuzluca ilçesine 33 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Kalaça* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Kalaça* adı eski Türk boylarından birinin adıdır. Köyün adı da buradan kaynaklı olarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 93'tür(TÜİK, 2023).

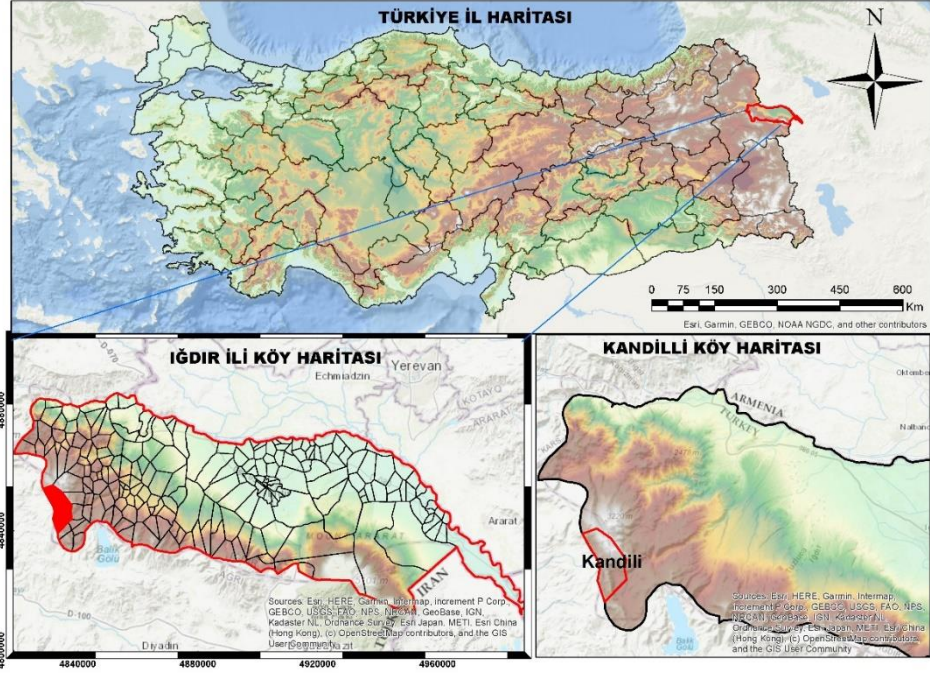
Şekil 2.131. Kalaça Köyü Topoğrafya Haritası

Kamışlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Kamışlı* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Kamışlı* adı eski Türk boylarından birinin adıdır. Köyün adı da buradan kaynaklı olarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 345'tir(TÜİK, 2023).

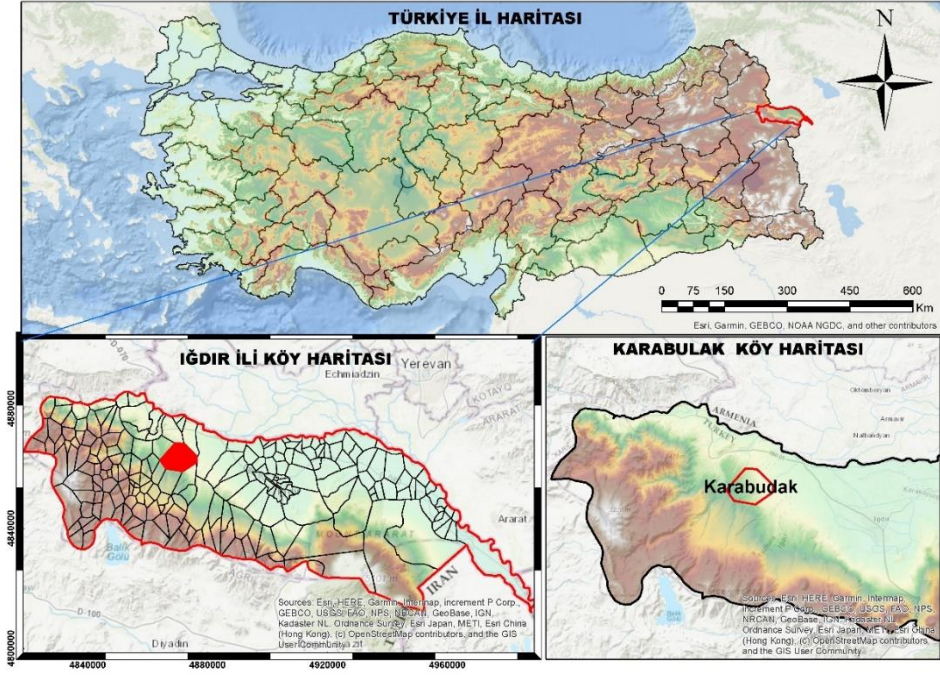
Şekil 2.132. Kamışlı Köyü Topoğrafya Haritası

Kandilli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 72, Tuzluca ilçesine 36 kilometre uzaklıktadır. 1912 yılı resmi kayıtlarında *Astavlı* olarak geçmektedir. Cumhuriyet döneminde adı *Kandilli* olarak değiştirilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 102'dir(TÜİK, 2023).

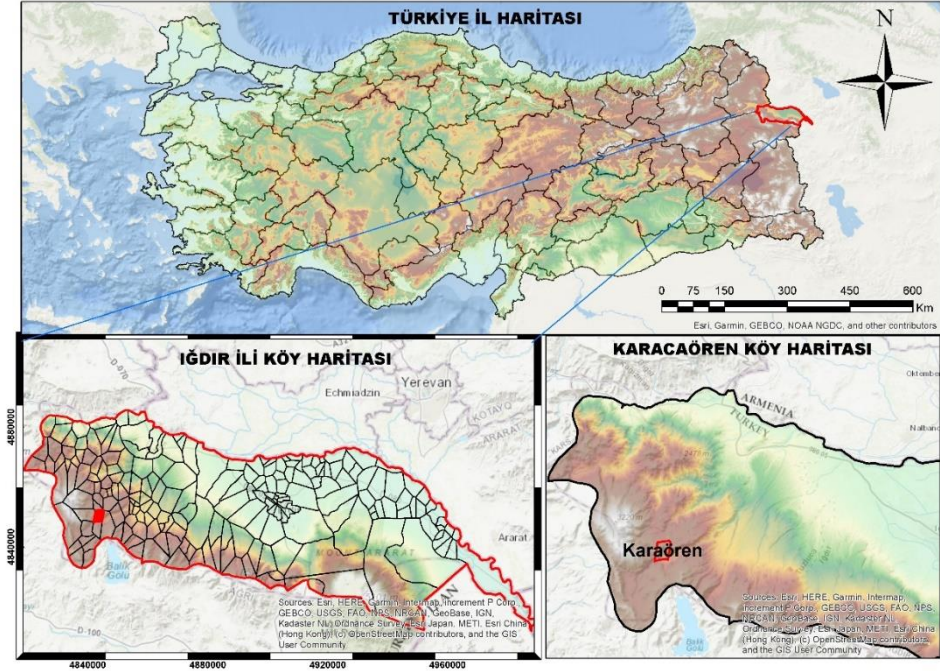
Şekil 2.133. Kandilli Köyü Topoğrafya Haritası

Karabulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır. Köy, adını Türk boylarından olan *Karabulak* kolundan almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 266'dır(TÜİK, 2023).

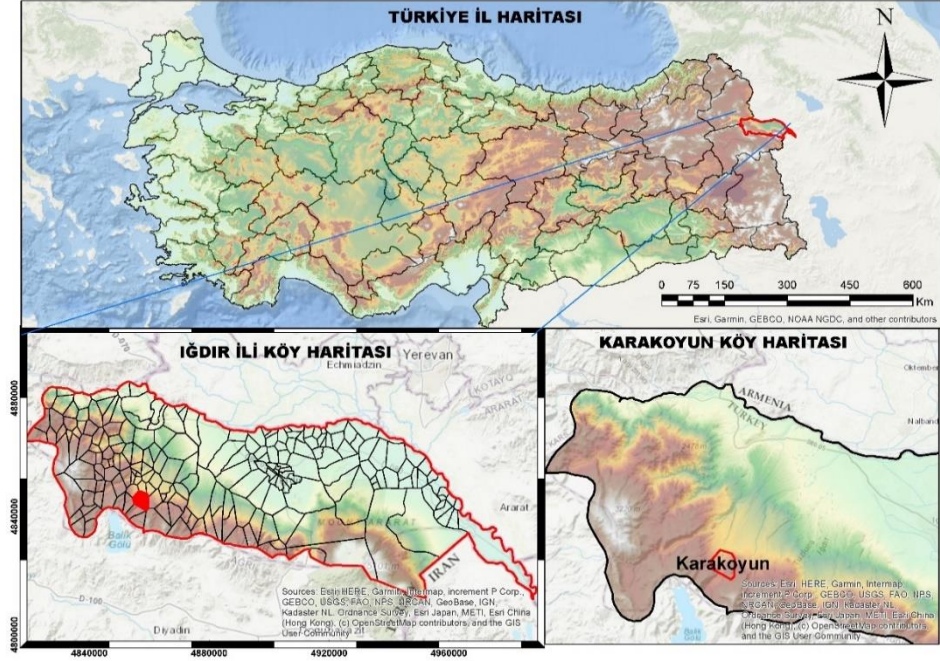
Şekil 2.134. Karabudak Köyü Topoğrafya Haritası

Karacaören Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 71, Tuzluca ilçesine 28 kilometre uzaklıktadır. 1854 yılı resmi kayıtlarında *Karacaören* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Karacaören* adı Türkcoğrafyasında oldukça yaygın olan bir isimdir. Ören kelimesi eskiden terk edilen ve sonrasında yeniden yerleşim yapılan yerler için kullanılmaktadır. *Karacaören Köyü'nün* adıda bu sebepten ötürü verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 115'tir(TÜİK, 2023).

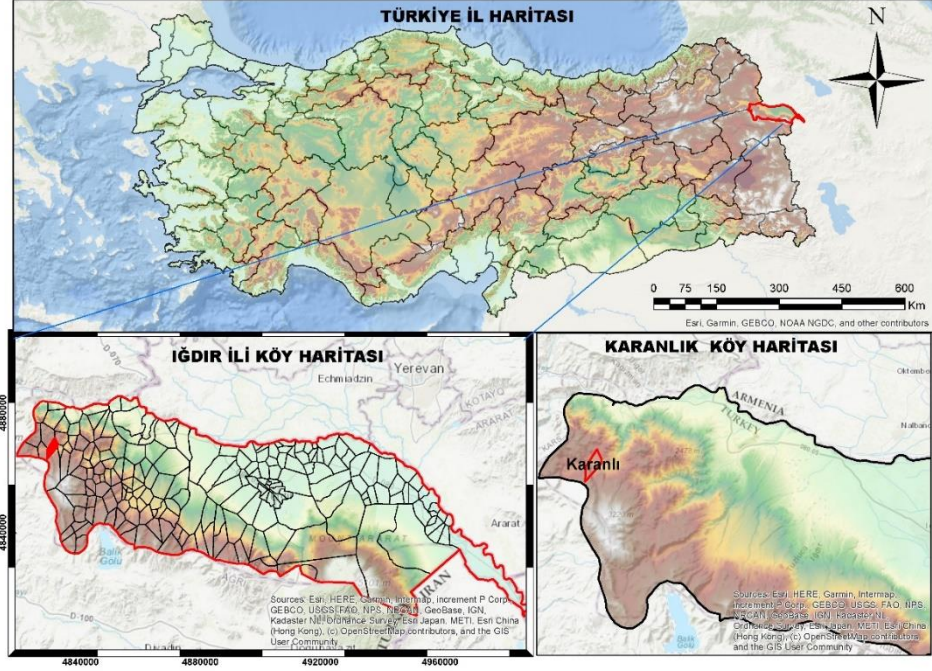
Şekil 2.135. Karacaören Köyü Topoğrafya Haritası

Karakoyun Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 66, Tuzluca ilçesine 30 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Karakoyun* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. Köy, adını eskiden yörede yaşamış olan Karakoyunlu boyundan almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 118'dir(TÜİK, 2023).

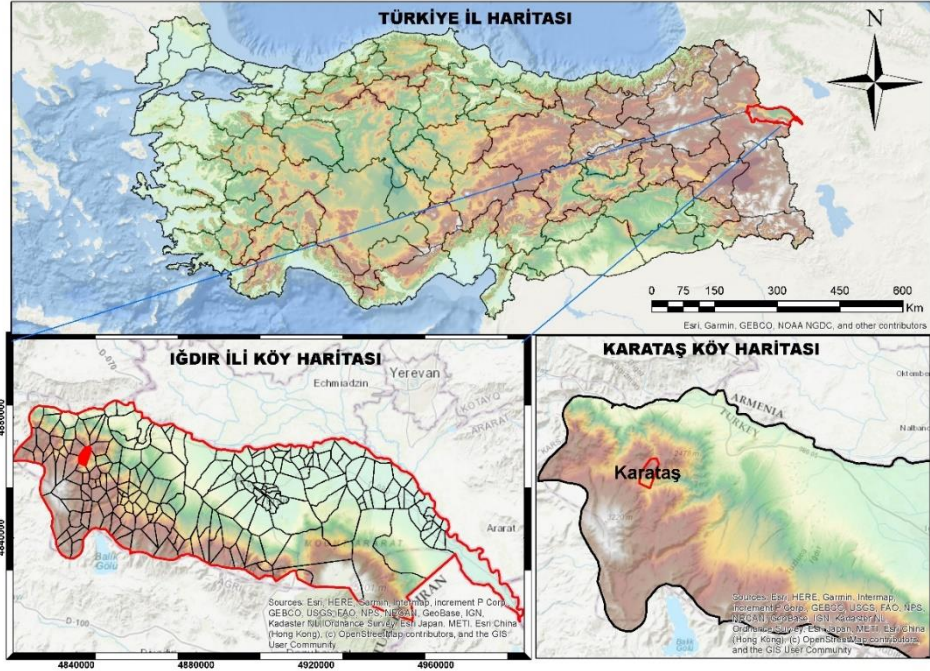
Şekil 2.136. Karakoyun Köyü Topoğrafya Haritası

Karanlık Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 93, Tuzluca ilçesine 33 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Karanlık* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Karanlık*, adı köyün kurulduğu coğrafi alanın bulunduğu vadinin derin ve güneşi az görmesinden kaynaklanarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 146’dır(TÜİK, 2023).

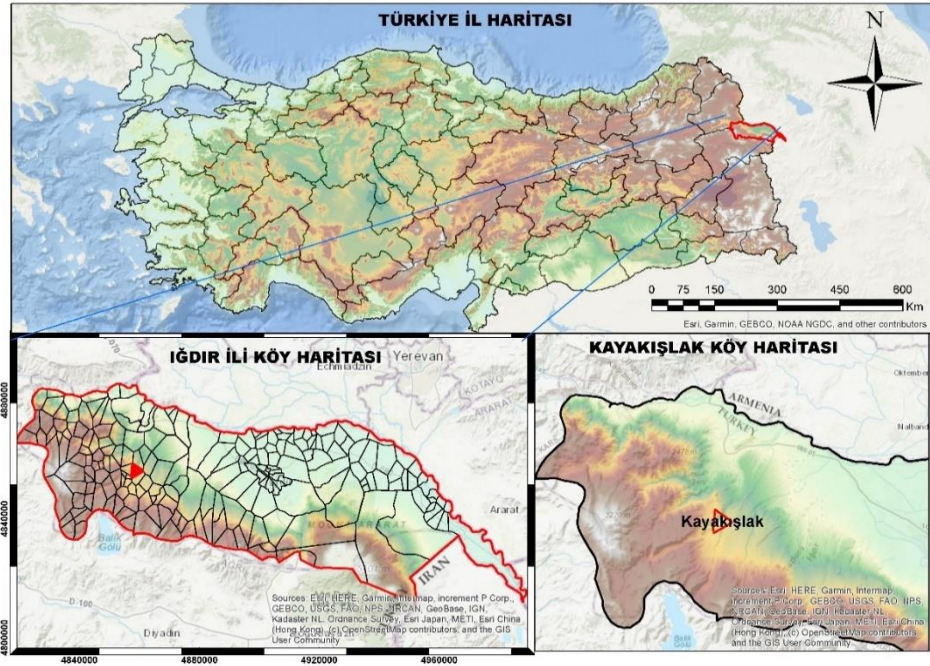
Şekil 2.137. Karanlık Köyü Topoğrafya Haritası

Karataş Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Karataş* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Karataş*, adı köyün kurulduğu coğrafi alanda büyük siyah bir kayanın bulunmasından kaynaklanarak verilmiştir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 29'dur(TÜİK, 2023).

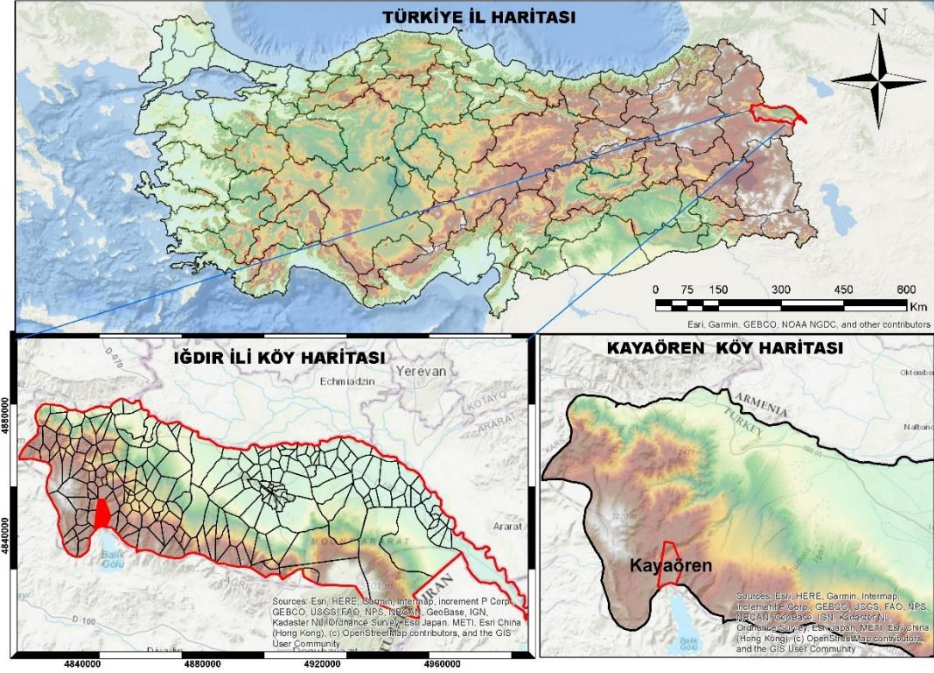
Şekil 2.138. Karataş Köyü Topoğrafya Haritası

Kayakışlak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 61, Tuzluca ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Kayakışlak* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. Köy, adını Kayı boyundan kaynaklı olarak almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 14'tür(TÜİK, 2023).

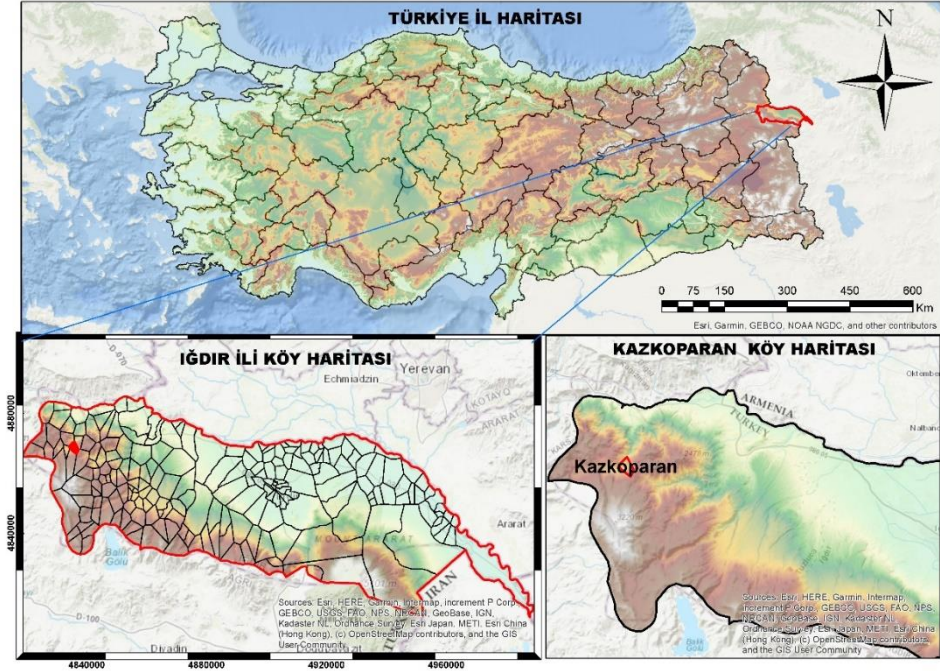
Şekil 2.139. Kayakışlak Köyü Topoğrafya Haritası

Kayaören Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 73, Tuzluca ilçesine 37 kilometre uzaklıktadır. Köy, eskiden 1901 yılında ve 1928 yılı kayıtlarında *Karaharabe* olarak geçmektedir. İsmi Kayı boyundan almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 47’dir(TÜİK, 2023).

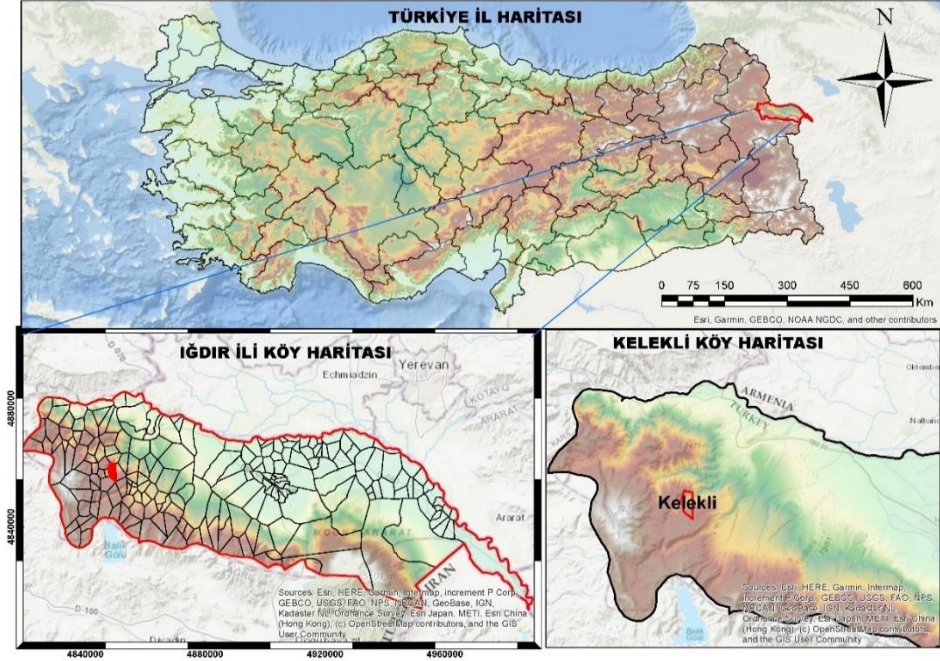
Şekil 2.140. Kayaören Köyü Topoğrafya Haritası

Kazkoparan Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 78, Tuzluca ilçesine 42 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Kazkoparan* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Kazkoparan* adı köyün kurulduğu bölgede eskiden bulunan bir yaylanın adıdır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 66’dır(TÜİK, 2023).

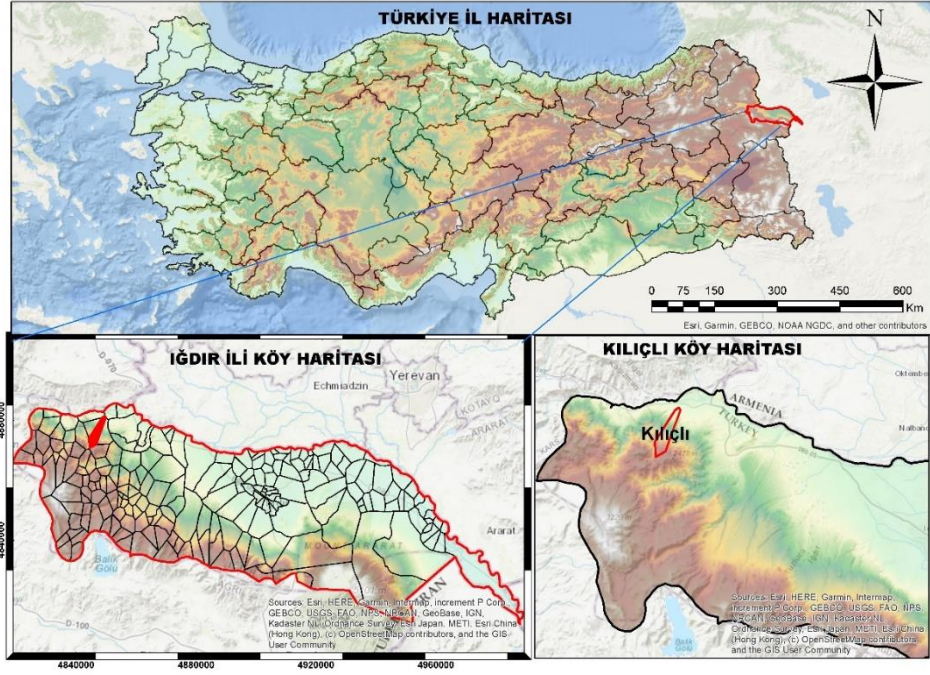
Şekil 2.141. Kazkoparan Köyü Topoğrafya Haritası

Kelekli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 69, Tuzluca ilçesine 23 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Külüklü* olarak geçmektedir. Cumhuriyet döneminde yapılan isim değişimleri sonucunda *Kelekli* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 60'tır(TÜİK, 2023).

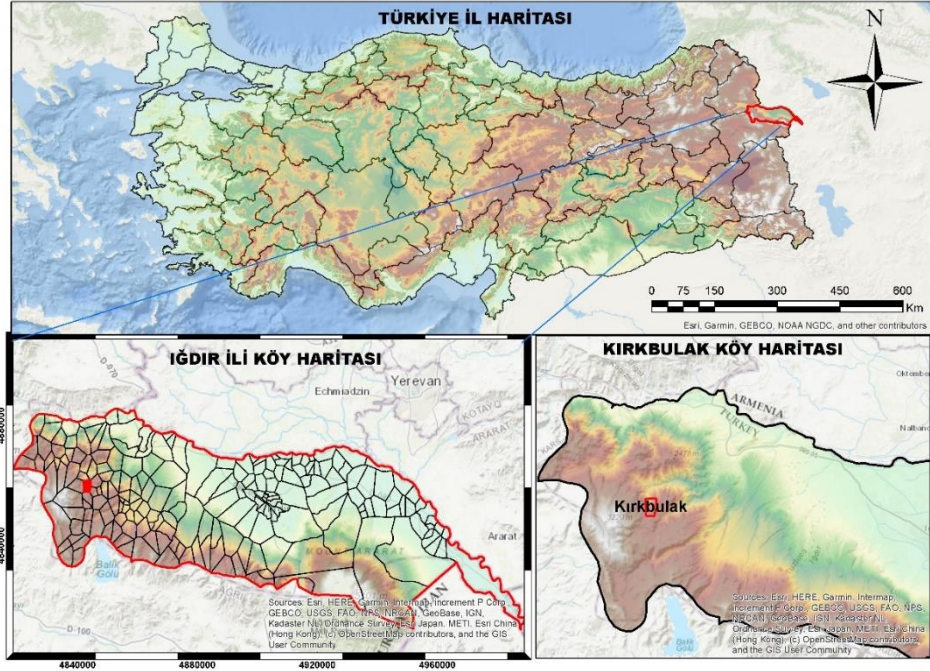
Şekil 2.142. Kelekli Köyü Topoğrafya Haritası

Kılıçlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 61, Tuzluca ilçesine 25 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Kılıçlı* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. Adını Kılıçlı Türkmenlerinden almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 26’dır(TÜİK, 2023).

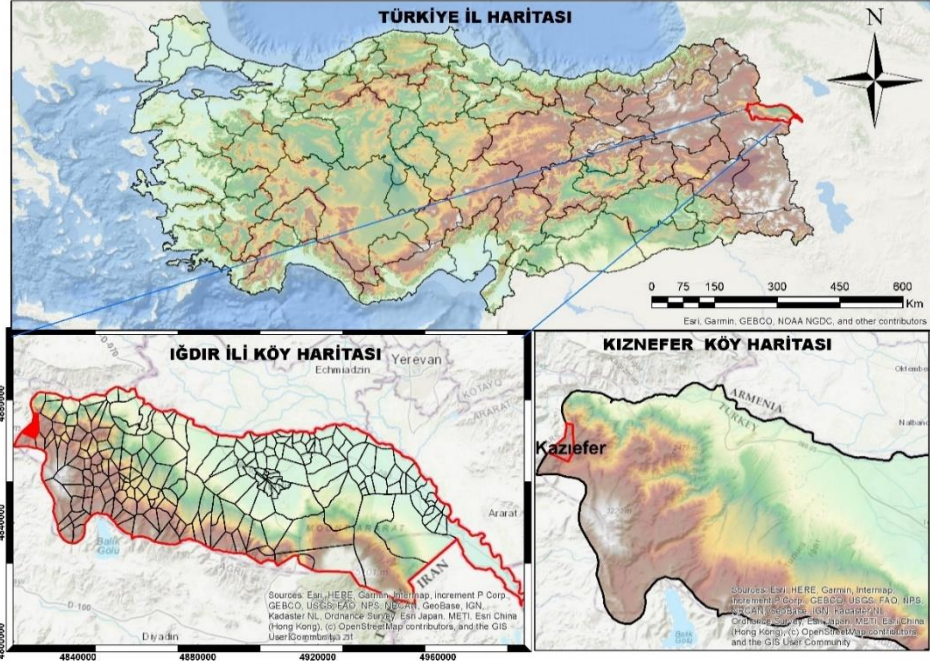
Şekil 2.143. Kılıçlı Köyü Topoğrafya Haritası

Kırkbulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı resmi kayıtlarında *Kırkbulak* olarak geçmektedir. Kurulduğu günden beri aynı adı taşımaktadır. *Kırkbulak* ismi eski Bulak boyunun adından gelmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 24’tür(TÜİK, 2023).

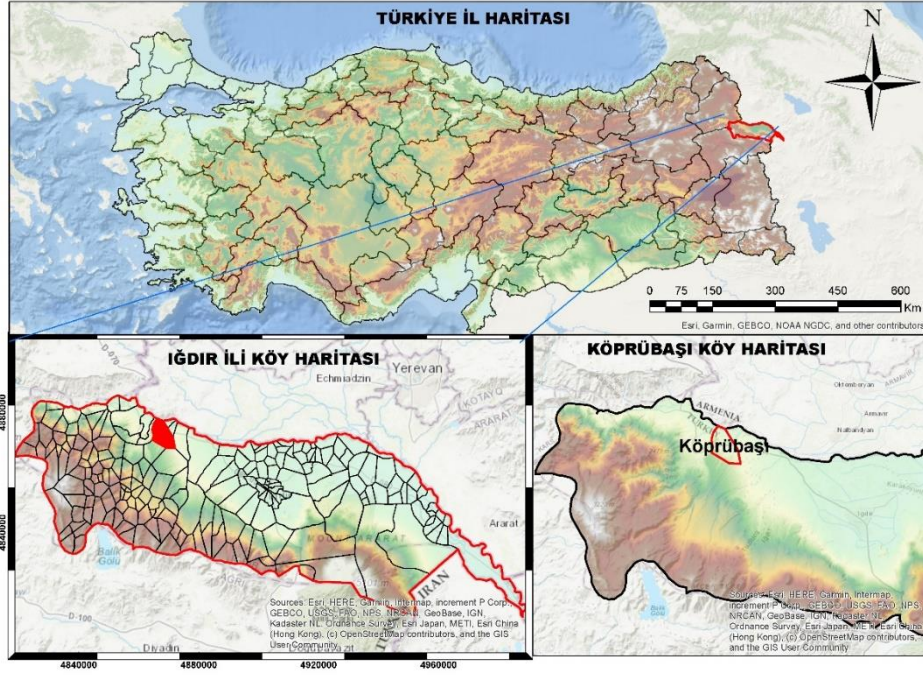
Şekil 2.144. Kırkbulak Köyü Topoğrafya Haritası

Kıznefer Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 81, Tuzluca ilçesine 45 kilometre uzaklıktadır. 1918 yılı resmi kayıtlarında *Ğazanfer* olarak geçmektedir. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. İsmi dönemin savaşı kadınlarından almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 58'dir (TÜİK, 2023).

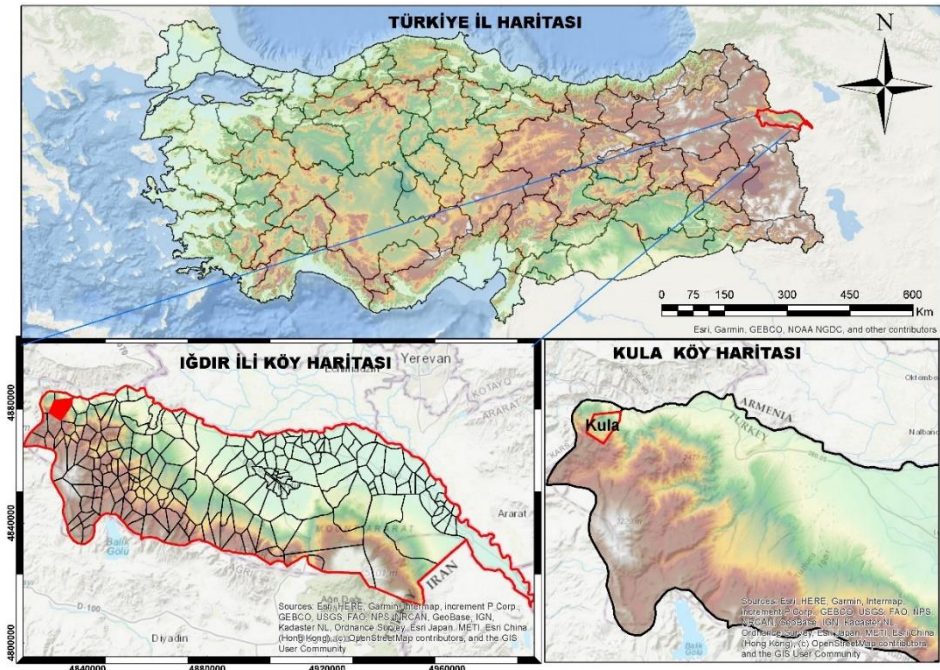
Şekil 2.145. Kıznefer Köyü Topoğrafya Haritası

Köprübaşı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 29, Tuzluca ilçesine 7 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Çinçavat* olarak geçmektedir. Cumhuriyet döneminde adı *Köprübaşı* olarak değiştirilmiştir. *Çinçavat* ismi Kıpçak-Saka boylarından olan *Çinçavat* boyundan alınmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 87’dir(TÜİK, 2023).

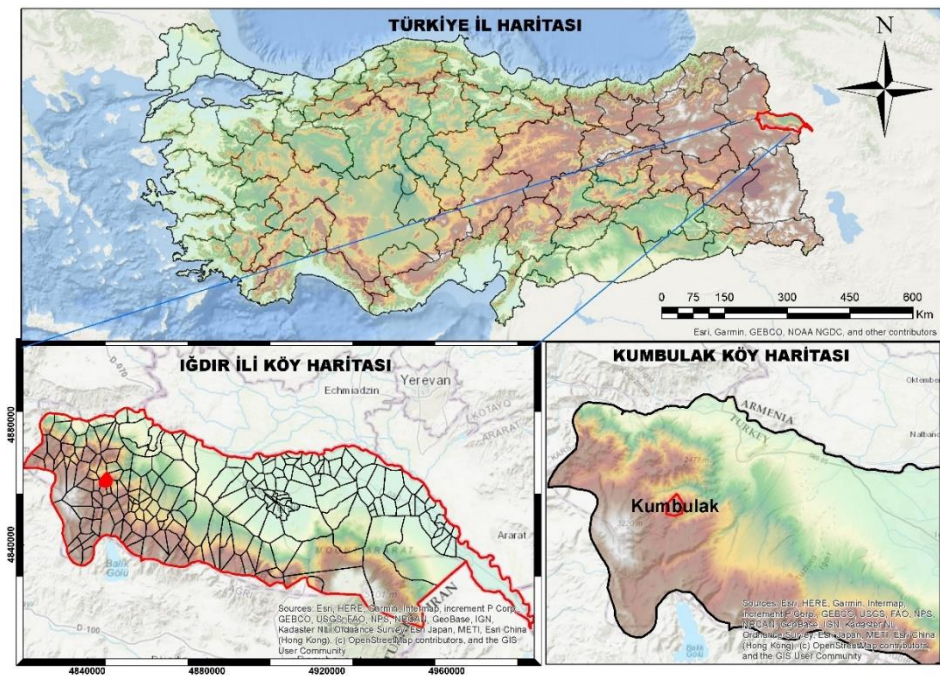
Şekil 2.146. Köprübaşı Köyü Topoğrafya Haritası

Kula Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 69, Tuzluca ilçesine 33 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 212’dir(TÜİK, 2023).

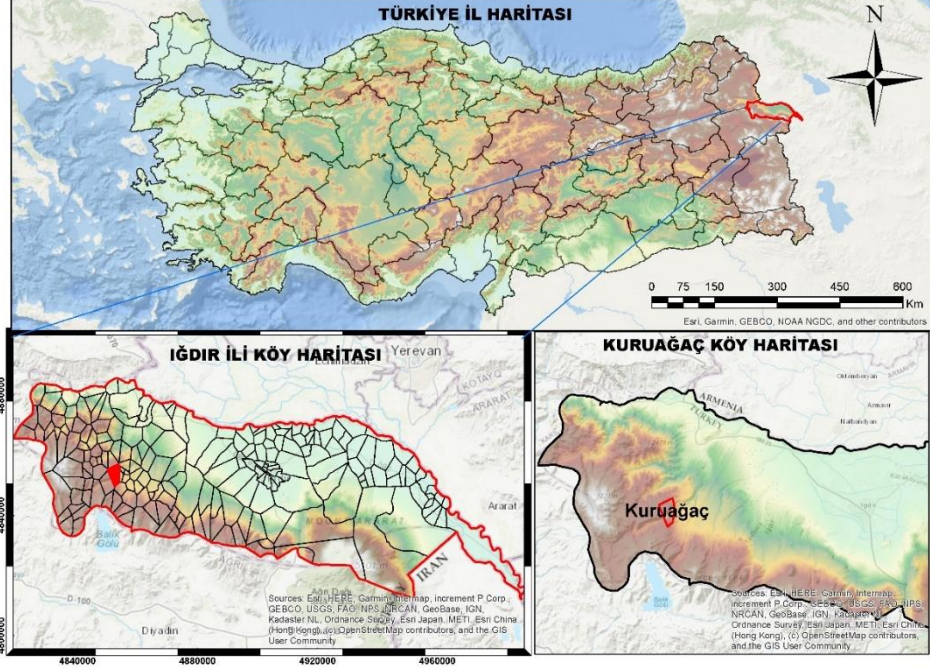
Şekil 2.147. Kula Köyü Topoğrafya Haritası

Kumbulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 61, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı taşımaktadır. İsmini Kıpçak Türklerinin bir kolu olan Kumanlardan almışlardır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 34'tür(TÜİK, 2023).

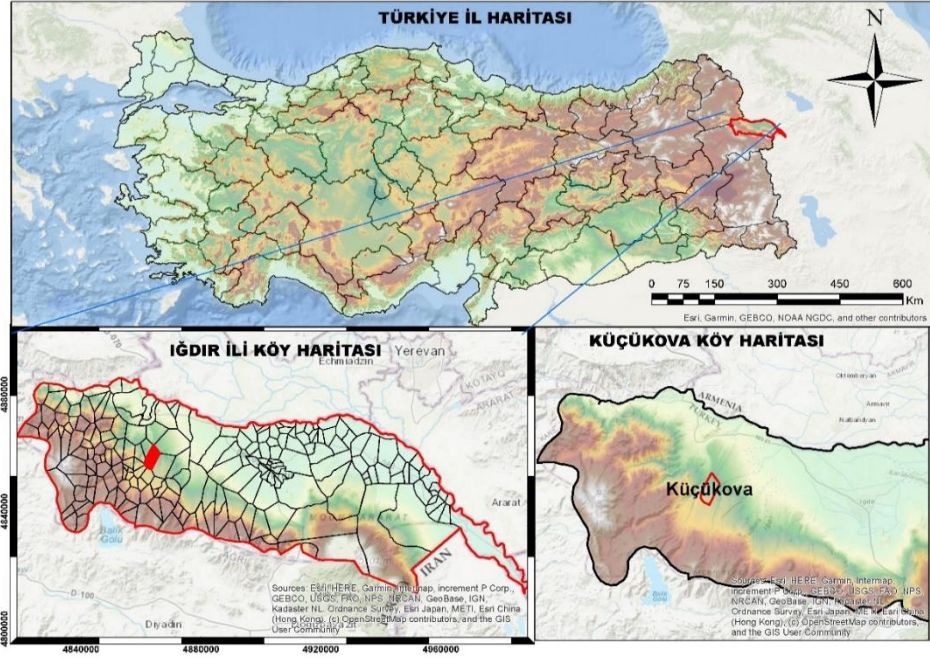
Şekil 2.148. Kumbulak Köyü Topoğrafya Haritası

Kuruağaç Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 56, Tuzluca ilçesine 20 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı taşımaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 52'dir(TÜİK, 2023).

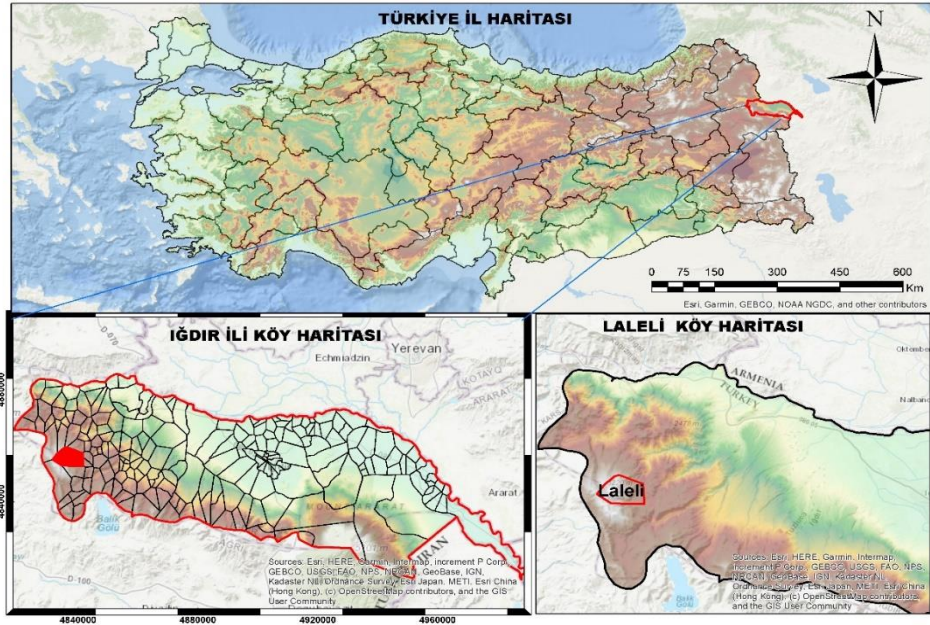
Şekil 2.149. Kuruağaç Köyü Topoğrafya Haritası

Küçükova Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 51, Tuzluca ilçesine 15 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı resmi kayıtlarında *Pırsak* olarak geçmektedir. Cumhuriyet döneminde adı *Küçükova* olarak değiştirilmiştir. *Pırsak* ismi Sakalardan kaynaklıdır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 138'dir(TÜİK, 2023).

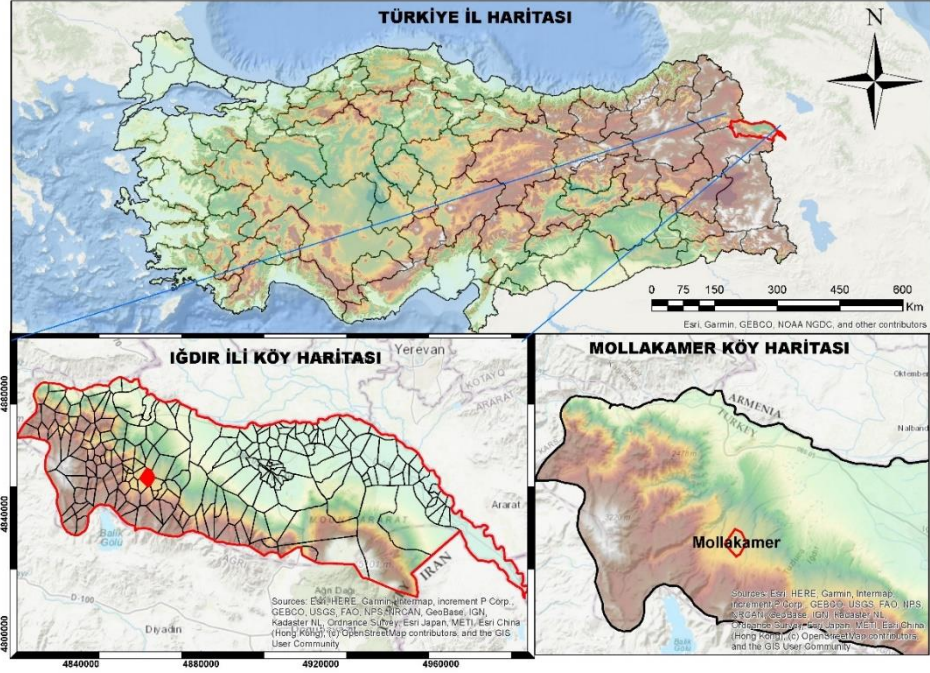
Şekil 2.150. Küçükova Köyü Topoğrafya Haritası

Laleli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 72, Tuzluca ilçesine 36 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. *Laleli* ismi eskiden şehzadelerin eğitimi ile ilgilenenlere verilen Lala adının zaman içerisinde telaffuzunda değişimler yaşanması sonucunda verilmiştir. Ayrıca bir çiçek türünden de alınmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 20'dir(TÜİK, 2023).

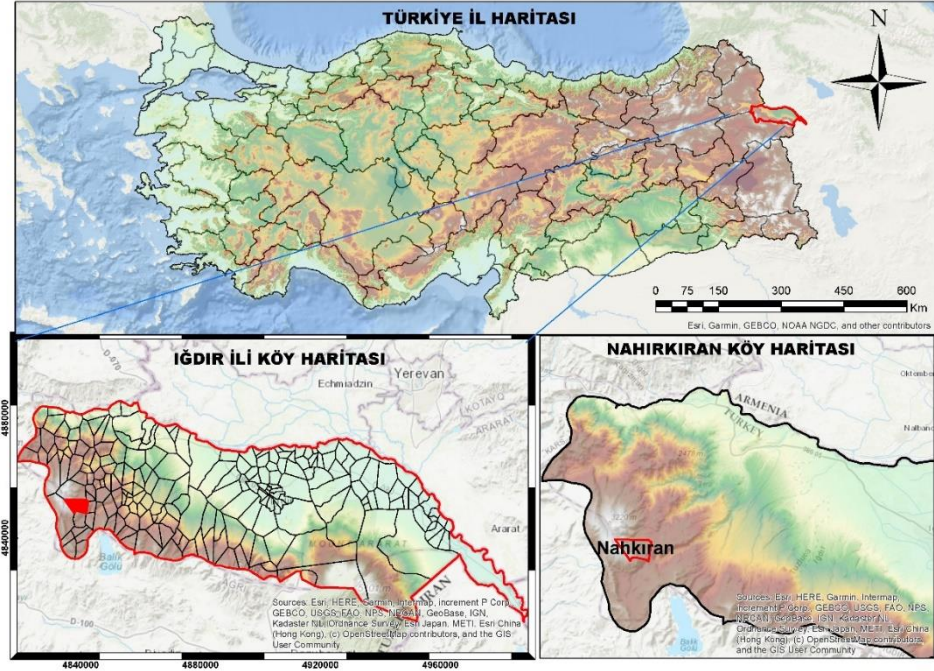
Şekil 2.151. Laleli Köyü Topoğrafya Haritası

Mollakamer Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 56, Tuzluca ilçesine 22 kilometre uzaklıktadır. 1854 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köyün adlandırılmasında Kimmerler etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 491’dir(TÜİK, 2023).

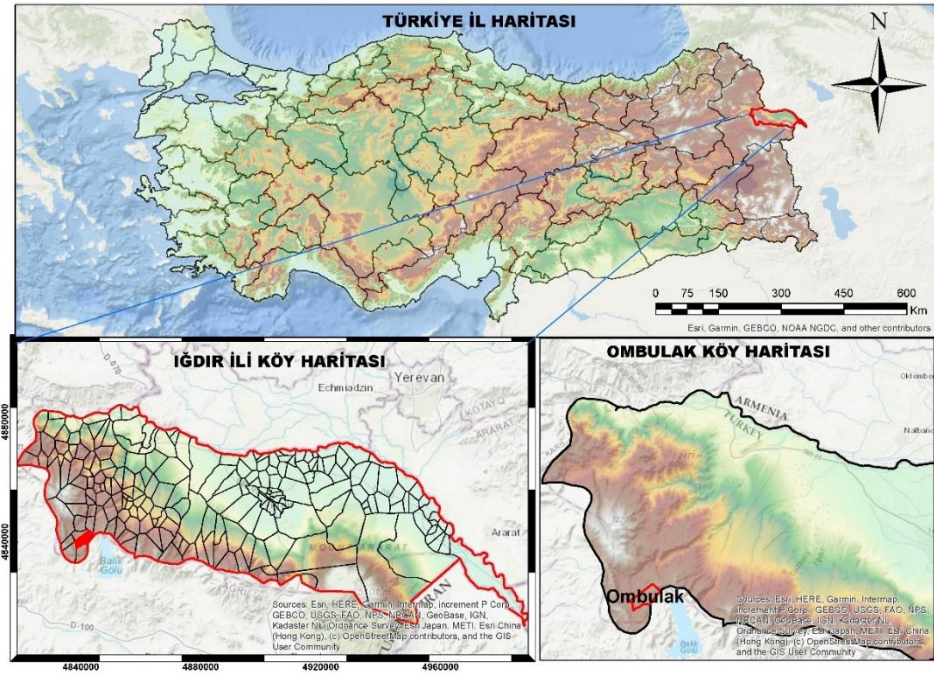
Şekil 2.152. Mollakamer Köyü Topoğrafya Haritası

Nahırkiran Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 68, Tuzluca ilçesine 32 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. *Nahırkiran* kelimesinin anlamını incelediğimizde *Nahır* sözcüğü hayvanların bulunduğu yer anlamına gelirken *Kiran* sözcüğü ise yok olmak, telef olmak gibi anlamlara sahiptir. *Nahırkiran* ise hayvanların köyün iklimine dayanamayacağı kadar zor şartların olması demektir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 391’dir(TÜİK, 2023).

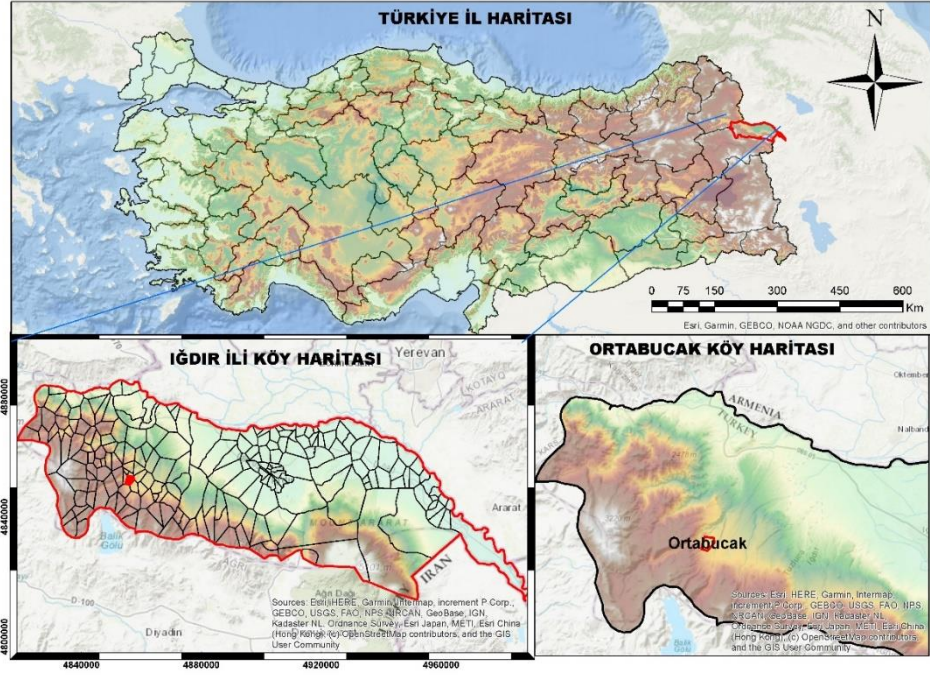
Şekil 2.153. Nahırkiran Köyü Topoğrafya Haritası

Ombulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 79, Tuzluca ilçesine 46 kilometre uzaklıktadır. 1912 ve 2000 yılları arasındaki süreç boyunca *Unbulak* adı kullanılmıştır. 2000’den sonra *Ombulak* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 218’dir(TÜİK, 2023).

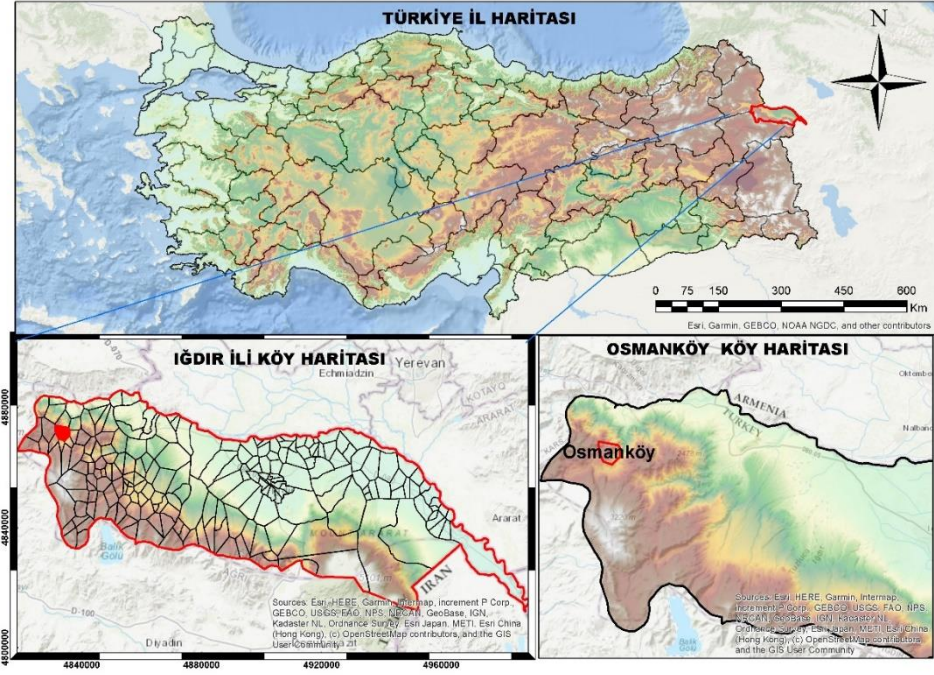
Şekil 2.154. Ombulak Köyü Topoğrafya Haritası

Ortabucak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 58, Tuzluca ilçesine 21 kilometre uzaklıktadır. 1901 ve 1928 yılı resmi kayıtlarında *Harabe Parçanis* ve *Harabe Perçinis* olarak geçmektedir. *Parçanis* ve *Perçinis* isimleri Türklere ait olan adlardır. Yapılan ad değişimleri ile *Ortabucak* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 128’dir(TÜİK, 2023).

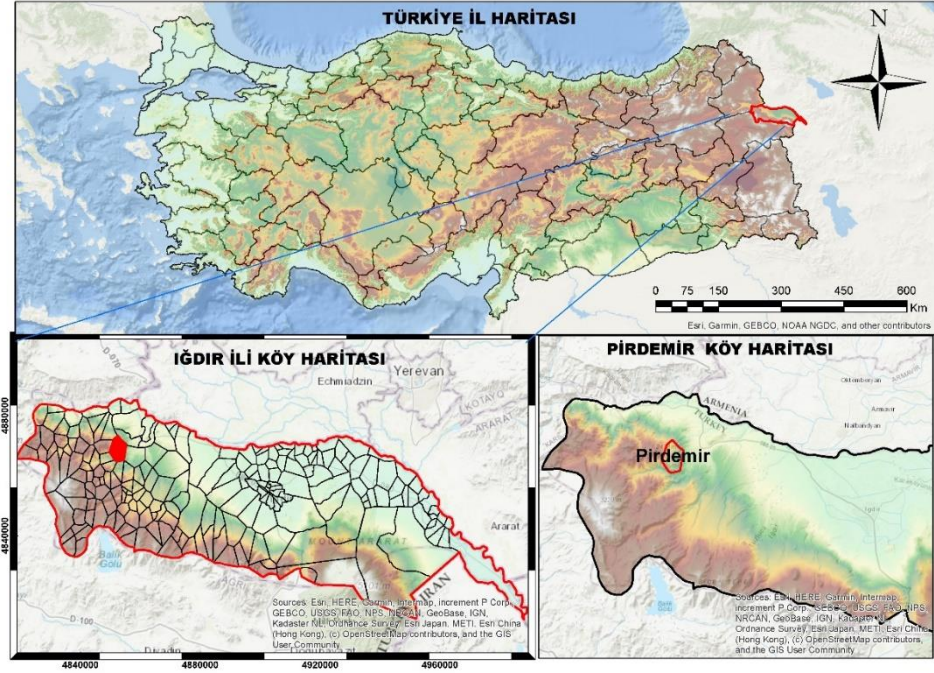
Şekil 2.155. Ortabucak Köyü Topoğrafya Haritası

Osmanköy Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 80, Tuzluca ilçesine 44 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köyün adlandırılmasında şahıs ismi etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 174’tür(TÜİK, 2023).

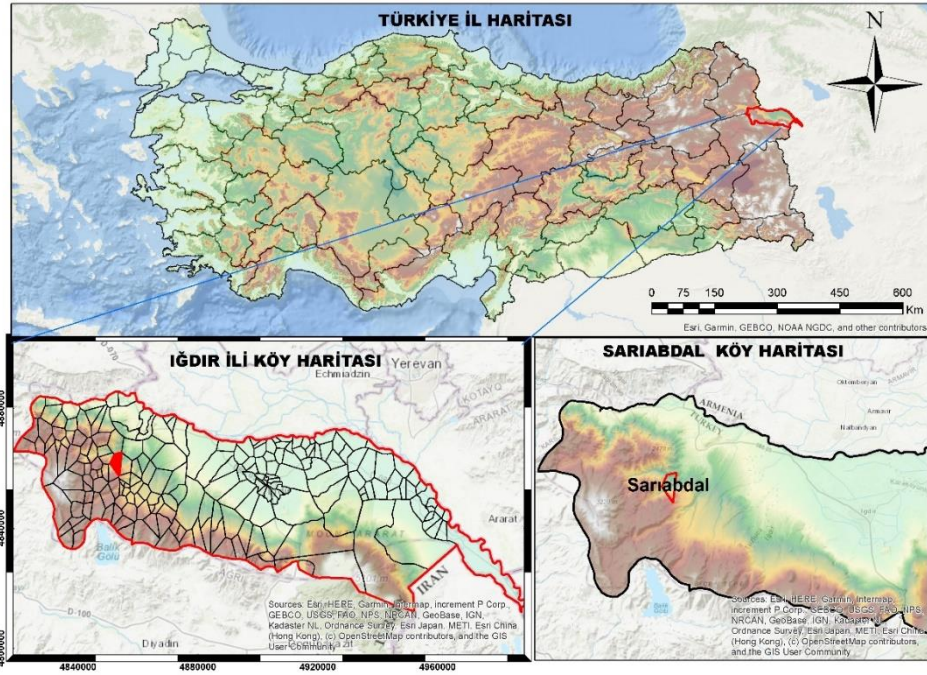
Şekil 2.156. Osman Köyü Topoğrafya Haritası

Pirdemir Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 46, Tuzluca ilçesine 8 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köyün adlandırılmasında şahıs ismi etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 68'dir (TÜİK, 2023).

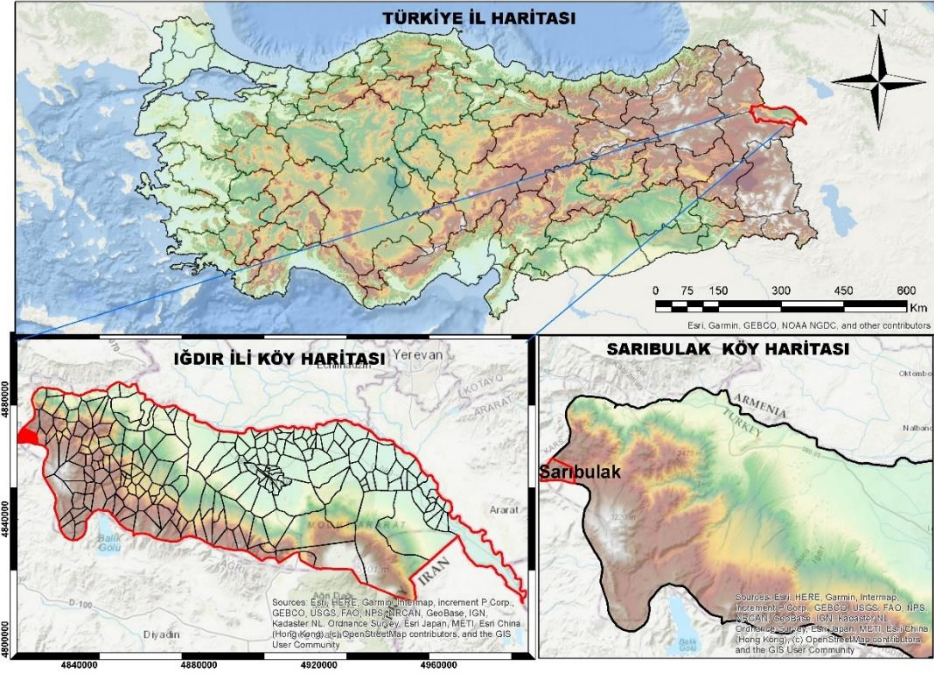
Şekil 2.157. Pirdemir Köyü Topoğrafya Haritası

Sarıabdal Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 56, Tuzluca ilçesine 20 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. *Sarı* adı eskiden Türkmen Uruklarından biri olan *Sarı* kolundan kaynaklanarak verilmiştir. *Abdal* kelimesi eskiden kutsallık anlamına geliyordu. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 48'dir (TÜİK, 2023).

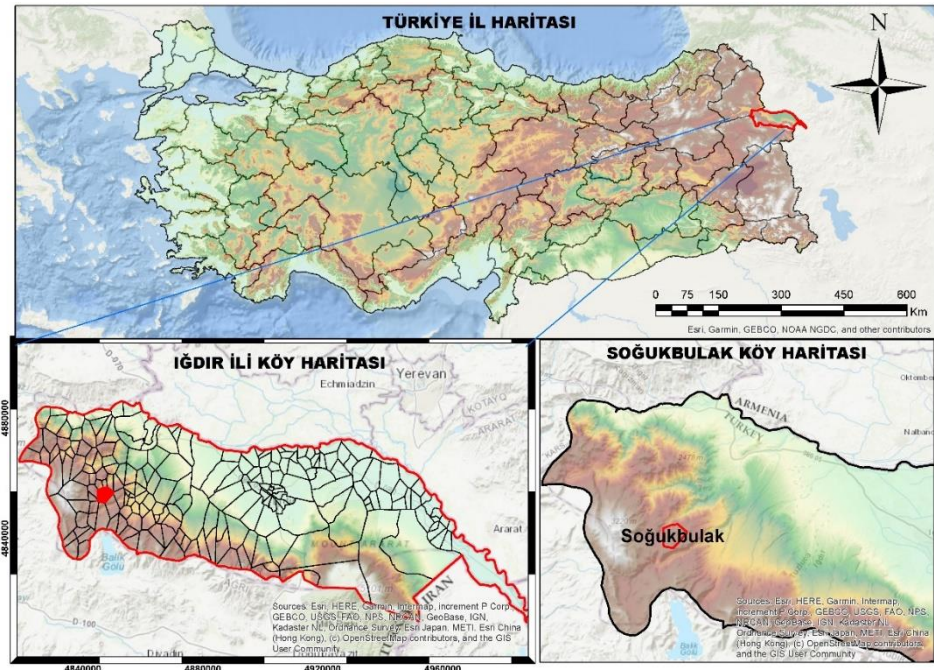
Şekil 2.158. Sarıabdal Köyü Topoğrafya Haritası

Sarıbulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 84, Tuzluca ilçesine 48 kilometre uzaklıktadır. 1912 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köy, adını Türk boyuna bağlı oymaktan almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 253'tür (TÜİK, 2023).

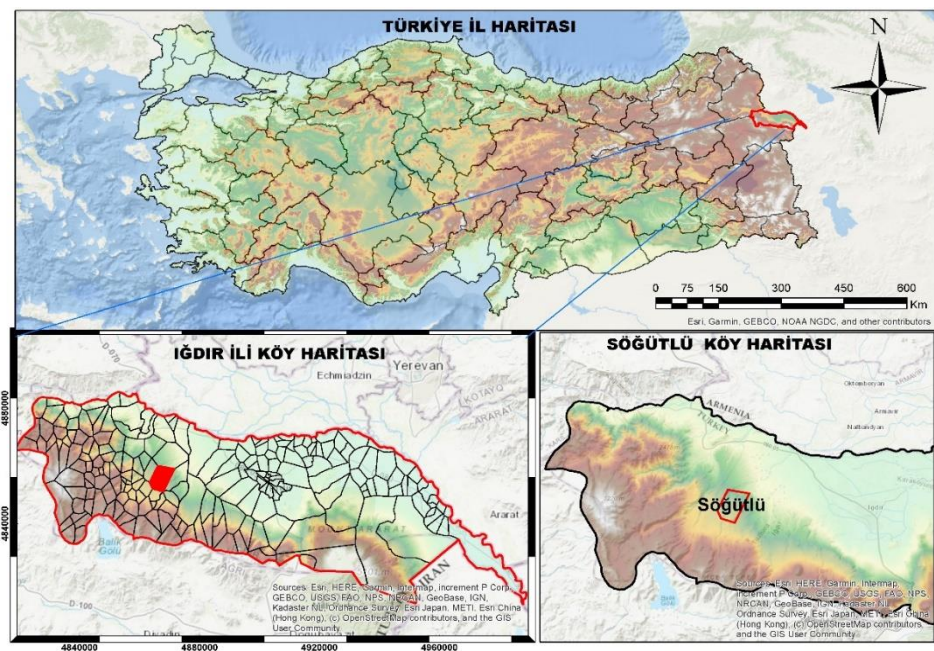
Şekil 2.159. Sarıbulak Köyü Topoğrafya Haritası

Soğukbulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 62, Tuzluca ilçesine 26 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köy, adını diğer *Bulak* kelimesinin geçtiği köy isimlerinde olduğu gibi boy veya oymaktan almaktan ziyade akarsu, pınar gibi coğrafi faktörlerden almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 37'dir(TÜİK, 2023).

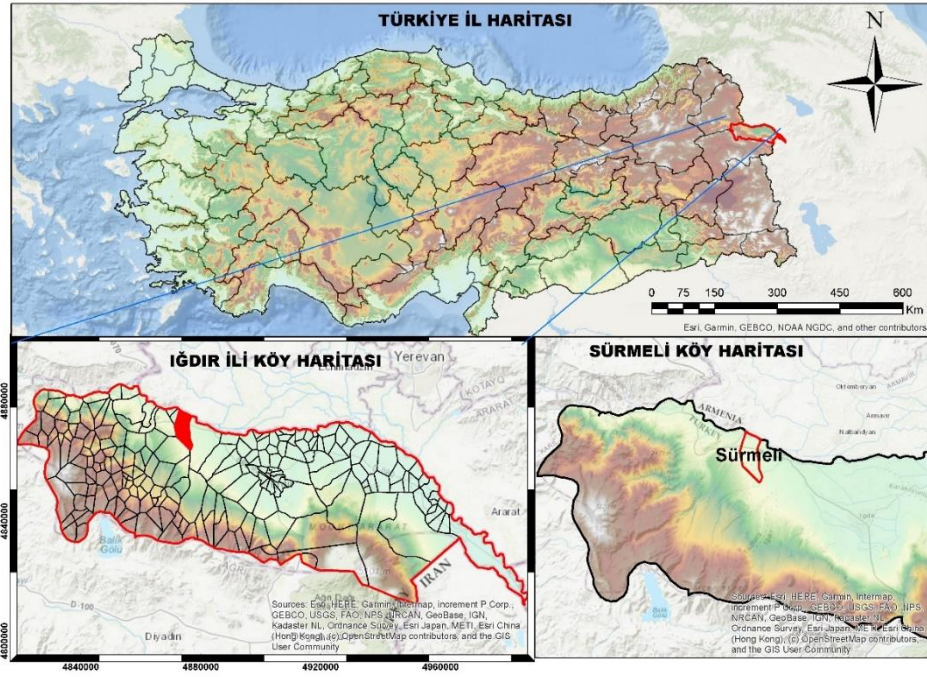
Şekil 2.160. Soğukbulak Köyü Topoğrafya Haritası

Söğütlü Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 56, Tuzluca ilçesine 20 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. *Söğütlü*, adı Türk boy adından gelmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 652’dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.161. Söğütlü Köyü Topoğrafya Haritası

Sürmeli Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 32, Tuzluca ilçesine 7 kilometre uzaklıktadır. *Sürmeli*, eskiden boy, oymak, beylik gibi toplulukların yerleşmiş olduğu coğrafi mekânın adıdır. Iğdır ilide bu coğrafi bölgede kurulmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 434'tür(TÜİK, 2023).

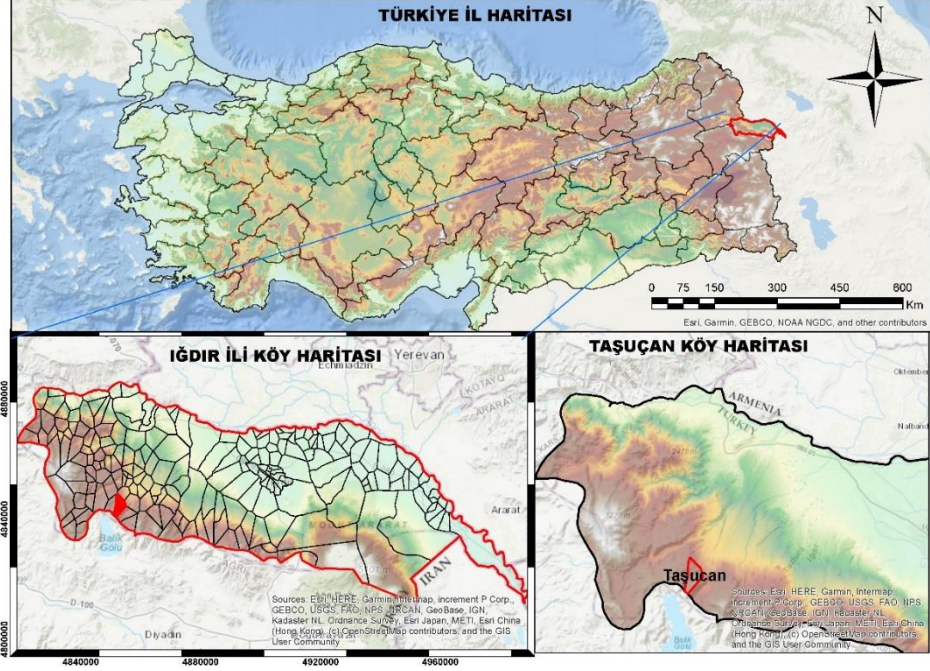

Şekil 2.162. Sürmeli Köyü Topoğrafya Haritası

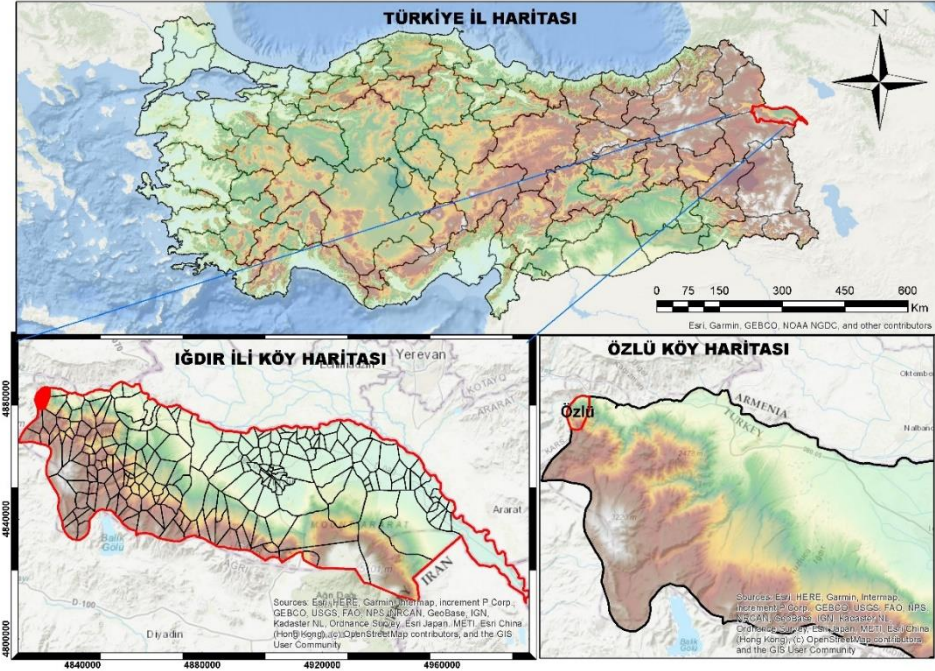
Şekil 2.163. Sürmeli Köyü Giriş Tabelası

Taşuçan Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 64, Tuzluca ilçesine 28 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 125'tir(TÜİK, 2023).

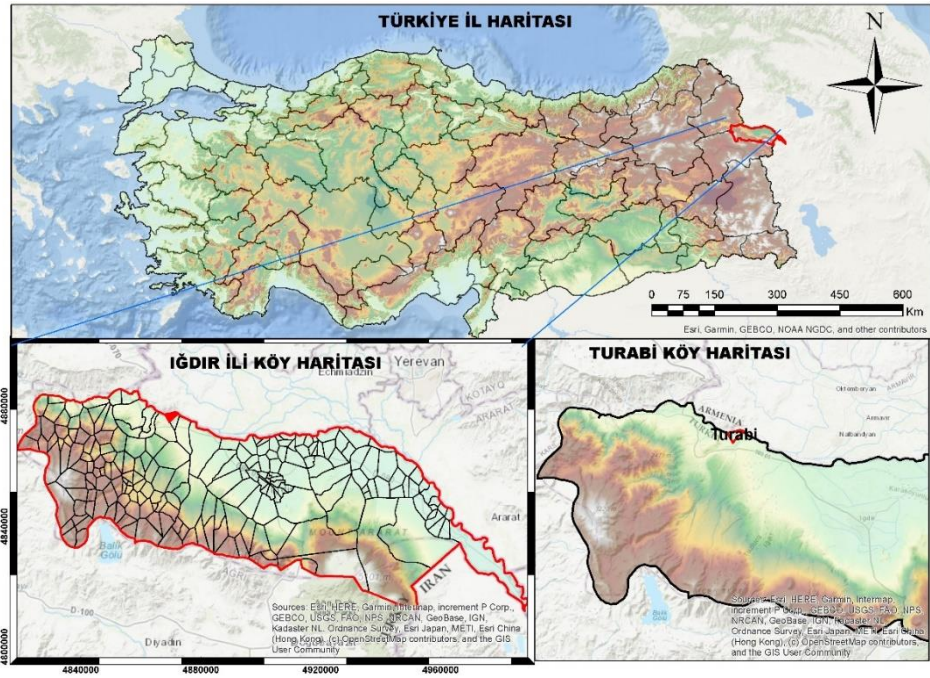
Şekil 2.164. Taşuçan Köyü Topoğrafya Haritası

Tezekçi Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 72, Tuzluca ilçesine 36 kilometre uzaklıktadır. *Tezekçi*, adı dönemin Azerbaycan emirlerinden biri olan “Tizek Bey’in” adının zaman içerisinde değişime uğraması sonucunda verilmiştir. 2008 -2013 yılları arasında *Özlü* adı kullanılmıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 92'dir(TÜİK, 2023).

Şekil 2.165. Tezekçi Köyü Topoğrafya Haritası

Turabi Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 26, Tuzluca ilçesine 10 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köyün adlandırılmasında şahıs ismi etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 147’dir(TÜİK, 2023).

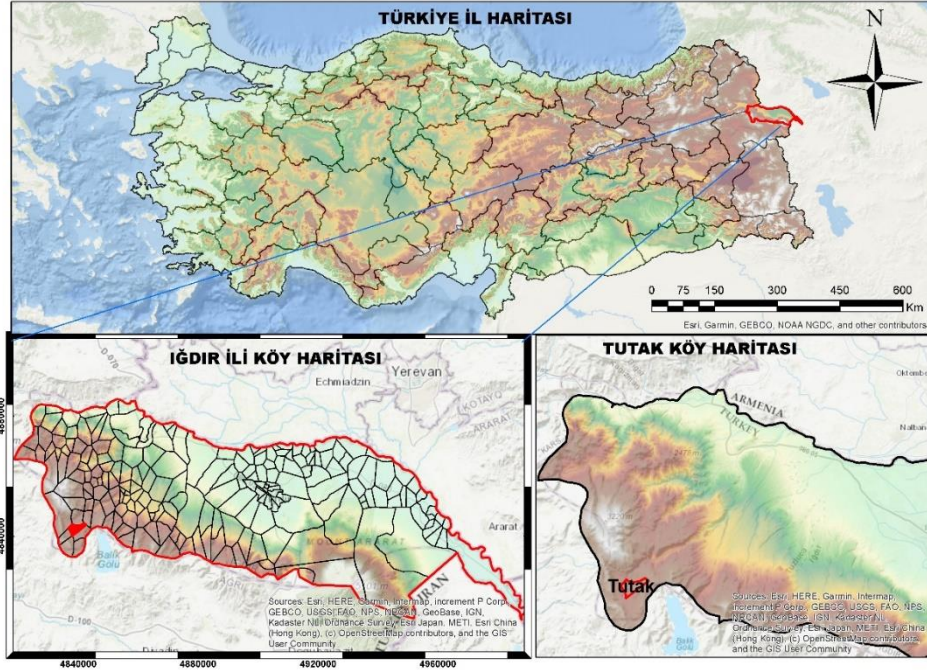

Şekil 2.166. Turabi Köyü Topoğrafya Haritası

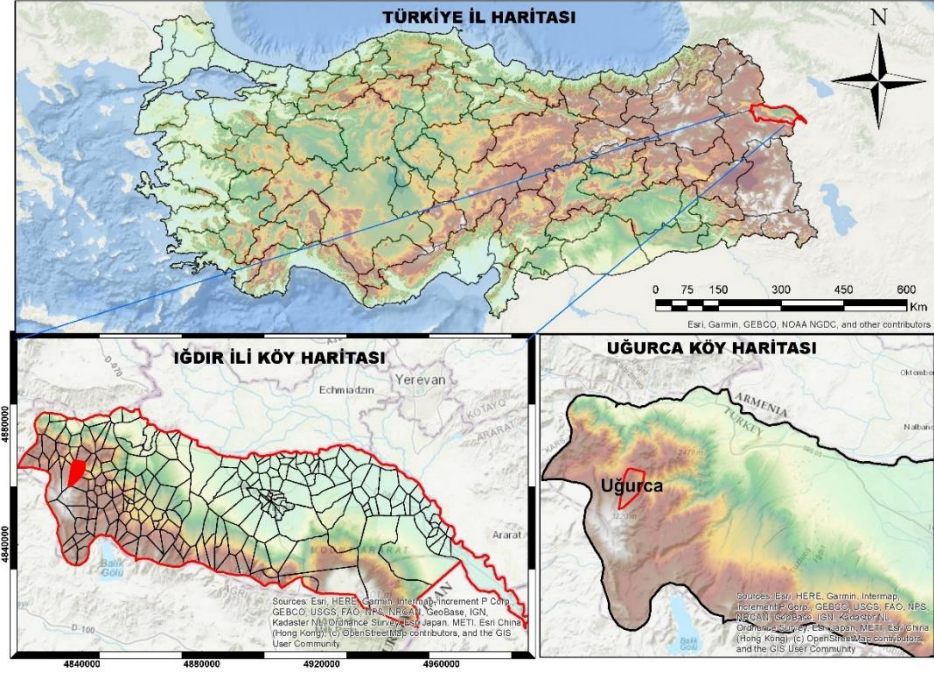
Şekil 2.167. Turabi Köyü Giriş Tabelası

Tutak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 71, Tuzluca ilçesine 44 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Köyün adlandırılmasında şahıs ismi etkili olmuştur. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 92'dir(TÜİK, 2023).

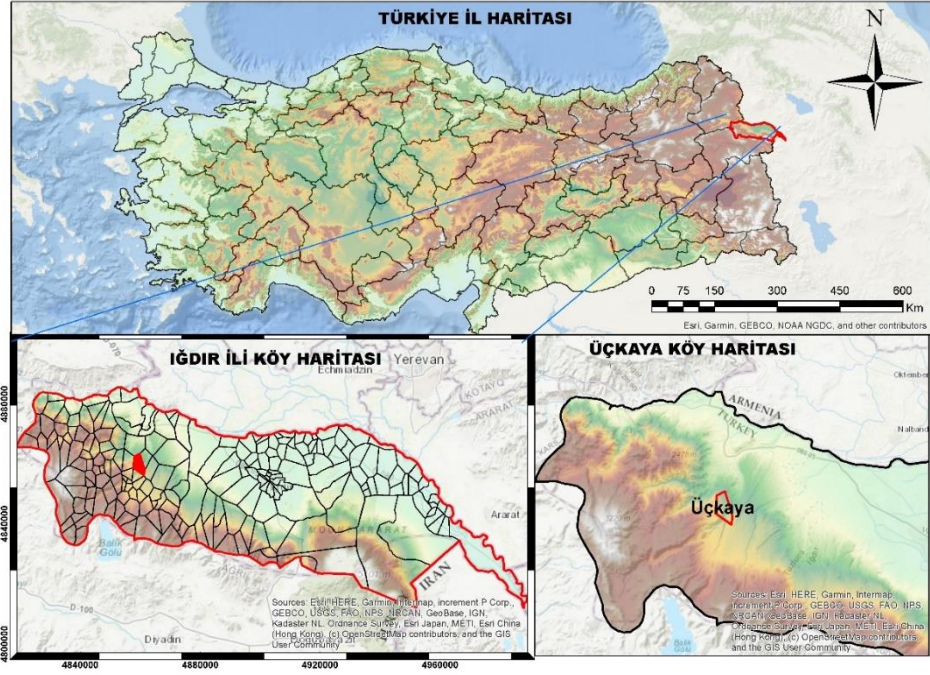
Şekil 2.168. Tutak Köyü Topoğrafya Haritası

Uğruca Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. Köy, 1928 yılı resmi kayıtlarında *Oğruca* olarak geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 83'tür(TÜİK, 2023).

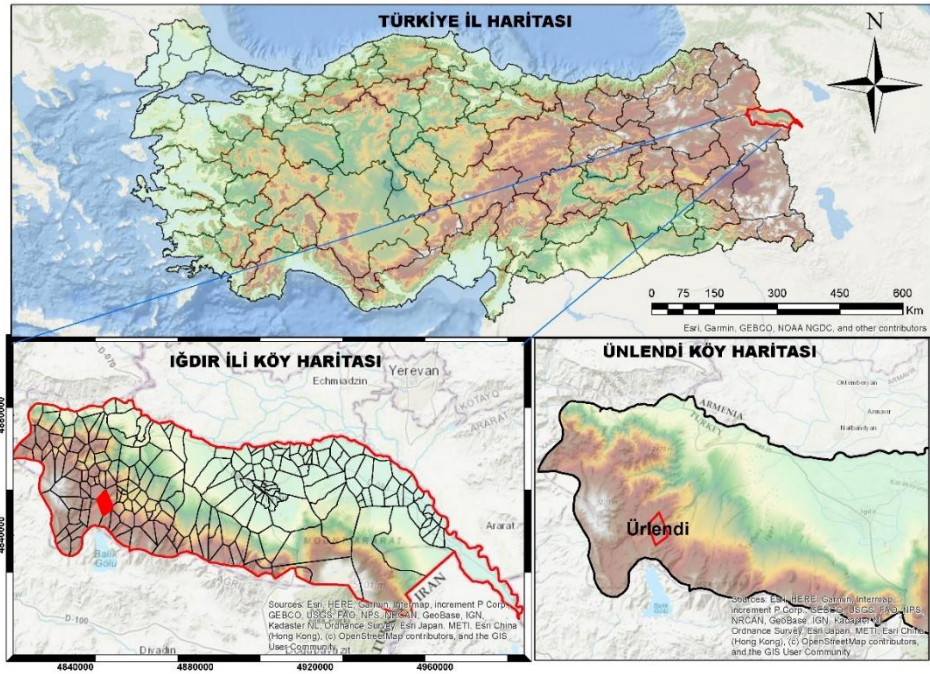
Şekil 2.169. Uğruca Köyü Topoğrafya Haritası

Üçkaya Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 47, Tuzluca ilçesine 11 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılı kayıtlarında *Akarag*, 1928 yılı kayıtlarında ise *Ekerek* olarak geçmektedir. Adını dönemin *Ekerek Bey*'inadından almıştır. Yapılan isim değişimleri sonucunda *Üçkaya* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 373'dir(TÜİK, 2023).

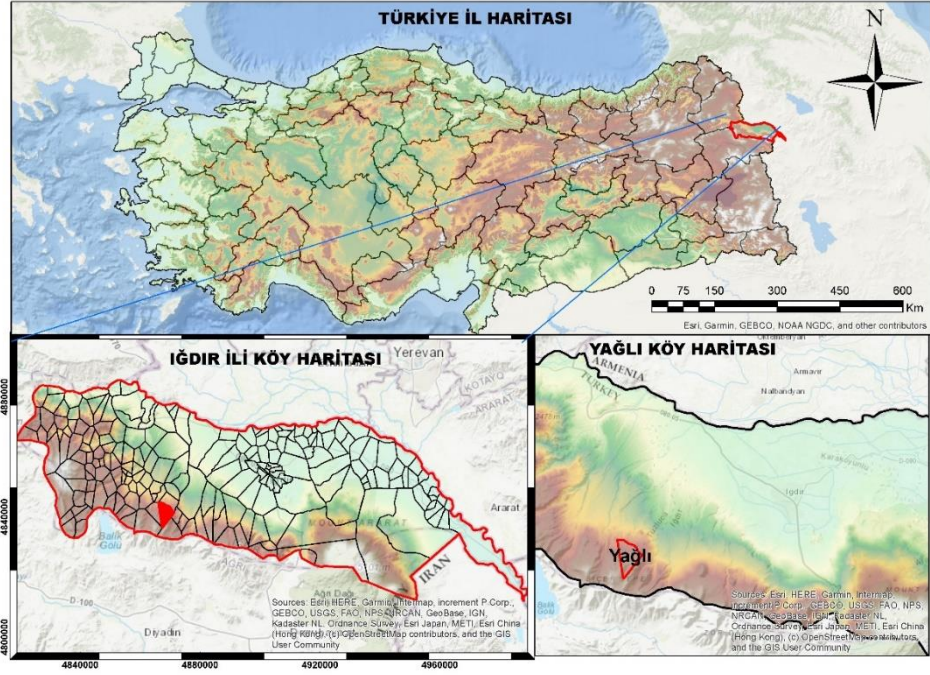
Şekil 2.170. Üçkaya Köyü Topoğrafya Haritası

Ünlendi Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 60, Tuzluca ilçesine 24 kilometre uzaklıktadır. Köyün eski isimleri *Demirshan* ve *Demishan* olarak bilinmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 101’dir(TÜİK, 2023).

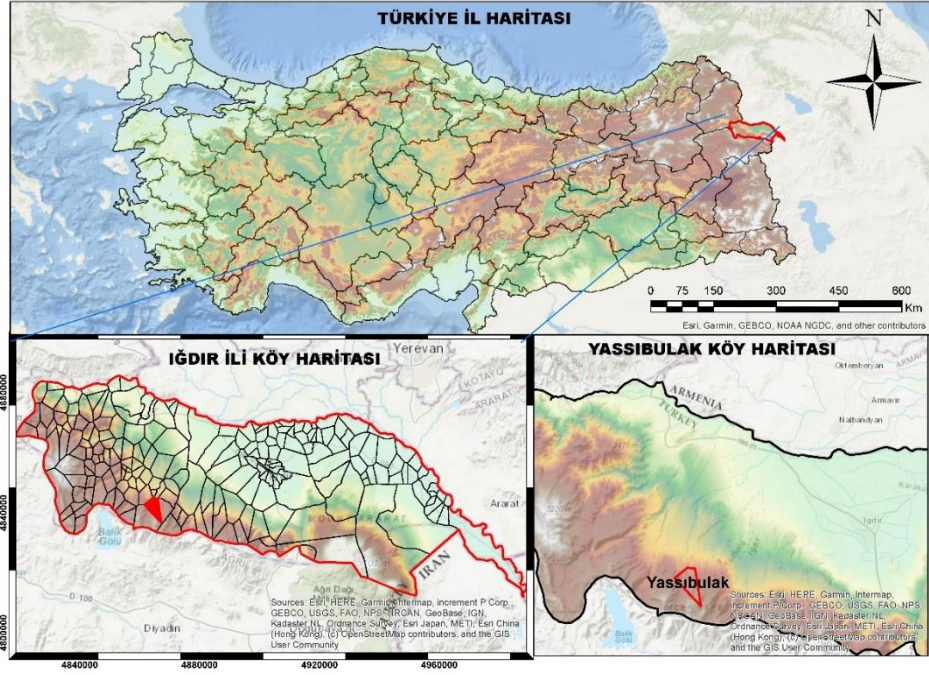
Şekil 2.171. Ünlendi Köyü Topoğrafya Haritası

Yağlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 24, Tuzluca ilçesine 35 kilometre uzaklıktadır. 1901 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. *Yağlı* ismi eski Türklerde oldukça yaygın olan ve boy, cemaat isimlerinden gelmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 664'tür(TÜİK, 2023).

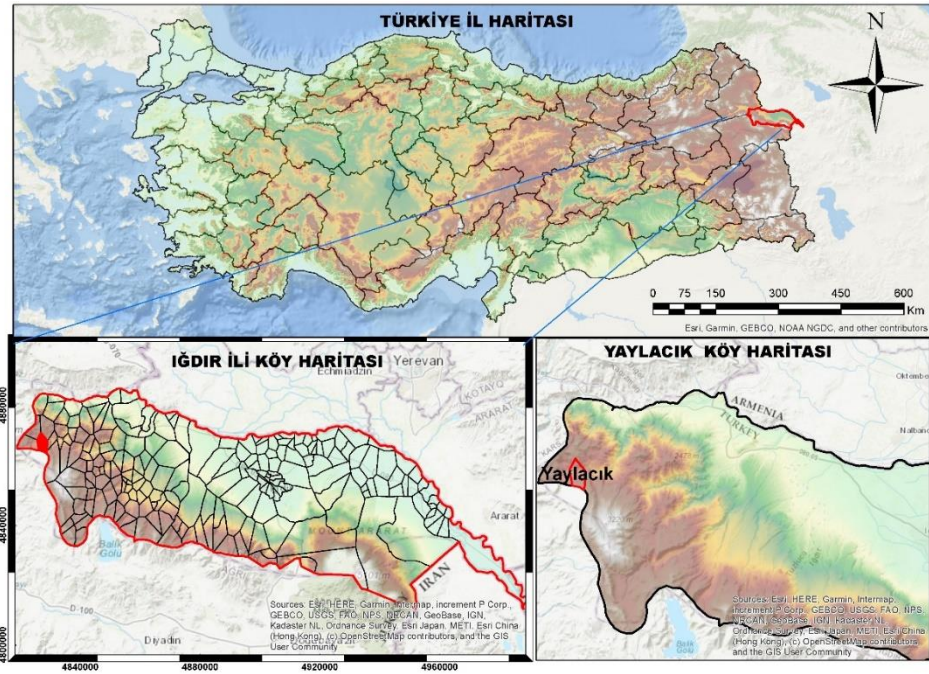
Şekil 2.172. Yağlı Köyü Topoğrafya Haritası

Yassıbulak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 76, Tuzluca ilçesine 39 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılından itibaren aynı adı kullanmaktadır. Tuzluca ilçesine bağlı olan *Bulak* isminin geçtiği diğer köy isimlerinde ki gibi ismi boy veya oymak isimlerinden gelmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 150'dir(TÜİK, 2023).

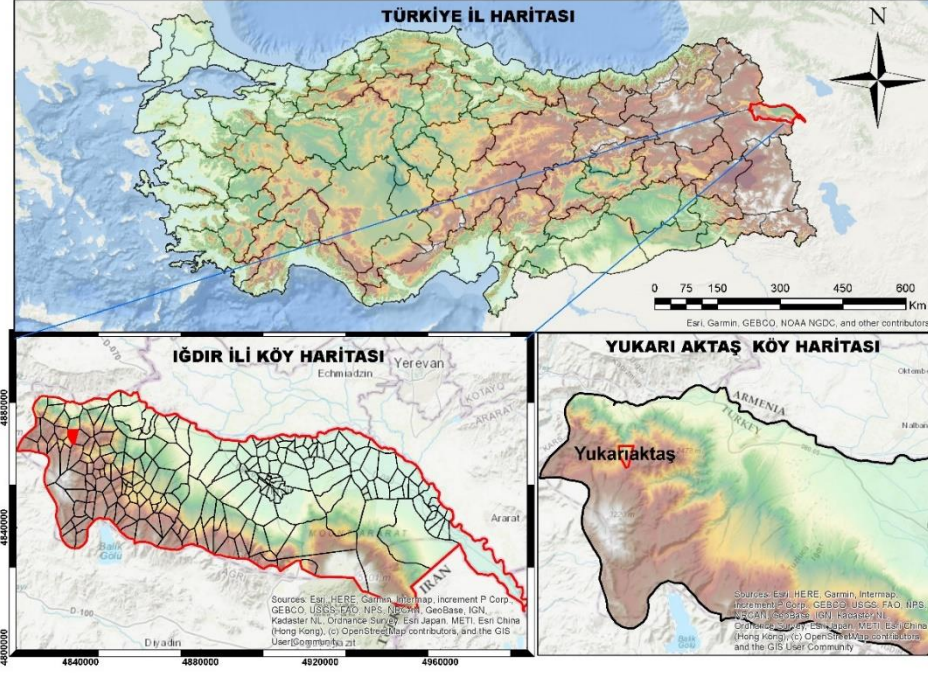
Şekil 2.173. Yassıbulak Köyü Topoğrafya Haritası

Yaylacık Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 98, Tuzluca ilçesine 58 kilometre uzaklıktadır. 1928 yılı kaynaklarında *Tendürek* olarak geçmektedir. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 203'tür(TÜİK, 2023).

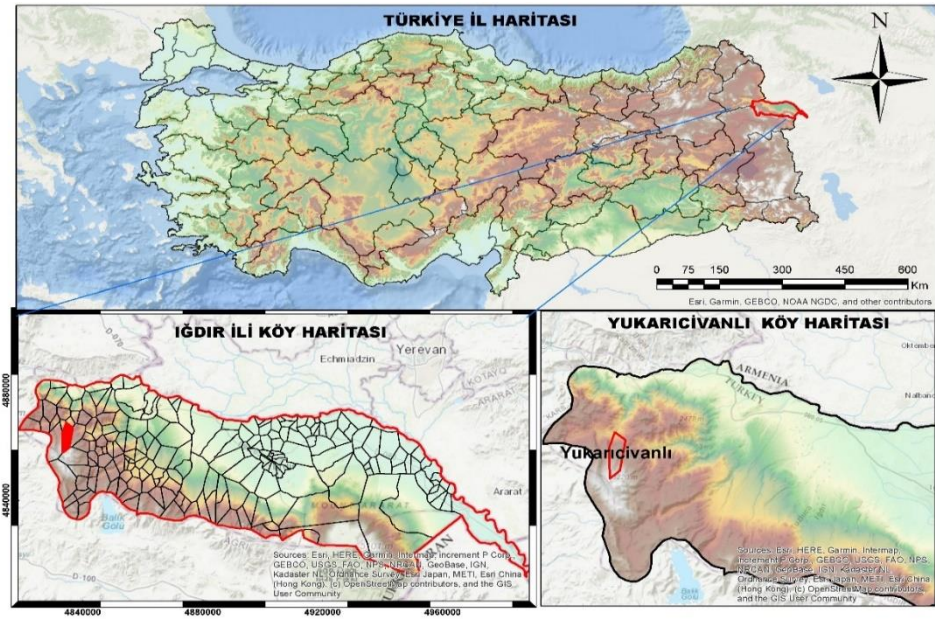
Şekil 2.174. Yaylacık Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıaktaş Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 67, Tuzluca ilçesine 31 kilometre uzaklıktadır. Tuzluca ilçesine bağlı *Aktaş* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy kurulduğu günden beri aynı adı kullanmaktadır. İsmi Türkiye boy isminden almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 39'dur(TÜİK, 2023).

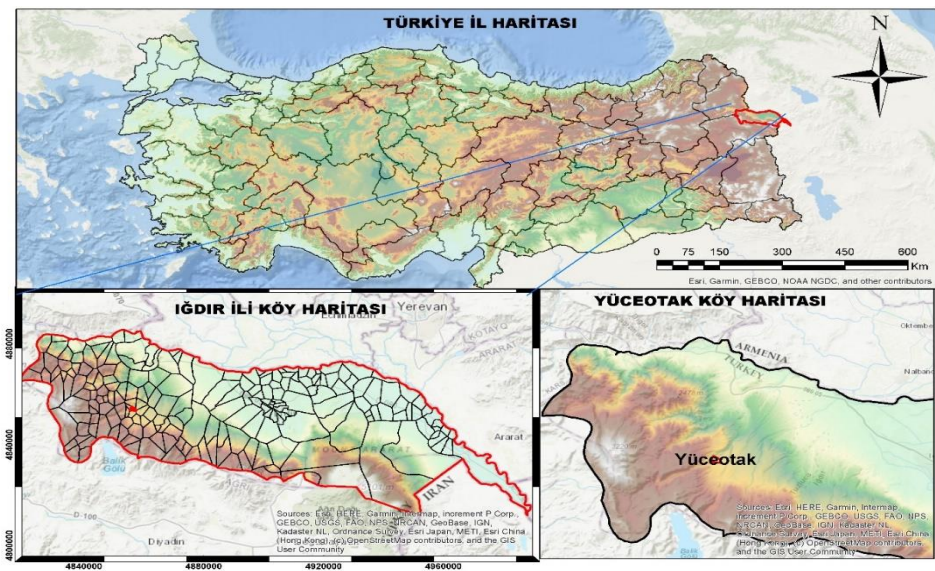
Şekil 2.175. Yukarıaktaş Köyü Topoğrafya Haritası

Yukarıcivanlı Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 82, Tuzluca ilçesine 46 kilometre uzaklıktadır. Tuzluca ilçesine bağlı *Civanlı* isminde iki tane köy vardır. Köyler birbirlerine yakın olduklarından ötürü aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Köy kurulduğu günden beri aynı adı kullanmaktadır. Adlandırmada kullanılan *Civanlı* sözü kültürümüzde delikanlı veya genç anlamında kullanılmaktadır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 96'dır(TÜİK, 2023).

Şekil 2.176. Yukarıcivanlı Köyü Topoğrafya Haritası

Yüceotak Köyü: Iğdır ili Tuzluca ilçesine bağlı bir köydür. Köy Iğdır iline 58, Tuzluca ilçesine 22 kilometre uzaklıktadır. 1902 ve 1928 yılı resmi kayıtlarında *Perçanis Kala* ve *Kale Perçinis* olarak geçmektedir. *Perçanis* ve *Perçinis* isimleri Türklere ait olan adlardır. Yapılan ad değişimleri ile *Yüceotak* adını almıştır. Son nüfus sayımı verilerine göre köyde yaşayan kişi sayısı 60'tır(TÜİK, 2023).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.SONUÇ

İnsanoğlu var oluşundan günümüze kadar olan zaman zarfı boyunca barınma, beslenme, giyinme, ulaşım vb. birçok temel ihtiyacını karşılamak için çevre ile devamlı olarak bir ilişki içerisinde bulunuyor. İnsan ve çevre etkileşiminde süreç içerisinde iki taraf arasında devamlı bir etkilenme söz konusudur. Kültürel coğrafya, ikili arasındaki neden ve sonuçlarını incelemektedir. Kültürel coğrafya maddi ve manevi olan tüm kültürel özellikleri araştırır.

Adlandırma insana, mekâna, yerleşim alanına, hayvanlara vb. birçok canlı ve cansız varlığa kimlik kazandırır. İnsanoğlu kendisine ait olanı ayırt etmek için yaşamsal faaliyetlerin başladığı andan günümüze kadar farklı adlandırmalar yapmıştır. Zaman içerisinde kullanılan diller ve alfabeler adlandırılmalarda değişimler yaşanmasına olanak sağlamıştır. Yer adları verildiği toplumun kültürel özelliklerini yansıtır. Adlandırılmaların değişimi uzun zaman alır.

Bu çalışmamızda Iğdır iline ait yerleşim yerlerinin adlarını Kültürel Coğrafya ve Toponomi alanı açısından ele aldık. Çalışmamızda; Iğdır Merkez, Merkez İlçe Mahalleleri, Merkez İlçe Köyleri, Aralık, Karakoyunlu, Tuzluca ilçeleri ve köylerinin isimlerinin veriliş nedenleri ve anlam bakımından ele alınmıştır. Yapılan adlandırmalarda etkili olan doğal ve beşeri faktörlerin neler olduğu araştırılmıştır. Bazı yerleşim alanlarında verilen adlandırmalar toplum tarafından iyi olmayan şeyleri anımsattığından dolayı yerel yönetim tarafından değiştirilmesi istenmiştir.

Çalışmamızın geneline baktığımızda yer adları verildiğinde o bölgede önemli olan şahıs ismi, siyasi etkiler, coğrafi çevre faktörleri, dini terimler, bitki örtüsü, akarsular, yörede yaygın olarak bulunan meyve türleri, önceden gelip yerleşmiş olan topluluklara ait özellikler ve isimler gibi faktörler etkili olmuştur. Araştırmamıza konu olan bölgedeki yer adları veriliş nedenlerine göre tablo haline getirilmiştir. Yapılan gruplandırmada ağırlıklı olarak 53 köy ismini boy, oymak ve beyliklerden, 22 tanesi coğrafi mekân ve fiziki çevreden, 20 köy aşiret, bey ve şahıs isimlerinden almaktadır. Sayısal olarak ağırlığın boy, oymak ve beyliklerin isimlerinin etkili olması yörenin köklü bir geçmişe sahip olduğunun göstergesidir. Diğer ağırlığın yoğun olduğu coğrafi

çevre ve fiziki çevreden kaynaklı yapılmış olması da insan ve çevre etkileşiminin yaşandığının göstergesidir. Aşiret, bey ve şahıs isimlerinin etkili olması ise yörede ağalığın olduğunun göstergesidir. Adlandırmada en az etkiye sahip olan faktörler;1 köy iklim ve doğa olaylarından,1 köy yaylacılık faaliyetinden,1 köy mitolojik olaylardan, 1köy kullanılan araç- gereç isimlerinden kaynaklı olarak verilmiştir.

Merkez ilçe mahallerinde yapılan adlandırılmalara baktığımızda adlandırılmaların Iğdır şehri ile bağlantılı olanların sayısal olarak az olduğu görülmektedir. Yapılan diğer adlandırmalar daha çok ülke genelinde bilinen şahıs isimlerinin kullanılarak yapılmıştır. Bunun yanı sıra Iğdır şehri açısından önemli olan ve şehir ile bağlantısı bulunan adlandırılmaların yapılması şehrin değer yargılarının korunmasında etkili olacaktır. Örneğin; Iğdır'lı Hasan Onbaşı 50 yılı aşkın bir süre boyunca Mescid-i Aksa'da nöbet tutmuştur. Dr. Mutlay Sayan kendisi Iğdır olup ABD'de 100 bin genç bilim insanı arasında "Harika Çocuk" seçiliyor. 15 Temmuz' da yapılan darbe girişiminde şehit olan Başkomiser Bülent Yurtseven. Iğdır Şehrinin yerleşim alanı olan Sürmeli Çukuru'nun ismi. 1905 yılında Rusya'da çıkan ayaklanmalar sonucunda Çar II. Nikolay meşrutiyeti ilan etmesi sonucunda meclise Iğdır ve çevresinden giden milletvekilleri Ali Ekber Tufan ve Ali Mirza Bey. Şemsettin Uzun, Iğdır'ın daha yeni il olduğu dönemlerde Iğdır'da valilik yapmış olan şehrin alt yapı ve çeşitli sıkıntılarını gidermeye çalışmıştır.

Iğdır topraklarına sonradan dâhil olan köylerin ve diğer yerleşim yerlerinin isim değişimlerinde dikkat edilmesi gereken diğer bir husus ise Türkçe olmayan kelimelerin değiştirilip yerine Türkçe harf ve kelimelerin kullanılmasıdır. Yapılan isim değişimlerinde önceden verilmiş olan ismin tamamıyla unutulmasına yönelik çalışmalar olmamalıdır. Iğdır ili genelinde yapılan bazı adlandırma değişimlerine rağmen yöre halkı tarafından halen de eski adı kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra bazı yer adlarında köylerin konum olarak birbirlerine yakın olmasından kaynaklı olarak yer-yön sözcükleri kullanılmıştır. Yörede yaşayan çoğunluk olarak farklı iki kültüre sahip olan insanların bulunmasından dolayı yer adlarının telaffuzunda da değişimler olabilmektedir.

Nitekim bu çalışma kapsamında Iğdır Merkez İlçe, Merkez İlçeye bağlı 22 mahalle ve 41 köy, Aralık ilçesi ve 22 köy, Karakoyunlu ilçesi ve 19 köy, Tuzluca ilçesi ve 81 köye ait yer adları incelenerek bu çalışma tamamlanmıştır.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Acar, Z. Z. (2006). *Her Yönüyle Iğdır*. İl Milli Eğitim Müdürlüğü.
- Ada, E. (2012). Eskişehir İli Yer Adları. İzmir. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1.
- Aliağaoğlu, A., & Yücel, Y. (2013). Balıkesir'de Şehrsel Toponimi: Cadde Adları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(30),311-330
- Altunışık, İ. (2009). Coğrafi Bakımdan Batman İli Yer Adları. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Aksu, F. (1936). Isparta İli Yer Adları. Isparta: Isparta Halkevi Yayınları.
- Arifoğlu, Y. (2020). Adlandırma, Toponomi ve Anadolu'nun Türkleşmesindeki Adlandırma Geleneği. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 1(46), 123-134.
- Atsız, H.N.& Kum, N.(2010). Anadolu'da Türklere Ait Yer İsimleri. *Journal of Turkology*, 2, 243-260.
- Aydın, T. (2022). Türkiye'de Köy Adı Değişiklikleri Üzerine Bir İnceleme: Kağızman Örneği. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(53), 345-361.
- Buyruk, H. (2002). Iğdır ve çevresinde tarihi-kültürel kalıntılar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Çetinkaya, N. (1996). Iğdır Tarihi: Tarih, Yer Adları ve Bazı Oymaklar Üzerine.
- Güner, İ.&Ertürk, M., & Bekdemir, Ü. (2000). Iğdır İli'ndeki Yer Adlarının Kaynakları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 6(4).
- Güner, İ. (1993). İlimiz Iğdır, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Koruma Ve Yaşatma Derneği Yayını, No:1, s.93.
- Gökyay, O.Ş. (1984) Yer Adlarında Kişilerin, Olayların Payı. *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, 11-13 Eylül 1984 (Ankara, 1984), 243-257.
- Kaya, F. (2015). Iğdır İli'nin İdari Coğrafya Analizi. *Journal of International Social Research*, 8(41).
- Kayserili, A. (2015). Erzurum Şehri'nde Yer Adları Üzerine Bir Deneme. *Coğrafyaya adanmış bir ömür: Prof. Dr. Hayati Doğanay içinde*, 653-667.
- Kayserili, A. (2016). Bir Toponimi Araştırması: Ağrı'da Yer Adları. *Turan-Sam*, 8(Special), 21-29.
- Kılıç, S. (2020). Iğdır Yer Adı Üzerine Arkeotoponimik Bir İnceleme. *Türk Kültürü ve Medeniyeti Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 208-230.
- Kırzioğlu, M.F. (1953) Kars Tarihi (I. Cilt). Işık Matbaası, İstanbul, s.27.
- Köksal, S. (2019). Kayseri İli Yer Adları: Kimlik, Kültür ve Mekân, Balıkesir.
- Köprülü, F. (1925). Oğuz Etnolojiye Dair Tarihi Notlar. İstanbul Üniversitesi *Türkiyat Mecmuası*, İstanbul.
- Özey, R. (2014). Kültürel Coğrafya. Aktif Yayınevi, İstanbul.
- Şahin, G. (2010). Türkiye'de Yapılmış Toponomi Çalışmaları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 134-156.
- Şakir, M. (1928). Sinop ve Muhitinde Oğuzlarla Diğer Türk Zümrelerine Ait Köy Adları. *Halkbilgisi Mecmuası*, 1(1), 30-35.
- Şimşek, O. & Alim, M. (2009). IĞDIR İLİ'NİN TURİZM POTANSİYELİ. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 1(3), 1-26.
- Üçer, S. & Koman, M. (1945), Konya İli Yer Adları Üzerine Bir Deneme, Konya: Konya Halkevi Yayınları.

Ürün, B. (2009). Iğdır ve Ardahan İllerinin Yer Adları ve Tasnifi, Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi.(8).

Yavuz, S. (2017). Toponominin Esasları Üzerine Bir İnceleme, Asoso Yayınları, Elâzığ.

Yılmaz, S. T. (2021). Türkiye Toponomi Çalışmalarında Semantik Tasnif Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 61(2), 1123-1161.

Yulu, A., & Doldur, H. (2023). Iğdır’da Şehirsel Gelişme ve Mekânsal Değişim. Coğrafya Dergisi(46), 1-18.

URL-1: <https://www.lafsozluk.com>

<https://biruni.tuik.gov.tr>

